

Ch. 331

Ch-334

117

Wintersam

Wintersam
László
ajánlat

nka
Nemzeti Kulturális Alap

94

100
299
99
39
7.8.2

Országos Rabbiképz. - Zsidó Egyetem Könyvtára

R/5
LVCII COELII
CAECILII ^{SIVE} LACTANTII
FIRMIANI
OPERA OMNIA

QVAE EXSTANT
CVM
NOTIS INTEGRIS CHR. CELLARII
ET

SELECTIS AVT EXCERITIS

RASMI, BETVLEII, MICH. THOMASII, ISAEI
BUGHNERI, GALLAEI, SPARKII, WALCHII, HEVMANNI
BALVII, NVRRII, N. HEINSII, GRAEVII
MEGII, MASTRICHTII

ACCEDVNT NVNC PRIMVM
AD EPITOMEN INTEGRAM
DENO CVM MS. TAVRIN.
VIR. CEL. CHR. MATTH. PFAFFIO COLLATAM
EIVSDEM AVCTIORES

VARIAE LECTIONES ET NOTAE

ITEM
VARIAE LECTIONES LIBRI DE MQRT. PERSEC.
OMNIA
EX MAX. MSS. ET EDD. AD P. R. T. V.
RECENSVIT
ET
NOTIS CRITICIS

VBERRIMOQVE NOVO INDICE LATINITATIS
INSTRVXIT

IO. LVDOLPH. BVNEMANN.

CVM PRIVIL. POTENTISS. POL. REG. ET ELECT. SAX.

LIPSI AE
IMPENSIS SAM. BENIAM. WALTHERI.

MDCCLXXXVIII.



V I R O
I L L V S T R I S S I M O
A T Q V E
E X C E L L E N T I S S I M O
G E R L A C O A D O L P H O
L I B . B A R O N I
D E M V N C H H A V S E N
D Y N A S T A E S T R A V S F V R T I
A V G . R E G I S M . B R I T A N N I A E
M I N I S T R O S T A T V S
E T
C O N S I L I A R I O I N T I M O
A T Q V E
D V C A T V S C E L L E N S I S
P R A E F E C T O M A G N O
D O M I N O S V O
B E N E V O L E N T I S S I M O

N O V I S S I M A M
L A C T A N T I I E D I T I O N E M

D E V O T I S S I M E C O N S E C R A T
I O . L V D O L P H . B Ü N E M A N N V S .

VIR
ILLVSTRISSIMO
ATQVE
EXCELLENTISSIMO
GERLACO ADOLPHO
RIS BARONI
DE MÜNCHHAUSEN
DYNASTAE STRASVURTII
AVG. REGIS M. BRITANNIAE
MINISTRO STATVS
ET
CONSILIARIO INTIMO
DVCATVS GELLENIS
PRAEFECTO MAGNO
DOMINO SVO
BENEVOLENTISSIMO
NOVISSIMAM
LACTANTI EDITIONEM
IO. LAEOPH. BÜHMANNVS

VIR
ILLVSTRISIME
ATQVE
EXCELLENTISIME
DOMINE
BENEVOLENTISIME



LACTANTIVM, quem
TIBI ante hos duos annos
Heumannus celeberrimus in-
scripsit, TIBI denuo inscribere nullus du-
bitavi. Nonnullis quidem, quod non
diffiteor, insolens atque minus gratum vi-
debitur, me, alium licet, vni atque eidem
DOMINO vnum eundemque librum de-
a 3 nu

DEDICATIO.

nuo inscribere, quia ratione hac non modo nouitatis gratia, quæ vel maxime libros solet commendare, interimitur; sed etiam res fastidii plena videtur, **SVMMO- RVM VIRORVM OCVLIS**, quum tot et tantis rebus ad publicam salutem pertinentibus sint intenti distentique iisdem, vnum idemque sæpius obiicere. Ego quidem primum illud crimen, quod nouum atque inusitatum dici posset, facile exemplis aliorum prolatis diluere possem, sed illa nunc puto omittenda. Alterum illud mihi minus opponi posse arbitror, quum constet inter omnes, quam **TV, VIR ILLVSTRIS- SIME**, licet pluribus occupatus, tamen pluribus sufficias, et quam non soleas etiam qualescumque litteratorum conatus fastidire et aspernari; sed ingenia potius ad litterarum studia excolenda variis modis et beneficiis excitare. Quumque in **TVA** exquisitissima Bibliotheca diuersas aliorum librorum editiones suscepis; eadem facilitate huic etiam nostræ **Lactantii** editioni aliquem, vel vltimum, locum concedes. Fuit vero iam ante aliquot annos in animo meo certum atque constitutum **TIBI, VIR**

IL-

DEDICATIO.

ILLVSTRIS- SIME atque **EXCELLENTIS- SIME**, hoc opus consecrare, quumque iisdem alii mihi suaferint senserintque, me hoc non obscure præ me ferre; putauit me inconstantis animi vitium subiturum, si a consilio semel suscepto adeo leuiter discederem. Voti enim reus et damnatus mihi videbar, neque ab eius religione exsolvendus, nisi illud explessem. Præterea quum magna in me meosque beneficia ab eo tempore, quo via ad **TVAM** mihi gratiam est munita, sint profecta, in animi ingrati crimen incidissem, nisi publico aliquo testimonio declarassem, quantopere **TIBI** sim obstrictus. Est vero **TIBI** proprium et perpetuum, litteratos et litterarum studia amare, fouere et promouere; testantur tot scripta **TIBI** dedicata; testantur **Academiae**; testantur **scholæ**; testatur denique communis omnium eruditorum consensus. Ignosce, **VIR ILLVSTRIS- SIME** atque **EXCELLENTIS- SIME**, meæ, licet ex animi grati submissione profectæ, temeritati, et **LACTANTIVM** meum, (post **HEVMANNIANVM** adeo molliter in sinu **TVO** adquiescentem,)

a 4

in

DEDICATIO.

in quo, si quid ingenio acrimoniaeque de-
dit, diligentia supplere atque pensare stu-
dium, facilis pro more tuo suscipe, pa-
trocinioque tuo non indignare, et tua
gratia me meosque in posterum fouere non
intermitte. TIBI vero, quem DEVS
et REX TVVS MAXIMVS ad præ-
cipuæ dignitatis culmen euexit, pro TVIS
in Rempubl. et Litterariam meritis longe
maximis et plurimis DEVS det diurni-
tatem felicitatemque perpetuam. Mindæ
ad Visurgim. D. II. Aprilis A. clo lccc
XXXVIII.

PRAE-



PRAEFATIO
AD LECTOREM.

TAndem aliquando Lactantius meus, cuius edendi
Obseruatio LVIII. in Tomo III. Misc. Lips. spem
fecerat, prodit in lucem. Longum est persequi
varias moræ causas; vnam tamen alteramque commemo-
rabo. FRANC. HALMA, nobiliss. in Batauis Bibliopola,
notas meas, iudicio summorum virorum GERH. a MA-
STRICHT et CAMPEII VITRINGAE comprobatas, cum
integris et selectis aliorum notis susceperat edendas, et iam
titulum noui operis Lactantiani forma maxima impressum
ediderat. Sed eius non ita multo post consecutus obitus non
tantum editionem impediuit, sed parum abfuit, quin meæ
adnotationes ad vnam omnes cum aliis litteris schedisque con-
fusa interirent; vix tamen post multos annos eadem reper-
tae ad me redierunt. Factum postea, vt quidam fautores,
Eminentissimi Patris Purpurati PASSIONEI, et Illustriss. Mar-
chionis s'cip. MAFFEI longeque Celeberrimi Bern, de Monte
Falconio fauore subfulti, suam mihi operam in procurandis
variis ex antiquis Italiae et Galliae MSS. promitterent: immo
vix anni spatium est decursum, quum doctissimus quidam
vir e Soc. Iesu, rogatus ab illustri Actorum Pacis Westphali-
ca Editore, Domino de Meiern, antiquorum codicum Pari-
sensem cum editione aliqua comparandorum curam in se
a 5 reci-

PRAEFATIO.

reciperet. Hinc ego moram ex mora trahere editionemque ex vno in alterum annum reiicere cepi; idque eo magis, quod me tæduit, notas annorum multorum serie accumulatas et angustius per varia compendia et signa scriptas denuo exscribere. Quam vero intellexi, meam editionem (vti quidem Celeberrimo Gymn. Goth. Profefori Io. Mich. HEVSINGERO ad Vechneri Hellenolexiam, egregie ab ipso auctam, scribere placuit,) iampridem impatientius expectari, eandemque ab nupero ingeniosissimo diligentissimoque Lactantii editore HEVMANNO adhuc desiderari, et Bibliopola infuper honore mihi habito sua sponte impensas obtulit, non putavi committendum, vt culpa vltioris moræ in me hæreret, ne forte mihi idem, quod aliis viris doctis, qui novam Lactantii editionem erant minati, accideret. Quis enim nescit Arnoldi PERAXYLI ARLENII ad Lactantium Ecobolas a Gesnero in Bibliotheca f. 93 memoratas, et a Betuleio in præfatione sui Lactantii prolixè ab eruditione commendatas, tamquam breui prodituras, numquam comparuisse? Quem fugit IO. WOWERI Lactantium, diligenter emendatum et expensum, iudice IOS. SCALIGERO in Epistola ad WOWERVM p. 402 intercidisse? Ipse WOWERVS Cent. II. Ep. 14 ad Scaligerum p. 239 confirmabat, Puteanos sibi Lutetia abeunti varias lectiones in Lactantium promississe, seque ad eum non pauca ex optimis libris adnotasse. Quem præterit, HENR. ERNSTIVM, Prof. Soranum, non tantum ex XIII. MSS. vti in Reinhardi Theatro Prud. Eleg. p. 93 habetur, sed, vt ipse in Opusculo de IO. CASELII scriptis edito anno 1651 4. profitetur, ex XXII. MSS. codd. maxime Florentinis, immo ex XXIII. codicibus, sicut ipsum ERNSTIVM referentem audiuit Boeclerus, (vid. Bibliographia Critica ed. Krauf. p. 725) Lactantium emendasse; sed numquam in lucem edidisse? Sperabam, me ex Bibliotheca Rostgardiana, Hafniae ineunte anno 1726. publice diuendita, p. 460 Lactantium ex ed. Thomafii Antu. 1570 cum notulis et emendationibus MSS. manu H. ERNSTII, tamquam tabulam ex naufragio adepturum; sed ne cognoui quidem, ad quem et quo pretio transierit. Quem latet, PAULI PIRANI adnotationes plenissimas in libros tres

prio-

PRAEFATIO.

priores Institutionum Leoni Allatio ap. Vrban. p. 213 laudatas nondum prodiisse? Iacobus GALLAEVS, non cum Seruatio Gallæo, qui Lugd. Bat. 1660 Lactantium edidit, confundendus, Parisiis, vti Celeberr. Wetstenius Illustræm Gerh. a Maftricht edocuit, omnes MSS. Lactantii codices excusit, sed heredes se aiunt nescire, quid de eius schedis MSS. in Lactantium factum sit. Eiusdem Gallæi diligentiam in excerpando Colberino Tibulli codice Broukhufius in præfatione ad Tibullum commendauit, eumque castissimo studiorum cultu insignem prædicauit. Intercidit quoque cum morte Io. Bapt. le BRVN, Pat. Orat. ex edito Paulino Nolano Paris. 1685 notissimi spes ab ipso promissæ Lactantii editionis. Io. HUDSONVM, virum in re critica magni nominis, Lactantium prelo paratum habuisse Acta Erud. Lips. Lat. 1722 p. 340 (rectius p. 240) testabantur, sed quis postea de Hudsoni opera aliquid inaudiuit? Euanuit quoque spes de IOSEPHI WASSII Lactantio in Memoriis Treuolt. a. 1716 p. 180 promisso. Vestigia certe studiose ab ipso lecti Lactantii in eius Commentariis ad Sallustium deprehendi. Io. MEVSCHENIVM, Celeberrimum hodie Colburgensem Theologum consilium edendi Lactantii iam ante plures annos abiicisse, in Misc. Lips. Tomo III. obs. 59 monui. Hæc itaque fata ad profligandam operam in meo Lactantio reliquam me impulerunt. Non arbitror necessarium, vt longam de Lactantio historiam contexam, quum ea peti possit ex Scriptoribus Historiæ Ecclesiasticæ et Litterariæ, in his ex Centuriis Magdeb. Bellarmino, Labbeo, Gerharo, Oleario, Caueo, du Pinio, Oudino, Tillemontio, imprimis ex Io. Alb. Fabricii Bibliothecis Ecclesiast. et Latina, Nic. Nourrii Adparatus ad Biblioth. Patrum Volumine altero, Walchii Diatribe, Heumanni Præfatione ad Symposium, aliisque. De erroribus Lactantii, vt Anton. Raudensem rudem et rudentem, a Franc. Philelfo et aliis notatum, omittamus, curatius Stollius Celeberr. in Hist. Patr. Eccl. sæculorum III. priorum L. II. c. II. Litteratissimus Falsterus in Amœnitat. Philol. Disf. XXVI. et Theologus magni nominis Buddeus in Isagoge p. m. 315 et in Addend. p. 86 sq. et PFAFFIVS in disf. præliminari ad Lact. Epitomen egerunt. Me-

mi-

PRAEFATIO.

mini quoque ex litteris Fr. Ad. LAMPII Theologi Bremen-
fis a. 1718 ad me datis, virum magno et excellenti ingenio
et doctrina MOSHEMIVM, Abbatem et Theologum Helmsta-
diensem, emendatissimum *Commentarium de Arnobii et La-
ctantii Theologia* meditari, qui vtinam nostrum desiderium
primo quoque tempore expleret. Receperat Vir summus
mihi fauentissimus suas emendationes, maxime ad librum de
Mortibus Persecutorum, mecum beneuole communicare; sed
interceptæ forte litteræ meæ impediunt, quo minus ipsi de
acceleranda cum maxime mea editione innotuerit. Interim,
dum MOSHEMII scriptum politissimum exspectamus, hoc
damnum sarciant M. IO. GE. GERET V. C. Adiuncti Fac. Phil-
os. Witt. disertatio de Variorum Iudiciis de Lactantio eius-
que Theologia, et Specimen Examini Theologiae Lactantianaë
de Deo absolute considerato, Filio et Spiritu S. Viteb. 1723
4. quam quidem et forte plures eo pertinentes eius diserta-
tiones desidero. M. IOACH. IUSTI RAV, Berolin. Diatribe Historico-
Philosophica de Philosophia Lactantii Ien. 1733 in 8. elegans est
et valde mihi placuit; auctor enim Lactantium diligenter legit
et expresit, eiusque animi indolem satis bene perspexit. Hæc
igitur scripta nobis otium faciunt, vt haud sit necesse in præ-
famine intra paucas paginas coercendo modum excedere. De
Stilo Lactantii exstat elegans disertatio M. IO. AUG. KREBSII
Hal. 1702 edita, cuius licet quasdam aberrationes in nota-
tis vocibus Lactantianis suis locis indicauimus, tamen non
immerito Memoriae Treuolt. a. 1706 p. 1069 iudicarunt, di-
gnam esse, quæ editionibus Lactantii adiungatur. Nescio
quo casu factum sit, vt quum amplius quam decem mille
disputationes collegerim, tamen Matth. NIC. KORTHOLTI
disertatio de Cicerone Christiano siue Eloquentia Lactantii
Ciceroniana Kil. 1711 edita, numquam in manus meas incide-
rit, sapius hinc inde quæsitæ. De Stilo quoque Lactantii
circumscripse et breuiter egit Walchii Diatribe, quæ alia
quoque, de quibus ante, diligenter persecutus est. Lactan-
tium olim, vt ex Epistola MS. legati Hispaniarum in Miscell.
Lips. indicauimus, Regina Sueciæ CHRISTINA in deliciis ha-
buit. Stilum Lactantii imitatum hinc inde esse Sulpicium

Seue-

PRAEFATIO.

Seuerum adparet ex L. I. Hist. c. 15. 6. vbi Lact. 4. Inst. 10. 8.
expresit. Idem fecit elegans scriptor Io. Sarisberiensis. Ma-
iori opera quam successu omnibus fere paginis Io. Ferrariensis,
Ord. Min. S. Th. D. in libris de Natura Animæ Rationalis,
de Immortalit. Animæ, de inferno et cruciatu Animæ, de
Paradyso et Felicitate Animæ Lactantium referre studuit, Frid.
Nauſea Blancicampianus (ab oppido *Weisenfeld*) non modo
composuit disticha in omnia capita omnium librorum Lactan-
tii, quæ non vidi; sed hinc inde eum imitatur in sermoni-
bus; multa ex Libro I. Inst. c. 1. traducit in Epist. dedic. ad
Hadrianum VI. P. R. in Iustiniani Imp. Institut. Paratitla Ven.
1523. 4. His vero felicius Lactantium expreserunt M. Ant.
Flaminius in Psalmos; Io. *Auentinus* in Annalibus Boiorum,
et (secundum Hieron. Ep. 101. c. 5) *Vir omnium nobilium
Christianissimus et Christianorum nobilissimus*, aut (secundum
Bierlingium in Hist. Pyrrhon. p. 196) *inter nobiles doctissi-
mus et inter doctos nobilissimus*, Vit. Lud. a SECKENDORF in
Commentar. Hist. et Apol. de Lutheranism. Eo minus vero
hoc de Seckendorffo mirandum est, quum teste litteratissimo
Reimmanno in Hist. Litt. der Deutschen im III. Theil III.
Hauptst. p. 268 (r) constet, Seckendorffum adeo adamasse
totiesque legendo repetiisse Lactantium, vt pæne integrum
memoriæ mandatum recitare potuerit.

Sed omisſis his atque aliis, quæ forsitan non incommode ad-
ferri possent, fatius esse arbitror, vt recensam quid operæ a
me in Lactantio sit collocatum. Ne sapius igitur hi illius
codices, a diuersis consulti, editionesque, ad quas a pluribus
prouocatur, pluribus verbis sint enarrandæ, per ordinem sin-
gulos tam MSS. quam excusos libros a me partim denuo, par-
tim nunc primum collatos et in subsidium vocatos enumerabo.
In MSS. est.

1) B. Bon. per notas citatus i. e. *Bononiensis* codex, antiquis-
simus omnium, qui supersunt ex Lactantii MSS. de hoc
ita Mich. *Thomasius* in præfatione: *Bononia -- in Biblio-
theca S. Saluatoris vidi exemplar quoddam LITTERIS MA-
IUSCVLIS scriptum, quod, vt ex vetustate et litteris ipsis ad-
parebat, fuerat ANTE OCTINGENTOS ANNOS, aut etiam*

MIL-

PRAEFATIO.

MILLE annos exaratum. Illarum enim litterarum, quas maiusculas vocamus, libri, sicut ex collatione multorum codicum comperimus, ante Gothorum in Italiam irruptionem fuerunt scripti, ita illius antiquissimi studio illectus, quum ipsum cepissem cum editis codicibus conferre, vidi magnam quamdam multis in locis varietatem, clare tamen cognoscebam, multo veriore esse antiqui exemplaris, quam vulgariū lectionem, quumque ab illis iuris studiis feriatū esse, omnia illius antiquissimi codicis singula cum impresis diligenter conferens perlegi, et quae ab illo discrepabant, annotavi, quod non vno atque altero, sed in sexcentis et amplius locis facere me oportuit, quum tamen multo melior esset lectio antiqui codicis, quam omnium impresorum. Eodem se usum esse Ios. Isæus p. X. testatur et scriptum abhinc (a. 1646) fere annis MILLE dicit. Celeberr. Pfaffius in disl. ad Lact. Epit. §. 8. p. 11. obseruauit, hunc antiquissimum Bononiensem codicem a Leone Allatio in Animadvers. ad Fragm. Antiquit. Hetruscarum laudari et Alphabetum eius Graecum et Latinum dedisse Cl. Bernh. de Montfaucon in Diario Italico c. 27. p. 409 et Palæogr. Græc. L. 3. c. 4. f. 222. 223. et ad saeculum VI. vel VII. referre. Quum iudicio MSSorum dignoscendorum peritissimi Domini de Montfaucon hic codex aetatem XII vel XIII. integrorum saeculorum superet; specimen Alphabeti Bonon. erit incidendum denuo curavi et varias lectiones in Thomasiae editionis margine deinde in variis ex secunda et pleniori collatione Ios. Isæi diligentissime inspexi, eosdem plerasque varias repeti et Lactantii textum, quem ipsum priores editores rarius correxerant, sapissime emendaui. Sed, quod olim in Misc. Lips. Tomo III. p. 120 monui, repetens iterumque iterumque monebo, operæ scilicet pretium fore, si quis omnes et singulas vel leuissimas mutationes huius Bononiensis principis indicaret. Esset hæc opera Illustris. Marchionis Scipionis Maffæi cura dignissima.

- 2) Bononiensis secundus a Thomasio vocatur alterum optimum exemplar, quod cum illo antiquiori in plerisque locis con-

PRAEFATIO.

cordet. Isæus adpellat exemplar fere priori par bonitate, licet vetustate impar et concordans plerumque cum illo. Multo vero rarius hic, quam primus ille ab viroque excitatur.

3-14) Vat. Vaticani septem præter illos a Thomasio sunt confulti: Omnia, inquit Thomasio, cum SEPTEM OPTIMIS Exemplaribus Vaticanae Bibliothecæ contuli, quæ me, ut illum antiquissimum codicem valde probarem, vehementer confirmarunt. ISÆVS hoc amplius DVODECIM MSS. se ex VATICANA consuluisse confirmat. Sed ille istos septem et hic suos duodecim in variis et notis adeo infrequenter citat, ut a negligentia crimine in conferendo absolui non possint. Non dubito, post Isæi tempora plures codices in Vaticanam illatos, utinam opitulante EMINENTISSIMO PASSIONE, præcipuo litterarum elegantiorum Patrono, ut ex Celeb. BELII, Presburg. Theol. et Historici Eximii litteris et alias noui, aliquis inde ad Lactantium meum illustrandum fructus etiam postliminio redundaret!

15) T. Tax. Taxaquetii Codex. De hoc ita Isæus: Codex eruditissimi Viri MICHAELIS THOMAE TAXAQUETII diligenter excusus, nempe ad margines variis adpositis lectionibus ex MSS. tum etiam ex plurimis Italiae, Galliarum atque aliis editionibus, melioreque ac probatiore in textum recepta. Hunc codicem plerumque Bononiensi primo respondentem Isæus præter Bononiensem diligentissime in variis et notis produxit. Hunc vero Michaellem Thomam Taxaquetium, quotiescumque citat, semper a Michaelle Thomasio, quem numquam Thomam nec Taxaquetium vocat, distinguit; præterea citatæ ex Michaelle Thoma Taxaquetio lectiones saepe a Michaelis Thomasio MSS. et editione Plantiniana diuersæ deprehenduntur. Denique Michael Thomasio non, ut ille Mich. Thomas Taxaquetius, meliorem ac probatiorem lectionem in textum recepit, sed in marginem reiecit, peiore ac minus probata plurimum retenta. Denique ad postremum de Mich. Thomasio minus, quam de illo, honorifice sentit: Thomasio, inquit, nonnullis quidem Firmiani vulneribus opem tulerat: verum enim vero PLEBAQUE intacta, aut PROPE INNV-

PRAEFATIO.

MERA remanserunt, ad quæ omnia, si animum ipse eodem modo sananda adpulisset, huiusmodi certe labore posteros levasset. Iudicent ex his doctiores, num recte Heumannus in Præf. sui Lactantii not. (b) Rich. Simonium, Io. Alb. Fabricium, et me accuset erroris, quod Michaelem Thomassium a Michaele Thoma Taxaquetio distinxerimus. Sed Heumannus ex duobus vnum fecit; quia Isæi editio ipsi nunquam fuit visa.

16) P. Pen. Peniæ Codex MS. Reuerendisf. D. Franc. Peniæ Hispani Rom. Rotæ Auditoris V. C. Etiam hic codex est notæ optimæ, frequentissime conspirat cum Bonon. antiquissimo. Vnde plerasque eius varias meis notis inferui. Num hic idem sit cum Franc. Penia, Erythraeo laudato in Pinacothecæ part. I. n. LXXX. nunc non definio. Est enim frequens in Hispanis nomen. Franc. Peniæ, Castellani, Doct. Med. ac Physici olim in Acad. Toletana Publ. Med. Prof. post Archiatri Reg. versus occurrunt ad Ramirez. de Prado Pentecontarchum.

17. 18) Duo Reg. Bibliothecæ Paris. vetustissimi codices in aliquot Lactantii locis, Baluzii aliorumque fide, sunt citati. Baluzius ex folis Regia et Colbertina Bibliothecis DVODECIM MSS. Lactantii memorat ad Librum de Mort. Perf. pag. 7. ed. Bauldr. atque ego compertum habeo, folis Parisiis amplius quam viginti quatuor MSS. Lactantii reperiri. Vt nam viri docti, toties a me rogati, excitentur ad fitim meam restinguendam. Ego enim meum partum non more impiæ matris exponam, sed tollam, et pie etiam post partum fouebo.

19) S. A. hoc est: *Scriptus Antiquus*. Hunc accuratissime cum editione Tornæsi 1553 contulit Io. CAUCI: Est, inquit Gallæus, *codex optimæ notæ, fere enim in omnibus antiquissimo Bononiensi similem deprehendimus*. Ego soleo eum in meis notis per notam: *Cauc. i. e. Io. Cauci* designare, et valde bonum eum inueni; hinc plerasque varias repetii.

20) V. Vlt. i. e. Vltraiectinus Codex ex optimo descriptus archetypo a Canonicis B. Mariæ Vltraiect. Gallæo supeditatus. Videbis, meas notas eum non neglexisse.

PRAEFATIO.

21) I. Iun. id est vnus Papyraceus, cuius vsum impetrauerat Gallæus ab Adriano IUNIO, Schol. Amstelod. Rectore. Hic codex fæda admodum manu ex OPTIMO Archetypo fuit exaratus. Huius quoque varias plerumque repræsentato. Diligentius ex MS. IUNII lectionibus Thom. Crenius librum primum Institutionum Lact. in Animadu. Philol. Histor. Part. VIII. a p. 19-86 illustrauit, ex quibus etiam ipsis multa in vsum meum conuertit.

22) Put. Vnus antiquissimus in pergamento scriptus ex biblioth. Cl. PVTEANI; quem IO. OPSOPOBIUS contulit. Hoc Gallæus non ita multis locis, sed fere ad versus Sibyll. tantum est vsum.

23) Canter. Variæ Lectiones a Theod. CANTERO, ex optimo Codice collectæ et a Corn. Booth. Conf. Vltrai. cum Gallæo communicatæ. Hæ quoque versus Sibyll. solent respicere.

24) Erb. Vnus antiquissimus, quo Ge. ERHARDVS vsum fuit. Huius codicis pauca vestigia in Gallæo deprehendi.

25) G. Gron. Vnus membranaceus, quem Io. Frid. GRONOVIVS Criticus facile princeps contulerat. Codex optimæ notæ dictus *Gallæo*. Est ille ipse, de quo Gronovius in Monobiblo Obseruatorum in Script. Eccl. c. 17. p. 177. *nactus*, inquit, *in Audibus apud CLAVD. MENARDVM membranas non valde vetustas, incepti conferre, et inueni, quæ vulgatis potiora ducerem*. Ibidem caput illud integrum facit ad Lact. illustrandum ex istis membranis, quæ nos suis locis indicauimus.

26) Guil. Vnus Iani GVILIELMI infimæ vetustatis. Vt nam Criticus hic peritissimus nobis ex isto codice vetusto plura dedisset. Quæ vero dedit, reddidimus. Audiamus ipsum in Quæstionib. in Plaut. Menæchm. c. 4. in Gruteri Fac. Crit. Part. 2 Tom. 3 p. 404. *Ex Lactantio eo plura mendosa quæ erant, quo diligentius eum scriptorem ad Membranas INFIMAE ANTIQVITATIS comparauit*.

27) Pal. Membranaceus codex *Palatinus*. Codex optimæ notæ. Gallæus in Elencho MSS. dicit, Isaacum Vossum sibi Codd. Palatini, Lipsiensis et Rostochiensis variantes sup-

PRAEFATIO

peditasfe. De Rostochiensis dicam inter edd. ad ann. 1476. In Catalogo librorum-Vniuers. Lugd. Bat. 1716 f. 743, inter MSS. a. Ios. Scaligero leg. f. 343 n. 73 occurrunt *variae lectiones Lactantii ex variis codd. cum quibus Andr. SCHOTTVS contulit Lipsiensem, Palatinam, Venetam et Romanam editionem.* Perperam. Legendum: *Cum quibus contulit LIPSIENSEM et PALATINVM MSS. Ven. et Romanam forte: Ven. et Ro. i.e. Rostochiensem edd.* Nam SCHOTTI tempora nondum vlla Lipsiensis editio et ne nunc quidem vlla in Palatinatu prodiit. Colomesii Opuscula ed. Hamb. p. 892 n. 61 ex Cat. MSS. If. VOSSII referunt in Bibl. Leidensem translatum Lactantium Thomae cum variis MSS. collatum, qui forte idem est ante ex Scaligeri legato citatus. PALATINVS vero est ille ipse codex MSS. membranaceus. Tam in notis, quam in variis lectionibus Lactantio subiunctis Galleus citauit MStos sub litteris initialibus *B. T. P. SA. V. I. Pal. R.* quae signant *Bonon. Taxaquetii, Peniae, Io. Cauci, Ultraiect. Iunii, Palatin.* Codd. MSS. et R. editionem *Rostochiensem* 1476, quam fide is. VOSSII pro MSto citauit, quarum notarum significatio quum Sparkio, Cellario, Walchio minus constaret, factum est, vt vix ter quaterue ad egregias istas variationes prouocarent. Heumannus vero iam prouectus ad Lactantii L. 4. Inst. c. 29 demum Gallianam editionem est nactus, deinde hinc inde, sed tamen minus frequenter, varias ex his MSS. et generaliter adlegavit. Haec damna vt resarcirem, ne et posteris nuda codicum per simplices litteras designatio fraudi esset, diligentissime illos codices per notas *Bon. Tax. Pen. Cauc. Vltr. Iun. Pal. Rost.* adduxi. Neque dubito fore, vt futuri lectores, si modo sine studio iudicauerint, confiteantur, hoc non sine magno legentium commodo a me factum esse. Immo plane mihi est persuasum, horum codicum ope saepe Lactantio suam esse redditam integritatem.

28) *Bodl.* i. e. Bodleianus codex est magni pretii, plerumque Bononiensi vetustissimo conformis. Saepè Sparkio succensus, quod ex hoc eximio codice minus diligenter variantes indicarit.

PRAEFATIO.

- 29) *Cott.* i. e. Cottonianus MS. est Bodleiano proximus, leuiori cura a Sparkio tractatus. Nescio, num hic codex ex incendio, quo anno 1711 in aedibus D. *Bentleii* in Abb. Westmonast. orto maxima pars MSS. Biblioth. Cottonianae, immo et Regiae periere, sit seruatus.
- 30) *Mert.* i. e. Mertonianus MS. vid. Catalog. MSS. Angl. in fol.
- 31) *Ball.* i. e. Balliolensis MS. ibidem.
- 32) *C. C. C.* i. e. MS. Collegii Corporis Christi. Hi quinque MSS. codices, licet Sparkius parcius iusto eos confuuerit, tamen suis locis mihi vsui fuere magno; maiori futuri, si quis eos codices curatius, quam adhuc factum, consuleret. Receperat summe Reuer. GERDES, S. Th. D. et Pastor Eccl. Germ. Lond. se ex Anglic. MSS. aliquid in meos vsus procuraturum; sed ea spe excidisse mihi videor.
- 33) *E. Emm. Emman.* i. e. Emmanuelensis Collegii apud Cantabrigienses codex, teste editore Cantabrigiensi 1685, est hic codex emendate, sed demum a. 1424 scriptus. Sed fidelissime editor lectiones ab Antuerp. 1587 abeuntes indicauit. Multum hic codex contulit ad Lactantium emulandum. Sed quia librarius non indoctus fuit, hinc ex ingenio loca quaedam ipsi suspecta visa, correxit; quod hinc inde obseruauimus.
- 34) *C. Cant.* i. e. Cantabrigiensis MS. dicitur ab editore Cant. editionis scriptus a. 1465, sed est potius descriptus ex prima editione Sublacensi 1465, de qua inter editiones primo loco dicam.
- 35) *Lond. Reg.* i. e. Londinensis Regius antiquus, completens librum *de Ira*, est a Celeberrimo ABRAHAMO GRO-NOVIO collatus, eiusque collationis tredecim priora capita VIR HVMANISSIMVS sua sponte per doctissimum VHLIVM, Iur. Candid. communicauit mecum tum, quum nota meae ad istum librum paucis diebus post mitterentur Lipsiam. Restitui inde aliquot loca in aliis libris corrupta.
- 36) *Goth.* Gothanae membranae. Ex his Tenzelius Cellario varias suppeditauerat; sed eadem multo accuratius cum verbis singulis Cellarianae editionis a Celeberr. Viro Io. Michaele

PRAEFATIO.

Michaele HEVSINGERO, nunc Goth. Gymn. Professore meritissimo mihiq̄ amicissimo, ante plures annos sunt composita: multas labe huius codicis ope exterimus. At Gothanus librarius simili fere modo, quo Emmanuelis MS. scriba, nonnumquam sibi aliquid arrogauit in corrigendo Lactantio. Scilicet eruditior librarius elegantiore voluit reddere Lactantium. Sicut librarii imperiti pro vocibus rarioris vsus solent notiores, saepe plane a scopo alienas, subornare, ita periti pro minus elegantibus elegantiores subiicere solent. Nuper admodum legi, easdem varias cum HEVSINGERI et HEVMANNI animaduersionibus T. I. Libro III. Parerg. Gotting. insertas; eas vero nondum sum nactus.

37. 38. 39) *Lips. 1. 2. 3.* siue *Lipsiensis primus, secundus, tertius.* His quidem Cellarius quoque ante me est vsus, sed frequentius a me fuerunt aduocandi. Quem *primum* Cellarius vocat, eius Varias *And. Schottus* ad exemplar Biblioth. Leidensis adscripsit, atque idem *Lips.* primus est, quem Gallæus ex *H. Vosii* exemplari per notam litteræ L. producit. *Secundi* MS. *Lipsiensis*, a Magnif. BOERNERO S. Th. D. et Prof. *Lips.* suppeditati, beneuole cum Cellariana editione comparationem Celeberrimus *Io. Henr. SHULTZIVS*, M. D. et Prof. item *Eloqu. et Antiquit. in Acad. Hal.* fautor mihi amicissimus et sub eius cura *Iust. Tob. Tællnerus* et *N. Wagnerus*, industrii tum temporis Theol. studiosi de integro meo nomine susceperunt. *Tertii Lips. Variationes* Vir doctus anno 1617 ad edit. *Thomaf. Antu. 1587* accurate congeserat, cuius vsus B. patruus meus *Henr. Conr. Bünnemann*, Pastor quondam *Ordingeris* in *Eiderostadia* a Clarif. CAPELLO *Hamburgi* obtinuerat. Hoc exemplar in *Celeberr.* nunc beati *Io. Alb. FABRICII* Bibliothecam transiisse, ex *Bibl. Lat. Vol. III. p. 400* colligo. Hac ratione accuratius et frequentius hos tres *Lipsiensis* codices a me allegatos inuenies. Mira metamorphosi in aliquot recentioribus *Fabri Thesauri* editionibus in verbo obtinere, et in *Walchii Lactantio ad L. 4. Inst. 19. 3.* *Lips. 1.*

Országos Rabbiké (que

PRAEFATIO.

- (quæ voculae designabant in *Cell. Lipsiensem primum*) in *LIPSIUM Criticum* notissimum mutatum videas.
- 40) *Vit. Witt.* i. e. *Vitebergensis Biblioth. MS.* fuit a doctissimo *BORGMANNO*, eo tempore *S. Th. Cand.* quem *B. Gottfr. KRAVLL*, *Gymn. Hal. Coll.* Tertius mihi olim amicissimus conciliauerat, cui *Eruditissimus Præf. Bibl. Viteb. M. KNAUTH* codicis vsus concesserat, meo nomine in locis difficilioribus diligenter collatus. Excitauerat eius MS. desiderium *G. C. Kirchmaierus*, eum citans in duabus dissertationibus ad *Lactantium de Falsa Sapiaentia.* Eiusdem *Lactantius de Vero Dei Cultu*, notis *Criticis* ope eius MS. illustratus, a *Clarmundo* in *Vita Kirchmaieri part. 2. Vit. n. XXX. p. 295* citatus mihi non est visus.
- 41) *Torn.* i. e. *Tornæsi* MS. septem libros *Institutionum* continens. De hoc codice confer dicenda ad editionem *Lugdun. Tornæf. a. 1587.* Non paucis locis ope huius codicis lux est adfusa.
- 42) *Reimm.* i. e. *Reimmannianus* codex MS. beneuole communicatus mecum a summe Reuerendo atque longe Doctissimo Possessore *Iac. Fr. REIMMANNO*, Superintendente *Hildesiensi* Meritissimo, omnis doctrinæ etiam in ipso senio Cultore et Fautore Perpetuo. Vtilitatem mihi singularem ad illustrandum *Lactantium* attulit. Licet vero hic codex chartaceus non nimis diu ante inuentam artem typographicam scriptus esse videatur, tamen in multis locis non modo cum optimis codicibus conspirat, sed etiam in non paucis, vbi tot alii codices a me collati aut corrupti aut a collatoribus neglecti sunt, præstat veram lectionem. Complectitur codex *LL. septem Institutionum, librum de Ira et de Opificio.* Legi hunc codicem adhuc a nemine ante me collatum integrum iterum iterumque, et multa loca illius ope in integrum restitui. Scripsit hunc codicem quidam *ANDREAS PETTEN*, forte monachus, quod addo, quia solent nomina monachorum aut vicariorum in *Necrologiis* ad diem emortualem adnotari, anni quoque saepe addi; vt si resciri possit, ex quo cenobio aut prouincia liber sit profectus; vterius inquiri de eo atque ætas codicis de-

Zsidó Egyetem Könyvtára b 4

ter-

PRAEFATIO.

terminari possit. Miniator siue rubricator forte non multo iunior ipso librario, solent enim scriba et miniator fere æquales esse, facit ad L. 7. Inst. c. 24. in margine mentionem terræ motus, qui tum quasi in Apulia a. 1456 accidit. Ex quo, sed minus liquido, miniatoris ætas colligitur. Gratias ago habeoque maximas litteratissimo Viro, quod annum integrum mihi codicis usum concesserit, plane alienus ab inuido hominum genere, qui subsidia siue publica siue priuata, quæ in ipsorum sunt potestate, supprimunt, nec permittunt, vt inde aliquid in publicum usum propagetur.

43-47) *Guelf. Wolff.* i. e. *Guelferbytani* siue Wolfenbütelenses quinque codices, quorum quatuor ex Gudiana in Bibliothecam Augustam Guelferb. illati, vide Catal. Gudianum p. 545 et 546, a me permittente id Cl. REINERDINGIO in locis desperatis olim inspecti, qua ratione locis diuersis sua salus est reddita, aut confirmata. Iam in Miscell. Lips. Tomo III. p. 117 optaueram, vt aliquem precibus præmiore adducere possem ad Guelferbytanos MSS. conferendos; sed adhuc votum successu caruit. Quum vero iam elegantissima doctrina VIRO IAC. BYRCARDO Illustrisf. Bibliothecæ sit permisa cura, nullus dubito fore, vt in posterum aliquis inde fructus ad nostrum Lactantium redundet.

48) *Er. Erasmus* usus est codice MS. vetusto, ex quo insigniter illustrauit librum de Opificio; eius varias ad vnam omnes repetii.

49) COLBERTINVS antiquissimus, isque vnicus totius orbis codex MS. libri de Mortibus Persecutorum, repertus in Moisiaci olim Ord. S. Bened. Monasterio, quod alias etiam Abbatia mille monachorum audiebat, et iam a Canonicis Sæcularibus possidetur, studio Dom. FAUCAULT, tunc in Aquitania Reg. Quæstoris, in Colbertinam Bibliothecam translatus primumque a Baluzio editus. *Specimen huius codicis, quod Nurrius æri incidendum curarat, denovo curauit æri insculpendum;* præterea omnes varias lectiones, vt eas Nurrius (quem pauci possident) exhibuit, easque Criticus Anonymus accuratius Observationum Misc. Critic. Volumini

III.

PRAEFATIO.

III. inseruit, in nostra editione recudi iussumus. Conferatur de hoc codice Clariss. Dan. Maichelii Introd. ad Hist. Litt. de præcipuis Bibliothecis Parisiensibus ed. Lips. 1721 p. 51 sq. Idem quoque, quod mihi commentanti ad illum librum non venit in mentem, librum hunc Lactantio ex professo vindicat a pag. 177-225.

50) TAVR. Taurinensis Codex Lactantii Epitomen inde ab Hieronymi temporibus ἀνέφαιλον INTEGRAM fere exhibens, æque atque ille COLBERTINVS de Mortibus Persecutorum, SINGVLARIS et vnicus est, eique antiquitate non cedit, sed eum superat. Huius reperti gloria debetur Celeberrimo PFAFFIO; SPECIMEN MSti iterum in æs incidendum curauimus, et, HVMANISSIMO PFAFFIO suppeditante, variantes lectiones auctiores exhibuimus. Vir Eximius in dis. præliminari simul indicat, se in Bibliotheca TAVRINENSI NOVM Lactantii Codices MSS. vidisse, et præter hos OXONIENSIS VETVSTISSIMI, AMBROSIIANI, (*Mediolani*) MUTINENSIS et DVORVM FLORENTINORVM p. 17-19 fecit mentionem. O quantus campus, in quo decurrant, patet doctis, quibus comparatus ego debilis sum cursor.

51) *Vindob.* Vindobonensis MS. codex ex Lambecii Bibliotheca Vindob. ad carmen de Phœnice a me est collatus. Abit multum a recentioribus edd. sed cum edd. Ven. 1493 et 1497 conuenit per omnia, præter v. 61 *lapsum* pro *lasmus* habet. *Guelferb.* et *Lips.* MSS. in quibus hoc carmen, separatim commemorare non est necesse. Lactantio in antiquissimo MSto *Christina* Reginae Sueciæ tribui hoc carmen Nic. Heinsius in Litteris ad Sirmondum T. III. Oper. Sirmondi ed. Ven. 1728 f. 519 a. testatur. Idem postea, vt constat ex pluribus MSS. illustrauit.

52) *Vaticanus.* Ex hoc codice Mich. Thomafius primum et recte carmen *de Resurrectione* vindicauit Venantio Fortunato, quippe inter cuius carmina reliqua inuenit. Addit Thomafius egregie: *Est ille codex valde corruptus, tamen is est, qui cum inuare possit, qui eo cum iudicio vtatur. Et sane sic faciendum est eis, qui hanc curam emendandi vete-*

b 5

rum

PRAEFATIO.

rum auctorum libros suscipiunt, ut sepe ex pluribus malis codicibus VNICVM OPTIMVM efficiant. De reliquis nonnulla dicentur in sequentibus.

Progredior nunc ad editiones, quarum aliquis in nostra editione fuit vsus, enumerandas.

1) *Subl.* Omnium prima editio inscripta: *Lactantii Institutiones* (comprehendit quoque libr. *de Ira et Opificio*, sed non indicat in inscriptione); ita finitur: *Sub anno Dñi MCCCCLXV. Pontificatus Pauli Papæ II. anno eius secundo. Indictione XIII. die vero antepenultima mensis Octobris in venerabili monasterio SVBLACENSI.*

Memorauerat quidem Montfauconius in Diario Italico p. 256 editionem Rom. 1461, sed Maitairius in Annal. Typogr. ed. primæ Hag. Com. 1719 p. 60 testatur, se ex Montfauconio accepisse, *ultimam ipsum in numeris, quæ non satis aperte comparebat, figuram decepisse*; vnde Montfauconii testimonio falsi Walchius in Diatribæ p. 43, Io. Fabricius in Hist. suæ Bibliothecæ part. I. p. 176, Hockerus in Bibliotheca Heilsbronnenfi f. 136, et nos in Misc. Lipf. Tom. 3 p. 125 corrigendi. Rectissime igitur Hottingerus in Bibliothecario Quadripart. p. 265 credidit, Romanam, i. e. Sublacensem 1465 characteribus adhuc satis rudibus, vt addit, impressam et Tiguri in Carolina Bibliotheca adseruatam primam esse. Nec errauit Christian. Daumius, hanc editionem monast. Sublacensis 1465 in Syllabo Poetarum Christianorum Veterum ** 2. ad Paullinum Petror. primam vocans. Daumii exemplar in Bibliotheca scholæ Zwickauienfis (Cycnæ) seruat. Clarissimus M. G. A. VINHOLDVS, Celeberr. Gymn. Cyn. Rector, meo nomine hanc Sublacensem editionem conferendam curauit ad singula verba editionis Antu. 1587; sed quia collata a libro quinto Instit. sunt intercepta, tres posteriores Instit. libros et de Ira et Opificio ex variis lectionibus sic dicti MS. Cantabrigiensis, i. e. editionis Sublacensis, ex qua descriptus ille fuit, redintegravi. Eamdem primam Sublac. in antiquis suis libris Celeberr. SCHWARTZIVM, Prof. Altdorff. adseruare memini.

2) *La-*

Országos Rabbiképz

PRAEFATIO.

2) *Lactantius*: per Conr. Schweynheim et Arn. Pannarz f. Rom. 1470. (in *du Pin* T. I. Bibl. Script. Eccl. p. 209 et Walch. Diatr. p. 43 typographus vitiose Conr. LEWEYNHEIM vocatus.) Hanc editionem euoluit SPARKIVS et plerisque in locis sub nomine *vet. Rom.* citat, sed ad Lib. 2. Inst. 6. p. 153 annum 1470 addidit. Eamdem aliquoties Baluzius ad librum de Mort. Perfec. citauit. Eadem est in Bibliotheca GERANA in Voigtlandia, ex qua Clariss. G. L. GOLDNERVS, Gymn. Ruthen. Rector, vsus est ad librum de Opificio Dei Ger. 1715 8. editum. Frustra aliquoties etiam cautione oblata hanc editionem requisivi, tandem facile adqueiui, vbi ex epistola IO. ANDREAE, Episc. Aleriensis, vidi, editionem meam Venetam 1497 ex illa 1470 esse repetitam.

3) *Lact.* --- ADAM. MCCCC LXXI. (1471) cum versibus in fine:

*Arguit hic hominum sectas LACTANTIVS omnes
SEPTENO falsas codice vera docens
Siue Deum tangat, turbato lumine cernens
IRA furori GEMINO pernotat inde libro. (Ira-Opificio)
Et volucrum versu PHOENIX comprehenditur vna,
Quæ nunquam nostro pascitur alma solo.
Hincque Redemptoris nostri non carmina desunt,
Quæ positum E TVMVLO dulce canendo VOCANT.
PRESSERAT hunc PRIMO mundi caput inclyta ROMA,
Post REGINA PREMII quippe colenda MARIS.
M CCCC LXXI. Adam.*

Complectitur hæc editio LL. VII. Inst. L. de Ira L. de Opificio. Carm. de Phœnice et de Resurrectione. Quæ moneo, ne quis putet, quia CARMINA in plurali memorat versus, etiam illud *de Passione* hic legi, quod ab his aliisque vetustioribus sæculo XV. abest. Desideratur quoque in hac editione Epitome. Dixi in meo Catalogo rarissimorum librorum p. 14 n. 30, hanc editionem rarissimam lato margine, paucis notis, i. e. abbreviaturis, typis Romanis elegantibus et cum ipsis Græcis iam citatis ultra illam ætatem bonis nitide et satis accurate excusam; eamque Io. Alb. Fabricio, Walchio, Mich. Maitairio in edit. Prima Annal.

Ty-

Zsidó Egyetem Könyvtára

PRAEFATIO.

Typogr. T. I. et mihi olim fuisse incognitam. Descripsit eam vberius SCHELMOMIVS in Amœnit. Litter. part. I. p. 311-317. Primus eam editionem a nullo ante me editore collatam studiose contuli. In Bibliotheca Rostgardiana p. 4 n. 55 fuit exemplar *in membrana impressum, auro variisque coloribus per totum opus exornatum.* In Bibliotheca Henr. Hadr. van der Marck. p. 5 n. 55, et Du Boisiana p. 38 n. 444 venditur editio ROMANA 1471; sed perperam, nulla Romæ a. 1471 prodiit editio. Decepit Catalogorum istorum fabros vox ROMA in versibus ante dictis; quum postremus versus: *Post REGINA PREMIT quippe colenda MARIS,* indicet, VENETIIS hanc editionem per ADAMVM 1471 esse excusam.

- 4) Lactantius - *per Vindelinum* f. Ven. 1472. Repetit versus ad ed. 1471 citatos et addit hoc distichon:

*Impressum formis iustoque nitore coruscans.
Hoc VINDELINVS condidit artis opus.*

Hac editione vsi sunt Isæus, et Gallæus. Hic vero perperam addit: *Hec omnium prima et princeps.* Eadem vsus est Conr. Rittershusius ad Saluianum p. 192, ei vitiose tribuens ann. ed. 1442. Sed iam anno 1716 in Misc. Lips. p. 124 monui, idemque Fabricius in Bibl. Lat. Vol. III. p. 396 anno 1722 confirmavit, legendum in Rittershusio: ann. 1472. Ego antea hanc editionem in locis tantum dubiis consulueram, sed Heumannus eam ex Selliana bibliotheca diligentissime contulit; cuius potissimum fidem per integrum opus sum secutus. Habet etiam hæc editio carmina de Phœnice et Resurrectione; sed Epitomen et carmen de Passione non habet.

- 5) Lactantius - *per Vdalricum Gallum Alamannum et Sim. Nic. de Luca*, XII. Febr. f. Rom. 1474. Ad hanc aliquoties Isæus et Gallæus prouocant; sed diligentius ea e Bibl. Fr. Ben. Carpouii vsus est Cellarius. Hæc editio perperam in Cat. Bibl. Gudianæ p. 33 PRIMA vocatur. Eadem teste Sauberto p. 124 in Biblioth. Norimbergensi seruatur. Accuratus de eadem Maittaireus in Annal. Typogr. ed. 2. Tom. I. part. I. ad ann. 1474 p. 332 sqq. Emendator huius editio-

PRAEFATIO.

nis *Angelus Cneus*, Poeta Laur. quum, inquit, *emendationes Lactantii a pluribus et sæpius factas tam Romæ quam Venetiis cerneremus, ELICERE conati sumus VERISSIMVM.* Sandius in Nucl. Hist. Eccl. teste Io. Fabricio in Hist. suæ Bibliothecæ part. I. p. 176 corruptissimam ducit editionem Romæ 1475; sed corruptissime Sandius hunc editionis annum ponit, quo nullus est Romæ editus Lactantius. Si vero, vel maxime editionem Rom. 1474 intelligat Sandius, debuisset scire, nullas antiquas editiones circa hoc tempus valde accuratas dari.

- 6) Lact. - f. Rost. 1476.

Fin. Firmiani Lactantii, *Viri pcellentis ingenii qui vel solus inter Christiane professionis scriptores supereminet nitore quodam et copia: vel nullum eorum sequitur sacundia simul et lenitate sermonum. Diuinarum Institutionum aduersus gentes. De Ira quoque Dei ad Donatum. Nec non et de Opificio Dei vel Formatione hominis ad Demetrianum finiunt libri per fratres Presbiteros et Clericos Congregationis domus viridis orti (i.e. horti) ad Scin Michaellem in opido Rostockcen partium inferioris Sclauonie, prout facultas et industria tulit, emendate satis et accurate consummati Anno Incarn. Dom. Millesimo quadragesimo septuagesimo sexto. Quinto Idus Aprilis. Deo gratias.* Hanc editionem mihi olim Celéb. WOLFIVS, Theologus et Philologus Hamburg. Præstantissimus, vtendam benigne concesserat, vnde est, quod ei gratias agam; postmodum eandem mihi ipse comparavi et diligentissime excussi. Gallæus fucum facit lectori MS. Rost. citans, hanc enim editionem 1476 intellexit, qua ipse tamen satis perfunctorie fuit vsus. Diligentius Heumannus, licet subinde, amici collatoris oculis fidens, aberrauerit; id quod facile, vti vsu docti sumus, fieri potest. Illud singulare in hac Rostochiensis, quod non tantum Epitomen, sed etiam carmen (quod Ven. 1471. 72 habent) de Phœnice prætermiserit. Solo carmine de Resurrectione instructa. Loco græcorum citatorum vbique vacuum spatium est relictum. Hæc editio nullum habet chartarum registram.

PRAEFATIO.

7) Veneta anni 1478 prima:
Finit his verbis: *Hoc opus impræsserunt* (ita traiecta litteræ) *Veneciis Magister Andreas de Paltasichis Catarensis et Boninus de Boninis sociis.* Regnante inclito ac sereniss. Principe Domino IOANNE MOCENIGO, Dei gratia Venetiarum duce, M CCCC LXXVIII. XII. Marci. Exhibet LL. VII. Inſt. de Ira: Opif. Phœn. Refurr. et postremo loco EPITOMEN, quam vocat initio EPHYTHOMON, in fine NEPHYTHOMON. Græca citata exhibet typis rudibus et tam litteris quam accentibus sæpe pravis, iisque versionem latinam adnectit. Typi ipsi sunt nitidi, sed haud raro vitiosi. Lectiones nonnullas singulares profert. Habet registram chartarum post Epitomen in fine operis. Hanc editionem a prioribus editoribus nondum consultam diligentissime composui, et ad differentiam sequentis voco Venetam primam 1478. Magno pretio hoc exemplar corio Turcico rubro (voth Saffian) marg. et tergo deaurato nitide compactum a me est comparatum.

8) Veneta altera - 1478.
Hoc sine ante Epitomen: *Impressum est hoc opus Venetiis impendio prouidorum virorum Iohannis de Colonia Iohannisque Manthen de Gheretzem sociorum, Anno salutis Dom. M CCCC LXXVIII. (1478) XXVII. Augusti. Laus Deo.* Habet registram chartarum ante Epitomen, ut videantur consilium addendi Epitomen ex priori Ven. 1478 post absolutum opus demum suscepisse. Hanc editionem Heumannus quoque consuluit. Addo, eam præ multis aliis antiquis esse accuratam. Norunt in Historia Litt. et Typographica versati, libros pleſosque a Io. de Colonia procuratos commendari typorum nitore et accurata scriptura, de qua re plura dicam D. V. proxime in parte secunda mei Catalogi de Libris Antiquis et Raris. Nomen Typographi Io. de COLONIA decepit multos Catalogorum fabricatores, ut tradant libros COLONIAE excusos, ex viro eudentes urbem. Ita non tantum sæpe inueni Platinæ de Vitis Pontificum Rom. editionem PRIMAM per Io. de COLONIA excusam, vocari editionem Colonienſem 1479;

Országos Rabbiképfed-

PRAEFATIO.

sed perperam. Pari modo in egregia Bibliotheca Hulfiana T. I p. 17 citatur LACTANTIUS COLON. 1478 vitioſe, nam fuit ea ipsa editio Veneta per Io. de COLONIA iam a me recensita.

9) Lact. - per Benalium f. Venet. 1483.

Gallæus in Syllabo suarum editionum vult videri se eam contulisse; sed in notis vix vestigium collationis deprehendi. Fabricius in Bibl. Lat. Vol. III. p. 397 dicit *Venetam per Bernardinum de Benaliis Bergomenſem* 1483; vtinam vir egregius addidisset, num ex fide libri alicuius, an ex inspectione, an ex coniectura addiderit *Bernardinum-Bergomenſem*. Noui quidem istum Typographum a. 1486 excudentem; sed ipsum iam anno 1483 Lactantium in quadringentis selectis plerisque meis Catalogis non inueni. Citant quoque Olearius in Bibl. Scr. Eccl. et ex hoc V. E. Læſcherus in Stromat. Sect. XI. p. 245. Ex hoc Maittaire ed. 2. Annal. Typ. part. I. Tom. I. p. 450, item Oudin. T. I. f. 310, et Walch. Diatrib. p. 44, sed nemo ex his omnibus dicit, se eam alicubi vidisse. Suspicio, eam confusam cum ed. Ven. 1493 per Benalium, vbi numeri maiores M CCCC LXXXIII. facile lectorem potuerunt decipere, ut legerit: LXXXIII. Vix credi potest quoties hi numeri annorum 80 et 90 in citatione ex antiquis libris confundantur. Pari modo in Catal. Commelin. c. y. vnde in Maittario ego ipse Annal. T. I. p. I. ed. 2. p. 487 citavi. Editio Lact. Ven. 1478 mihi nunc est suspecta; nam et hæc alibi non occurrit, forte cum Ven. 1497 confusa. Ibidem p. 498 ex Gudiana Bibliotheca p. 33 excitavi editionem Lact. BONON. 1488 excusam; sed ista Bonon. editio, quæ bis ibi venalis fuisse scribitur, nullibi occurrit; nec Fabricius in Bibl. Latina, qui tamen Gudianam Bibliothecam accurate nouerat, eam editionem commemorauit. Forte ex mea prima Ven. 1478 ex BONIN. DE BONINIS M CCCC LXXVIII. Gudiani Catalogi confector fecit BONON. 1488. Vides, quam incerta sit notitia veterum editionum, nisi quis accurate eas inspiciat et describat.

Zsidó Egyetem Könyvtára

10)-Ve-

PRAEFATIO.

10) Venet. - per Theodorum de Ragazonibus de Asula f. 1490. Hanc contulerunt Isæus, Gallæus, Cellarius. Obseruavi, eam cum edd. proxime sequentibus conuenire. Conf. Maittairii Annal. Typogr. ed. 2. Tom. I. part. 2. p. 517.

11) Lact. - impresf. Venet. per *Vincenium Benalium* A. MCCCC LXXXIII. (1493) vigesimo secundo mensis Marcii.

Hanc editionem consuluit Isæus, ego vero multo accuratius cum aliis eam comparavi. Conf. Maittair. c. l. p. 556, Fabric. Bibl. Lat. Tom. III. p. 397. Nescio, quid statuendum sit de exemplari, quod Clariss. HOCKERVS ex Bibliotheca Heilsbronn. f. 136 producit, dicit ibi impresf. *Venet. per Vinc. Benalium* MCCCC LXXXIII. EDITIO INNUMERIS SCATENS VITIIS TYPOGRAPHICIS. *Ita nimirum*, addit Hockerus, *propriam turpitudinem confitetur Typographus*. Sane si illa verba: (*Editio innum. scatens vitiis typogr.*) simul reipsa sunt impresfa; miror stuporem editoris, at coniiicio, ea verba a censore illius editionis ad Catalogum MSS. Hockerii fuisse adscripta forte, quæ HOCKERVS ipsum exemplar non inspiciens pro impresfis verbis habuerit. Scatet quidem vitiis, sed tamen suum vsum præstat egregium, quippe est, vt viderur, ex Rom. 1470 excusa, de qua plura ad seq. 1497. Continet LL. VII. *Inst. Ir. Opif. Epit. Phæn. et de Resurrectione*. In Phæn. v. 61. *lapsum pro lassum* legit, alias cum Vindob. MS. conuenit. Quia HOCKERI mentionem feci, memini in eadem Hailsbrunn. Bibliotheca seruari MS. Cod. Lactantii scriptum a. 1468, quem Celeb. HOCKERVS vberius describit f. 48; forte iste ex prima ed. Sublac. 1465 aut Rom. ed. 1468 est descriptus; sin minus, Celeberr. Hockerum etiam atque etiam rogatum volo, vt cum aliqua nota editione componendum curet, aut, si fieri potest, MS. exemplar filio meo Carolo Christophoro Bünemann, I. V. Candidato, in eius vicinia apud ILLVSTR. Dominum LIB. BARONEM de RYTH Bodichemii degenti, conferendum committat beneuole.

PRAEFATIO.

12) Lactantius - Venet. per Simonem Beuilaquam Papiensem Anno Inc. Dom. MCCCCLXXXVII. (1497) die quarto Aprilis cum Io. Andrea Episc. Alerienfis Epistola loco præfationis ad Paulum II. Venetum Pontificem Maximum: *Laboriosis recognitionibus nostris plures videmus vera humanitatis amore delectari, pater beatiss. Paule II. Venete Pont. Maxime. Icirco animus impendio nobis crescit etc. Sumant - studiosi abs te hoc tempore per nostros ingenuos Opifces Lactantium Firmianum SEMEL ab his ITERVMque impresfum prius nonnullis in locis profecto VERIOREM - Collatis - vigiliis nostris ad reliquorum operas facilitate extabit differentia - Romæ anno natal. domin. MCCCCLXX. Pontificatus tui - anno sexto*. Recte Fabricius in Bibl. Lat. Vol. III. p. 397 obseruauit, expressam hanc Ven. 1497 ad Romanam 1470. Præcedens Ven. 1493 hac epistola Io. Andrea omisfa præfixerat quædam testimonia Hieronymi et Leonh. Aretini. Alias editio Ven. 1493 et 1497 habent eadem folia atque easdem lectiones idemque in fine chartarum registrum. Viderint, qui Rom. 1470 in Bibl. Gerana inspicere possunt, num forte in fine sit simile registrum; num eodem verbo cum nostris folia incipiant. E. g. Litt. m. in lib. 6. c. 20 ita incipit: *tatur mala mens*. vltimus versus siue vltima linea incipit: *opore defendi*. Hæc editio cum MS. Vindob. in carmine de Phœnice conuenit præter, in versu 61 *lapsum pro lassum* legitur.

13) Lact. - cum Egid. Delphi Annotamentis - per Io. Petit. in 4. Paris. 1500 dedi litteratissimo Viro IO. REICHIUS ante duos annos, qui vbi terrarum nunc agat, nescio. Idem antiquorum librorum eximie gnarus edidit sub nomine FEDER. PACII Bibliothecæ suæ - Repositorium Primum Lugd. Batauorum. De ista editione mox num. 18 ad ann. 1513.

14) Lact. - mira arte ac diligentia Io. de Tridino cognom. TACVINI die 3. Ianuar. f. Ven. 1502. Hanc editionem Berul. Thomafius, Isæus, Thyf. Gall. Spark. Cell. Walch. Heumannus non viderunt, quam Io. Petr. Valerianus siue PIERIVS Bellunensis correxit; soleo

PRAEFATIO.

eam citare per notam: PIER. suppeditavit mihi eam Bibliotheca S. Mauricii et Simeonis, Ord. S. Benedicti Mind. Pleniorum titulum pete ex Maittaire Annal. Typ. T. 2. part. I. p. 154. Io. Petr. Valerianus operi hęc disticha pręmisit, in Parrhasiana repetita:

LACTEVS in lucem quoties LACTANTIVS almam
Prodiit, excusps dentibus ora tulit.

Est itaque EXPLICITO numquam sermone locutus,
Nec bene ROMANO; nec bene Cecropio

Vir bonus vt doluit sortem TACVINVS iniquam
Qui bene sanarent, apposuit medicos.

AUTORIS pręstans igitur FACVNDIA ranti.
Integra compositis dentibus ora feret.

Accuratiores est hęc editio quam multę prius impressę.

15) Lact. - per Ian. Parrhasium castig. Venet. diligentia Io. de Tridino cogn. Tacuini, d. 3. Ianuar. 1509.

Ex titulo hęc reddo: *Lactantii Firmiani Opera nuper per Ianum Parrhasium accuratissime castigata gręco integro adiuncto, quod in aliis cum manu, tum corruptum inuenitur, in hoc vero emendatissimum inuenies. Eiusdem Epit. Carm. de Phœnice, Carm. de Resurr. - habesque tabulam NOVITER impressam, i. e. indicem VOCABVLORVM, siue rerum notabilium, etc.* Cellarius excusam 1510 dicit in pręfatione, sed ipsa Parrh. pręfatio, quę in libris postrema additur, pręfert MCCCCX. quinto decimo Kal. Ianuar. Gallęus et Cellarius - hac editione negligentius sunt vsi; ego vero ex vsu compertum habeo, plures mutationes, quas recentiores editores vel TVCCIO correctori Florentinę Iuntinę, vel ALDO adscribunt, a Parrhasio esse profectas. Sandius in Nucleo Hist. Eccl. recte inter correctissimas editiones posuit. Pleniorum titulum discet ex Fabricii Bibl. Lat. Vol. III. p. 397. Maittairius hanc editionem, vt plures alias Lactantii, neglexit.

16) Lact. - apud Io. Petit - Paris. 1509, 4. de hac editione, quam etiam Fabricius possedit, infra ad ed. Paris. 1513.

17) Lact. - apud Io. de Tridino fol. 1511.

Hanc editionem contulerunt Iſæus et Gallęus, nominat

PRAEFATIO.

Fabricius c. l. p. 398. Maittairio non innotuit. Nihil habet singulare, quippe ex Parrhasiana Ven. 1509 iam dicta integra repetita.

18) Lact. - apud Io. Petit. 4. Paris. 1513.

Hic titulus operis: *Lepida Lactantii Firmiani Opera accurate gręco adiuncto castigata. Eiusdem Nephthomon Carmina de Phœnice et Christi Resurrectione etc.* IEHAN. PETIT. venundantur PARISIIS (per u more sæculorum XIII-XVI. Ita ad calcem Epist. Gasparini 1470 in Maitt. Ann. T. 1. p. I. ed. 2. p. 25:

Vt Sol lumen, sic doctrinam fundis in orbem

Musarum nutritrix REGIA PARISIIS.

Mea vetusta editio Speculi Histor. Vincentii Bellouac. excusa circa ann. 1470: Lib. 20. Hist. c. 46. de *S. Genouefa qualiter PARISIIS liberauit ab Hunis - hac PARISIIS urbem migravit c. 48. Parisius oblatus sunt ei energumini.* Gudenus Sylloge I. p. 344 in MSS. ante ann. 1339 *Scriptum Parisius.* Conf. p. 370) in vico S. Iacobi sub inter-signio lili aurei. In fine editionis: *L. Firmiani Institutio- nes cum Egidii Delphi Theol. D. annotamentis probati. se- mis - Item TERTVLL. APOLOGETIC. etc. pro IO. PETIT fidelis. bibliopola apud magnum ortum (hortum) ab opti- mo calcographo NIC. de PRATIS impressi A. D. MCCCC. DECIMO TERTIO (1513) Kal. Ianuarias nono.* Hęc editio Paris. 1513, cum qua Paris. 1500 et Par. 1509 con- veniunt, pręceteris a me citatur; inueni in ea nonnulla me- liora, quam in aliis omnibus editis. Videtur editor MSto optimo vsus. Etiam Aegid. Delphus nonnumquam ali- quid boni in marginalibus profert, immo inter libros de Ira et de Opificio interseruit quasdam varias lectiones aut emendationes ad Epitomen, quas nunc demum deprehen- do, vt suo loco non positas. Ita Collatorem oportet esse Argum! Contuli diligentius; quia reliqui editores hunc PARVVM, quem *magni* facio, neglexerunt. Miror *Mait- tairium* ne vnā quidem ex his tribus Paris. editionibus apud Io. Paruum indicasse. Miror quoque Sandium in Nu- cleo Hist. Eccl. Parisiensem hanc in pessimis, et corruptissimis

PRAEFATIO.

ducere potuisse. citante Io. Fabricio in Hist. suæ Bibliothecæ p. I. p. 176.

19) Lact. - apud Iuntam Florent. 1513, 8. ex Marc. Tuccii recognitione. Hanc editionem Isaëus, Gallæus, Heumannus vero studiosissime contulit, huius igitur fidei plurimum tribuimus. Refert Tuccius, *se per triennium nihil aliud pene egisse, aut elaborauisse, quam ut huic auctori sua puritas, integritas et maiestas, quoad fieri licuit, restitueretur.* Laudandum consilium, sed bonus vir melius posteris consulisset, si nominasset libros, unde profecisset. Sed ex parte hoc nunc ex editis antiquioribus ante Iuntæ citationem a me positus adparebit.

20) Lact. - Epit. Phœn. Rurr. et Tertull. Apolog. - Venet. in ædibus Aldi et Andreae Soceri mense Aprili 1515. Io. Bapt. Egnatius, qui opus correxit, in Dedicatione ANTRIVLTIO - inscripta effusus est in laudes ALDI tum defuncti, tandem de se ipso *mibi, inquit, Cœl. Lactantii Firmiani - monumenta corrigenda tradiderat - Quo in opere quantum elaborauerim, quantum industriae ac studii adhibuerim, aliorum malumus esse iudicium. Illud affirmare possum, tanto hosce libros castigatiores esse ceteris Lactantii libris, qui ad hanc diem impressi leguntur, quanto Aldus ipse in hoc genere laudis omnes alios facile prestittit.* Paucis obseruo, post Parrhasianam 1509 ex hac prima Aldina per Egnatium; et altera Aldina per Fasirelium correctæ plerasque recentiores editiones prognatas esse.

21) - Veneta - f. 1521.

Ex fide Isaëi et Gallæi. Noua hic collatione mihi non fuit opus, quippe quæ ad Parrhaf. ed. 1509 sit conformata.

22) Lact. - apud Andr. Cratandrum mense Febuario 4. Basil. 1521.

Hæc editio in meis Lactantii operibus PRIMVM adiunxit Carmen de PASSIONE DNI, quod, inquit editor, in vetustis exemplaribus inuenimus hic addendum curauimus. In fine Præfationis ANDR. CRATANDER doctus Typographus: *Huius, ait, disertissimi viri-opera a nobis venustio-*

PRAEFATIO.

stioribus transcripta typis et quanta potuimus diligentia ad PLVRIVM EXEMPLARIVM FIDEM recognita in manus vestras damus. In quibus nonnunquam, VARIETATE codicum oblata, aliam lectionem apponi curavi, ut se vnum istum libellum semel nacti fueritis, multa et diuersa Lactantii exemplaria vos adeptos libere adfirmare possitis. - Basil. ex officina nostra litteratoria Id. Febr. 1521.

Est hæc correctæ sane editio, quæ varias lectiones, sed minus multas in margine solet indicare. Plerumque cum ed. Aldina 1515 conuenit. Sandius in Nucleo Hist. Eccl. teste Io. Fabricio in Hist. suæ Biblioth. part. I. hanc editionem præfert editioni Betuleii. Est quidem nitidior et emendatior; sed Betuleii editio non paucas lectiones Aldina veriores nobis dedit.

23) Lact. - apud Andr. Cratandrum 4. Basil. 1524. de hac editione, qua et ipsa vsus sum, idem est censendum, quod de prima. Gallæus citat ed. Crat. quasi editam Bas. 1523, quam cum hac 1524 vnã puto. Variant enim interdum Typographi in annis exprimentis.

24) Liber Lact. Firm. de Opificio Dei per Desid. Erasmus Roterod. accurate recognitus et additis Scholiis illustratus. Basil. in offic. Frobeniana per Hieron. Frobenium et Io. Heruagium mense Martio M D XXIX. (1529) in 8. Erasmus in epist. ad Tilemannum Grauium siue a Fosfa: - *Tibi lacteum mitto munusculum Firm. Lactantii Opusculum de Opificio Dei s. Formatione hominis - Id aliquot dierum opella partim ex edit. Aldina, partim ex VETVSTISSIMO CODICE repurgavi mendis, in quibus reperias aliquot, quæ nulla diuinatione poterant restitui. Adiecimus singulis capitibus adnotatiunculas.* At hæc et variæ lectiones ultra cap. XI. non progrediuntur, meliores tamen per integrum librum in textu continuantur, ad quas multi editores non attenderunt. Quod ubi sensi, hanc editionem maiori industria tractaui, atque Erasmi notas propagavi. Heumannus vitiose in præfatione citat Erasmi editionem Basil. 1519, quod ortum ex praua scriptura editionis Antwerp. 1532. nam idem vitium in anno occur-

PRAEFATIO.

rit in edit. Antwerp. Gymnici 1539 finita dedicatione; ubi rectius ed. Frobeniana i. e. prima Basil. 1529. 10 Cal. Mart. Necaliter habet Tom. III. Operum Erasmi in part. Posteriori siue Epistolar. Part. Secund. ed. nouisf. Lugd. Bat. f. 158 epist. 1015. In editione Frobeniana liber de Opificio est adiunctus Erasmi scripto, cui titulus est: *Vidua Christiane*. Quam grata doctis editio libri de Opificio fuerit, patet ex editione eodem anno repetita Paris. typis nitidiss. Simonis Colinaei 1529, 8. Conf. Maittaire. Ann. Typogr. T. 2. part. 2. p. 716.

25) Laët. - f. Basil. 1532.

Hanc editionem contulit, sed minus multis locis Editor Cantabrigiensis 1685. Conr. Gesnerus in Bibliotheca f. 486 dicit excusam apud *Cratandrum* in fol. chartis 180. cum indice. Maittairio non innotuit. Respice dicta de Cratandri editione ad ann. 1521, 4.

26) Laët. Antwerp. 1532, 8. Hanc habuit Heumannus, ea usus tantum ad librum de Opificio Dei propter Erasmi notas; si ipsum textum Heumannus inspexisset, plura ex eo sine dubio obseruasset, est enim ex Erasmi editione Frobeniana repetitus. Conf. dicenda ad edit. Antwerp. 1539. Neque Fabricius in Catalogo edd. Laët. Vol. III. Bibl. Lat. neque Maittairius eius editionis fecerunt mentionem.

27) Laët. - apud Paul. Manutium ex castigatione Honorati Fasitellii Venet. 1535, 8.

Secuti sunt hanc editionem Gryphius et Tornasius in prioribus edd. et Marnef. in Parisiensi. Vbi eadem sunt Betuleius, Mich. Thomasius, Isaëus, Gallæus. Recentiores vero plures neglexerunt. Multas lectiones plane nouas hæc Fasitellii correctio inuexit. Doleo, hanc editionem mihi nunc non esse ad manus; defectum volebam reparare ex auctione Lips. præstantissima; sed ex Selliano adparatu insigni in ILLUSTR. Dom. de BUNAV Bibliothecam transiit. Pauli Manutii dedicatorem Epistolam litteratissimus Schelhornius Amoenitatum Hist. Eccl. et Litter. Tomo II. n. XV. inseruit; vnde huc pertinentia suppleri poterunt. Eriam hanc editionem Pauli Manutii a Maittairio prætermisam ob-

PRAEFATIO.

seruo. Quia deprehendi recentiores editores aliquoties arguere Isaëum et Gallæum falsæ citatæ editionis Aldinæ, quàm hi hanc editionem Aldinam siue Manutianam citarint, illi vero primam Aldinam 1515 inspexerint tantum; ego ad vitandam confusionem hanc alteram editionem soleo citare sub nomine Fas. Fasit. i. e. Fasitellii. Isaëus acerbius de hac ed. 1535 pronuntiauit: *Nacti*, inquit, *Firmiani codicem* edit. ALDI anni 1535 - *animaduertimus textum VBIQVE CORRUPVTVM, ac fæde maculosum adeo, vt non excusata modo quam plurimis in locis beata illa videretur suauitas orationis, maiestas, ac pulchritudo, qua supparem Ciceronis Lactantium, ceteris etiam longe superiorem proclamant, sed et VIX SENSUS EIUS VLLVS alicubi deprehendi posset: neque enim vel ALDVS vel PAVLVS Aldi filius, quorum doctrinam atque in restitendis scriptoribus solertiam ac fidem nulla posteritas conticescet, huic auctori manum admorant, sed vt AB HONORATO FASITELLIO emendatus (quod ipse rebatur) fuerat Lactantius, ita illum PAVLVS ediderat, qui quidem FASITELLIVS sua quoque dignus est laude; quamuis enim vel bonis exemplaribus destitutus, vel alia qualibet causa parum contulerit, prestavit tamen, quod potuit, et laborem suum, qualiscunque fuerit, in commune studiosorum commodum posuit.* Tu legas contrarium Gryphii subsequens iudicium.

28) Laët. - cum Erasmi Scholiis in librum de Opificio - apud Io. Gymnicum Antwerp. 1539, 8.

Hanc Gallæus raro; sed Cellar. Walch. Heumann. plane non adhibuerunt; ego ideo diligentissime. Plerumque cum Ald. 1515 et Cratandro; at in libro de Opif. Dei cum Erasmi editione Frobeniana conuenit; conf. dicta ad num. 24 et n. 26, cito eam sub litt. *Gymn.*

29) Laët. - apud Sebast. Gryphium Lugduni 1541, 8.

Hanc nitidam et raram editionem mihi dono dedit N. N. HOIERVS, Mindensis, S. Th. Candid. doctissimus. Quod donum eo mihi fuit gratius, quia editores omnes *Gryphianam* neglexerunt. Est ea integra ex Fasitelliana editione

PRAEFATIO.

expressa, eiusque locum optime explere potest. Audiamus Sebast. Gryphii praefationem: *Institutionum Libros VII. etc. tanta ANNIS ABHINC QVATVOR FELICITATE Honoratus FASITELIVS Venerus integritati suae restituit, ut non Firmiano plus ex quo nati sunt, quam FASITELIO ex quo renati, debere videantur.* Non innotuit Maittairio haec editio Gryphiana. Dixit Gryphius scribens anno 1541. ANNIS ABHINC QVATVOR - Fasitelivs - restituit; hic annus igitur Fasitellii incideret in annum 1538, et memini Fabricium Bibl. Lat. Vol. III. p. 398 producere editionem Venetiis a. 1538 apud Pa. Manutium ex castigatione Honor. Fasitell. excusam; eam vero hoc anno ab aliis memoratam non vidi; Contra Fabricius Venetam ap. Pa. Manutium 1535 non habet.

30) Lact. - apud Io. Tornasium et Gulielmum Gazeum 1548, 12.

Omnia ex castigatione Honorati Fasitellii Veneti restituta. Est haec editio nitidissima et cum Gryphiana conuenit; nam hauserunt ex vno fonte Fasitellii. In Bibliotheca Nic. Heinsii p. 62 n. 31 occurrit Lact. Lugd. 1543, in quo passim fuerunt emendationes manu adscriptae viri eruditi; quali exemplari huius anni ex B. Io. Alb. Fabricii Bibliotheca olim sum vsus.

31) Lact. Lugd. apud Io. Tornasium 1553, 8.

Hanc quoque euolui et aliarum Lugd. 1556, de quibusidem, quod de Tornasiana 1548 n. 30 dicendum.

32) Lact. - fol. Basil. 1556.

In Heresiologia Io. Heroldi. Habui ex Biblioth. Celeberr. Gerh. a Maastricht. Gallaeus quoque citauit.

33) Lact. - apud Hieronymum de Marnef. Paris. 1561, 12.

Ex castigatione Honorati Fasitellii Veneti, conuenit cum Tornasianis 1548, 1553.

34) Lactantius. Acceserunt XYSTI BETVLEII, Angustani, pia ac erudita Commentaria NVNC PRIMVM in lucem edita per Henr. Petri Basil. 1563 fol.

Perperam igitur Gallaeus et nonnulli eum secuti tradunt Betuleii Commentarios editos fuisse a. 1556. Videntur

PRAEFATIO.

annus vitiose in Gallaei Syllabo positus, nam Gallaeus multa ex his commentariis excerpfit, vt verus annus ipsum lactere non potuerit. Betuleius quidem, vt ex Xysti praefatione patet, iam a. 1545 ea commentaria absoluerat, sed filius Emmanuel in dedicatione siue praefatione 1563 scripta commemorat, ob bella et alias rationes prius edi non potuisse. Lactantius adeo Xysto Betuleio et familiaris et dilectus fuit, vt ex suis filiolo cuidam LACTANTII nomen imponeret. Hi Commentarii Boeclero in Sac. III. p. 271 (in Boecleri Bibliographia a Krausio edita p. 725,) et Reinhardo, in Theatro Prudentiae Eleg. p. 93 dicuntur *frigidi nihilque memorabile continentis*, sed Petr. Lambecius, teste Morhofio in Polyhist. P. I. L. 4 c. 14 p. m. 910 PERERVDITOS; Crenius *pios et eruditos* vocat Part. VIII. Animadu. p. 24. Dixi in Misc. Lips. T. 3 p. 128 fuisse optimum Betuleium, nimis operosum in locis communibus Theologicis et Philosophicis conscribendis, quam sententiam Celeberr. Fabricius non obscure Bibl. Lat. Vol. III. p. 399 comprobauit. Non nego tamen, Betuleium multaque vtilissime attulisse ad illustrandum Lactantium. Prouocat aliquoties ad VETVSTVM CODICEM; non vero indicat, vnde, quis aut qualis ille fuerit. Prouocat quoque ad editionem antiquam Romanam, Iuntinam, Ald. et Gryphianam, sed Romanam debuisset addito anno indicare, quoniam plures editiones Romae prodierunt. In nonnullis locis habet lectiones plane singulares, in quibus eum non tam codicem MS. quam ingenium secutum arbitror. Mich. Thomaeus saepe Betuleium securus est in textu; quod quidem conieci; sed non prodidit Thomaeus, nisi ad L. 6 not. 157, vbi in Betuleium acerrime inuehitur. Cito per notas: *Bet. Betul.*

35) Lact. - omnia studio Mich. Thomaei emendata cum notis eiusdem. Graecarum vocum Lat. Interpretatione et Indice sc. rerum. ex off. Christoph. Plantin. Antwerp. 1570 8 ed. nitida et satis correctae. Casp. Barthius ad Statii Theb. V. p. 101 vocat Thomaeum *bonum optimi auctoris vindicem*, et Petr. Faber L. 2. Semestr. c. 16.

PRAEFATIO.

p. 237: *diligentissimum et eruditissimum Scholiasten et a veterum librorum copia instructissimum.* Usus est duobus Bonon. et septem Vaticanis, de quibus plura ubi egi de MSS. n. 1 - 14. Editiones Aldi ex recognitione Fasitellii 1535 et Beruleii 1563 in textu plerumque sequitur; rarius lectiones MSS. Bonon. in textum recepit; saepius in margine eas posuit, et in notis praecipuas defendit, quae nobis praecipuo vsui fuere. Quod vero Rich. SIMON Thomasio accusat factae mutationis in Lactantio, ut Lactantium magis orthodoxum, i. e. Romanae Ecclesiae dogmatibus propiorem redderet, in eo Thomasio facit iniuriam. Proscripsit tantum quaedam loca prolixiora a MSS. antiquis aliena, maxime Manichaeismum redolentia, de quibus Pfaffius doctissime in Disfert. Preliminari ad Epitomen; Heumannus in Praefatione et alii egerunt. Gallaeus praeter hanc Antuerpiensem Thomasio Plantinianam, etiam alia Antuerp. typis Stelfii 1570 est vsus.

36) Lact. - apud Plantinum 1587, 8.

Hae altera editio nihil a priori 1570 differt.

37) Lact. - *Omnia ex fide et auctoritate* librorum manu scriptorum emendata apud Io. Tornasium Typogr. Reg. Lugd. 1587, 8.

Scripti cum Fabricio in B. L. Vol. III. p. 400 et Bibl. med. aevi T. III. p. 681 produsse *forma octava*, Heumannus scribit se vidisse in *forma duodecimqli*. Scilicet forma haec librorum formae in 12 similis est, sed litterae singularum plagularum octo constant minutis foliis, unde speciem formae octavae minoris, pari modo, quo liber rarissimus *Caroli M. de Imaginibus*, editionis Parisiensis, refert. Post absolutum opus ante indicem Tornasius haec subiecit: *Cum mihi denuo Lactantius esset excudendus, opportune oblatis sunt et a me empti libri septem diuinarum Institutionum manu scripti. Quid ex iis mea opera huic editioni et praecedentibus accesserit, malo te scire conferendo illas cum ante editis, quam si id in hoc epistolio indicarem. Hoc ingenue fatebor, malui timidi, quam temerarii nomen incurrere. Ea de causa quando viraque*

Országos Rabbiké

PRAEFATIO.

lectio mihi visa est defendi posse, alteram margini adscripsi. In eoque tantum mihi detraxi, ut etiam quae nusquam alibi legeram, non dubitauerim adscribere. Quae desiderabantur in manu sc. ea nolui delere, sed ut digrosce possent has notas, † adhibui. Quae illis includuntur, non habentur in codice manuscr. Aliquando integras et longas periodos, saepissime unicum verbum inclusum reperies. Non parum item me iuuat Vir eruditissimus IACOBUS CUIACIUS, qui nonnullos locos huiusce nostri auctoris ex fide veterum librorum a se emendatos ad me misit. Haec sunt, quae te volui scire, non tantum ut quam operam nauauerim, sed quam methodum secutus fuerim, aperirem. - non priuati honoris aut emolumenti, sed publ. utilitatis gratia laborem hunc suscepi. Vale. Heumannus censet, bibliopolam iactatione MSi vendibiliorem suam mercem facere voluisse, et neque aetatem nec bonitatem codicis descripsisse, immo adparere, codicem fuisse nota pessima et de CUIACIO subiecta fraudem olere mercatoriam: hinc putat, non opus sibi fuisse huius editionis collatione. Ego vero non ausim Tornasio crimen tanta fraudis imputare, satis certus inesse in hac Tornasiana plane eximia; nam ea, quae cancellis inclusit, aut in margine adnotauit, ad quae solus Heumannus attendit, ne centesimam quidem partem emendationum per septem istos Institutionum libros in hac editione 1587 conficiunt. Id quod lectori ex meis notis facile constabit.

38) *Lactance Firmian des diuines Institutions* - traduit en François - par René Fame - reueu et corrigé de nouueau sur le Patin. par Ie. de Tournes. Lyon 1587 in 8. min. siue 12. Hanc contuli hinc inde; quae iam Paris. 1546 8. et Paris. 1581, 12. ante prodierat. Nonnumquam lepide vertit.

39) Lact. - apud Tornas. Lugd. 1594, 12. ex ed. 1587 expressa n. 37.

40) Lact. - apud Tornas. Geneu. 1613 12.

41) - Colon. 1613, 12.

42) - Geneu. 1630, 12.

Zsidó Egyetem Könyvtára

Vbi

PRAEFATIO.

Vbi has quatuor editiones conferre cœpi, statim vidi, esse omnes ex ed. Lugd. 1587 repetitas. vid. n. 37.

- 43) Lactantii Opera Inst. Epit. Ir. Opif. (carmina omisit) a Iosepho ISAEO Casenate olim D. Petri de Vrbe Canonico Cambettola, Buschi etc. Comite. Summa diligentia recognita et non modo ex antiquissimis MSS. Codd. ac probatioribus impressis, sed etiam ex doctissimis scriptoribus emendata et notis illustrata etc. Casenæ ex Typogr. Nerii 1646 fol.

Hanc editionem rarissimam editor Cantabr. Cell. Walch. Heumannus non viderunt; quum eam ex *Mastrichtiana* Bibliotheca mihi comparassem, mihi occurrebant illa Plinii de Isæo sui temporis L. 2 ep. 3 pr. *Magna ISAEVM fama præceserat, maior inuentus est.* Nam plura ad restituendum illustrandumque Lactantium, quam priores et nonnulli sequentes contulit. Adhibuit enim *duos Bononienses, duodecim Vaticanos*, Codicem Mich. Thomæ Taxaquetii, Codicem Franc. Peniæ, Hispani et Edd. Rom. 1474. Venetas 1472, 1493, 1511, 1521 et 1535. Flor. Iunt. 1513 et Antwerp. cum not. Thomasi apud Plant. 1587, de quibus MSS. et Edd. dixi suis locis in præcedentibus. Scribit ISAEVS in Præfatione, THOMASIVM nonnullis quidem Lactantii vulneribus opem tulisse, verum pleraque intacta ac prope innumera remansisse, se vero sublatis mendis plus minus TRECENTIS meliores lectiones ex optimis exemplaribus et doctissimis scriptoribus restituisse. Multa sane Isæo debet Lactantius, meliusque sequentes editores consulissent Lactantio, si *textum Isæi* accuratius attendissent, neque Thomasi textum prætulissent, quippe quem Thysius et Cantabr. editor semper fere, Gallæus admodum sæpe; sæpius quoque quam mallem Sparkius et Cellarius retulerunt. Sparkius tamen reliquis frequentius Isæi textum recepit. Isæus præmisit operibus 1) Elenchum MSS. et Edd. 2) Vitam Lactantii ex scriptis eius et aliis. 3) Iudicia ex Hieronymo, Honorio, August. Trithemio, Volaterrano, Petrarca, Io. Franc. Pico, L. Aretino, Rhodigino, I. L. Viue, Io. Bapt. Pio, Giraldo,

PRAEFATIO.

Fr. Florido, Gul. Cantero. 4) Propositiones in Lact. a Catholicis caute legendas in Notis vel explicatas vel confutatas. 5) S. Scripturæ Loca citata. 6) Dictionum Græcarum Latinam Interpretationem. 7) VARIAS LECTIONES. 8) Summaria Caputum. Sigismundus ISAEVS patris sui opus inscripsit (en titulum!) *Sacri Senatus Apostolici iubari præfulgido, Lumini innociduo Hieronymo VEROSPPIO Vere Pio, Vero Hospiti Virtutum, Vero Hosti vitiorum.* Variæ Lectiones hic, quam in Gallæi variis accuratiores mihi insignem vsum præstiterunt.

- 44) Lactant. - Isæi *Romæ* ex typograph. Mascardi Anno Iubilei MDCL. sumtibus Blasii Diuersini et Zenobii Masotti. fol.

Visa mihi fuerat (vid. Misc. Lipf. T. 3. p. 130) hæc *Romana* editio minus quam prior emendata, Celeberr. Fabricium in Bibl. Lat. Vol. 3 p. 400 socium erroris nactus. Scilicet eo tempore vtraque editio (sic credunt adhuc omnes,) mihi non erat ad manus, et forte tum in varia sic dictæ Romanæ editionis incideram sphalmata. Iam vero vbi vtrumque exemplar ante oculos habeo, ipse ea possidens, video, Romanos Typographos siue potius Bibliopolas emtori fucum fecisse. Nam solum hi *turpilucris cupidis* titulum nonnihil mutatum aliamque dedicationem ad Theodorum Principem TRIVVLTIVM, Cath. Regis ad Innocentium X. P. M. extra ordinem Oratorem impresferunt. Cetera omnia, ne littera quidem vna nec sphalmate mutatis, sunt ex vna eademque editione ad annum 1646 dicta. Hæc indicare volui, ne, vt ego feci, Lactantii studiosi pecuniam in vtraque editione comparanda perdant. Sæpe tales fabulæ in damnum eruditorum luduntur.

- 45) Lact. - cum not. Anton. Thyssii ex offic. Petr. Lessen Lugd. Bat. 1652, 8.

Editio nitore typorum commendabilis, qua vsus sum ex libris summe Reuer. BENEKENII, Senioris Minist. et Past. ad S. Martin. Mind. meritissimi. Ipsæ notæ sunt parui momenti, et partim, vt textus et variæ lectiones, ex Thomasi editione repetitæ.

PRAEFATIO.

- 46) Lactantius cum selectis Variorum Commentariis Opera et studio *Servatii Gallæi*, apud Franc. Hackium et Petr. Lessen Lugd. Bat. 1660, 8. ed. nitida. Clarmundus in Vita Salmasii part. I. p. 127 narrat, GAL- LAEVUM mediocris doctrinæ Virum per vxorem schedulas *Salmasii* et in his *notas in Lactantium* obtinuisse, easque sub suo nomine venditasse. Quum vero ex Salmasii hor- to sterquilinum Criticum fecerit, neque omnia intellex- erit, eruditos mox sensisse, hæc non ab ingenio *Gallæi* fluxisse, atque inde non gloriam, quam captarit, sed ignominiam Gallæo partam. Iniquius videtur hoc iudici- um; nam licet hinc inde excerptis ex Salmasii, Vossii, Ca- fauboni, Bocharti, Barthii, Kirchmanni, Schedii aliorumque scriptis, et Betuleii, Isæi, Thomasii notis lectorem sæpe mo- retur, tamen et multa in illis commode adlata et variæ le- ctiones modo in notis, modo post opus absolutum in ordi- nem ex variis MSS. redactæ insignem rei Criticæ gnaris ad- ferunt usum. Quia plerique editores illis variis lectioni- bus negligentius sunt vsi; ego eo sæpius ex illis MSS. co- dices excitavi. Gallæi editioni præfigitur elenchus MSS. et Edd. longior, quam qui hic repetatur; sed singulis locis istos MSS. et Edd. Gallæi iam indicavi.
- 47) Lactantii Opera ad fidem MSS. recognita et Commen- tariis illustrata a Thoma SPARK. A. M. ex aede Christi Oxon. e Theatro Sheldon. 1684, 8. Editio nitida et correctæ. Vfus est Sparkius, sed parcius quinque MSS. 1) Bodl. 2) Cott. 3) Ball. 4) Merton. et 5) Collegii Corp. Christi et ed. Rom. 1470. In textu Tho- masium maxime, interdum vero Betuleii et Isæi edd. ex- presfit. Notæ sunt breues. Primus operibus Lact. addidit L. de Mort. Perf. sed carmina omnia eiecit. Varias lectio- nes fere omnes ego repeto. Recensent Sparkii editionem Acta Erud. Lips. Lat. 1685. p. 265.
- 48) Lact. - ad fidem Codd. impres. et MSS. Cantabr. 1685, 8. Præcipuum huius editionis sunt præmissæ Variæ Lectiones ex Cod. Emman. et MS. Cantabr. de quibus dixi inter MSS. Ex editis consuluit Basil. apud Cratandrum 1532. f., Tho-

PRAEFATIO.

- masii Antu. 1587, 8. et Thyssii 1652. Præcipuas ex MS. Emman. Varias ego propagavi. Conf. Act. Erud. Lips. 1685 p. 585.
- 49) Lact. - Cellarii Lips. 1698, 8. De hac vberius in no- stra editione Præfatio Cellarii, quam cum eius notis omni- bus hic repetimus, quod idem fecit Heumannus, pluri- bus edisserens, quid in Cellarianis desideret. Sequitur Cellarius plerumque Thyssianam editionem, vnde vitia nonnulla et aliæ lectiones præuæ in Cellariana remanserant. Nos textum Cellarii ex MSS. sedulo correximus.
- 50) Lact. cum Io. Ge. Walchii aliorumque Criticis Commen- tariis - Lips. 1715, 8. Hanc recensent Acta Erud. Lips. 1715 p. 273. Neue Hæll. Biblioth. XXXVIII. p. 709 adde, si placet, Walchium inter et me disputata in Miscell. Lips. T. 3. Obs. LVIII. et LXXII. Primus Epi- tomen integram addidit et elegantem Diatriben de Lactan- tio præmisit. Si qua in meis notis huius editionis facta mentio; facta est modeste et sincere, expunctis, quantum memini, omnibus, quæ possent bilem mouere. Ipse certe Celeberr. Walchius pro pietate et eruditione quasdam ab- errationes non negabit; sicut ego variam eruditionem eius suspicio, plane certus, si ipsi adluberet, aut muneris Theo- logici summi ratio permetteret; eum longe præstantiorem nobis editionem dare posse.
- 51) Lact. Opera emendata et illustrata a Christophoro Aug. Heumanno cum annotationibus Criticis Mich. Thomasii et Chr. Cellarii Gotting. 1736, 8. Hæc adhuc fuit nouissima Lactantii Operum editio. Vir Celeberr. textum Cellarii fere integrum seruaui; nisi quod Epitomen integram ad MS. Taur. et Bonon. in textu emen- dauit. Vfus est præter ed. Thomasii Antu. 1570 (ex qua Varias Bonon. MS. multas obseruaui,) maxime sex anti- quis Edd. Rost. 1476, Ven. 1472, altera 1478 1497, Iunt. Flor 1513 et Ald. 1515. Diligenter has varias diiudicat; nec

PRAEFATIO

nec parum multas ipse coniecturas profert, ita saepe ingeniosas, ut ad sensum fere extorqueat, has vero nemini obtrudit, satis habens eas in notis indicasse. Videbis, me in notis meis modo Heumannii iudicium sequi, modo ab isto secedere. Amo enim, quam et ipse Celeberr. Heumannus amat, ingenuam libertatem. Candide profiteor, mihi multum praestantissimae huic Heumannianae editioni debere, eiusque notas mihi saepe occasionem subministrasse in desperata aliquot loca accuratius inquirendi ad elicendam veram lectionem. Reliqua suis locis a me sunt commemorata.

Recensui haecenus, excepto Opusculo de Opificio, (n. 24.) integras editiones Lactantii plerasque a me aut inspectas aut collatas, integris addo, quae separatim a me sunt consulta.

- 52) Epitome Institutionum - ex antiquissimo Bibl. Reg. Taurin. Codice eruit, recensuit, lucique publ. dedit atque disertatione praeparinari illustravit C. M. Pfaffius 1712, 8. Conf. quae dixi, inter MSS. n. 50. retinui omnes varias lectiones Celeb. Pfaffii et alias novas ab ipso mihi suppeditatas addidi nostrae editioni.
- 53) Epitome - cum not. IO. DAVISII Cantabr. 1718, 8. hanc editionem mihi dono dedit Celeberrimus F. A. LAMPPIVS, Theol. Bremensis, ex notis non paucas meis inserui,
- 54) Liber de Mortibus Persecutorum - ex Baluzii Miscell. T. 2. Paris. 1679, 8 haec prima editio.
- 55) - de Mort. Perf. cum notis Io. Columbi, Aboae 1684, 8. Columbus maxime hunc librum ex Lactantio illustravit.
- 56) Histoire de la Mort. des Persecuteurs - traduite - sur la Traduction Angloise de Burnet. Vtrecht 1687, 8.

PRAEFATIO.

- 57) - de Mort. Perf. - cum not. St. Baluzii, Cuperi, Columbi, Spark. Toinard. Graevii, Gale, Boherelli etc. per Paul. Bauldri Trai. ad Rhen. 1692.
- 58) Carmen de Resurrectione, inter Beroaldi Opuscula Basil. 1513, 4. f. 88.
- 59) - in alia Beroaldi Operum editione Bas. 1515, 4.
- 60) Idem Carmen cum eruditis notis Hermanni BVSCHII, in 4t. sine anno editionis. Ex his pauca speciminis loco, quia rarae sunt, citavi. Inscriptit opusculum Io Gymnico.
- 61) - de Resurrectione cum notis Aug. Buchneri, Viteb. 1627, 8. Ex his notis egregiis et eruditis multas meis inserui.
- 62) Carmen de Passione, quod in dictis Beroaldinis opusculis ed. Bas. 1513 et 1515 occurrit; Heumannii Poecil. Tom. III. Lib. II. p. 225 illustrat. Eiusdem iudicium et scripturam sum in addito Symposio secutus.

Habes, Lector Benevole, prolixam enumerationem tam MSS. quam editorum librorum a me in Lactantii Operibus emendandis atque illustrandis adhibitorum. Quomodo iis usus sim, inspectio textus et notarum dabit. Sine vlla iactatione confirmare possem, neminem adhuc ante me tantum subsidiarum ad Lactantium restituendum aduocasse; sed non minus me adiuuit diligentissima Lactantii lectio, quae, ubi non sufficit, Ciceronem, quem praeter ceteros exprimit: tum alios veteres, et ex sacris Scriptoribus Tertullianum, Cyprianum, Minucium Felicem, Arnobium legi relegique, atque hac ratione multa loca antea desperata aut restitui, aut contra aliorum Interpretum tentamina vindicavi. Omnia vero sine vlllo studio partium, sine amore, sine odio conscripsi, soli, quoad quidem potui, veritati litans. Cellarii textum fundamenti loco posui, sed cum ex MSS.

d et

PRAEFATIO.

et editionibus vbiq̄ue indicatis ſapiffime emendauī, conie-
cturas vero etiam fere certiffimas e textu abefſe iuſſi. Cel-
larianas notas omnes ſeruauī, ex reliquis editoribus, Betu-
leio, Thomafio, Ifaō, Gallao, Sparkio, Walchio, Heu-
manno, Dauifio etc. elegi ſcopo meo Critico inferuientes;
Erafmi vero ad Librum de Opificio Dei, quia paucae et ra-
riores ſunt hodie, repetiī omnes. Specimina Codd. Taurin-
i et Colbertin. æri incidenda curauī. Varias quoque Lectio-
nes ex MS. Taurin. ad Epitomen duce Pfaffio, et ex MS.
Colbertino ad Librum de Mortibus Perſecutorum, duce
Nourrio, hic reddidi omnes, cum nonnullis Cl. MIEGII et
MASTRICHTII notis. Sympoſium quoque ex Heumann-
iana Laet. editione, ne quid deſideraretur, adieci. Inde-
cem vero Latinitatis plane nouum eumque longe vberri-
mum aliquot millia optimarum phraſium et verborum
exhibentem compoſui; atque ita diligentis editoris
munus pro virili me puſo expleſſe. Vale
et meis faue conatibus.



VIRO ILLUSTRISSIMO
PAVLO A FVCHS,
POTENTISSIMI ELECTORIS BRANDEN-
BURGICI CONSILIARIO STATVS IN-
TIMO ET PRIMARIO

S. P. D.

CHRISTOPHORVS CELLARIVS.

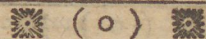
Chriftianorum TIBI Tullium, VIR illuſtriſſime, hoc eſt
Laetantium Firmianum, ſcriptorem, ſi quid iudico, ab
excellente ingenio TVO, vitæque ſtudiis, et ampliſſi-
mis, quos geris, honoribus non alienum, offero. Summus
noſtrorum temporum Orator es; non ergo ab illo abhorre-
bis, qui ſummus eloquentia inter priſcos Chriſtianos fuit,
ſummi oratoris, quem Roma coluit, perpetuus imitator.
Præter plurimas maximasque, quibus diſtentus es, func-
tiones, etiam Eccleſiæ rebus præſides moderator; TIBI ergo
non

DEDICATIO.

non conueniat cum eo, qui vniuersæ Ecclesiæ causam ab acer-
bissimis paganorum iniuriis vindicauit? Variam ille doctri-
nam omnis generis, et abstrusæ antiquitatis notitiam; poeta-
rum item et sapientium, quos philosophos dicunt, disciplinas
omnes et scientiam animo fuit complexus: vt vel ideo non
indignus videatur, qui denuo proditurus TE, VIR sapientis-
sime, patrono innocentia vtatur, quia cognitum perspectum-
que est omnibus, quum tantam rerum molem pro PRINCI-
PE potentissimo feras, illarum TE magnitudine ab iis litte-
ris, quas nos in otio exercemus, nequaquam auocari. Tanta
enim vis TVI est ingenii, vt ad summi PRINCIPIS res ma-
ximas explicandas valeas, et vna harum quoque litterarum
cultura sufficiat, quibus grauiore curas, pro republica susti-
nendas, tamquam condimento lenire ac mitigare adfueris es.
Ex quo adparet, quam bene TIBI et Lactantio, quem trado
TIBI, conueniat, quod licet satis rationis haberet, vt alii,
si ederent hunc librum, TIBI præ ceteris dedicarent; mihi
tamen alia causa, eaque potior accedit, vt persequar quod
constitueram, et documento aliquo probem, quantum TVAE
singulari ac mirificæ in me debeam beneuolentiæ, quam tan-
ti vtique, sicut par est, facio, vt nisi publice TIBI gratias
agam, et, qua TE colam obseruantia, declarem, hominis in-
geni non putem me partes posse sustinere. Patere ergo,
VIR ILLUSTRISIME, vt hoc opusculum, meis curis non
nihil illustratum, virtutes TVAS et in me adfectum prædi-
cet, et obseruantissimi erga TE animi mei testimonium et
monimentum constituatur. Deum precor, vt felicitatem TI-
BI TVISQUE propriam ac perpetuam esse iubeat, TEQUE sal-
uum et incolumem rei publicæ et litterariæ quam diutissime
conseruet. Halæ Calend. Septemb. c. 10. 10c. xcviii.

PRAE-

Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára



PRAEFATIO CELLARII.

AD LECTOREM.

Lactantium Firmianum, scriptorem et rerum nobilitate, et nitore ac
cultu dictionis præstantissimum, noua forma emendatiorem lucidio-
remque exhibeo. Ad quem ornandum sex manu scriptis codicibus
vñus sum, et pluribus excusis prælo, tam antiquis quam recentioribus.
Cantabrigienſis editio duorum codicum, cum cura excerptorum, nobis
copiam fecit, quorum alter bibliothecæ est in illa Britannorum academia;
alter collegii, quod ibidem est, Emmanuelensis. Alium membranaceum,
antiquiorem Britannicis, in Serenissimi Saxonum Ducis Gothani biblio-
theca custoditum, vir clarissimus GVILIELMVS ERNESTVS TEN-
ZELIVS, Historicus laudati Principis, pro amicitia, quæ mihi cum illo
intercedit, cum impresso contendit, et fidelissime in vñum meum enotauit.
Tres mihi ex Paulina Lipsiensis Academiæ, omnes quidem chartaceos, sed
vñum notæ optimæ, et antiquissimis consentientem, vir æque ingenio et
doctrina elegantissima, quam iuuantæ rei litterariæ voluntate in primis
huius sæculi conspicuus, mihi quoque longo annorum vñu coniunctissimus,
FRIDERICVS BENEDICTVS CARPZOVIVS impetrauit. Quos
ipse contuli, et, vbi vñum fuit, meam inde correctiorem editionem reddidi.
Accesserunt libri abhinc ducentos annos et antea impressi, in quibus pri-
mas Romanus tenet, pontificis Pauli II. iussu, ab Alerientiensi episcopo Ioanne
Andrea recognitus, et c. 10. CCCCLXXIII publici iuris factus. cui proximus
est Venetus c. 10. CCCXC, et alius c. 10. IX Iani Parthasii cura castigatus,
itidemque Venetiis expressus. Ceteros notiores, vt Aldi Manutii, Xyſti
Betuleii, Michaelis Thomasi, et nostro auo procos, Antonii Thyſii,
Seruati Gallæi, Thomæ Sparki, non est quod multis verbis, quia obuii sunt,
commemoremus. Aliorum quoque obseruationes nobis adiumento fuerunt,
Io. Friderici Gronouii præcipue; et de Mortibus persecutorum, Stephani
Baluzii, Ioannis Columbi, Nicolai Heinsii, Ioannis Georgii Grauii, quos
omnes honoris causa nominamus. nam et illum libellum, e latebris nuper
a Baluzio productum, vt elegantem et necessarium, et arcana historia re-
fertum, adiunximus, adscriptis, vbi lacer est, doctorum hominum supple-
mentis. Neque Carmina, Lactantio vulgo tributa, abiicimus, quæ non
minus, quam indubitatos eiusdem libros, emendatiora damus, ingenio vñi,
in primo, Nicolai Heinsii; in altero, Christophori Broweri; in postremo
Andrea Riuii, quos ipsos quoque doctrinæ et meritorum gratia nomina-
mus. Indices adiecimus plures, Auctorum, quibus vñus est Lactantius; et
Rerum, quas tractat nobiliorum; et tandem Verborum ac Formularum siue
Latinitatis, vt elegantissimus scriptor et cum Cicerone comparandus
maiore cum fructu legi, et imitando exprimi ab adole-
scentibus possit.

EX-

EXCERPTA

DE VITA LACTANTII.

Lactantius, siue Cœlii nomine, vt vulgares libri ferunt, siue Cœcilius fuit, vt contendit Baluzius, cuius argumenta sub initium de Mortibus persecutorum retulimus; Firmianus cognominatur a Firmo, agri Piceni oppido et antiqua, vt Velleius tradit, colonia, ab Augusto Cæsare, quod ex nummo Cluuerius probat, renouata. Lactantii nomen a lactea et suauitatis dicendi facultate non nulli putant additum. Hunc a prima ætate imbutum litteris fuisse, non dubitari potest, quarum amore adolescentulus Arnobium, Sicca in Africa rhetoricam docentem, Hieronymo referente, audiuit, quem tanta industria æmulatus fuit, vt non modo æquauerit magistrum, sed vicerit etiam dicendi suauitate. Primum ingenium monimentum, Symposium, in Africa adolescens edidit, vtrum tum Christianus, non omnino certum est. Multis demum Nicomediæ tinctus videtur christianis sacris, quod si est, vt a vero non abhorret, forte de Phœnice quoque carmen, nondum deuotus Christo, composuerat, iudicio accuratissimi viri, Nicolai Heinii, tanquam fetus genuinus, Lactantio adscribendum. Accitus Dioclesiano principe Nicomediam Bithyniæ, vt oratorias litteras doceret, quod ipse Lib. 5. cap. 2. et Hieronymus in scriptoribus ecclesiasticis testatur; sed penuria discipulorum, ob Græcam videlicet ciuitatem, ad scribendum sese contulit. Nam forum numquam attingit, vt qui dicendi facultatem propter studium docendi adquisuerat, Lib. 3. cap. 13. sect. 12. Idem Hieronymus auctor est, *ὁδοπορικόν*, siue Itinerarium, de Africa vsque Nicomediam, hexametris versibus scripsisse, et alium librum, qui inscribatur Grammaticus; et ad Asclepiadem duos libros, et diuersos epistolarum, ad Probum quatuor, ad Severum duos, ad Demetrianum itidem duos. Sed, quæ iniuria est temporum, hi omnes interciderunt. Qui autem supersunt, eorum forsitan primus de Opificio Dei est. certe ante Institutiones conscriptus, Lib. 2. cap. 10. sect. 15. liber autem de Ira Dei post Institutiones, Lib. 2. cap. 17. sect. 5. Ipse autem Institutiones Diuina temporibus tristissimis, cum vexarentur Christiani, conscripta videntur, quod auctor dicit Lib. 6. c. 17. sect. 6. SPECTANTUR ADHUC BER ORBEM POENAE CULTORVM DEI, IN QVIBVS EXCRUCIANDIS NOVA ET INVSITATA TORMENTA EXCOGITATA SVNT. An iisdem temporibus etiam fuerint editæ, dubitatur. Retractatas sane ortu beatoris sæculi, et Constantino dedicatas fuisse, Stephanus Baluzius probat, nec multum abest, quin fidem plurimis eruditorum faciat. de quo in Notis aliquid ad Lib. 1. cap. 1. sect. 13. diximus. De Mortibus persecutorum liber, nuper repperitus, si Lactantii est, vt fere viri doctissimi consentiunt; ætatem suam ipse prodit, quia Constantinum et Licinium augustos memorat, et adhuc concordet, et probum ac bonæ spei Licinium, qui pacem cum Constantino ecclesiæ reddiderit. Vix autem biennio fuit concordia, post Cibalensi bello interrupta, secundum Eusebii chronicon, anno christiano CCCXIII. Tandem, quod eodem chronico Eusebius, et Hieronymus catalogo tradunt, extrema senectute Lactantius in Gallia Crispum, Constantini filium, Latinis litteris erudiuit, pa-

TESTIMONIA DE LACTANTIO.

tris iudicio haud dubie doctissimus habitus, qui filium, si nondum cæsarem, at destinatum dignitati tantæ, Latinam eloquentiam doceret. Addit Eusebius, adeo pauperem Lactantium fuisse, vt plerumque etiam necessariis indigeret, quod integritatis et innocentiae argumentum est. Religionem, quam defendit, sincere coluisse non dubitamus: nec vero vacuum errore fuisse censemus. Difficulus enim dediscuntur, quibus a prima ætate adfuerit sumus. Mollius igitur interpretemur, si quid quando durius scripsit vel incautus, quam res permittit christiana: quæ vero desunt melioribus membranarum, ceteris Lactantianis dissimilia; tanquam ab aliis adfuta, recidamus. Quid multa? illud Hieronymi epist. XIII ad Paulinum, inter legendum identidem cogitemus: *Vtinam Lactantius tam nostra confirmare potuisset, quam facile aliena destruxit.*

TESTIMONIA DE LACTANTIO.

EVSEBIUS Chronico ad annum CCCXVIII, quo Crispus cæsar factus.

Crispum Lactantius Latinis litteris erudiuit, vir omnium suo tempore eruditissimus, sed adeo in hac vita pauper, vt plerumque etiam necessariis indigerit.

HIERONYMVS Catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum.

Firmianus, qui et LACTANTIVS, ARNOBII DISCIPVLVS, sub Dioclesiano principe accitus cum Flavio Grammatico, cuius de medicinalibus versu compositi exstant libri, Nicomediæ rhetoricam docuit, ac penuria discipulorum, ob Græcam videlicet ciuitatem, ad scribendum sese contulit. Habemus eius Symposium, quod adolescentulus scripsit Africa, et *ὁδοπορικόν* de Africa vsque Nicomediam, hexametris scriptum versibus; et alium librum, qui inscribitur Grammaticus; et pulcherrimum de Ira Dei; et Institutionum diuinarum aduersus gentes libros septem; et *ἐπιτομὴν* eiusdem operis in libro vno acephalo; et ad Asclepiadem libros duos; de Persecutione librum vnum; ad Probum Epistolarum libros quatuor; ad Severum Epistolarum libros duos; ad Demetrianum, auditorem suum, Epistolarum libros duos; ad eundem de Opificio Dei, vel Formatione hominis, librum vnum. Hic in extrema senectute magister cæsaris Crispi, filii Constantini, in Gallia fuit, qui postea a patre interfectus est.

Idem epist. XIII. ad Paulinum.

Lactantius, quasi quidam summus eloquentiae Tullianæ, vtinam tam nostra confirmare potuisset, quam facile aliena destruxit.

Idem Epist. LXXXIV. ad Magnum:

Septem libros aduersus gentes Arnobius edidit, totidemque discipulus

TESTIMONIA DE LACTANTIO.

lus eius Lactantius, qui de Ira quoque et Opificio Dei duo volumina condidit, quos si legere volueris; Dialogorum Ciceronis in eis επιτομήν reperies.

Hæc de filo Lactantii ex Hieronymo atulisse sufficiat. Quem idem illi errorem de Spiritu S. obiecit, ex Epist. LXV. ad Pamachium et Oceanum; et ex Comment. in Epist. ad Galat. IV. 5. repetatur. Sequuntur testimonia recentiora.

SIDONIVS APOLL. lib. IV. epistola III.

Instruit ut Hieronymus, destruit ut Lactantius, adstruit ut Augustinus.

IOANNES FRANCISCVS PICVS MIRANDVLANVS de Stud. diu. et hum. philosoph. cap. 7.

Quis apud nos non videat esse Ciceronem, sed Christianum, hoc est aliquem, qui eum ad lineam vnguemque expresserit? quis enim non aduertit, Lactantium Firmianum aquasse ipsum, et forte præcelluisse in eloquendo?

Idem lib. III. epistola X.

Lactantius Ciceronis stilum effigauit, aut, ut quibusdam placet, supergressus est. Mihi videtur rebus et sententiis crebrior, nec numeris inuicundior, nec fili equabilitate et candore posterior. Has quippe virtutes maximis viribus et æmulus et adsecutus est. Hunc nec æquales nec posterii momorderunt: nemo elumbem et fractum; Asianum et redondantem nemo causatus est.

IO. LVDOVICVS VIVES sub finem lib. III. de tradend. Discipl.

Christianorum omnium facundissimus est Lactantius: sonum habet plane Ciceronianum.

GVILIELMVS CANTERVS Nouar. Lect. lib. III cap. XXX.

Quem inter Græcos theologos locum Nazianzenus Gregorius obtinet, eum inter Latinos fere Firmianum Lactantium tenere non immerito quis indicet.

COELIVS RHODIGINVS Antiq. Lect. lib. X cap. XVIII.

Lactantius inter christiana veritatis adsertores eloquentia maxime illustris.

IANVS BROVKHVSIVS in Propert. L. II El. 14. 3.

Purissimus scriptor Lactantius in aureolo Libello de Mort. Persec.

Eidem ad Propert. III. 15. 8. dicitur.

Facundissimus et sanctissimus vir.

Et ad L. IV El. I. v. II.

Scriptorum Christianorum disertissimus L. Cæl. Lactantius.

L. COE

Országos Rabbiképz. - Zsidó Egyetem Könyvtára

L. COELII s. CAECILII LACTANTII
FIRMIANI

DIVINARVM INSTITVTIONVM

LIBER I.

DE FALSA RELIGIONE.

I.

Magno et excellenti ingenio viri, quum se doctrinae penitus dedidissent, quidquid laboris poterat impendi, contentis omnibus et priuatis et publicis actionibus, ad inquirendam veritatis studium contulerunt: existimantes, multo esse præclarior, humana

^{a)} LVCHII COELII sive CAECILII] De his nominibus dixi in notis ad initium Libri de Mortibus Persecutorum. Bün.

^{b)} DIVINARVM INSTITVTIONVM] Repetit hunc titulum plurali numero L. I. 1. 12. de Ira c. II. 2. c. 17. 12. et Epitome ineunte. Celeberrimus quidem Heumannus Quintilianum et Caluinum suos libros INSTITVTIONEM latinis inscripsisse censet; at pluralis, in Fabri Thesaurio non indicatus, est ipsius Ciceronis L. I. Nat. Deor. c. 4: *Complures, inquit, græcis institutionibus eruditi.* A Vitruuio etiam in præfatione Libri Septimi memorantur eiusdem *institutiones noua architectonica.* Suetonius de illustribus Grammaticis c. 4: *instituisse quendam genera institutionum ad eloquentiam præparandam.* Quintiliani imitator Hilarius de Trinitate L. 5. ineunte: *Respondentes impiis et vesanis hereticorum institutionibus.* L. 6. f. 134. ed. Veron: *Per euangelicas -- institutiones, et sæpius alibi.* Casiodorus quoque de Rhetor. *Quintiliani, inquit, XII. (libri) institutionum.* Hinc Muretus L. 13. Var. Lect. c. 20. pr. et ipse Burmannus ad Quintiliani

Declam. I. c. 3. p. 9. et alibi, *Quintiliani institutiones oratorias* dicere non dubitarunt. Quibus auctoribus etiam recentiores Dietericus, Breithauptius, Buddeus, latinissimus Moshemius, alique, qui suos libros *institutiones* inscripserunt, satis defenduntur. Bün.

^{c)} quum se doctrinae penitus dedidissent] Rotundius *dedidissent* est, quod MSS. libri, Lipsenses et Gothanus habent; quam aliorum *dedidissent.* Cell.

^{d)} *dedidissent*] Cellario *dedidissent*, quod et Reimanni MS. habet, visum rotundius. At aliorum plerumque Codicum, editionumque primæ Sublacensis, Rom. Venet. 1471. 72. vtriusque 1478. Rost. 1476. et longe plurimum: *dedidissent* ad Ciceronem, quem plerumque exprimit, propius accedit. L. I. Offic. 21: *qui excellenti ingenio doctrinae se dediderunt.* L. 3. de Orat. 15: *ei studio se excellentissimis ingenii homines dediderunt.* L. I. Orat. c. 3: *studio litterarum penitus se dederunt.* Neque penitus *dedidissent* minus rotunda videntur, quam Lact. 4. 13. 12. *penitus nescientem:* et L. 7. 5. 24. *se voluptatibus dediderunt.* Torn. 1587-1613: *penitus dedidissent.* Bün.

A

narum diuinarumque rerum inuestigare ac scire rationem, quam struendis opibus^e, aut cumulandis honoribus inhærent^{re}. Quibus rebus, quoniam fragiles terrenæque sunt, et ad solius corporis pertinent cultum; nemo melior, nemo iustior effici^{f. s.} potest. Erant illi quidem veritatis cognitione dignissimi, quam scire tantoperè cupiuerunt^b, atque ita, ut eam rebus omnibus anteponerent: Nam et abiectis se quosdam^{i. k.} res familiares suas, et renuntiasse vniuersis voluptati-

^e) *struendis opibus*] Heumannus II. Append. ad Symposium §. XV. p. 243: non dubitanter, inquit, scribo: ACERVANDIS OPIBVS; nunc vero mauult retinere: *struendis*. Optima phrasis aptioribus, quam adhuc ad Lactantium factum, exemplis adstruenda. Latini non tantum *acervare*, *coacervare*, *aggevare*, *exaggerare*, *congerere* opes, diuitias, nummos, pecunias; sed etiam *struere*, *construere*, *exstruere* haud raro dicunt. Cic. 2. Philipp. 38: *acerui nummorum apud ipsum construuntur*. Or. I. Agrar. 5: *pecuniam constructam et coacervatam*. Horat. 2. Serm. 3. 96: *Diuitiis parent, quas qui construxerit, clarus erit*. 2. od. 3. 19: *exstructis in altum diuitiis*. Petron. c. 84: *qui solas exstruere diuitias curant*. Idem Petron. c. 120: *quas struxit opes*. Persius 2. Sat. 44: *Rem struere exoptas*. Cyprian. epist. ad Donat. ed. Oxon. f. 8: *pecuniarum ingentium exstructi aggeres, vel desosja strues*. Conf. Benselei. ad Horat. p. 473. et Burmann. ad Petron. p. 415. Eadem phrasi, sed sensu alio, Liuius L. 2. c. 41. dixit: *largitione consulem periculosas ciuitati opes struere*. MSS. et sæc. XV. edd. *quam struendis*; at Parrh. Crat. Iunt. Ald. Gymn. Gryph. Paris. 1513. Ifæus: *quam aut struendis*. Reimm. Ven. 1472. et edd. Tornæs. *quam in struendis*. Prius receptum ab Heum.; posterius est contra Lactantii indolem, qui semper inha-

tere cum datiuo construit, n. 23. L. 4. 1. 4: *terrenis-bonis inhærebant*. de Ira 23. 21: *quærendis-bonis inhærentem*. Büñ.

^f) *nemo iustior effici*] Lipsiensis, Gothanus, et Cantabrigienfis manu scripti codices; et editio vetus Romana *effici*: vulgati plures *feri*. Cell.

^g) *iustior effici*] Ita MSS. Goth. Guelpherb. Lips. Vltr. Iun. Cauc. Cantabr. Gron. Reim. et primæ Subl. Rom. Ven. 1471. 72. Rost. Paris. 1513. Torn. et prætat. Lib. 3. 12. 12: *effici quemquam beatum posse*. L. 4. 3. 2: *efficitque meliores*. Cic. 3. Fin. 3: *beatam vitam virtute effici*. Büñ.

^h) *cupiuerunt*] Ita plerique libri plenius, at lenius et Ciceroni atque Lactantio propius: Parrh. Iunt. Ald. Crat. Gymn. If. *cupierunt* in hoc et similibus. Cic. 2. Catil. 9: *qua cupierunt*. Laët. Lib. 5. 17. 4: *desiderare cupierunt*. L. 5. 22. 6: *cupierit*. 4. 30. 5: *concupierant*. L. 3. 28. 2. c. 30. 4. L. 5. 5. 1: *quæsierunt*. 6. 6. 2: *no scierunt*. Ad rem, quare effectus non sit secutus, conf. L. 3. 1. 7. et c. 28. 2. Büñ.

ⁱ) *Nam et abiectis se quosdam*] Democritum cum primis videtur respexisse, qui diues admodum patrimonio, ut magis vacuo animo litterarum studiis se daret, paucis subsidio vitæ retentis, cuncta cetera patriæ donauit. Val. Max. 8. 7. 4. Cell.

^k) *abiectis se quosdam*] Ad Ethicam

tibus constat; ut solam, nudamque^l virtutem^m nudi expediti- que sequerentur: tantumque apud eos virtutis nomen et auctoritas valuit, ut in ipsa esse summi boni præmium prædicarent^{n. o.}; Sed neque adepti sunt id, quod volebant, et operam⁵ simul atque industriam perdiderunt: quia veritas, id est arcana summi Dei, qui fecit omnia, ingenio ac propriis sensibus non potest comprehendi^{p.}; alioqui nihil inter Deum, hominemque distaret, si consilia et dispositiones^q illius maiestatis æternæ cogitatio adsequeretur humana. Quod quia fieri non⁶ potuit^r, ut homini per seipsum ratio diuina innotesceret;

^{se abiectis omnibus} Socrates contulisse dicitur L. 3. 13. 6. At hoc de reliquis philosophiæ partibus abiectis, physica maxime, capiendum. Vid. L. 3. 21. 1. parce tamen vixit, maxima bona spernendo. Conf. Xenoph. L. 5. Memor. f. 822. Huc potius referendi Democritus et Crates ex L. 3. 23. 4. sqq. vbi plura damus. Add. L. 6. 12. 25. Item *Anaxagoras*. Conf. Daus ad Cic. Disput. Tusc. 5. c. 39. Büñ.

^l) *solam nudamque*] Ita omnes, neque est Germanifinus in voce: *nudus*. Iterum L. 7. 1. 4: *qui suauia terra bona præ sola nudaque virtute contemserit*. Ad rem pertinent ibid. sect. 18-21. L. 6. 4. 8. c. 12. 36. Iustinus L. 39. 3. 3: *ne nudum nomen auferret*. Ambros. 1. off. c. 35: *non comitatu et legionibus succincti - sed nuda virtute animi - retulerunt triumphum*. Add. Omeis. ad Iuuenium L. 2. 447. Barth. ad Gratii Cyneget. v. 2. p. 36. Burmann. ad Petron. 88. P. 424: *quum adhuc nuda virtus placeret, vigeabant artes ingenua*. Büñ.

^m) *virtutem*] M. C. C. C. et ed. Basil. *nudamque veritatem*. perperam. Büñ.

ⁿ) *ut in ipsa esse summi boni præmium prædicarent*] Eisdem Lipsiensibus codices, et ed. Rom. secutus sum.

Vulgatis est, *summi boni præmium esse iudicarent*. Sed Goth. quoque esse anteponit: et *Ald. prædicarent*, quod efficacius est notandæ philosophorum iactantia. Cell.

^o) *in ipsa summi boni præmium prædicarent*] refutat L. 3. 8. n. 32-38: quia virtus est effectrix et mater summi boni. MSS. Angl. *ut in ipsa omne s. b. p. iudicarent*. Sublac. Rost. Ven. 1471. 72. vtraque 1478. 93. 97. Iunt. Ald. Pier. Parrh. Crat. Paris. Gymn. *ut in ea omne s. b. p. prædicarent*: etiam MSS. Reimm. Vltr. et Iun. prædicarent. In ipsa habent Reimm. et edd. Tornæsii Lib. 3. 8. 32. dixit: *virtutem ipsam summum bonum putauerunt*. Büñ.

^p) *veritas - n. p. compr.*] L. 3. 1. 6. et L. 7. 2. 8-9. Büñ.

^q) *dispositiones*] Notatur noster ab Erasmo in Ciceroniano, quod dispositiones pro decretis dixerit. Vindicamus ex Tertulliano ad Laët. L. 2. 16. 14. conf. L. 7. 5. 8. Büñ.

^r) *quod quia fieri non potuit*] MS. Lips. ad oram Thomas: *quod si non potuit, subaudi: fieri*, ut lib. 6. 10. 19. Potuit igitur *virtutumque*. 6. 11. 13. quantum potest. Auctor apud Cæf. de Bello Afric. *missos facio*, et, quantum potest, *abesse ex Africa inbeo*. Büñ.

PRAEFATIO b.

1 **Q**uamquam diuinarum Institutionum libri, quos iam pridem ad illustrandam veritatem religionemque conscripsimus, ita legentium mentes instruant, ut nec d) prolixitas pariat fastidium e, nec oneret vbertas; tamen horum tibi epitomen fieri, PENTADI frater f, desideras; credo, ut ad te aliquid scribam g, tuumque nomen in nostro 2 qualicumque opere celebretur h. Faciam quod postulas, etsi difficile videtur ea, quae septem maximis voluminibus explicata sunt, in vnum conferre i. Fit enim totum k et minus

ludente scripta sint, qui a litteris ipsius codicis, utpote longe antiquioribus, et ad saeculum quintum, saltem initium sexti (si Alphabeto ab illustris: viro Antonio Magliabechio e membranis antiquissimis eruto, atque a Ioanne Mabillonio Lib. V. de Re Diplomatica f. 354. tradito fides habenda sit) referendis maxime distat. Haec et plura Pfaff. dis. praelim. ad h. l. §. 5-§. 9. qui pergit §. 16: In LXXII. capita librum distinximus, quorum priora LV. haecenus lucem non viderunt, - id vnum hic addimus, primum codicis nostri folium antiquitate ita detritum discissumque esse; ut maior praefationis pars legi amplius nequeat. Quo non obstante, quae deerant supplenuimus et restituumus, atque ita restituumus, ut nullum sit dubium, quin ista Firmianus noster scripserit. Ex spatiis enim residuisque litterarum rudibus, licet agnitiu difficillimis, fidelissime ista indicauimus. §. 49. in monito: Quae in specimine exhibentur, dimidiam fere partem tertiae paginae conficiunt. Bün.

b) Non extat in MS. uti nec capitum tituli. Pfaffius.

c) in MS. regionemque. Pfaffius. d) instruant, ut nec] Ediderat

Pfaffius: instruant, ita informant, ut nec. At testis est Anonymus Clerici p. 341. in MS. legi: instruant ita, ut nec. Hinc deleto hoc repetito ita edidi cum Heumanno: instruant, ut nec. Bün.

e) pariat fastidium] Sulp. Seuer. Vit. Martin. c. 1: Legentibus consulendum fuit, ne quod his pareret copia congesta fastidium. Bün.

f) Pentadi frater] Non constat aliunde, quis fuerit hic Pentadius. conf. Pfaff. disert. §. 15. Fit alicuius Pentadii Notarii, cui caedes Galli cum aliis demandata, mentio apud Ammian. Marc. lib. 14. c. 11. et alius, de quo Muncker. ad Hygin. c. 106. p. 169. Bün.

g) aliquid scribam] Monente clar. Pfaffio addidimus ex MS. Taur. aliquid. Bün.

h) nomen-celebretur] Cic. 5. Fam. 12. pr. nomen ut nostrum scriptis illustretur et celebretur tuis. Bün.

i) in vnum conferre] Treb. Pollio in Triginta Tyrann. c. 31: in vnum volumen contuli. Vopiscus in Aureliano c. 1: in vnum libellum contuli. Suetonius in Nerone c. 19: Haec in vnum contuli. Bün.

k) Fit - totum et minus plenum] Heu-

Ad Ep^{tom.} cap. 1. pag. 1220.

Specimen Manuscripti Bibliothecae Regiae Taurinensis.

NONCE RESARTIUMPERITIAM. NEC MINERUA
FRUGUM. NON ARMAMERCIVUS. NEC MARS
LYRAM. NON IUPITER MESSINAM. NEC AS
CLEPIUS FULMEN. FACILIUS IUT AB ALIO IACTUM
SUSCIPRET QUAM IPSE TORQUEBIT, SI ERGO SIN
GULI NON POSSUNT OMNIA MINUS HABENT
UIRIUM MINUS POTES TATIUS. SAUTEM D'S PU
TANDUS EST QUI POTES TOTUM QUAM QUIDE
TOTUM MINIMUM. LINLISIS IURD'S EST PER
PECTUS. AETERNUS. INCORRUPTIBILIS. IN PAS

Ex antiquissimo MSS. Lactantii saeculi VII.
Alphab. Bononiense.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U X V Z
Δ Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

- Disce aduersa pati, et propriæ inuigilare salutem.
 Hæc monumenta tibi, si quando in mente iuuabit
 Voluere, si qua fides animo tibi forte meorum *b*,
 Debita si pietas et gratia digna laborum.
- 60 Surget, erunt veræ stimuli virtutis, eruntque
 Hostis in insidias clypei, quibus acer in omni
 Tutus eris, victorque feres certamine palmam.
 Hæc monumenta tuos si labilis orbis amicos
 Auertent sensus *d* fugiente decoris ab umbra
- 65 Mundani, efficient, ne spe captatus inani
 Mobilis occiduis fortunæ fidere rebus
 Ausis *e*, aut vitæ sperare *f* fugacibus annis.
 Sed te nimirum sic ista caduca videntem
 Sæcula et exutum *g*. *h* (patriæ melioris amore)
- 70 Orbis opes, rerumque vsus, et vota priorum
 Moribus extollens *i* sacris, vitæque beatæ
 Spe, duras inter pœnas te rore fovebunt
 Cælesti pactique *k*. *l* boni dulcedine pascent.
 Purpuream donec, post vltima fata relicto
- 75 Corpore, sublimes animam reuocabit ad auras
 Gratia magna Dei *m*. tunc omnem exuta laborem,
 Angelicos tunc lata choros, aciesque beatas
 Sanctorum inspiciens, æternæ pacis amœna
 Perpetuo felix tecum regnabit in aula *n*.

b) tibi forte meorum] Vir doctissimus
 et optime meritis de hoc carmine,
 Andr. Riuius, quem antea quoque se-
 cutissimus, ita distinxit et emendauit.
 Alii: ferre laborum. Cell.

c) digna laborum] Plura Vechn. Hel-
 lenol. ed. Heusingeri p. 291. Büin.

d) si labilis orbis amicos auertent sen-
 sus] Hæc crucis meæ monumenta, si sen-
 sus tuos, caducis rebus adhaerentes, auer-
 tent a vanitate mundi. Cell.

e) Ausis] Sic legendum: non auferis.
 Cell.

f) vitæ sperare] Sic libri, vbi Heuman-
 nus in Poecil. c. l. vitam sperare. Büin.

g) et exitum, (patriæ melioris amore)]
 Sic scribo et distinguo cum laudato Riui-
 no. Cell.

h) Sæcula et exutum] Riuius, Gall.
 Cell. Walch. duce Barthio: et exitum,
 sed prius editi omnes et Heumann. secu-

la et exutum. Exutum - opes, vt postea v.
 77: Exusa laborem. Büin.
i) moribus extollens] Sic Alc. 1513. 1515.
 Gymn. Torn. Thom. et Cell. vbi Bar-
 thius: extollent. Heumannus ex ingenio:
 expolient. Büin.
k) pactique boni] Barthius emacula-
 vit, tamquam ex Psalmo XXIII. Editum
 erat: pactique. Cell.
l) pactique boni] Non male Barthius
 tentauit: pactique boni. At præstat Alc.
 1513-1515. Gymn. Gryph. Torn. et Tho-
 masium sequi: Ouidio dicta: pacta mu-
 nera, - regna - gaudia - sidera, pactum
 aurum etc. Büin.
m) Gratia magna Dei] Itidem Riuii
 emendationem amplector. Variè distin-
 guunt, alii etiam tibi pro Dei legunt.
 Cell.
n) regnabit in aula] anima purpurea,
 omnem laborem exuta, regnabit. Cell.

Fragmentum de extremo iudicio, quod Stephanus Baluzius inuenerat in Colberri-
 no codice 1095. subiunctum libro VII. Institutionum ante librum de Ira Dei, atque
 inde collegerat, illud etiam esse Lactantii, vt docet in præfatione ineunte ad Miscel-
 laneorum Tomum II; deprehensum etiam in codd. Colleg. Merton. et Corp. Christi
 Oxon. et in Emman. cod. et inde editioni Sparkii Oxon. 1684. et editioni Cantabrig-
 1685. et Walchianæ Lips. 1715. insertum proseripsimus, quum non sit Lactantii, a cu-
 ius doctrina differt, sed Augustini, e cuius de Ciui. Dei L. XX. capite vltimo exscri-
 ptum; sicut Heumannus in Poecil. Tom. III. Libr. II. n. VII. p. 230. 240. obseruauit.

I. INDEX AVCTORVM A LACTANTIO ADHIBITORVM.

Agellius in Noct. Attic. Epit. 29.5	Diagoras	1. 2. 2. Ir. 9. 7	
Aglaosthenes	1. 11. 64	Diczarchus	7. 7. 12 et c. 13. 7
Anaxagoras de Deo	1. 5. 18	Didymus	1. 22. 19
de niue nigra	3. 23. 11	Dinomachus Cyrenæicus	3. 7. 7
Anaximenes	1. 5. 19	Diodorus philosophus	3. 7. 7
Antisthenes	1. 5. 18. Ir. 11. 14	historicus	1. 13. 8
Apollinis Milessi braculum	7. 13. 5	Domitius de Off. procos.	5. 11. 19
Apollodoros Erythraus	1. 6. 9	Empedocles	2. 1. 2. 4 et 3. 28. 12
Aristippus	3. 7. 7 et 7. 7. 11	Ennius interpres Euhemeri	1. 11.
Aristo Chius	Ir. 22. 5		34 Ir. 11. 8
Aristoteles	1. 5. 22 et 3. 7. 8 et 3	eius sacra historia	1. 11. 45
	8. 38. et 7. 1. 7	Epicurus	3. 7. 7 et 7. 1. 10
Aristoxenus	7. 13. 9	Eratosthenes	1. 6. 9
Arsilepiades Christianus	7. 4. 17	Eubemerus	1. 11. 33 et Ir. 11. 8
Bassus Gabius	1. 22. 9	Historia deorum	1. 13. 14 et
Cæsar in Arato	1. 11. 64 et 1. 21.		cap. 14
	38. Vide Germanicus.	Euripides in Lamia	1. 6. 8
Calliphon Cyrenæicus	3. 7. 7	Fenestella	1. 6. 14
Carneades Academicus	5. 14. 3	Gabius Bassus	1. 22. 9
	et cap. 16. tot.	Germanicus Cæsar in Arato	1. 11.
Cassius Senerus historicus	1. 13. 8		64 et 1. 21. 38 et 5. 5. 4
Catulus apud Cicero.	6. 2. 15	Heraclides Ponticus	1. 6. 12 &
Chrysipus	1. 5. 20 et 1. 6. 9		1. 7. 13
πρωτοβουλος	Epit. 2. 9. 6	Hermes	2. 15. 6 et 7. 13. 3
Cicero Consolatione	1. 5. 25. et 1.	eius liber λόγος τέλειος	4. 6. 4
	15. 19 et 3. 19. 2	et 7. 18. 3 vide etiam Tris-	
de Rep. 1. 15. 23 et 5. 12. 5 et		megistus	
	6. 8. 6	Hesiodus	02. 14. 7
Hortensio	3. 16. 9 et 6. 2. 15	Hieronymus philosophus	3. 7. 7
in certo loco	5. 8. 10	Horatius Flaccus	5. 13. 16
in Academic. tertio	6. 24. 2		et c. 17. n. 18
ex notis libris Offic. de Legib.		Hystaspes rex	7. 15. 19 et 7. 19. 2
pro Marcello etc. 6. 11 et alibi		Inuenalis	3. 29. 17
eius Officialium. laus	6. 2. 15	Leucippus	3. 17. 23 Ir. 10. 3
Cleanthes	1. 5. 9	Liuius Patavinus	1. 20. 2
Sex. Clodius	1. 22. 11	Lucianus	1. 9. 8
Demoeritus pro atomis	1. 2. 2	Lucilius poeta	1. 9. 8; 5. 9. 20 et
	et 3. 17. 23		6. 5. 2; 5. 18. 6

a

Lut

I. INDEX AVCTORVM.

Lucilius Stoicus	2. 5. 7	in Fortuitis	5. 13. 20
Lucretius	3. 14. 1 et cap. 16. 14 et cap. 28. 13 et 6. 10. 7 et 7. 12. 1. Ir. 10. 16	Quare bonis viris mala	5. 22. 11
Minucius Felix	1. 11. 55 et 5. 1. 22	Sibyllina carmina	1. 11. 8 cap. 12. 20 cap. 16. 1. et 4. 6. 3. cap.
Mufæus	1. 21. 39		15. 15. cap. 20. 11. et 7. 16. 11
Nævius de bello Punico	1. 6. 9	Sisinnius Capito	6. 20. 35
Nepos Cornelius	1. 13. 8 et 3. 13. 10	Socrates	Ir. 11. 13
Nicanor de Rebus Gest. Alex. M.	1. 6. 8	Straton	Ir. 10. 1
Orpheus	1. 13. 11	Tarquitiuſ	1. 10. 2
Quidii Phenomena	2. 5. 24	Terentiuſ	7. 27. 3
Metamorph.	5. 5. 7	Tertullianuſ	5. 1. 23 et 5. 4. 3
Fast. 11. 12. 6. 14. c. 20. 8 etc.		Thales Mileſiuſ	1. 5. 16
Perſiuſ	3. 16. 15 et 6. 2. 11	Thalluſ	1. 13. 8. cap. 2. 2
Pefcenniuſ Feſtuſ	1. 21. 13	Theophiluſ de Temporibus	1. 23. 2
Pherecydeſ	7. 7. 12	Theodoruſ Cyrenæuſ atheuſ	Ir. 9. 7
Pifo in annalibus	1. 6. 9	Trimegiſtuſ	1. 11. 6 et 2. 15. 8 et 6. 25. 10
Plato	3. 19. 17. et 7. 7. 12 et 7. 8. 4 Ir. 11. 13 et 18. 5	Vide plura in <i>Hermes</i> , qui idem eſt.	
Plautuſ	6. 11. 8	<i>auctor</i> Triumphi Cupidiniſ	1. 11. 1
Protagoraſ atheuſ	1. 2. 2 et Ir. 9. 1	Varro de atate hominiſ	2. 12. 21
Pythagoraſ	1. 5. 17 et 1. 9. 19	de Fauna	1. 22. 10
Quintilianuſ Fanatico	1. 21. 17	apud Cicer.	Op. 5. 6
Capite otuoluto	5. 7. 7	Verriuſ	1. 20. 5
Sallaſtiuſ	1. 21. 41 et 2. 12. 12 et 5. 18. 26	Virgiliuſ	3. 28. 15 et 5. 9. 4 et 7. 24. 11. ac alibi.
Scholiaſteſ Germanici Caſariſ	1. 1. 64	Xenophon	Ir. 11. 13
Seneceæ Exhortationeſ	1. 5. 27 et 1. 7. 5 et 6. 2. 12	Zeno Stoicuſ	1. 5. 20 et 3. 7. 8 cap. 8. 20 et 4. 9. 2 et 7. 7. 13
Moraleſ libri	1. 16. 10 et 2. 2. 14. et 6. 17. 28	Epicureuſ	3. 20. 15
de immatura morte	3. 12. 11		

INDEX

INDEX II. RERV
NOTABILIORVM.

A Cademicorum opinio, nihil ſciri poſſe	5. 17. 9	Antichriſtuſ	Ep. 8. 8
refutata	3. 5. tot.	eiuſ deſcriptio fabuloſa	7. 17. 2
Acciuſ Naviuſ augur	2. 7. 8	antipodeſ	3. 24. 4. ſeq.
de Adfectibus ſententia Stoicorum	6. 14. 7	Antiſthenes de Deo	1. 5. 18
doctrina Peripateticorum	6. 15. 2	Apiſ, bouiſ caput	4. 10. 12
Adon ab apro icuſ	1. 17. 9	in vitulo ab Iſraele cultuſ, ibidem	
Aeaciuſ iudex inferorum	7. 22. 5	Apollo Colephoniuſ	1. 7. 1
Aegyptiorum dii turpeſ beſtiæ	5. 20. 12	Mileſiuſ	4. 13. 11. Ir. 23. 12
æquitate iuſtitie parſ	5. 14. 15	Smintheuſ	1. 7. 1
Aeſculapii ortuſ et educatio	1. 10. 1	Apolliniſ flagitia	1. 10. 3
Aeſculapio gallum nutrire	3. 20. 16	Apolloniſ cultuſ diuiniſ	5. 3. 14
Aeſculapiuſ barbatuſ	2. 4. 18	iactata miracula	5. 3. 7
ætateſ imperii Rom.	7. 15. 14	Appiuſ Claudiuſ cur cæcuſ	2. 7. 15
Agathocleſ rex Siculorum	1. 21. 13	Apuleiuſ maguſ	5. 3. 21
Ageſilauſ Pluto	1. 11. 31	eiuſ miracula	5. 3. 7
Albunea Sibylla	1. 6	aqua aboleri crimina	5. 19. 33
alieneſ, quam noſtra, videmuſ me- liuſ	3. 4. 7	aquila in auſpiciuſ Ioui	1. 11. 64
Amalthea nymphe	1. 21. 38	Arabia Chanaan	2. 13. 6
Sibylla	1. 6. 10.	Arceſilaſ Academiae	conditor
Ambrocioteſ	3. 18. 9	Archimediſ machinæ	3. 4. 11
Anachariſ Scythæ	3. 25. 18	Archyta Tarentinuſ	Ir. 18. 4
Anaxagoraſ de Deo	1. 5. 18	Areopagi origo	1. 10. 4
cur natuſ	3. 9. 4	Arguſ a quo occiſuſ	1. 6. 2
ei circumfuſa tenebræ omnia	3. 28. 12	Ariani	4. 30. 10
nix nigra	3. 23. 11	Aricinuſ nemuſ	1. 22. 2
Anaximeneſ de Deo	1. 5. 19	Ariſtarchuſ aliquiſ	5. 2. extr.
ancile portare	1. 21. 47	Ariſtippuſ voluptatiſ patronuſ	3. 7. 7 et 3. 15. 15
animi ſedeſ ubi? Op. 16. 11. ſeq.		vixit vitam pœndiſ	3. 15. 15
animi patriarcharum num meſeſ	2. 12. 22	Ariſtophaneeſ aliquiſ	5. 2. extr.
annuſ paſſionis domin.	4. 10. 18	Ariſtoxeuſ mentem negavit	7. 13. 9.
Anthropiani	4. 30. 10	Aſclepiuſ, <i>Aeſculapiuſ</i> ,	1. 17. 15
<i>ἠσπερ ἠσπερ</i>	1. 21. 1. ſeq.	Aſclepiadeſ ſcriptor Chriſtianuſ	7. 4. 17
		aftrologia a diabolo	2. 16. 1
		Atabyriuſ Iuppiter	1. 22. 23
		atheuſ qui fuerint	1. 2. 2. Ir. 9. 1 et 7
			a 3
			Atlantiæ

INDEX II.

Atlantis nomen ab homine ad montem	1. 11. 58	næ	1. 21. 13
Atilius Regulus martyribus postferendus	5. 13. 13	Castor et Pollux alterni viuunt	1. 10. 5
atomorum disputat. patroni,	3. 17. 24 seq. ibid. sect. 23	apud Romam visi	2. 7. 9
Aulatia oppidum	1. 11. extr.	Catamitus	1. 11. 19
Autolicus	1. 23. 2	Cato Uticensis	3. 18. 5 seq.
B.		Cenforius	5. 14. 3
Bacchi crimina	1. 10. 8	Caucasus sæuorum patria	5. 11. 4
Balbus Lucilius	2. 6. 8	Cebes	3. 24. 15
Barba cur maribus data	Op. 7. 11	Cecropidæ virgines	1. 17. 14
Aesculapii	2. 4. 18	cenfitores	M. P. 23. 1
Bellona cruenta dea	5. 10. 15	Ceres Ennensis	2. 4. 19
Belus quando vixerit	1. 23. 2	Catanensis,	ibid.
Bithynia	5. 2. 2 et cap. 11. 15	Milesia	2. 7. 19
Bona dea, Fauna, Ops, eadem	1. 22. 9. nec 1. 20. 4.	Chanaan Arabia	2. 13. 6
de Bono summo variæ sententiæ	3. 7. 7	chaos quid?	1. 5. 8
Butes, Veneris adulter	1. 17. 9	chiliastus	7. 22. 7 et cap. 24. 5
C.		Chiron Aesculapii doctor	1. 10. 2
Cabirus numen Macedonum	1. 15. 8	Chloris Zephyro nupta	1. 20. 8
Cacæda	1. 20. 36	Chrestas pro Christus	4. 7. 5
Cadmi progenies, Bacchus,	1. 15. 20	chronologia biblica	4. 5. 6 seq.
Cænophrurium	M. P. 6. 3	Chryppas de Deo	1. 5. 20
Calliphon Cyrenaicus	3. 7. 7	falcit portum Stoicorum	7. 23. 3
Calua Venus	1. 20. 27	eius mors	3. 18. 5
Candidianus, Galerii filius, MP.	50. 2	cicatrices laterum	5. 13. 9
per canem et anserem iurare	3. 20. 15	Cicero summus Platonis imitator	3. 25. 1
canina facundia	6. 18. 26	solutus Platonis imitat.	1. 1. 1
Cannensis clades	2. 16. 16	perfectus orator et philosophus,	ibidem
capella Amaltheæ nymphæ	1. 21. 38	filiam consecrare voluit	1. 15. 20
Capitolium	1. 11. 49. et 3. 17. 12	de fortuna	3. 29. 3 seq.
restitutum	1r 22. 7	eius opinio refutata	3. 14. 9
Carneades philof. Acad.	5. 14. 3	Cimmeria Sibylla	1. 6. 8
iustitiam impugnat ib et 5. 16		Cimmeriæ tenebræ	5. 3. 23
Carpi pop.	M. P. 4. 3. et c. 9. 2	Circe Marica	1. 21. 23
Carthago Iunoni sacra	2. 16. 18	Circenses ludi Neptuno sacrati	6. 20. 35
Carthaginensium hostiæ huma-		eorum reprehensio, ib. sect. 32	
		circumcisio soluenda	4. 17. 8
		Citharon mons	1. 22. 16
		ciuitatis condendæ causæ	6. 10. 13
		clarissimus titul.	5. 14. 8
		Claudia	

RERVM NOTABILIORVM.

Claudia Vestalis innocens	2. 7. 12	D.	
Cleanthes de Deo	1. 5. 19	Dacia Noua	M. P. 9. 2
fibi manus cur intulerit?	3. 18. 5	Dacisci pop.	M. P. 27. 8
Cleombrotus Ambraciôt.	3. 18. 10	Daia, Daza, Maximinus	M. P. 19. 4
clinici philosophi	3. 8. 10	dæmones exanimis	1. 11. 47
Cloacina, numen,	1. 20. 11	damnati immunes	2. 4. 36
Clodius Publ. incestus	1. 10. extr.	Danae auro corrupta	1. 11. 18
Codri mors	3. 12. 22	Danuuius	M. P. 18. 6
Colophonium oraculum	1. 7. 1	Demetrianus auditor	5. 4. 3
columna, ara, Cæsaris	1. 15. 13	Democriti abstinentia	1. 1. 4. n
comædiarum scandala	6. 20. 27	patrimonium neglectum	3. 23. 4
consecratio inepta	1. 15. 29	Democritus negat prouidentiam	1. 2. 2
Constantinus Cæsar antequam augustus	M. P. 25. 5	Deucalion	2. 10. 10
Coprianus per calumniam Cyprianus	5. 1. 27	Deus proprium nomen	1. 6. 5
coronæ simulacrorum	2. 1. 10	Dei descriptio philosophica	1. 5. 16 seq.
coronatus panibus asinus	1. 21. 26	dii populares	1. 5. 18
Corybantæ	1. 13. 4	Dia insula	1. 10. 9. n
Cotta pontifex	2. 6. 8	Dianæ hospites immolati	1. 21. 2
Creta inf.	1. 10. 9	Diagoras atheus	1. 2. 2
Critias tyrannus	3. 19. extr.	Dicaearchus	3. 17. 34
Cræsum aut Crasum diuitiis superare	6. 13. 11	Diespiter Iuppiter an Pluto?	1. 14. 5
crux Ganiana	4. 18. 10	digitis tribus sacrificare	1. 20. 26
crucis signo vis tributa	4. 27. tot.	diluuium	2. 10
litatio impedita	4. 27. 3	Diocles, priuatum nomen Diocletiani	M. P. 9. 11
euleus parricidii pena	5. 9. 16	Diocletiani auaritia	M. P. 7
Cumana Sibylla	1. 6. 10	iniquitas	ibid.
Cunina, dea cunarum	1. 20. 36	Dinomachus philosoph.	3. 7. 7
Curetes altores Iouis filii Iouis	1. 21. 41	Diogenes captiuus	3. 24. 16
Curio consul	1. 6. 14	Dionysius irrisor deorum	2. 4. 16
Curtii Marci mors	3. 12. 22	sacrilegus	ibid. sect. 25
Cybele montium dea	M. P. 11. 1	Dolabella consul	1. 5. 30
eius sacerdotes castrati	1. 17. 7	Donatus, de Ira	22. pr.
Cynici philosophi	3. 15. 20	Domitianus ab Apollonio elusus	5. 3. 9
Cynofuræ oppid.	1. 10. 2	Domitius de off. proc. an Vlpianus?	5. 11. 19. not.
Cyprianus laudatus	5. 1. 24	E.	
Cyrenaici philosophi	3. 7. 7	Egeria, dea Numæ	1. 22. 1
Cyrus æqualis Tarquinio Superbo	4. 5. 7	Egregiatus titul.	5. 14. 18
			M. P. 21. 3
		a 3	ele.

INDEX II.

elephantiaci	4. 26. 12	feciales bella indixerunt	6. 9. 4
Eleufina facra	1. 21. 24	fibulam imponere	1. 16. 10
Emanuel, nomen, expositum	4. 12. 7	Flora, dea	1. 20. 6
		Floralia, ludi, feftum	ibidem
Empedocles in Aetnam illapfus	3. 18. 5	Focos vino madefacere	5. 1. 5
		Fornacalia	1. 20. 35
in Ennae solo fruges primum re-		Fornax pro dea habita	1. 20. 35
perta	2. 4. 28	de Fortuna disputatio	3. 29
Epicuri nouitatis ftudium	3. 8. 49	Fortuna Muliebris	2. 7. 11
Epicurus negat prouidentiam	3. 17. 16	Fortuna Equeftris	2. 7. 16
		Fuluius cenfor mente captus	2. 7. 16
atomorum defenfor	3. 17. 23		
Epidauro accitus Aefculapius	2. 7. 13	Furius Bibaculus pius	1. 21. 47
		Philus disputat contra iufti-	
Erichthonii vera origo	1. 17. 13	tiam	5. 12. 5
Erythrae oppidum	1. 6. 14		
Erythraea Sibyllarum nobiliffima			
	Ir. 22. 5	Gabinus legatus Erythras	1. 6. 14
Babylone orta	1. 6. 13	Galba orator	5. 14. 3
Efaías ferra diflectus	4. 11. 12	Galli, Cybeles facerdoes,	1. 17. 7
Efdrae liber an mutilatus ab Iu-		Gallorum dii	1. 21. 2
dæis	4. 18. 22	Ganymedea fabula	1. 11. 22
Efus deus Gallorum	1. 21. 2	Gauiana crux	4. 18. 10
Euclides Megaricae difciplinæ con-		Geminis confulibus	4. 10. 18
ditior	3. 12. 9	geminorum exempla	1. 14. 4 feq.
Euphorbus Pythagoras	3. 18. 15	gentium maiorum dii	1. 15. 26
Euphranor artifex	2. 4. 13	Gergitium oppidum	1. 6. 12
Eriſtheus arbiter Herculis	1. 9. 7	gladiatorii ludi	6. 20. 10
expositio infantum	5. 9. 15 et 6. 20. 21	publicum homicidium	ibid feft 15
F.		Glauca Plutonis foror gemella	6. 20. 15
Fabrica Vulcani	1. 18. 21	Gnofus, opp. Creta	1. 11. 46
Fabricius	6. 6. 26	Gracchana tempora	2. 4. 29
facilius dicere quid non fit, quam		Græcum eſſe quanti Plato fecerit?	3. 19. 17
quid fit	1. 17. 4	Græcorum lenitas	1. 15. 14
falfa conuincere, quam vera		ea cauſa idololatriæ ibid.	
inuenire	2. 3. 24 et Ir. II. 10		
Fatua Fauna	1. 22. 9		
Fauna, meretrix culta,	1. 20. 5		
Fauna	1. 22. 9	Harmonia Veneris Filia	1. 17. 9
Faunus Saturni nepos,	ibid.	Hebraei	2. 13. 8
Fauftuli vxor, lupa	1. 20. 2	Helena	1. 10. 6
Febriſ pro dea culta	1. 20. 17	Hercules Alexiacus	5. 3. 14
		Her-	

RERVM NOTABILIORVM.

Herculis libidines	1. 9. 1	imitari, cultus religioſiſſimus,	
labores	1. 9. 2		5. 10. 18
Herculiorum cognomen	M. P. 5. 3	immortalitas, ſummum bonum	
Herillus philoſophus	3. 7. 8		3. 12. 18
Hermaphroditus	1. 17. 9	Inachus homo et fluius	1. 11. 58
Hermopolis	1. 6. 3	Inferna Plutonis	1. 11. 30
Herophile Sibylla	1. 6. 10	Ino, Leucothea	1. 21. 23
Hefus vide Efus		Io eſt Iſis	1. 11. 20
Hierofolymæ vocis falſa origo	4. 13. 24	Ioues tres	1. 11. 48
		duo	1. 11. 37
hiſtoria Iſraelitarum	4. 10	Iouis altores	1. 21. 41
hiſtriones corrumpunt ſpectato-		ſepulcrum	1. 11. 46
rem	6. 20. 29	Iouiorum cognomen	MP. 52. 3
Honor, deus	1. 20. 12	ira eos virtutis	6. 19. 2
ei ædes vota	ibidem	Iſidis nauigium	1. 11. 20
Hortenfius contra vnitatem Dei	1. 7. 4	Iſis dea	ibidem
		Iſraelitarum hiſtoria	4. 10
liber Ciceronis	3. 16. 9	Italia ſedes Iani et Saturni	1. 13.
	et 6. 2. 15		7 feq.
hoſpitalitas, præcipua virtus	6. 12. 5	Iuba rex conſecratus	1. 15. 8
hoſpites immolare Taurorum lex	1. 21. 2	Iudaica hiſtoria	4. 10
		Iuno in Samo adoleuit	1. 17. 8
Hydaſpes fluius non vnus	7. 15. 19. n.	Lacinia	2. 7. 16
		Moneta	2. 7. 11
fabuloſus	5. 17. 18	Veientis	2. 16. 11
rex et ſcriptor	7. 15. 19	Iuppiter ſceleroſus	1. 10. 10 feq.
et cap. 18. 2. quem		eius parentes	1. 11. 6
alii Hyſtaſpem vocant.		templum tergemini	1. 13. 39. n.
Hyrcania ſæuorum patria	5. 11. 4	ſepulcrum	1. 11. 46
Hyſtaſpes, vid. modo in Hydaſpes.		vnde dictus	1. 11. 40
		mas et femina	4. 8. 4
		Atabyrius	1. 22. 23
		Cafius	ibidem
		Creticus	1. 21. 38
		Labrandeus	1. 22. 23
		Latialis	1. 21. 3
		Piſtor	1. 20. 33
		Triphylus	1. 11. 33
		triumphatus a Cupidine	1. 11. 2
		ignoratio ſui, prauitatis cauſa	3
			20. 15
		per Stygiam paludem	1. 11. 12
			ius-
			a 4

INDEX II.

iusiurandum Iouis	ibidem	interpretationis Ir.	14. 2
ius vitæ et necis	4. 4. 11	littera Pythagorica	6. 3. 6
Iustitia fugit e terris	5. 5. 2	litteræ profunt religioni	5. 1. 11
iustitia impugnata a Carneade	5. 14. 4	Locrensis Proserpina	2. 7. 18
a Furio	5. 12. 5	Logica pars philosophiæ tertia	3. 13. 4
Iustitiæ fontes pietas et æquitas	5. 14. 11	Dialecticam in se continet	ib.
officium primum, secundum	6. 10. 2	luca boues, <i>elephantes</i> , Op.	3. 18
Lucilii Stoicus	2. 5. 7	Luna orbis quantus	3. 23. 12
lupa Romuli	1. 20. 2	lyra, Mercurii inuentum	1. 10. 7
Lyra, Mercurii inuentum	1. 10. 7		
Lacina Iuno	2. 7. 16		
læticia est profectum gaudium	6. 15. 15	Magalia Iudæ,	Pasch. v. 14
Lais nobile scortum	3. 15. 15	Magorum ars	2. 14. 10
Lara dea	1. 20. 35	Marcionitæ	4. 30. 10
Larentia	1. 20. 2	Marica Circe	1. 21. 23
Larentinalia	ibidem sect. 4	Marmessus vicus	1. 6. 12
Latialis Iuppiter	1. 21. 3	Marpessia Sibylla	1. 6. 12. n.
Latona	1. 17. 6	Martis scelera	1. 10. 4
laudes regiæ, ex Cicer.	5. 6. 12	Martyria Christianorum	5. 11. 10. 7
laureata imago noui principis misa	M.P. 25. 1	et 5. 13. 9 seq.	
Leana meretrix consecrata	1. 20. 3	Matuta	1. 21. 23
Leda Nemesis	1. 21. 23	Mauri reges consecrati	1. 15. 6 et 8
Lethæus gurgis	3. 18. 16	Maxentii historia	M.P. 26
Leucippus atomorum inuentor	3. 17. 23 et Ir. 10. 3	Maximianus senex <i>Herculius</i> , M.P.	18. 7
Lex noua Christi	4. 17. 13	Maximinus Daia	M.P. 19
Papia	1. 16. 10	eius tragica mors	M.P. 49
Taurorum inhospita	1. 21. 2	Megarica disciplina	3. 12. 9
libationis ritus	6. 1. 5 seq.	Melicertes	1. 21. 23
liberalitatis officium 6. n sub fin.		Melissa sacerdos	1. 22. 20
libido, pudoris et famæ debellatrix	1. 9. 5	Mencæus Thebanus	3. 12. 22
libri religionem dissoluentes con-	1. 22. 5 et Ir. 9. 2	mens et anima differunt	7. 12. 9
licentia euadit ad omne flagitium	6. 19. 6	Mercurius fur et nebulo	1. 10. 7
Licinius pro Christianis M.P.	48	Mercurii quinque	1. 6. 2
Lindus, Rhodi opp.	1. 21. 31	metempsychosis reprehensa	3. 18. 16
lingua, a ligando cibo, Op.	10. 16	metus summus summa virtus	6. 17. 4
		mimi præferunt corruptelarum	
		disciplinam	6. 20. 30
		Mineræ numen vnde	1. 18. 23
		Minos iudex inferorum	7. 22. 5
		Minu-	

RERVM NOTABILIORVM

Minucius Felix causfidicus	5. 1. 22	Olympus cur cælum	1. 11. 35
miracula paganorum	2. 7	Omphale Herculis	1. 9. 7
misericiæ officium	6. 12. pr.	opertum Bonæ deæ	1. 22. 11
Moneta Iuno	2. 7. 11	Ops Rheæ Saturni coniux	1. 13. 2
Moneta locus eudendæ pecuniæ	M.P. 7. 9	Orion in fluctibus ambulans	4. 15. 21
monarchia diuina Platonis	1. 5. 23	Orphei ætas et tempora	1. 5. 4
montium dea	M.P. 11. 1	Orphica sacra	1. 22. 16
moralis philosophia præcipua	3. 7. 1		
mors misera non est	3. 17. 32	Palæmon Matutzæ filius	1. 21. 23
voluntaria improbatur	3. 18. 7	pallium philosophorum	3. 28. 14
mortis definitiones	2. 12. 9	et 5. 2. 3	
Mures Decii	3. 12. 22. n	Pallor pro deo cultus	1. 20. 11
Musarum instinctu	1. 5. 10	Pan inter consecratores Iouis	1. 15. 13
Muta dea	1. 20. 35	Paneus mons	1. 11. 63
Mutinus	ibid. sect. 36	Panætius Stoicus scripsit de Officiis	6. 5. 4
Mutius Scauola martyribus non	5. 13. 13	hunc secutus Cicero	ibid.
conferendus	5. 13. 13	panum corona asini	1. 21. 26
myrteis virgis cæsa	1. 22. 11	Papia lex	1. 16. 10
		Paphus Venerem coluit	1. 15. 9
		Paradisi descriptio	2. 12. 15
Narfeus rex Pers.	M.P. 9. 5	Parcæ tres	2. 10. 20
natura sui conciliatrix	5. 17. 30	earum munia,	ibid.
hominis socialis et beneficia	5. 17. extr.	parricidæ in culeum insuti	3. 14. 9. n.
		Parthenia Samus	1. 17. 8
Nauus augur	2. 7. 8 et c. 16. 11	Parthenii	1. 20. 32
Naxus <i>inf.</i> cultrix Bacchi	1. 15. 8	Pascha male ex Greco ducitur	4. 26. 40
necromantia	2. 16. 1	patriarcharum anni	2. 12. 22
Nemesis Leda	1. 21. 23	patrimonii abiectio	2. 23. 4
Neptuni fors et imperium	1. 11. 32	Pauli apost. supplicium	M.P. 2. 6
Nero translatus et rediturus	M.P. 2. 8	Paullus Macedonia victor	2. 7. 10
		ad Cannas cæsus	2. 16. 17
Nicanor historicus	1. 6. 8	Perses rex Macedon.	2. 7. 30
nix nigra Anaxagoræ	3. 23. 11	Pet Romæ fuit	4. 21. 2 et M.P. 2. 5
Noahi historia	2. 13	perfectissimatus <i>titul.</i>	5. 14. 18
nouacula Accii Nauii	2. 7. 8	et M.P. 21. 3	
et cap. 16. 11		Phædo, ex seruo philosophus	3. 25. 15
Nouatiani	4. 30. 10	Phalaridis taurus	3. 26. 6
Numæ libri athei exusti	1. 22. 5	a 5	Pha-
Oedipodis scelus duplex per er-	6. 20. 23		
rorem	6. 20. 23		
oleo vngere	4. 7. 7		

INDEX II.

Phanes <i>etis</i> , sol, deus	1. 5. 4	Priapus Lampfaci cultus	1. 21. 25
Phafidis anis,	Ph. v. 144	Priapo afinus hostia	1. 21. 26
Pheneatæ <i>pop.</i>	1. 6. 3	Promethei fabula	2. 10. 7
Phidias statuarius	2. 4. 13	prophetæ non fefellerunt	1. 4
Philippicæ Ciceronis iniquæ	5	prophetarum quædam dicta fru-	
	18 28	stra relata ad Christum	4. 13. 7
Philoctetes heres Herculis	1. 9 extr.		et 10
Philosophi digniores oratoribus		Proserpina Locrensis	2. 7. 18
	1. 1. 9		rapta 1. 21. 24
philosophia quid?	3. 2. 3	Protagoras primus atheus	1. 2. 2
constat scientia et opinione			et Ir. 9. 1
	3. 3. 1	prouidentia negatores	1. 2. 2
Phœnicis carminis auctor, Ph. not.		prouinciæ subdivisiones nouæ	
pr. et in Vita.		a Diocletiano	M. P. 7. 4
Phryges hæretici	4. 30. 7	pupæ Veneri donatæ	2. 4. 12
Picus pater Fauni	1. 22. 9	Pygmææ gentes	Ph. v. 81
pietas quid?	5. 14. 11	Pythagoras de Deo	1. 5. 17
Aenææ excusæ	5. 10. 5	Pythagoræ littera Y	6. 3. 6
Pilatus legatus Syriæ	4. 18. 4	metempsychosis	3. 18. 15
pingi gesta principum in tabulis		peregrinatio	4. 2. 4
solita	M. P. 5. 3		Q
Piso socer Cæsaris	1. 15. 30	Quindecimviri Sibyllina inspecta	
Pistor luppiter	1. 20. 33	habent	1. 6. 13 seq.
Plato captiuus	3. 25. 16	Quirinus deus	1. 15. 29
ob quæ deo gratias egit	3. 19. 17		R.
in Sicilia	2. 4. 26. n.	Rationales, <i>procuratores</i> , M. P.	7. 4.
Platonis ciuitas notata	3. 21	receptaculum hominis corpus	
	4 seq.		2. 3. 8
Deus vnus	4. 4. 6	regiæ laudes	5. 6. 12
peregrinatio	4. 2. 4	regina sacrorum	5. 19. 10
Pluto Agesilaus	1. 11. 31	regna tandem intereunt	7. 15. 12
Diespiter	1. 14. 5	regulæ honeste viuendi	6. 18. tot.
sortitus inferna	1. 11. 30	Regulus Atilius martyribus non	
pœnitentia, quam reponit fides, est		conferendus	5. 13. 13
firmior	5. 12. 7	religio et sapientia non separandæ	
Pœnitentiæ laus et commoda			3. 11. 2
	Ep. 6. 12	religione nihil magis voluntarium	
Polycletus statuarius	2. 4. 13		5. 19. 23
Pompeii fata	6. 6. 17	refedit religio penes Hebræos	
pontifices maximi, minores	5. 19. 10		2. 13. 8
Porranus deus	1. 21. 23	rex sacrificulus	5. 19. 10
Potitii, Herculis sacerdotes,	2. 7. 15	Rhadamanthus iudex	3. 21. 17 et
prætoriani	M. P. 13. 5		7. 22. 5
			Ri.

RERVM NOTABILIORVM.

Ripa frigida	MP. 17. 4	septem sapientes	4. 1. 10 et 12
Romæ ætates	7. 15. 14	sepultura non neganda	5. 11. 6 et
Romanum nomen tollendum			6. 12. 30
		sepulturæ contemptores	6. 12. 27
		ibidem sect. 11.	
Romuli nutrix	1. 20. 1	serta florea simulacrorum	2. 1. 10
mors et cædes	1. 15. extr.	Sibyllæ decem enarratæ	1. 6. 8 seq.
Romulus consecratus	1. 15. 32	vnde nomen	1. 6. 7
desideratus ibidem sect. 31		Sibyllæ simulacrum	1. 6. 12
Rubigo consecrata	1. 20. 17	Sibyllarum scriptores	Ir. 22. 5
	S.	Sibyllini libri	1. 6. 10 seq.
Sabbati deriuatio incongruens		signato cruce præsentè litari non	
	7. 14. 8	potest	4. 27. 3. M. P. 10. 2
sacra viris iniurata	3. 20. 3	signum immortale crucis	M. P. 10. 2
sacrificia et anathemata vera	6.	simulacrorum vsus	2. 2. 2 seq.
	25. 5	Socratis carcer	2. 3. 5
sacrilegia Dionysii	2. 4. 16	somniandi ratio	Op. 18
Saitæ in Aegypto	1. 6. 3	Sotion præceptor Senecæ	6. 24. 14
Sallustius homo nequam	2. 12. 12	sparti poetarum, <i>feminati</i> ,	3. 4. 9
Salomonis an liber Sapientiæ		statuarii nobiles	2. 4. 13
	4. 16. 7	status erectus hominis cur	7. 9. 11
Salomonium templum	4. 13. 26		et Ir. 20. 10
Samia vasa	1. 18. 21	stella cæli	1. 11. 63
Samos <i>inf.</i> consecrauit Iunonem		supplicia Christianorum diebus so-	
	1. 15. 9 et cap. 17. 8	lemnium ludorum	MP. 16. 5. n
Sapientes septem	4. 1. 10 et 12	supra nos, nihil ad nos	3. 20. 10
Sapientiæ liber an Salomonis	4.		T.
	16. 7	Tarquinius Superbi ætas	4. 5. 7
Saturno hostiæ humanæ	1. 21. 6		et cap. 14. 11
Saturni nomen	1. 11. 9	Tarquitius	1. 10. 2
fabulæ	1. 12 et 13	Tellus vxor Vrani	1. 22. 28
ætates	1. 23. 2	tena Iouis	2. 16. 16
Saxones in Gallia	Pasch. v. 103	Terminalia, <i>festum</i> ,	M. P. 12. 1
scenici ludi Baccho dicati	6. 20. 35	Terminus deus	1. 20. 37 seq.
secretarium, <i>locus iudicum</i> M. P.		vnde origo ritus, ibid. sect. 37	
	15. 5	Tertullianus perdoctus, sed minus	
sectarum principes	5. 3. 1	comptus	5. 1. 23
Selenitæ	3. 23. 12	templum Castoris et Pollucis	2.
Seneca acerrimus Stoicus	1. 5. 26		7. 9
acutissimus Stoicorum	2.	Fortunæ Equestræ	2. 7. 16
	8. 23	Iunonis Lacinia	ibid.
vitiorum descriptor verissi-		Samia	1. 17. 8
mus	5. 9. 19	Iouis Trii hylis	1. 11. 33
accusator acerrimus ibidem.		tem-	

INDEX II. RERVM NOTAB.

templum Veneris Caluæ	1. 20. 27	Venationes, <i>ludi</i> , Saturno dicatæ	6. 20. 35
templum verum ecclesia	4. 13. 26	Veneris liberi	1. 17. 9
pectus humanum	1. 20. 23	vento concepta animalia	4. 12. 2
tetrarchæ	4. 10. 18	Venus Armata	1. 20. 32
Teutates deus Gallorum	1. 21. 2	Calua, ibid.	sect. 27
Thales Milesius	1. 5. 16	veritas in puteo	3. 28. 14
de Deo et creatione	ibid.	Verris damnatio felix	2. 4. 35
Themiste docta femina	3. 25. 15	immunitas damnati	ibid. sect. 36
Theodorus atheus	5. 20. 14	vetustas omnia in maius componit	
Thetidus filius patre maior prædictus	1. 11. 9		1. 21. 41
Thoth, <i>Mercurius</i> ,	1. 6. 3	Vicennalia Diocletiani	M.P. 17. 1
Tura tribus digitis	1. 20. 26 et 5. 18. 12	victimæ humanæ	1. 21. 1 et 9
Tigres Hyrcaniæ	5. 11. 4	Carthag.	1. 21. 12
Traianus, Marcus, Seuerus, cur prætermitti a Lactantio	M.P. 3. 4. 11	Victoriolæ, <i>simulacra</i>	2. 4. 19. 11
Transdanuiani	M.P. 9. 2	virtus acerbiter suam penlat magno bono	6. 9. 22 ei amaritudo permitta
transitus per mare rubrum	7. 15. 2	Virtus dea	1. 20. 12
Triumphus Cupidinis, <i>liber</i>	1. 11. 1	vngere oleo	4. 7. 7
Triphylus Iuppiter	1. 11. 33	voluptas fabricatrix mortis	6. 2. 23
Trismegistus quis?	1. 6. 3	Vranus, <i>homo</i> ,	1. 11. 61
Troia quando euerfa?	1. 23. 4 et 4. 5. 6	cap. 13. 15	
Tuditani insania	3. 23. 7	vultus hominis erectus quid significet?	3. 27. 13
Tullia Ciceronis consecranda	1. 15. 18		X.
tutela nauis	1. 11. 19	Xenophanes de luna credulus	3. 23. 12
Tyndaridæ	1. 5. 4	Xenophon Socraticus	Ir. 11. 13
	V.		Y.
Valentiniani <i>heretici</i>	4. 30. 10	Y vitæ humanæ similis	6. 3. 6
Valeria Diocletiani filia	M.P. 15. 1	littera Pythagorica	ibid. 11.
Valer. a Persis captus	M.P. 5. 4		Z.
excoriatus	ibid. sect. 6	Zabulus, diabolus,	M.P. 16. 5
Varro doctissimus	1. 6. 7	Zeno de Deo	1. 5. 20
		Zeno Epicureus	3. 20. 15

INDEX

INDEX III.

VERBORVM ET FORMVLARVM.

Ab alio expectes, alteri quod feceris, ex Seneca citat L.	1. 16. 10	til. II Inst. c. 2. <i>mercede parta: abnegata ei pecunie pars est.</i>
abactæ prædæ pecorum ac iumentorum	M.P. 27. 6	abnegare lucem animis, i. e. occidere
abdicare se humanitate	3. 10. 14	6. 20. 19
ratione	5. 19. 3	abolet iustitia labem vitæ prioris
abdicati hereditatem patris non adsequuntur	4. 4. 5	6. 24. 5
abdicator abiectosque rursus suscipere	6. 24. 8	abominandus tyrannus
abdicator heredibus.	Ep. 43. 7	7. 25. 8
aberrare propius	6. 12. 26	abominatio
abesse a veritate et fide	5. 3. 16	1. 17 extr.
abest a diuinis litteris repugnantiâ	5. 3. 16	abortiones (an <i>abortiones</i>) Op.
abest ab his sapientiâ	4. 1. 12	12. 6
abennt in profundum demersæ vrbes	7. 3. 8	abruptum præcipitium Ep. 69. 6
non abhorrens a vero locus	5. 12. 5	in abruptum colles subsident
abhorret a multitudine philosophia	3. 25. 12	7. 26. 2
abiectum inhumatumque iacere	6. 12. 27	- terræ defederint
abigit homines a vita ea doctrina	3. 18. 9	7. 3. 8. not.
abigunt volucres ferus alienos si obiicias	3. 22. 9	abscedere i. e. ex vita demigrare
abiit, rectius <i>habuit</i> impune	M.P. c. 2. 6 c. 30. 1	7. 27. 8
ab Ioanne	4. 15. 2	abscedat ne sol testis furoris nostri
ab isto genere sacrorum non minoris insaniæ indicanda sunt sacra	1. 21. 16	6. 18. 33
abisse ad deos	not. 1. 15. 3 et 3. 18. 5	abscessu sol ad meridiem facit hic mem Ir. 13. 4. recessum vocat
abiurare	6. 1. 8	L. 2. 5. 18
abiurere os humore	M.P. 21. 9	abscondere, abscessus
abnegare didicit, quidquid pepesisset. conf. L. 1. 9. 10. <i>Quin-</i>		1. not.
		abscondere clanculum
		1. 14. 5
		absconditum Deo nihil, nihil secretum
		6. 24. 11
		absolutio, in absolutionem sententiam ferre deo
		7. 20. 5
		absolutus, virtus perfecta et omnibus numeris absoluta
		4. 25. 10
		absolutum et perfectum reddere
		5. 7. 8
		absque, <i>præter</i>
		4. 13. 8. not.
		abstinentia cupiditatum ac libidinum
		7. 11. 8
		abstinere inbres
		7. 17. 1
		abstinere sanguine - a rapinis et fraudibus
		5. 10. 15 - 16
		sceleribus presentium penarum abs-

INDEX III

abstinere metu	6. 9. 5	acerbitatem saporis asperi sub	
- se a nocendo	5. 17	prætextu suauitatis occultare	
- - omni peccato	5. 17. 26. Ir. 10. 4. 7		5. 1. 14
abstrahi ad suauitatem	Ir. 19. 3	acerbitate virtutis offendi	7. 1. 12
abstrusa prorsus atque abdita Op.		acerissime persequi pellices	1. 17. 7
	1. 15	- pugnare ob aliquid	2. 21. 12
absumit ignis	7. 3. 8. L. 1. 12. 5	- metuere quem	M. P. 9. 4
absumtis viribus	M. P. 33. 3	acernatim	2. 5. 11
abundantes vsque ad delicias		acies luminum	6. 2. 4. L. 7. 9. 3
	6. 11. 15	acies mentis hebetatur terrenis cu-	
abuti in bonam partem	1. 6. 14	piditatibus	7. 1. 12
Ir. 11. 15 et Epit. 61. 2		acriter redarguere errores	5. 2. 1
abuti accepta potestate supra hu-		actio, accusatio	M. P. 13. 1
manum modum	5. 23. 2	actis rescisis	M. P. 3. 4
accedere ad religionem Dei	6. 21. 4	actiua vita	6. 17. 23
accedere alicui	7. 17. 7	actus penitentia, quem penituit	
accedit eo, quod	5. 22. 9. not.		6. 11. 11
	et 6. 13. 5	actus vitæ	6. 12. 3
accenseri, adscribi	2. 9. 5	in actu esse	3. 16. 2
accensus, adscriptus	5. 2. 15	actus singulorum deus animadu-	
acceptabilis victima	Ep. 58. 3	tit	Ir. 17. 4
acceptus optime in cena	3. 9. 12	actus boni, bona opera	6. 24. 26
accessus solis Ir	13. 4 et L. 2. 5. 18	actus ciuiles	M. P. 7. 4
accipere i. e. audire, accipe, quomo-		acumen humani sensus ista per-	
do id fiat	Op. 9. 2	spicere non potest	Op. 14. 6
accipere. sumere, intelligere	4. 9. 2	acumen suum lingua palato illidit	
et L. 5. 5. 7. quod sic accipi debet			Op. 10. 13
	Ep. 64	acuminavit deus contextum spinæ	
accipere rudes in disciplinam	3.	in caudam	Op. 7. 7
	25. 13	acuminata et vibrata certis moti-	
accipere vim	2. 8. 39. iniuriam	bus lingua	Op. 10. 15
6. 18. 22 sic vim pati	7. 12. 9	ad gladium comparare homines,	
accita ab accire	2. 7. 12	gladiatores emere	6. 12. 39
accitus, vocatus	5. 2. 2	ad quod pro ad id, quod	2. 10. 6.
accommodare ad sensum M. P. 11. 7		adaacti tormentis	5. 20. 7
accusatione fortunæ consolari se		adæquare ciuitates solo	4. 21. 2
	5. 10. 13		M. P. 12. 5
accusationibus proscindere	3. 28. 8	adæquati planis montes	7. 3. 8
accusator acerrimus	5. 9. 19	addere dignitatem rei pudendæ	
acerbissime vexare feminas	4. 2. 3		1. 20. 7
acerbitatis nomine infamare cen-		addicere se corpori, rebus terrenis	
suram	Ir. 17. 6		Ir. 19. 3
		- desideris carnis	Op. 19. 10
			ad-

VERBORVM ET FORMVLARVM.

addicere se libidinibus	2. 1. 3	- præmio	7. 5. 27
- regibus in seruitium M. P.	21. 2	adfici contumeliis	6. 22. 10
- sectæ	7. 7. 6	- cruciati	4. 25. 1
- aliquem cruci	Ep. 4. 8	- morbis	Op. 4. 22
addicere sanguinem suum ad ser-		- morte	4. 26. 29
uitatem ad lupanar	6. 20. 22	- pœnis	5. 11. 19
addicti ad seruientes voluptatibus		adflitari aliqua vi	2. 1. 10
6. 1. 9 sic quasi addicti aliènis		adflitti pedum vitio: an adfecti	
seruimus erroribus	Ep. 55. 2		4. 15. 7
addictus vitii genitoris	Ep. 7. 3	adfluentiæ vbertate decurrens ora-	
adducere quem in penitentiam		tio	4. 18. 12
	4. 20. 1	adfluere bonis	5. 21. 8
adeo	2. 1. 12. L. 2. 6. 6. c. 12. 6.	adfluit cui quid	5. 6. 1
	L. 3. 9. 12. L. 5. 1. 17	- fiscus male partis opibus M. P.	8. 4
quod adeo verum est	1. 23. 3.	adgaudere	4. 6. 8. not.
Op. 9. 4 ita Vegetius . c. 3.		adgredi quem molliter et amice	
quod vsque adeo verum est.			M. P. 18. 2
adeo vero	5. 9. 13. not.	adgregare se alicui	1. 7. 9
adfectare imperium	M. P. 8. 4	adhibenda quamprimum latenti-	
- sacerdotium	4. 30. 5	bus morbis curatio	6. 24. 23
adfectionibus a nequissimis	4. 11. 4	adhibere diligenter curam cui	
not. h) (non: adfectionibus)			5. 11. 17
prius est fere in omnibus scriptis		- diligentem curam vulneribus	
et primis edd. Cypr. L. 1. adu.			Ep. 54. 6
Iud. c. 2 ed. Oxon. f. 20.		adhibere genus probationis aduer-	
adfectibus indulgere	6. 18. 24-	sus quem	1. 6. 17
reluctari	ibid.	- manus impias operi diuino Ep.	
adfectus cohibere, - compescere, -		39. 11. vim naturæ	ibid.
comprimere, refrenare, - retun-		adhibere quem in conuictum	
dere temperare	6. 5. 13. sqq.		6. 12. 3
- suos consulere	Ir. 23. 14	adhibito modo temperare	6. 15. 2
adfectus, a, um, agrotus, morbo ad-		adhuc, adu. temp. 3. 28. 10 c. 21. 15	
fectus	4. 24. 16	adhuc dubia luce	M. P. 12. 2
adfectus honoribus diuinis	1. 20. 1	adhuc tepidis cineribus mariti	
adferre morbos, verurrsachen	Op.		M. P. 39. 4
	4. 16	adiectione verborum sententiam	
adficere absol. pro adficere suppli-		corrupt	6. 18. 16
cio	4. 8. 11	adigere in furorem	4. 27. 5. not.
adficere in mortem ep.	54. 6. not.	adimpletio	4. 20. 5
adficere infamia, dedecore, flagitio		adimpletus diuino spiritu Ep.	43. 5
	1. 9. 1	adiudicare se cui	2. 2. 24
- labe	4. 26. 12	adiugatis corporibus elata soboles	
- pœna capitis	Ir. 17. 6		Op. 6. 4
		adiu.	

INDEX III.

adiumentum non leue Op. 13. 8
 adiumento nullo indigere 2. 8. 41
 adiumentis mutuis 6. 18. 2
 adiungere fidem diuinitatis mirabilibus factis 5. 3. 16
 adiurare per Deum 2. 15. 3
 adiuratio 2. 17. 11
 adiuratus per patrem 5. 10. 8
 adiuuat potu (an: *in potu*) lingua bestias Op. 10. 17
 adlidere paruulos 4. 21. 3
 adligatis ad collum molaribus mari mergere M. P. 15. 3
 adludere suis coniugibus ac feribus 3. 10. 2. not.
 adminiculo animi 7. 11. 7
 adminiculo alicuius niti 7. 15. 16
 administrator mundi Deus Ir. 19. 6
 admissa sua celare 4. 18. 17
 admissor Ep. 63. not.
 admittere adulteria 1. 10. 14
 admittere facinus Ir. 21. 3 et L. 4. 16. 4 L. 5. 23. 4.
 admittere pauperes ad communionem proprii laboris 5. 5. 7
 admittere in caelum - in templum 1. 18. 10
 admittere in cogitationem: al. in cogitatione 6. 13. 8
 - in cor 4. 16. 11
 - in pectus 5. 22. 21. Ir. 1. 6
 admodum multa 5. 1. 14. pauci admodum Ep. 14. 3. Ir. 4. 15
 admonendi gratia haec paucis retuli 4. 30. 14
 admouere faces incensas - membris M. P. 21. 9
 adnotare, *inscribere* librum 5. 3. 22
 adoperire fetis Op. 7. 2
 adopertus 7. 27. 7
 adoptare testamento quem 4. 10. 13
 in adoptionem venire Ep. 43. 7
 adoptione succedere in locum cuius 4. 20. 11

adoptatus in cuius locum Ep. 48. 3
 adorati fuerint, actiue Ep. 57. 14. not.
 adornare 2. 9. 3
 adornatum caelum intermicantibus astrorum luminibus, tamquam floribus 6. 20. 7 conf. Epit. 27. 2
 adornare plumis insignibus Op. 7. 2
 adparatissimam coenam alicui adponere Ir. 13. 17
 adparatu regio 6. 4. 8
 adpendere pecuniam 3. 25. 17
 adpetens communionis ac societatis natura hominis 6. 10. 18
 adpetens virorum et impudica mulier 1. 17. 10
 adpetentia voluptatis et victus 3. 8. 26
 - vehementior et acrior 6. 23. 3
 adpetere ferro et igni quid 5. 9. 3
 - veneficiis caelum 5. 9. 17
 adpetitio vnias feminae a multis maribus 3. 21. 11
 adposita singulis quibusque moribus loqui 3. 17. 3
 adprehensio M. P. 2. 2
 adscensus in caelum ei patet 1. 18. 12
 adsciscere quem in societatem M. P. 25. 3
 - in hereditatem regni 4. 20. 30
 adsciscere nomen regium 1. 13. 15
 adscitus Ep. 71. not.
 adscribere culpae aliorum M. P. 11. 5
 - timori aliquid 6. 9. 5
 adsensit opinioni 1. 5. 19
 adsequi aliquid ex aliqua re 7. 6. 7
 adsequi perplexa et inuoluta vix etiam politi homines possunt 4. 25. 13
 adserenda sententia Ir. 6. 2
 adse-

VERBORVM ET FORMVLARVM.

adserere, *defendere* 1. 1. 20 not.
 adsertor voluptatis 3. 17. 35
 adsertores deorum 1. 3. 21
 - idonei 1. 1. 7
 adscutores M. P. 22. 5
 adseueratio 4. 20. 1
 adseuerationi alic. fidem commodare 4. 10. 3
 adsignare mulieribus arma et equos. - lanam et telam viris et infantum gestationes 3. 22. 10
 adstiterē agris 6. 12. 24
 adstiterē deo, *ministrare* 1. 7. 11
 - dominis. 4. 27. 4 not.
 adstretu abstinere 3. 20. 3
 adstretu concitatur libido 6. 20. 31
 - in libidinem concitari 1. 20. 31
 adstretu terrori omnibus ac formidini esse M. P. 9. 4
 in adstretum pristinum oculos restituere 4. 15. 7
 sub adstretum venire Ir. 10. 25
 adstretus ipse peccati indignus Ir. 18. 2
 adspersi maculis, *leprosi* 4. 15. 8
 adspiratio ventorum 7. 4. 7
 adstringere, *oppos. finire* 6. 23. 38
 adstringere verbis 4. 23. 2
 adstringi scelere 5. 1. 1
 adstrescunt invicem mores duorum 6. 23. 32
 adstretus hominibus solitudinem ferre non possunt 6. 10. 27
 adsumere nomen 2. 14. 12
 adsumere, sensu logico 7. 3. 15. Opif. 6. 7. eodem sensu: *fuscipere* 2. 5. 33 et 2. 8. 46
 adsumere, *arrogare* 1. 12 extr et Ep. 31. 3. hoc sensu: adsumere sibi vltionem 6. 18. 11
 adsumtio, *sensu logico* 2. 5. 31
 adtacta sine vilo viri, *opre* Zuthun ei nes *Wannes* 4. 12. 1 conf. 1 Cor. 7. 1
 adtigerunt qui litterarum aliquid 5. 1. 9
 adtritu Op. 5. 9
 aduenire Romam M. P. 2. 1
 aduentus vtrosque, *plur.* 4. 12. 15
 aduertere oculos, an: *oculis* Op. 8. 10
 adulari panegyricis mendacibus apud 1. 15. 13
 adulatio perniciosa est ac deceptrix Ep. 64. 8
 adultera mens 6. 23. 34
 adulterium committere cum aliqua 1. 10. 4
 adulterio genitus 1. 9. 1
 adulteria et stupra in mares et feminas 5. 10. 16
 - exprimere in theatris, *lebhasi* *opre* *stelen* *ibid.*
 adunatus Op. 17. 9
 adunata plebes M. P. 23. 2
 adunci vngues Op. 2. 4
 aduocandi gratia. *quid?* 3. 16. 3. not.
 aduocare, *inuocare* 2. 2. 2
 aduocare precibus 2. 5. 11 Varrō R. R. 1. c. 1. *Deis ad venerationem aduocatis.* vbi vid. interpr. nouisf. german. Hal. 1730. p. 6.
 adustio 7. 26. 2
 ades, *plur. templum* 2. 7. 9
 adificandi cupiditas infinita M. P. 7. 8
 adificare sibi habitaculum Ir. 10. 30
 adificator mundi Deus 1. 6. 16
 adificium pane vsque ad summa perductum 7. 1. 1
 aeger animi M. P. 17. 2
 agrescere 7. 12. 19
 agitudine tabescere M. P. 17. 8
 agros curandos fouendosque fuscipere 16. 12. 24
 amulus Dei 2. 9. 11
 b amu-

INDEX III.

æmulationem habere aduersus, ali-
 quem M. P. 43. 2
 æquabile ver 2. 11. 2
 æquabilitas 5. 14. 15
 æqualis cum quo, defenditur ira. 7. 4
 æquanimitas 5. 22. 3
 æquantur montes planis 7. 16. 11
 æque 9. 4. 8. c. 17. 37. c. 27. 15
 æque alienum Ir. 13. 21
 æque non aliter, quam 6. 9. 23
 æque totidem digiti in pedibus, quot
 in manibus, eben sò viel Op. 13. 7
 æque vt 7. 10. 6
 æquitas quid? 5. 14. 15
 æquus iudex, iustus M. P. 40. 3
 æquus, æqualis 2. 8. 6. not. L. 5. 14. 16
 Op. 12. 10
 æquo iure, i. e. pari 5. 14. 17
 ær ore ducitur Op. 11. 14
 ær vitiatur 7. 16. 6
 æreos orbes fabricari 3. 24. 6
 æstimare paruo quem 3. 25. 16
 æstimare, existimare 5. 21. 8 not.
 æstuante anima M. P. 42. 2
 ætas lubrica not. Epit. 63. 7
 ætate anteire alios 2. 6. 14
 ætatis procesu minuitur voluptas
 3. 11. 6
 ætatis spatio peracto Op. 4. 9
 ætate robustus M. P. 50. 4
 ætates æstimare M. P. 23. 4
 ætates contere in studio 3. 26. 12
 ætatibus multis eum antecessit 2.
 13. 4
 in ætatibus his discuntur artes 6.
 3. 15
 æterniora Ep. 68. 22. 23
 in æternum manet memoria I. 11. 29
 age, opinemur 3. 3. 9
 age, nunc consideremus 4. 14. 1
 agens annos octo M. P. 50. 6 not.
 ager cultior M. P. 7. 12
 agere, i. e. versari, viuere 4. 23. 2. not.
 4. 10
 ali-

Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

VERBORVM ET FORMVLARVM.

alimonia frugum 7. 4. 7
 alimoniam administrare 7. 5. 12
 - ducere Op. 12. 17
 alioqui fi 4. 24. 7
 aliouersus interpretari 1. 17. 1
 aliquanto tempore M. P. 10. 6
 aliquis, subauditur 3. 24. 14
 alit terra varios fetus 7. 6. 4
 aliter quam res habet 7. 22. 2
 aliter, quam sapientibus conuenit vi-
 vunt Op. 1. 2
 longe aliter, quam 6. 3. 14
 non aliter, quam 6. 9. 23. c. 12. 8
 et 7. 18. 5
 alitur ignis materiz alicuius fomite
 7. 21. 3
 allicibilis 7. 27. 1 not.
 alta et obscura rationis esse Op. 14. 8
 alte, i. e. parum alte prospicere 5. 17. 9
 non perspiciunt altius 5. 21. 9
 altius inquirere 4. 27. 18
 altius se extollere 5. 18. 11 c. 22. 9
 longe altius quid repetere 2. 8. 2
 alter-alius 5. 23. 12
 alterna spatia laboris ac quietis 2. 5. 21
 alternis viuere, alternis mori 1. 10. 5
 alternis vultum maculat nunc-
 rubor, nunc pallor Ir. 5. 3. not.
 alterutrum sibi connexa sunt. Ir. 13.
 14 not.
 altior dignitatis gradus M. P. 36. 5
 ad altiora sibi viam munire 5. 11. 10
 in altissimis tenebris esse 4. 15. 7
 altitudinem in profundam cadere 6.
 4. 4 not.
 in altitudinem profundam substi-
 dunt valles Ep. 72. 7
 altor viuentium 5. 3. 25
 altores Iouis 1. 21. 41
 in altum se abdit mens occupata Op.
 16. 7
 alumnus veritatis populus 7. 15. 18
 aluus emittit maceratos ex se cibos
 Op. 11. 16
 amantissimus probatissimusque fi-
 lius 4. 21. 4
 amara remedia sine offensione pota-
 re 5. 1. 14
 amarissime conuiciari 1. 21. 35
 amaritudo permixta virtutibus 1. 17
 ambiri circumdato igni, an: amburi
 M. P. 15. 3
 ambitu miro penetrare ad amicitias
 iudicum 5. 2. 3
 ambitio inanis Ir. 23. 22
 ambitio, postquam honores, quos vol-
 luit, adepta est, consenescit 7. 10. 2
 ambitione inflatus 7. 1. 17
 ambitionibus inflat alios 6. 4. 20
 ambulandi vsu carere Op. 3. 9
 ambulare super mare Ep. 45. 11
 amittere dentes Op. 10. 14
 amor habendi, ex Virg. 5. 5. 12
 ex habendi amore descendit 6.
 17. 17
 amissio carorum, mors 2. 28. 8
 - bonorum - lucis 5. 22. 20
 amissiones carorum 3. 17. 8
 amores illiciti: (al. illicita nuptiaz)
 Ep. 61 not.
 amores meretricium 6. 20. 27
 amouere opes, non: opus 5. 20. 3 not.
 amplecti mala pro bonis 1. 1. 7
 amplificare res laudibus 1. 5. 3
 amutare excusationem 4. 24. 8
 - facultatem scribendi - respondendi
 5. 4. 2
 - stirpium radices Ep. 60. 5
 amputato adfectu Ir. 4. 10
 an - vtrum, num pro vtrum - an Ir. 16. 9
 anastasis, Iarinis Iiueris 7. 23. 2
 anfractus deuios sequi 1. 1. 23
 angore animi ac metu confugere ad
 mortem M. P. 49. 2
 anguimanus Op. 5. 12
 angulata et hamata Ir. 10. 8
 b 2 an-

INDEX III.

angustias facultatum conqueri 6. 20. 24
in angustias se conicere Op. 4. 14
 angustissimi trames 5. 18. 11
 angustus admodum trames est, per quem iustitia hominem deducit in cælum 7. 1. 20
 animaduersio aduersus fugitiuos 4. 4. 5
 animaduersio gladii, *pena* M. P. 2. 1. 3
 animæ secessus 7. 12. 8
 animam alterius magis curare, quam suam 5. 18. 12
 - recipere M. P. 17. 9
 animæ, i. e. animalia 3. 8. 8
 animarum interfectores 5. 8. 6
 animas cremandas aris imponere 5. 20. 1
 animal mite ac sociale homo 6. 17. 21
 animantes data sunt, neutro genere not. 7. 4. 10
 animari, *inspirari* I. II. 42. conf. 5. 18. 13
 animi disiectus, *an recte?* M. P. 9. 6.
ex animi sententia, *non disimulante* Ir. 11. 10
 animam confirmare ad rectius vendum 6. 24. 6
 animum intendere cui rei 4. 5. 4
 animum alterius de tuo metiaris Ep. 60. 3
 animum cuius gerere 6. 12. 41
 - sumere Ep. 65. 5
 animo percipere 6. 2. 2
 animos transferre ad ritus profanos 4. 10. 11
 animis demissis, fracta superbia M. P. 27. 4
 animis hæret, quod aures mulcet 5. 1. 16
 animis pro *animabus* 6. 20. 19 et 7. 2. 1
 animis paribus iugum ferre 6. 23. 32

anniuersaria sacra 1. 17. 8
 anni paruulis adiciebantur, senibus detrahebantur M. P. 23. 4
 annis vergentibus in senectutem 7. 27. 8
 anquirere 3. 13. 11
 anteaactæ vitæ probitas nihil prodest male uiuenti 6. 24. 5
 ante obierunt, quam 4. 15. 27. not.
 ante prædicere 4. 18. 1
 ante præmittere Ep. 49. 3
 ante providere Op. 1. 2
 ante pedes quid esset, non prospexerunt 2. 3. 16
 anteferre 2. 1. 5
 antepone rebus omnibus veritatem 1. 1. 3
 antistat Dei opus humanis operibus 7. 2. 5
 antistant Romani omnibus regnis magnitudine 7. 1. 13
 antistes religionis 5. 19. 10
 - philosophiæ 5. 2. 3
 antitheus 2. 9. 13
 aperire cæcorum lumina 4. 26. 4
 aperte, plane aperteque defendere 1. 5. 23
 aperte insanire 7. 3. 2
 apertius ostendere 4. 12. 18
 apertus et simplex homo 6. 12. 11
 aperto et simplici corde viuere 4. 17. 14
in aperto est causa, i. e. aperta 5. 1. 18
 apice insignis, *pileo sacerdotali* 6. 18. 28
 apothecas obsignare M. P. 37. 4
 aptare mores temporis, ex Seneca 3. 15. 13
 apud Mediolanum, i. e. Mediolani M. P. 48. 2
 aqua amaritudine vitatur Ep. 71
 - mutatur in cruorem Ep. 71
 aqua semper iacens et quieta insalubris et magis turbida est 6. 17. 22

VERBORVM ET FORMVLARVM.

aquam scindente angelo 4. 10. 17
 aquarum cadentium decursus, exitus, receptacula Op. 6. 5
 aquarum eluuiæ 7. 16. 5
 - inundatio Epit. c. 71
 de aquis arcentis 1. 1. 12
 aquis coeuntibus 4. 10. 8
 integrum hunc Lactantii locum clare imitatus est Sulpicius Seuer. I. c. 15. 6
 aquatiles animantes 7. 4. 10
 araneosi dii, *locus suspectus* 5. 12. 13
 arbitris remotis 1. 22. 2
 arbor in flore spem maximam dat, in fruge decipit 7. 16. 6
 arbusta pomis exuberant Ir. 13. 7
 arcanum in operto, sic leg. 6. 7. 3
in arcanis haberi Ir. 23. 2
 arcere motu nocentia a corpore Op. 7. 7
 - sacrilegum a templis 2. 4. 25
 arcet libidinem insignis deformitas M. P. 38. 3
 archipirata 3. 17. 41
 arctiore disciplina minor ætas ad probitatem formetur 6. 19. 6
 ardere non minus auaritia, quam libidinibus 5. 2. 3
 ardere inuidia, *quid* M. P. 14. 2
 ardentissima cupiditas 6. 23. 2
 ardescit rursus ignis Op. 18. 4
 ardescunt oculi Ir. 5. 3
 arefcentibus siccitate faucibus M. P. 21. 9
 arefcent riui deficiente vena fontis 7. 12. 23. c. 16. 7
 arguere quem ignorantia 3. 1. 15 n.
 - stultitiæ 5. 3. 26
 - superbiæ Op. 1. 10
 - inscitiam cuius Ir. 1. 6
 arguere mores suos disputationibus 5. 2. 4
 arguit, i. e. *demonstrat* felicitatem exitus Ir. 20. 3 not.
 argumentum formidolosum Ir. 13. 22
 - inane 7. 12. 22
 - hoc retrouersum idem valet 1. 16. 4
 - ex contrario valet 4. 28. 9
 - in contrarium valet 2. 5. 12
 argumento respondere 1. 16. 11
 - occurrere 7. 20. 8
 - magno est 7. 9. 15
 argumentum inferre - dissoluere 1. 16. 11 - 14
 - sumere ab aliquo, 1. 20. 7
 - trahere ex aliquo, 3. 6. 6
 argumento colligere 3. 18. 2
 - perturbari Ir. 13. 22
 argumenta ex falso petita ineptos et absurdos exitus habent 2. 5. 37
 - inferre 5. 16. 4
 argumenta non desunt in vtramque partem Op. 18. 1
 argumenta proferre 2. 8. 55
 argumentis docere, probare 2. 8. 55
 - acerrimis aliq. impugnare 2. 8. 12
 arguta conclusio 6. 17. 4
 armandi aduersus libidinem virtute maxima sumus 6. 23. 12
 armare ad nefas omne 6. 23. 8
 armare in eadem fratris fratrem Ep. 27
 aridet occasio latendi *cui* Ir. 8. 5
 - spes impunitatis 3. 17. 36
 arroganter desipere 6. 18. 1
 ars meretricia 1. 20. 6
 artis magicæ præstigiæ 5. 3. 11
 artes execrabiles exercere 2. 16. 4
 artibus bonis - malis adsequi 6. 1. 8
 artifex solertissimus Op. 10. 22
 artifex vniuersi 2. 5. 17
 artificio piscatorio, *opificia* 5. 2 extr.
 arua purgare Ep. 60. 5
 b 3 aspe-

INDEX III.

aspera via 6. 4. 6
 aspero circuitu in viam redire 6. 15. 17
 aspernantur homines attingere sanguinem 6. 2. 9
 aspernari ac respuere 4. 5. 2
 aspernari ac renuere Ir. 18. 3
 aspernari annonam M. P. 37. 5
 - corpora belluarum 5. 11. 3
 - pro sordido sermonem 6. 21. 5
 assiduae preces Ir. 16. 2
 assidui et frequentes ad obsequium famuli 4. 28. 8
 assiduitate, obsequio, deuotione seruire 6. 25. extr.
 astutis simplicitas praedae ac pabulo est 5. 2. 5
 astutissime I. 22. 23
 at enim. inseruit obiectioni I. 11. 17
 c. 19. 1. L. 2. 2. 6. c. 4. 14-34. L. 3. 2. 5. L. 5. 20. 11. L. 7. 9. 8. c. 12. 13. Ir. 7. 3. c. 10. 34 et saepius.
 at vero 2. 1. 9. L. 4. 24. 5. c. 27. 13. L. 6. 8. 15. L. 7. 11. 6. c. 25. 7
 Ep. 33. 10
 atque ita similes 7. 1. 15
 atrior mens Cimmeriis tenebris 5. 3. 23
 in atris vestibibus esse: lugubribus M. P. 39. 3
 attingit, pertinet ad 2. 12. 9
 non attingit mors Deum Ir. 17. 4
 non attollere oculos ad alienam felicitatem 6. 24. 25
 attonitos obstupescerant paucos 4. 19. 7
 auaritia rapida et furens sibi omnia vindicat 5. 5. 6
 - intercepti beneficia diuina 5. 5. 8
 auctor Venus I. 17. 10
 auctores proferre, dare I. 9. 9
 auctoritas valet 5. 19. 11
 auctoritati quis tantae audeat repugnare 5. 3. 5

auctoritate cuius trahi 3. 13. 8
 - impelli Ir. 1. 2
 auctus sensu, i. e. praeditus 2. 5. 31
 Op. 17. 4 conf. Gifan. Obseru. in L. L. p. 23. sq.
 auctus in immensum 7. 16. 2 not.
 aucupari exitus rerum M. P. 9. 6
 aucupata, pass. per rumorem 5. 21. 22
 audaciam nutrire ad facinorosa iora Ir. 18. 3
 audaciam refellendi sumere 5. 16. 2
 audio eleg. 7. 3. 13
 audire. male audire Op. 1. 2
 auditorem satis strenuum se praebere Op. 1. 2
 Ep. 62. 6
 auditu capi Ep. 62. 6
 auditu suaui 1. 1. 11
 auditus obsurdit 7. 12. 12
 auertere mentes a cultu Dei 2. 16. 3
 auertere pericula 2. 16. 13
 auferre aliquem, de terra 5. 21. 6
 - iustos heredes 5. 9. 16
 auferre manus cui, i. e. abscidere 5. 12. 5 c. 18. 9
 auferri ad conspectum alterius 3. 23. 10
 aufert ars grammatica multos annos 3. 25. 10
 augeri incrementa Op. 17. 7
 augetur religio Dei, quanto magis premitur 5. 19. 9
 auguratio 2. 16. 1
 augustior humano habitu I. 15. 32
 auidae expetere 6. 23. 13
 auidissimo ventri opes ingerere 6. 1. 8
 auidissimas cupiditates coercere I. 9. 5
 auidissime ruere in adfectus 6. 23. 2
 auocamenta sibi inuenit mens Op. 18. 8
 auocare aliqua re et ab aliqua re differunt 6. 6. 4 not.
 auocare animum retrorsum Op. 9. 3
 auo.

VERBORVM ET FORMVLARVM.

auocare animos ferocis populi ab armorum studiis Op. 22. 2
 auocatur mens simulacris Op. 18. 5
 auram per os trahere Op. 11. 14
 auram vel exiguan veritatis colligere 3. 17. 11
 aures quasi audes Op. 8. 8
 aures demulcere Ir. 7. 9
 - blandiori sono mulcere 5. 1. 16
 - surdorum patefacere 4. 26. 6
 - vulnerant praecipua continentiae 7. 1. 14
 auribus patefactis surdorum insinua-re auditum 4. 15. 8
 auriculae, auditio 6. 2. 11
 auriculas - defecare M. P. 36. 7
 aurichalcum 5. 16. 7
 auriga currum regit 7. 3. 6
 Aufes, i. e. Iosua 4. 17. 12
 auspicari salutarem et optabilem principatum praclaro initio L. 1. 13
 auspicio nominis alic. opus inchoare I. 1. 13
 austeritatem ob insitam I. 1. 7
 aut-aut certe 5. 17. 19. L. 6. 12. 17. c. 15. 15 not.
 aut-aut etiam I. 4. 8. L. 6. 11. 23 not. Ir. 20. 8
 aut-aut-aut etiam Ep. 33. 12
 autem - sed 3. 16. 4
 autem - vero 6. 12. 18. L. 7. 8. 6 et c. 15. 8
 auxilium accipere 6. 10. 25
 - laborantibus denegare Ir. 16. 2
 - praestare 6. 10. 24-25
 auxilio egere 6. 10. 22
 auxilio indigere 5. 20. 2
 B.
 Barba et pallium philosophiae 3. 25. 6
 barbati homines 2. 4. 13
 beatus, oppos. miser. L. 7. 11. 3-4
 - contemptores deorum saepe beati, cultores saepe miseri L. 5. 10. 12
 beatus, qui nulla re indiget 2. 6. 5
 beatus et nulla re indigens Deus 7. 5. 11
 beatissimus 4. 16. 2
 belli terror infremuit 2. 1. 9
 bellis frementibus 2. 4. 36. L. 7. 15. 10
 bellua immanissima Op. 5. 12 not.
 bene dicere ad paucos pertinet, bene viuere ad omnes I. 1. 9
 benedicere quem, cum accusat. 7. 14. 11
 benedicis omnibus votisque celebrari Ir. 5. 7
 bene facere vobiscum liceat 5. 12. 3 not.
 beneficium non est, quod ingeritur recusanti 5. 20. 6
 bene habet 7. 1. 1 not.
 in bonis esse 7. 1. 18
 bonis euertere M. P. 31. 6
 bonis exuere 5. 19. 31
 bonitatem non in pectore, sed in labris habere 3. 16. 4
 breui sc. tempore I. 22. 14
 breuiare proluxa Epit. Prol.
 breuiter in transcurfu stringere 7. 4. 12
 breuius facere potuit 6. 5. 5
 brutescere, sensum perdere 2. 5. 40
 brutum, oppos. sensibile 7. 4. 12 in not. et 7. 5. in not. fragm.
 C.
 Cadere ad multiplices religiones 3. 11. 3
 cadet res in eum statum, vt Epit. 7. 1
 non cadit in eum suspicio cupiditatis et fraudis I. 4. 8
 non cadit in Deum Ir. 5. 2
 non cadit in hominem 3. 13. 34
 non cadit in sapientem mendacium Ir. 10. 48
 caelitus adverb. 4. 2. 6. Op. 20. 1
 b 4 ex.

INDEX III

cælum intermicantibus astrorum luminibus tamquam floribus adornatum	6. 20. 7	cælum potius, quam cælata intueri	6. 20. 7	calefactu suo	Op. 14. 5	caligantibus veritatis fulgore luminibus	Ir. 2. 1	caligare toto lumine obiecto	5. 4. 5	calliditates	2. 12. 17	callum solorum	M. P. 21. 8	calor elicit vermiculos	M. P. 33. 9	calumniari providentiam	Ir. 9. 7	campo deiectos insequi	3. 17. 1	campus sterilis ac nudus	M. P. 46. 9	Sic Ouid. 3. Metam. 709. Purus ab arboribus, spectabilis undique campus.		camporum plana	7. 3. 25 not.	cancer, morbus, proxima quæque invadit, et quanto magis circumsecatur, latius sævit	M. P. 33. 4	candidatus immortalitatis velamine	6. 8. extr.	canendi ratio turbatur et solaitur	Op. 16. 15	canere sua sponte fides non possunt	Op. 16. 16	canere, de varibus	1. 4. 3 not.	canere, de poetis, canere deorum laudes	1. 9. 8	caninam facundiam exercere	6. 18. 26. not.	canino modo vivere	6. 18. 26	canis obicænus	3. 8. 9. not.	canis deferre honorem	M. P. 32. 2	canos reuereri	7. 17. 9	capacitas cicuta	Op. 8. 14	capere diuisionem	1. 3. 9	- interitum	1. 3. 9	- mortem	Op. 4. 2	- sapientiam discendo et audiendo	7. 12. 12	capere stabilitatem	5. 7. 9	- vigorem de quiete	Ir. 17. 3-4	non capit virtutis via magna onera gestantes	7. 1. 20	capilli a temporibus effusi ante aures	Op. 7. 18	capitali crimine accusare	6. 20. 16	capite ex alio, ratione	6. 11. 11	captare hereditates	5. 9. 16	- lucra de alienis malis	Ep. 64	capti falsæ virtutis specie	6. 10. 11	- inanis gloriæ specie	1. 18. 9	capti omnibus membris	4. 15. 6 not.	caput fontemque iustitiæ tenere	5. 17. 2	caput horum et causa malorum	2. 8. 2	- sceleris	4. 16. 5	carceres plur. de noxiorum custodia	5. 8. 9 M. P. 15. 5. c. 22. 2. c. 35. 2	cardo in eo versatur	3. 7. 7 not.	cardo religionis versatur in hoc	Ir. 6. extr.	cardo rerum	2. 8. 55	carere defuncti hominis honore	1. 15. 30	caritas annonæ exarsit multo deteriorius	M. P. 7. 7	caritatem facere immensam ammonæ	M. P. 7. 6	carmina dulci modulatione currentia	5. 1. 10	- numerosa	Epit. 62	carnes ex vulneribus crescentes	Op. 8. 13	carnificinæ suæ totis viribus incubere in aliquem	5. 9. 12	carorum amissio	3. 28. 8	casu ad Deum preces	Epit. 71	in casum labores suscipere	6. 9. 17	caste se gerere	6. 23. 29	castigandi molestiam fugere	Ir. 18. 3
---	----------	-----------------------------------	----------	---------------	-----------	--	----------	------------------------------	---------	--------------	-----------	----------------	-------------	-------------------------	-------------	-------------------------	----------	------------------------	----------	--------------------------	-------------	--	--	----------------	---------------	---	-------------	------------------------------------	-------------	------------------------------------	------------	-------------------------------------	------------	--------------------	--------------	---	---------	----------------------------	-----------------	--------------------	-----------	----------------	---------------	-----------------------	-------------	----------------	----------	------------------	-----------	-------------------	---------	-------------	---------	----------	----------	-----------------------------------	-----------	---------------------	---------	---------------------	-------------	--	----------	--	-----------	---------------------------	-----------	-------------------------	-----------	---------------------	----------	--------------------------	--------	-----------------------------	-----------	------------------------	----------	-----------------------	---------------	---------------------------------	----------	------------------------------	---------	------------	----------	-------------------------------------	---	----------------------	--------------	----------------------------------	--------------	-------------	----------	--------------------------------	-----------	--	------------	----------------------------------	------------	-------------------------------------	----------	------------	----------	---------------------------------	-----------	---	----------	-----------------	----------	---------------------	----------	----------------------------	----------	-----------------	-----------	-----------------------------	-----------

VERBORVM ET FORMVLARVM.

castitas illibata	6. 23. 36	cerebrum non habere, i. e. rationem	Ir. 10. 17. not.
castitatem illibatam seruare	1. 7. 11	certe, vid. n. Ep. 62. ut taceam certe	Ep. 69
cataclysmus factus	2. 10. 10 Ir. 23. 4	ceteri omnes	Ep. 72. pr. not.
causa hominum, pro notiori: hominum causa	Ep. 68. not.	de cetero, formula hodie fere neglecta	6. 3. 1. qua vsi plures, Curtius L. 4. §. 2. L. 8. §. 12. et §. 26. Plinius Hist. Nat. 17. c. 1. Apuleius Apol. p. 274. Minuc. Fel. c. 16. Sidonius Apollin. L. 3. Ep. 6. p. 190. fas est de cetero, sperare meliora.
cohibendorum causa delictorum	Ir. 18. 10	chlamydis candidis ornatos iussit	incedere M. P. 36. 5
non generandi causa, sed cupiditatis voluptatis	4. 16. 8	cibalis fistula	Op. 11. 5
nostra causa, pro: nostri, sua causa, pro: sui	3. 17. 4. L. 5. 17. 16	cicatrices laterum	5. 13. 9
causidici, non oratores	3. 1. 5	cicuta, canna	Op. 8. 14
cautio excedens modum, metus	6. 15. 16	cicuta patens	Op. 15. 2
cautum est in S. litteris	4. 8. 6	cicuta capacitas	Op. 8. 14
cedere grati	M. P. 32. 2	cicuta concauum	Op. 8. 14
cedere furibus in prædam	2. 4. 5	cicere animas ab inferis	4. 27. 18. not. et 7. 13. 7
cedetne huic impune?	Ir. 19. 7	cicere veris nominibus	2. 16. 4
celare emtorem aliquid	5. 16. 5	cieri vocabulo hominum	4. 1. 10
celare vitia sua sub obtentu sapientiæ	3. 1. 8	ciliorum tegmina	Op. 10. 1
in celebrando al. celerando itinere	6. 5. 7	in cinerem dilabi	2. 4. 5
celebrare lauacra	Op. 11. 14	Horat. 4. Carm. 13. fin dilapsam in cinerem facem dixit. Arnob. 7. p. 2. 1. dissolutum in cinerem labitur.	
celebrare laudibus	1. 11. 17	cineribus mariti adhuc tepidis	M. P. 39. 4
celebratus campus, frequentatus	M. P. 22. 6	cingulum detrahare alicui	L. 1. 9. 2
celebrationes ludorum	6. 20. 34	circumcursare	6. 12. 12
celebris via, frequentata	6. 7. 6. u. (h) et Burmann. ad Ouid. 4. met. 303. p. 267	circumegit eos muro	1. 14. 7
multitudinem	celebritatemque desiderat et publico gaudet	circumflui humore terram voluit	2. 10
5. 1. 20		circumfudit Deus paradisum vallo igneo	Ep. 27
cenfibus institutis	M. P. 26. 2	circumlatrare	2. 8. 50
cenfitores	M. P. 23. 1	circumlinere melle poculum	5. 1. 14
cenfor aduersus se grauis	5. 2. 4	circumlitus ornatu	3. 1. 3
cenfum subterfugere mendicitatis simulatione	M. P. 23. 9	circumnectere, at rectius: circumnectere	b. 5
- sustollere	M. P. 36. 1		tire
cenfuram acerbitatis nomine infamare	Ir. 17. 6		
cerebri inanis homines	Ep. 54		

INDEX III.

<i>tire</i>	Op. 14. 2	cœnam adparatissimam adponere	Ir. 13. 17
circumplicare	Op. 12. 5	coercere errorem	3. 23. 8. n.
circumretitur ac tegitur alius membrana perlucente	Op. 14. 2	coercere nequitiam	5. 21. 16
circumscribere breuiter summam scientiæ	1. 1. 25	coerceri talibus exemplis tyrannos oportebat	M. P. 6. 4
circumscribere leges publicas	Ir. 8. 5	coertio, <i>al</i> coercitio	Ep. 61. 4
- oculos, <i>Augen</i> blenden, <i>arce</i> magica	4. 15. 19	cogere ad obsequium	Ir. 23. 13
- præcepta diuina	6. 23. 33	cogitare se in altero	6. 23. 32
circumscripte breuiterque	5. 9. 20 n.	cogitatio est mentis agitatio	6. 17. 22
circumscripte ac breuiter	5. 14. 8	- per ordinem gradus	3. 12. 24
circumscriptio, <i>determinatio</i>	3. 9. 2	- se uertet in omnia	3. 11. 26
et 7. 6. 1		cognoscit rationem ratio	Ir. 7. 5 n.
circumscriptionibus polluere conscientiam	Ir. 23. 24	coherere inseparabili nexu	4. 3. 6
circumseptus muro inexpugnabili	M. P. 20. 4	cohibere iracundiam	1. 9. 4
circumspice conscientiam tuam	6. 13. 1	cohibitio sui gloriosa est	Ir. 18. 12
citare morbos	2. 14. 14	coitio et conglobatio atomorum	Ir. 10. 13
- testes	1. 5. 2	coitio, de coitu uenereo	1. 8. 6
citari reum	3. 16. 6	colere, <i>incolere</i>	1. 11. 35
ciuitas, <i>urbs</i>	2. 7. 19 et sæpius.	collatis in vnum causis	Ep. 69. princ.
clarefcit ueritas patefacta	3. 2. 1	colligere in vnum	7. 8. 2
claritudo	2. 9. 12	colligere in vnum ac redigere in corpus	7. 7. 4
claustro corporis emissa anima	7. 12. 10	collocari in cælo	1. 7. 11
clementer curuari	Op. 5. 5. not.	collocauit eos in manibus hostium	5. 22. 16
clementer extantibus furis	Op. 14. 5. not.	colluctator et aduersarius	Op. 1. 7
clementiam specie tenuis profiteri	M. P. 36. 6	colorem quemdam rebus gestis addere	1. 11. 23
clinici	3. 8. 10. not.	combibere uocem	Op. 8. 7. n.
cliuosa uia	6. 4. 6	comestur, i. e. consumitur	M. P. 33. 8
coagmentari	Ir. 10. 23. n.	cometarum crines	7. 16. 8
coarctari in angustum	7. 16. 10	comitari uocem Dei sensu et uirtute credendum	4. 8. 11. not.
coarguere errorem	3. 3. 15 L. 4. 22. 1	commendare, <i>deponere</i>	1. 17. 14
L. 6. 2. 18. Ir. 1. 2		commentatum et meditatatum habere, <i>passiue</i>	3. 9. 5. (1)
coctus, <i>asatus</i> martyr.	M. P. 13. 3	commenticiis rebus studere	1. 5. 15
<i>in</i> : cœni gurgite demersit	6. 23. 8	comminuere carnem piscium	4. 15. 17
cœno se immergere	6. 23. 16	comminuere in pilulem	M. P. 21. 11
- oblitus	ibid.	commercio sermonis rerumque inter se copulati	6. 10. 27

VERBORVM ET FORMVLARVM.

committere sacrilegia	5. 9. 16	uera et meliora	Ep. 55. princ.
committunt, ut	3. 20. 7	extremi et tenuiores riuus	7. 12. 23
commodare fidem adseuerationi	4. 10. 3 - doctrinæ	7. 1. 15	comparem impatientiam nata improbitas
- patientiam legendi vel audiendi	1. 1. 22	compares recentiores, <i>gladiatores</i> <i>suffecti</i>	6. 20. 13
commoliti et contriti dentibus cibi	Op. 10. 16	compari reicitur	5. 16. 10 (a)
commotiones animi, adfectus	6. 15. 9	compedes parati	M. P. 21. 3 not.
- adfectuum	7. 10. 2	compedibus illigati	6. 4. 20
nec commoueat aliquem, <i>besremde</i>	2. 8. 37	compediti et catenati	7. 1. 19
- sic; <i>nec moueat quemquam</i>	4. 3. 8	compellit hæc opinio per osque ad uitia	2. 1. 2
commune cum cælo habere	Ir. 7. 4	compendium exiguum, <i>Wortheil</i>	Ir. 13. 25
in commune	3. 25. 1 n. et Op. 18. 9 n.	compilare plura	5. 19. 31
communis homini cum suo parente	Deo uultus	7. 5. 6	compilare Siciliam
communis homo cum Deo et uultu et mente	Ep. 70. not.	complanario vid. not. ad 4. 12. 18 (s)	complanario vid. not. ad 4. 12. 18 (s)
communis uultus hominis Deo patri	Op. 8. 3	complere centesimum ætatis annum	Op. 4. 3
communis, <i>comis</i>	5. 22. 9. not.	complexse	1. 22. 20
communitas	6. 10. 25	complodunt bestia aquam linguæ sinu, comprehensam ad palatum	Op. 10. 17
communiter eum quo loqui	5. 12. 3. n.	comploracione miseranda commotus	7. 19. 2
commutare al. <i>consummare</i> vitam	1. 11. 46	componere in maius	1. 21. 41
compactus ex duobus animus	Ir. 19. 1	componere, <i>verb. gladiatorium</i>	3. 28
compagem corporis in diuersa distrahere	6. 23. 25	componere vitam cuius	1. 15. 3
compage vnus corporis deus	Ep. 66	componitur conditionibus certis pax et amicitia	M. P. 36. 2
et uxorem solidauit	Op. 10. 9	componitur scena	M. P. 30. 2
compage vna et simplici dualis numerus solidatus	5. 18. 5	i. e. <i>agitur ex (de) composito</i> .	
comparare pretio seruum	7. 15. 7. not.	composita oratio	Ep. 62. not.
in comparacione	7. 15. 7. not.	comprehendere in effigiem	4. 8. 9
comparatiui <i>posiriui iuncti</i> , et uicissim, etiam superlat. et compar.	2. 10. 1	comprehendere sensu	Op. 1. 11
et magna et minora	7. 14. 6	comprehensibile corpus	7. 12. 2
minora et exigua	7. 20. 6	comprehensio, <i>passi. sensu</i>	M. P. 2. 2
plura et grana, <i>dubie</i>	Ir. 10. 44	computare quid summam gloriam	1. 18. 17. not.
minora et humilia - maiora et summa	Op. 5. 4	computatur summa gloria.	5. 17. 24
maiora et breuia		concatenari	3. 17. 25. not.
		con-	

INDEX III.

concaua terræ, sub concauis terræ oc-
cultari 7. 26. 3
concauo cicuta Op. 8. 14
concauo palati O. 10. 17 not.
concelebrare laudibus 5. 22. 2
conceptus ipse non *ipfi* Op. 19. 5 not.
concertatione magna inter se dissi-
dent I. 1. 18
conceserat omnis multitudo in vni-
vs adulationem 5. 6. 8
conciliare fauorem sibi M. P. 36. 1
conciliatrix sui natura 5. 17. 30
concupere odium aduersus quem
M. P. 11. 2
concitare in furorem 6. 20. 32
concitari ad cursum Op. 13. 8
concitari ad spectu in libidinem
I. 20. 31
concitata exemplo vxor 6. 23. 31 not.
concitare currendum 6. 16. 3
concitatio. ira et concitatio Ira 5. 5
concitatisime properare ad 6. 1. 9
- contendunt ad 5. 1. 9
concitatus dolore iniuriæ I. 10. 5
concludere se in errores. dubie 3. 17.
17. not.
conclusio temporum Ep. 70. extr. n.
in concordiam consentire I. 18. 16 n.
concrepant dentes Ir. 5. 3
concretio terrena 7. 8. 6. 7. 12. 4
concurfionibus fortuitis Op. 2. extr.
condemnare ad mortem 6. 13. 20
Macrotherist in Pretiofo a Vili p.
179 damnat *damnare ad mortem*.
add Nolten. p. 767.
condere sibi mores ac instituta pro
arbitrio 2. 13. 9
condere sibi vias 4. 30. 3
condita (a *condire*) voluptate vitia
I. 1. 7. not.
conditores XII tabularum 6. 9. 6
conditor rerum Deus Ir. 22. 7
conditrix cæli ac terræ potentia
I. 5. 6

condonare aliis aliena, *donare* 3. 21. 6
confectrix rerum vetustas 7. 11. 5
confectus fame fitique 4. 21. 2
- senectute 2. 4. 36
conferre plus ad quid Op. 10. 13
- nihil ad rem 6. 20. 9
- studium suum ad quid 7. 1. 15
- vultum cum Deo Ir. 7. 5 n.
pro confesfo et indubitato habitum
2. 8. 49
conficere, *gladiat. verb.* 3. 5. 8
conficere armis suis quem 3. 4. 2
conficere se enitendo diebus et nocti-
bus 3. 8. 34
confici in tota vita miseris et labori-
bus 3. 27. 7
confici siti, fame 6. 11. 15
conficit sol orbis annuos Ir. 13. 4
confidenter profiteri 3. 16. 6
confidentius facere contra Deum
M. P. 6. 4
configurare 2. 12. 1
confirmare animum ad rectius vi-
vendum 6. 24. 6
confirmator I. 2. 2
confiteor non inuitus 5. 17. 20
confluente ad eum multitudine 4. 16. 5
confluit magnus populus ad eum 4. 16. 5
confluunt ad eandem mulierem
multi viri, tamquam canes 3. 21. 4
per confragosa et præcipitia trahere
6. 7. 6
confugere eo solent, vt aiant 4. 15. 26
confugiat fortasse aliquis ad illa 2. 7. 7
confugitur ad Deum 2. 1. 9
confuli exitus stercoris et vrinx
M. P. 33. 7
confusionem magnam relinquere
I. 1. 18
congerere opes 6. 19. 10 n. * et Ep. 61
congeries confusa inordinatæ mate-
riæ I. 5. 8

VERBORVM ET FORMVLARVM.

conglobata semina, *atomi* 7. 7. 8
quæ conglobatione minorum se-
minum conereta Ep. 67. 5
conglobatus materiæ 2. 8. 50
congregare opes, *dubium* 6. 19. 10 n. *
ab congressione vxoris se continere
6. 20. 25
congruens est corpus moribus
M. P. 9. 3
congruens in vnam sententiam diui-
natio I. 4. 3
congruentes in vnum voces 4. 6. 3
congruere in eandem sententiam
M. P. 11. 6
congruit religio cum moribus I. 21. 4
congruit vita cum præceptis Op. 1. 2
congruit nihil eorum in eos 4. 14. 12
coniectura deprehendere Ir. 1. 4
coniecturis adsequi 7. 1. 10
- aguntur omnia 3. 7. 3
coniurare in legem Dei bono sensu
5. 8. 8. (y)
conquasata quasi anima 7. 12. 18
conqueri angustias facultatum 6.
20. 24. not.
- nefas tantum 4. 18. 10. not.
conquirere naturam rerum Op. 1. 15
conscientia et mente tueri castitatem
6. 23. 21
conscientiam polluere Ir. 23. 24
- purgare Ep. 66. fin.
conscius sibi tanti facinoris M. P. 26. 6
consecrari in memoriam I. 9. extr.
consecratio I. 20. 12
consecratus in corde Deus Ir. 23. 28
consecrari rabide feminas 3. 8. 7
- ibid infectari - - -
conscdit macie lurida cutis inter ossa
M. P. 33. 10
consentaneæ, *adverb.* 3. 8. 20
consentire ad execranda sacrificia
Ep. 54
consentiunt omnes in concordiam,
at. concedere 3. 18. 16 (m)

consequens est, vt I. 3. 9 c. 7. 13
c. 16. sect. 5. 9. et 12
consequi quem, *einholen* 4. 5. 21
conseruus religione 5. 15. 3
consilia noua in pectore volutare
7. 16. 4
- tendunt huc M. P. 20. 5
consiliis cuius ad omnia regenda vt
M. P. 20. 3
consolari se accusatione fortuna
5. 10. 13
consolidatum corpus 7. 12. 2
consortium habere inter se 4. 27. 11
conspuere faciem, al. *in faciem* 4. 18.
8 (r)
constans. vid. not. 4. 24. 13
constantior error, qui magis sibi con-
stat Ir. 5. 9
constatura corporis ratio Op. 7. extr. n.
constitit de providentia. Edidi *constat*
Ira 11. 1. Gifantus exemplis ex
Lucretio, Gellio, Valerio Max, in
Obferu in Lat. Lingu. docet,
etiam *constitit pro constat* dici
p. 45.
constitutor rerum Deus 3. 9. 10.
4. 6. 1
- omnium Deus 4. 1. 2
constringere parendi necessitate 4.
24. 18
constrinxisse sibi quos hospitii et a-
micitiæ iure 6. 12. 9
consuetudine in peritium cadere
Ep. 64
consumi summo animi mœrore 2. 7. 16
consummare - *perficere* - *ahsoluere*
7. 14. 7. 9
- vitam, al. commutare I. 11. 46. not.
consummata virtus I. 3. 3
consummatio extrema temporum
7. 15. 4
consummatus doctor 4. 24. extr.
consurgere in conuicia - in rixas - in
præ-

INDEX III.

praelia et contentiones Ep. 63. fin.
 contagione ab omni sceleris peccatis
 purum praestare 5.12.2
 eontagium, contagio corporis agre-
 scit anima 7.12.19
 contemplatione, respectu 4.13.17
 contentus quid dici potest in Deum
 Ir. 8.4
 contentui doctis veritas est 1.1.7
 contentui esse 6.17.11
 contendere de dignitate 5.15.7
 contenti extemporalis cibo 1.4.6. not.
 contentione summa virium 3.8.9
 sine vlla contentione animi 3.8.34
 contentus suo, non de suo Ep. 64
 contere aetates in studio 3.26.12
 continentior 1.11.13
 continere libidinem ab aliqua 5.9.16
 continere se intra praescriptam por-
 tionem 1.3.6
 contractabilis 2.8.39
 contractare oculis Op. 1.15. not.
 contrahere rictum Ir. 7.9
 contrahitur mæror indigna patiendo
 ac videndo 7.12.15
 contra, quam 3.29.13. n.
 contra, quam fas est 5.8.5
 contrario vento laborare 4.15.20
 contrarius, quam 3.29.13. not.
 vt Claudianus II. in Eutrop. v. 265.
Sed Marsya velox.
Dum Iuus est flexuque carens, iam
flumine mistus
Mollitur Maandre, tuo, CON-
TRARIA passus,
QVAM Rhodano stimularus
 Arar.
 contribulatio 4.19.9
 contritum in inquisitione ingenium
 3.2.5
 contubernii veteris amicus M.P. 20.3
 contumeliis adfici 6.22.10
 conuenit hoc, i. e. in hoc consentiunt

Ir. 3.5. not.
 conuenticulum 5.11.11
 conuenticula exstruere intra ciuitates
 M.P. 36.3
 conuersiones caeli 2.11.1
 conuertere pro conuertere se Ep. 27
 fin. not.
 conuertere, i. e. transferre in aliam
 linguam verba de graecis conuersa
 Ep. 42.4
 conuicium bene viuendo facere cor-
 ruptis moribus publicis 5.9.8
 conuicia iocis mixta aduersus quem
 dicere M.P. 44.12
 conuicia retorquere in quem 5.9.13
 conuiciari amarissime 1.21.35
 conuiciis insectari quem 3.25.16
 conuictus scelere. Scelere conuictos
 poena capitis adficere Ir. 17.6
 in conuictum adhibere 6.12.3
 - admittere 2.2.15
 conuiuia sumtuose instruere 6.6.10
 conuoluta iustitia stultitia specie
 5.17.2
 cophini de residuis fragminibus im-
 pleti 4.15.17
 copia i. e. opes 1.3.5
 copiosissima vita 7.24.15
 copiosus, quid? 6.11.15
 copulantur dexterae M.P. 36.2
 copulati necessitudine 4.27.11
 copulatio feminei corporis Ep. 62
 copulatione feminae gaudere Ir. 15.10
 cor QVAE PARS est damnationis
 4.16.11. not.
 cor, sapientia 3.20.9
 cordatior paullo 3.20.2
 cornua audacius tollere M.P. 32.3
 corona, circumstans in orbe populus
 4.26.21
 corona fidei martyrum et confes-
 rum Epit. epologo in not.
 corpora defunctorum odoribus ac

VERBORVM ET FORMVLARVM.

pretiosis vestibus illita et conuolu-
 ta humi condere 2.4.9
 corporata 1.8.62 al. *corporata*.
 corpuscula, atomi 3.17.23
 corpusculum, humanum corpus
 Op. 19.9
 correctio prauitatis Ir. 17.18
 correctio sui Ep. 67. princ.
 correcto peccata vetera nihil efficiunt
 6.24.5
 correctores prauitatis 1.4.4. not.
 corrigere errorem suum penitendo,
 vita meliore 6.24.2-10
 corroboramenta virtutis labores
 3.12.35
 corruptelam non pati longius proce-
 dere, sed plagis ac verberibus e-
 mendare 5.22.13
 corruptelæ, de stupris. vid. not. ad
 Ep. 63
 corruptiores reuertuntur 6.20.31
 corruptores, adulteri, incesti 1.10.13
 corruptorum luminibus patent nuda
 corpora 1.20.15
 cos virtutis ira 6.19.2
 cothurnata scelera tragica 6.20.28
 creator, incerta vox 5.20.9. not.
 loco eius ponitur:
 artifex mundi 2.5.37
 vniuersi 2.5.17
 auctor rerum Ir. 10.53
 conditor mundi Ir. 10.53
 conditor rerum 5.1.1
 constitutor rerum 3.9.10. L. 4.6.1
 effector mundi 5.8.5
 fabricator 7.3.18 - mundi 1.5.13
 factor rerum omnium 3.9.13
 institutor 2.8.17
 machinator rerum omnium 2.11.14
 opifex rerum 2.5.2
 parens mundi Ir. 1.9
 creator vermes intus M.P. 33.7
 creare aram 1.11.63. not.
 creare sanum 1.20.22 Ep. 24

creare vrhem 1.11.46
 creare liberos, i. e. *procreare* n. 4.4.11
 et Ep. 52. pr.
 credibile fit, num genuina Ir. 5.4
 credo, iron. 1.7.1
 creuit iniquitas et malitia ad sum-
 mum gradum 7.15.7
 erimator subdolos Ep. 27. fin. conf.
 L. 2.12.17
 cruciabiles anima, quæ cruciari pos-
 sunt 7.20.9
 cruciamenta corporis 5.2.6
 cruciamenta perferre 4.14.14. not.
 - sentire M.P. 49.3
 cruciari, *cruci adfigere* Ep. 48. pr.
 cruciari se et conficere 3.8.34
cruciatio 4.14.14. in not.
 cruciatus est I. C. M.P. 2.1
 cruci adfigere M.P. 2.6
 cruentissimus fiscus M.P. 8.4
 cruor vix sistitur M.P. 33.2
 cruoris riuus inhietur M.P. 33.3
 cruore campos inundare 1.18.10
 cruore perfundi, non *profundi* Ep. 63
 not.
 cruore sancto perfusi 7.1.25. n.
 cubitare palam cum vxoribus Ep. 39
 in culeum insuendus 5.14.9
 culeum nec metuere, *parricidia* 5.
 9.16
 in cultibus agrorum iuuant 4.17.19
 cultibus (plur.) deorum 5.22.19. n.
 - piis Deum honorare 4.3.10
 cultor Dei populus 7.15.5. not.
 cultores deorum elegantius, quam
idololatrae 4.28.11
 ad cultum corporis pertinent 1.1.2
 cultura vertuntur in sitiam M.P. 7.3
 cultus religiosissimus est imitari
 5.10.18
 ob cultus nimios corporis impudica
 est habita 2.7.12
 cuneus militaris 1.3.19
 cupien-

INDEX III.

cupientissima adipiscendi veri natura 3. 1. 7
 eurante Carulo restitutum Capitolium Ir. 22. 6
 curando iuueni aduocant praestantissimum medicum 1. 17. 15
 curatio adhibenda morbis 6. 24. 23
 cursibus incertis naues vagantur 6. 8. 3
 curta et debilis disputatio implenda fuerat 6. 15. 13
 custodiam adponere 1. 14. 7
 custodiis circumseptus 1. 14. 10
 cutem lauare 5. 10. 33
 cutis derepta, non direpta M. P. 5. 6

D.

Dæmoniacæ fraudes 4. 30. 9
 damnare in æterna supplicia 5. 19. 1
 - in pœnam æternam 6. 4. 5
 damnari ad æternam pœnam 7. 5. 26
 c. 26. 7
 damnum facere Ep. 56
 dare auctores, i. e. proferre. nullos dabit 1. 9. 9
 dare crimini cui quid 5. 17. 24
 dator vitæ 4. 26. 13. vsus ante Lactantium Arneb. 6. p. 191
 datum est quibus, i. e. concessum 2. 1. 17. Op. 3. 7. datur 1. 18. 17
 datur scire, num sciri, vt. datur intelligi alibi? 2. 9. 22
 de, pro ex 1. 5. 1. c. 6. 6. L. 5. 9. 1 et n. 18. c. 19. 15. L. 6. 14. 2
 Op. 10. n. c. 19. 2 et sæpius L. 7. 25. 4
 debellarix pudoris libido 1. 9. 5
 debilis, i. e. *maucus*, mutilus 1. 1. 23 et L. 6. 9. 12 not. conf. Harduin. ad Plin. 7. c. 28. p. 49 et Græuium ad Cicer. Rabir. c. 7. p. 381. *maucus et membris omnibus captus ac debilis. conf. curzus.*
 debilitare, mutilare M. P. 36. 6 et L. 5. 20. 6 not.

debita in futuros annos exigere M. P. 37. 4
 decentissimum oculis septum Op. 10. 1
 decentissimus ordo et gradus digitorum Op. 10. 23
 deceptrix adulatio Ep. 64. 8
 decerpere leuiter summa quæque Op. 1. 12
 decesit sol 6. 2. 8
 decidere post sublimis fastigii claritatem in humilis vitæ tenebras M. P. 18. 3
 decidit in foueam, vnde se extricare non potest 2. 8. 54
 decrepitus senex 1. 17. 10
 decreta disciplinæ 5. 17. 9 not.
 decretis placitisque 7. 14. 1
 decurio M. P. 21. 3
 decurrere ad præfidia alicuius 2. 4. 6 not.
 decuria est virtute iuuenilis ætas 7. 12. 2
 decursis operibus 1. 1. 11 not.
 decurso spatio vitæ Ep. 68. 8
 dedere se doctrinæ 1. 1. 1
 dedicationes templorum 6. 20. 34
 deduci ad supplicium M. P. 15. 2
 deductus ad extremam mendicandi necessitatem 2. 1. 10
 - ad tantam cæcitatem 2. 1. 5
 defectus, siderum eclipses 2. 13. 10
 deferre honores cui 1. 15. 10-11
 defici sensu et verbis 1. 3. 15-16
 deficiat ne te oratio in bona causa 2. 3. 4
 deficientibus viribus corporis 7. 27. 8
 deficit eos ratio 6. 15. 1
 defixi in terram not. 3. 2. 10
 deflagrat ira, *deferuescit* M. P. 14. 5
 deflagratio Ir. 23. 5
 defletere præcipitis hominis insamiam non potuit M. P. 11. 4
 defletere in vitiorum viam 6. 3. 3
 defor-

VERBORVM ET FORMVLARVM.

deformare oris speciem Op. 10. 7
 degere securam et tranquillam sententiam M. P. 20. 4
 deglabratum corpus 1. 21. 20
 deiectos campo insequi 3. 16. 1
 deicere aues sagittis 1. 9. 2-5 not.
 - hominem. eleg. 3. 29. 15 et 4. 27. 17 n.
 - ex equo 5. 16. 11
 deierare 3. 20. 15
 delatorem plurimum comprimunt aut precibus aut præmio Ir. 20. 7
 delegato officio fungi 1. 4. 1 not.
 delentus et captus suauitatibus 6. 20. 5
 delent consuetudo 6. 20. 33
 delent voluptate 1. 1. 7
 delicate imperare intra laxiores et quietiores terras M. P. 18. 6
 deligare oculos 3. 25. 3 not.
 delinquere quum videmus discipulos, incitatur ad coercendum Ir. 17. 16
 ad deliramenta prolabi 7. 9. 6
 deliramenta inconsiderata leuitatis 3. 29. 12
 delirare quæ nec æger quisquam posset Ir. 10. 3
 delirius quid dici potest? 3. 18. 14.
 3. 19. 18
 - quo nihil dici potest 7. 13. 9
 delirus, MS. *delernus*, vid. not. M. P. 2. 8
 deluctaret, an *deluctaretur* M. P. 18. 6
 dementare M. P. 7. 10 not.
 dementire 4. 27. 12. L. 7. 12. 14
 dementur obsequia multiplicata potius, quam offendunt 4. 28. 7 n.
 deminutus, us, Ep. 72
 demissis animis, mox: fracta superbia M. P. 17. 4
 demolire, act. 4. 11. 6 not.
 demta spe immortalitatis 6. 9. 18
 demulcere aures Ir. 7. 9 not.
 demullis auribus 3. 10. 2 not.
 de dentibus Op. 10. 18
 dependit ratio Op. 3. 5 not.

depingere cogitatione 6. 23. 34
 depinxit pæne diuina voce 6. 8. 6
 deplanare 4. 12. 18 not.
 depopulandam libidini subiiceret atatem imbecillam 6. 23. 9
 deponere imperium M. P. 20. 2
 deprædatio Ep. 71
 deprecari, i. e. precari 5. 17. 23
 depressis ac laborantibus auxilium præstare 6. 10. 9
 derelinquere 3. 23. 4 et sæpius.
 derepta cutis M. P. 5. 6
 deripere M. P. 13. 2
 derisio 1. 20. 24
 derogare fidem Ep. 50. 2 not.
 descendere ad deteriora 6. 23. 22
 descendit ex habendi amore 6. 17. 17
 - ex bonorum caritate Ir. 5. 10
 - ab aduersarii notione 3. 29. 19
 describere in ordinem 2. 8. 8
 describere per familias deos 1. 22. 4 not.
 descriptor vitiorum verissimus 5. 9. 19
 defecare nares - auriculas M. P. 36. 7.
 defedit terra in abruptum 7. 3. 8
 defertor domini et imperatoris sui 7. 27. 15
 deseruire præstitutis legibus officiisque 2. 5. 14
 desiderare in abruptum 7. 3. 8
 desiderium sui magnum relinquere 1. 15. 3
 designat libido hæc facinora 6. 23. 12
 despoliare adpellatione hominis 6. 18. 21
 desperati, *martyres* dicti 5. 9. 12
 desperatus quidquam ibid.
 desstringere aciem 5. 19. 12 not.
 destructibilis, destructilis Ir. 23. 8 n.
 destruere moribus suas disputationes 5. 2. 4
 detestabiliter et nefarie facere 5. 10. 7
 detorquendus non est ad vitium auditus

INDEX III.

ditus	6. 21. 8. not.	<i>ad</i> digitos pertinens ritus, <i>externus</i>	
detorquere hospitalitatem a iustitia	6. 12. 5	dignatio diuina	6. 5. 4. not.
detractare	M. P. 9. 10. et 10. 4	dignus audiri	6. 13. 1
detrahere cui amiculum	2. 4. 17	dilabentis mundi senectus	7. 14. 15. n.
<i>ad</i> detritos lacus deferri	4. 30. 1. not.	dilabitur domus ab habitatore deser-	
detruncare pedes	M. P. 36. 7	ta	3. 20. 14
detruncatus, <i>decollatus</i>	6. 6. 17	dilargitis bonis, <i>pass.</i>	7. 1. 13
deturbare quem tabula	5. 16. 10	dilucide monstrare	4. 8. 3
deuenit necessario ad illud, quod cui-		dilunium accidit	2. 10. 24
tabat	Ir. 4. 14	diminutionem non patietur luna	
deneniet status rerum ad confusio-			Ep. 72
nem	Ir. 16. 8	dimittere noxios impune	5. 9. 17
deuia via	3. 11. 4	<i>per</i> dimotum populum	6. 1. 8
denota Deo fides	5. 7. 6	directum iter, i. e. rectum	1. 1. 18. n.
denota mors, <i>ex voto oppetenda</i>	M. P.	diremtum fœdus	5. 5. 13
	47. 3	disceptatio oritur inter quos	1. 3. 17
deuotione summa seruire	2. 12. 5	disceptator legis	6. 8. 9
deuotionem - fidem prodere	Op. 19.	discidium vnitatis facere	4. 30. 4. n.
	9. not.		L. 7. 3. 23. not.
deuotissime seruire cui	6. 9. extr.	disciplina arctiore minor ætas for-	
deuonere templa, vouere	2. 16. 15	metur ad probitatem	6. 19. 6-8
dexterior via	Ep. 59	disciplinam diffluentem corrigere	
dextrouerfium	6. 7. 7	verberibus	5. 22. 17
dicatio tua, <i>ritul.</i>	M. P. 48. 4	discisus fluctibus	7. 15. 12
dicatus Deo	Epit. 71. not.	discolor	Op. 12. 11
dici non potest, quantam etc. eleg.	3. 19. 18	disconueniens Deo, <i>dubium</i>	Ir. 3. 1
form.	3. 19. 18	discordare secum	1. 1. 18. not.
dicunt aliquid	3. 7. 3. not.	discordia et disensiones	Ir. 3. 26
differre - mutis, sine præpos.	1. 8. 3. n.	discordia concordia	2. 9. 17
difficile, adu.	6. 4. 9. not.	discretesco, <i>num dicatur</i>	M. P. 33. 10
difficiliter	M. P. 9. 7	discretio animæ et corporis, <i>mors</i>	7. 13. 4
diffinire in MSS. pro definire	1. 5. 17. n.	discursatio libera animum per aerem	
diffluentem corrigere disciplinam			Op. 3. 20
	5. 22. 17	discursatione diem consumere	Op. 3. 7
diffluere	1. 9. 11	discursibus gestire	Op. 3. 1
diffluit corpus, <i>cadauer</i>	3. 20. 14	discussus error	2. 3. 5. L. 3. 1. 1.
- post secessum animæ	7. 12. 8		L. 4. 27. 18
diffluit mendacium	3. 1. 3	discutere ignorationem sui	1. 1. 25
diffuunt membra corporis	M. P. 35. 3	disiectus animi, <i>dubius</i>	M. P. 9. 6
digitis in humum presis soloque ni-		disiuncta longeque discreta	4. 3. 4
tentibus impetum saltumque capi-			dispa-
mus	Op. 13. 8		
digitis tribus tura iactare	5. 18. 12		

VERBORVM ET FORMVLARVM.

dispatere in plures exitus	3. 10. 3	diuagetur ne longius oratio	Ir. 9. 8
Dispiter, al. Diespiter	1. 14. 5	diuerticula et semita	6. 7. 7
dispoliare templa	3. 9. 16	diuexari ab iniustis	7. 15. 8
- se adpellatione hominis	6. 11. 3	diutissime durare	7. 12. 6
dispositor	4. 9. 2	diurnitate temporis	7. 20. 9
disposite et ordinate	2. 5. 15. 3. 17. 17	diuulgata, <i>pass.</i>	5. 22. 22
compar. dispositius ad ordinem		dolo malo	M. P. 29. 3. not.
	Ir. 10. 41	dolore iniuriæ concitatus	1. 10. 5
dispositio summi Dei	4. 10. 1	dolorem immittere, <i>inurere</i>	Ir. 18. 8
dispositiones et consilia maiestatis æ-		dolores exquisitos corporibus immit-	
ternæ	1. 1. 5	tere	5. 11. 16
disputare ad aliquid	6. 22. 1. n.	dominæ cupiditatis ad nutum	7. 1. 19
disputationem disputatione contra-		dominantur dominatores, <i>pass.</i>	M. P.
ria subuertere	5. 14. 4	16. 7. conf. not. L. 7. 15. 5.	
disensiones sopire	Ir. 23. 26	dominari in quem	1. 8. 7
disserere in vtramque partem	5. 14. 4	dominari rerum	Ir. 14. 3
disserere rem, c. <i>accusar.</i>	1. 1. 10. n.	dominator rerum	Ir. 23. 17
disfidere	2. 7. 8. not.	dominatum corporis tenet	Op. 16. 6
disfident inter se magna concertatio-		dominium	2. 5. 41. n. L. 4. 25. 9. n.
ne etc.	1. 1. 18	domus insalubris et pestilens	1. 16. 5
disimulanter	Ir. 11. 10	donare, i. e. <i>condonare</i> pœnam	
disoluere argumentum	1. 17. 15		Ir. 18. 8
disoluit Deus, quem sibi fecit infe-		dormire ad medium vsque diem	
stum, cuncta illius cogitata			M. P. 24. 7
	M. P. 20. 5	dualis, dualitas	Op. 10. 9
distat non multum a vero	1. 11. 3	ducere, <i>sc. ad supplicium</i>	5. 17. 22
distendere quem ad palos	M. P. 21. 4	ducere noctem lusibus	1. 21. 25
distenduntur turgescerent mammae		ducere parietem	Op. 10. 8
dulcibus succis	Op. 12. 17	- spiritum	Op. 10. 7. c. 17. 5
distenta vbera	Op. 3. 6. not.	- aerem ore	Op. 11. 14
distincta gemmis fulgentibus pocula		- vitam	7. 9. 15
2. 6. 6. conf. L. 6. 20. 7		- vitium	Op. 16. 15
distincti terga maculis græc.	Op. 7. 6	duci in iudicium	4. 22. 5
distinctum siderum varietate cælum		dummodo	6. 1. 8. Op. 3. 12
	Ir. 10. 31	dummodo non, dumne	5. 17. 29. n.
distinxit cælum astris fulgentibus		duntaxat	Op. 0
	2. 5. 1	duo, i. e. duos	2. 16. 17
distincta crura flauo metallo, Phœnic.		duodeuiginti	3. 23. 12
	14. 1	durantur maturitate - fruges herbidae	
distringere aciem (sic alii)	5. 19. 12		Ir. 13. 4
sub ditionem mortis redigi	6. 22. 5	durare diutissime	7. 12. 6
ditioni ac potestati suæ subiectum ha-		durissimi rigoris materiæ	Ir. 10. 18
bere	5. 21. 7	durissimum frigus	Ir. 10. 19
ditioni subicere	2. 12. 7		E. Ea

INDEX III.

E.	efficiens voluptatis	3. 8. 9
Ea, quæ scripta sunt, nouum testamentum nominatur	4. 20. 4. not.	
(f) Apulei. Apol. p. 304. <i>quindecim liberi homines populus est.</i>	conf.	
Lact. L. 2. 2. 24. <i>opes et corpus terra est</i>	L. 2. 6. 14. <i>centum - senatus erat.</i>	
ean, vim irrisionis habet	5. 13. 13	
adde Gifan. Obs. L. L. p. 117. et N. Heinsium ad Ouid. Amor 3. 3. 1.		
ecclesia, <i>templum</i>	M. P. 12. 3	
- altera, syllaba correpta in carm. Pasch. v. 100.		
eculei, <i>zorcoris instrum.</i>	2. 4. 21	
edere gemitus	5. 13. 12	
- nomina sua	2. 15. 13	
- prodigia	2. 16. 10	
- sonum iurgio similem	Ir. 7. 7	
- strages	6. 18. 27	
- vltionis aliquid	Ep. 28. fin.	
vlulatus maximos	2. 25. 4	
edit libido hæc opera, i. e. designat	6. 23. 12	
editio ludorum	1. 20. 6	
editissimum	M. P. 12. 5	
edomitis desideriis carnis	4. 25. 8	
educator, sine vilo edeatore	2. 11. 9	
educere - quasi manu ad	4. 13. 4	
eductio	4. 10. 6	
effectionem curamque rerum dare	Ir. 10. 27	
efferate, <i>adu.</i>	5. 20. 10	
efferrato animo in hominis figuram esse	5. 11. 2	
effertitas, <i>nisi legendum</i> et feritas	M. P. 9. 2	
efferre et sepultura mandare	1. 13. 3	
efferrri, <i>adfectu extolli</i>	1. 21. 17	
	et 4. 27. 12	
- infania	Ep. 63	
- ira	6. 24. 24	
efficere sobolem	6. 23. 18. not.	
	et Ir. 15. 9	

VERBORVM ET FORMVLARVM.

emetiri	Op. 6. 5	est virtutis perferre mala	6. 9. 22
emotæ mentis homo	1. 4. 3. not.	est in arcanis S. litterarum	7. 15. 1
emotæ mentes hominum	4. 27. 2	i. e. <i>continetur</i>	7. 14. 7
endo, <i>in</i> , antiq.	1. 8. 11. not.	<i>non est mentiri meum</i>	6. 18. 6-7
enormitas indictionum	M. P. 7. 3	EST, <i>vbi alii SVNT</i> ponerent. opes	
enumerare per ordinem	1. 6. 2	et corpus ipsum - terra EST	2. 2. 24
eo, i. e. ideo	1. 15. 17. not.	et, pro <i>et tamen</i>	3. 11. 8. not. L. 4. 2. 3
eo quod	1. 11. 31	et cetera huiusmodi	5. 14. 9
epilogo vti ad perorandum	Ir. 22. 2	et etiam	5. 8. 6
equidem, <i>post tres voces</i>	6. 24. 30	etiam, <i>so qar</i>	2. 5. 7. L. 3. 25. 13
ergastulum	5. 18. 14	etiam post tam-quam etiam	5. 20. 9. n.
erigere aras	2. 5. 11	etiam nunc	4. 17. 10
erigi in pedes	Op. 3. 1	etiam tum	1. 17. 9
errabundo cursu	Ir. 13. 6	et item	Opif. 4. 14. et c. 10. 10.
erraticam vitam degere	6. 10. 13	et quoque	2. 8. 43. L. 5. 13. 6
erratio	5. 17. 29	et recte, <i>voc. adprobandi</i>	6. 25. 11. n
errorem discutere	4. 27. 18	et tamen, si - certe	7. 27. 10
erroribus subuenire	5. 3. 5	euadere ad bonam frugem	6. 3. 7
- succurrere	1. 1. 7. L. 2. 17. 1. L. 3. 1. 8	euadere in summum	6. 3. 2. n.
eructare sensu sacro, <i>bono</i>	4. 8. 14. n.	euadet ad omne flagitium et facinus	
addo Augustin. L. 18. Ciu. D. c. 32.		licentia	6. 19. 6
(quam) <i>visionem</i> (propheta) - <i>confirmando eructauit.</i>		euadunt serui ad maius malum per impunitatem	Ir. 18. 12
erudiri ad quid	5. 10. 17. not.	euectus sum longius coarguendi studio	6. 17. 1
eruere funditus libidines	3. 22. 1	euchi ad summum non est facile	Ir. 2. 1
escendere	1. 18. 11	euexit te Deus ad - imperii culmen	
esse prædæ ac pabulo astutis	5. 2. 5		1. 1. 13
- sceleratis	7. 15. 8	euerfor et perditor generis humani	7. 17. 2
- salutis	4. 26. 38	euerfus bonis suis	M. P. 31. 8
- terrori	4. 27. 1	euiscerata corpora	5. 1. 7
- voluptati	6. 24. 4	eundi verbum in irrisione	5. 13. 13
- vsui	7. 6. 6	euomere librum contra quem	5. 2. 4
esse <i>subauditur</i> M. P. 16. 9. in altero membro, vbi plura.	Ep. 33	ex animi sententia	Ir. 11. 10
esse in potestatem	1. 3. 14. not.	ex eo, quia	5. 3. 6
- in vsam	1. 18. 18. not.	ex eo, quod	5. 12. 12
esse longe a veritate, pro: <i>abese</i>	1. 5. 11	ex quo, <i>sc. tempore, ellips.</i>	7. 14. 4. not.
esse <i>sc. eleg.</i>	2. 15. 3. not. L. 3. 9. 18. conf. 1. 11. 11.	Ep. 70. conf. not. ad L.	7. 12. 10
est non est magni laboris ostendere	6. 19. 5	ex quo fit, vt	1. 9. 6
est, laudis maxime, <i>an.</i> maxima	6. 12. 16	ex rerum prosperitate luxuria, ex	luxu-

INDEX III.

luxuria, vt vitia omnia, sic impietas aduersus Deum nascitur 2. 1. 12
 exactissimi limites 6. 17. extr.
 exactus Tarquinius 4. 14. 11
 examen apum Ir. 11. 4
 examinis princeps Iudas 4. 10. 14. n
 exaudire pro audire 2. 2. 18. not.
 L. 6. 25. 11
 excarnificare M. P. 14. 3
 excedit vires hum. conditionis 2. 3. 25
 excedit modum hominis 4. 9. 3
 excedunt human. virium modum 2. 8. 66
 exceptus summis deliciis M. 26. 5
 excidere lignum de montibus 7. 26. 4
 - oppida 1. 18. 8. not.
 excipere corpore ferrum 3. 17. 32
 excitatus e somno 4. 15. 22 not.
 excolere terram, i. e. colere 2. 10. 1. n.
 excolere, i. e. exornare 2. 4. 8. not.
 excolerent vt angeli hom. vitam Ep. 27
 excordes vertit ἀνοήτους 5. 13. 21
 excreta animalia quæ 2. 11. 12. not.
 excudere aliquid Op. 1. 2. not.
 excusationem adimere contumacibus - excusationis vias amputare - excusationem auferre - excusationem fragilitatis - opponere - excusationem carnis obtendere 4. 27.
 - iustam prætere 7 - 8 - 10 - 15
 - tollere 4. 24. 17
 exemplo concitata 6. 23. n. 31. not.
 et M. P. 9. 5
 exercere, i. e. facere, patrare 1. 16. 8
 exercere insaniam-libidinem 6. 23. 11
 - fauitiam 5. 21. 6
 exhaurire tantum laboris 6. 4. 18
 exhaurit patriam pestilentia 6. 15. 12
 exhibere, alere M. P. 7. 5 et 11. 1
 exhibere Deo fidem 4. 14. 18
 exhorrescere quid 6. 17. 5. not.
 exhortari quem quid 6. 20. 8. not.
 exiet, exhibit 4. 13. 20. n. et ad Ep. 46
 exiliores venæ 7. 12. 23
 eximium - facit hominem sapientia 3. 10. 6. conf. not. 7. 9. 11
 existimatio bona, mala 5. 12. 9
 existimationi hominum seruire 3. 8. 39
 in existimatione esse, i. e. existimare 5. 21. 9
 exitum non habere ex variis sententiis 7. 2. 3
 exitus respondet veritati Ep. 28. fin.
 exorbitare ab itinere 2. 5. 12
 - a præstitutis itineribus ibid.
 expedire gladios M. P. 47. 1
 expeditiones obeundæ 6. 4. 17
 epeditus et nudus 7. 1. 20
 experiri alterum maritum, secundas nuptias inire M. P. 39. 4
 expetere quem pænæ, i. e. ad pœnam 2. 4. 23
 1. 1. 13
 expiare facinus 1. 1. 13
 explanationem tantarum rerum non capit lingua mortalis 1. 3. 15
 explicare se ex voragine 2. 8. 55
 explosa iustitia 5. 6. 10
 expoliti, oppof. rudes 6. 10. 27
 expoliti liberalium disciplinarum studiis 1. 21. 5
 exponere infantes 5. 9. 15 et 6. 20. 21
 exponere nomen Dei quid 1. 7. 7
 exposito vetere homine, defenditur 3. 26. 13
 exprimere libidines saltando Ep. 63
 exprimere vas de vitibus lectas et vinum facere 1. 18. 19
 exprimi in theatris 5. 10. 16
 expugnare pudicitiam 1. 10. 12. not.
 expulsio iustitiæ 5. 6. 12
 expulsor patris 5. 10. 15
 expultrix, ex Cic. 3. 13. 15
 expungere aureis nummis M. P. 37. 5
 6. 1. 6
 exquisitas epulas offerre 6. 1. 6
 exquisitis cruciatibus mori Ep. 77
 exquisiti

VERBORVM ET FORMVLARVM.

exquisitis cruciatibus necari 7. 17. 7
 exquisitos dolores immittere 5. 11. 16
 ex quo, sc. tempore 7. 12. 10. not.
 execrabilis opiniones 7. 26. 9
 execrabilis doctrina 3. 15. 19
 execratus, passiuè M. P. 22. 4. not.
 exsequi plenius 1. 23. 7
 - plenissime 1. 1. 20
 - quamlibet copiose 1. 2. 5
 - testimonia 1. 6. 16
 exserere dstrictos gladios vtraque manu 1. 21. 17
 exserit crudelitas ingenium suum in hunc Ep. 54
 exserratus reicitur 1. 17. 7
 exsoluet Deus malis mercedem sceleris 1. 1. 15
 extingtor hominis 3. 18. 6
 exstis se eleg. pro fuisse 1. 11. 61
 exstiterunt 3. 19. 22
 extruções superuacua 1. 20. 22
 exurgere 5. 22. 17
 extemporalis cibus 1. 4. 6. not.
 exterminare 5. 9. 1. n. et 6. 19. 9. n.
 extricare se in fugam 6. 24. 7
 exuberat ager fecundus in sentes 6. 15. 8
 exuberat copia rerum 1. 1. 20. n.
 exuberant vites fetibus, arbuſta pomis Ir. 13. 7
 exuere quem bonis 5. 19. 31
 exuere sc. purpura et imperio priuare M. P. 20. 2
 exui patrimonio 6. 12. 32
 exustioni tradi Ep. 72
 exuto focero, i. e. veste imperiali, purpura, priuato M. P. 9. 10. not.
 exunia corporis Ep. 47. princ. et Ep. 68
 exunia, quibus inuolutum corpus incluserant 4. 19. 7
 exuniis suis, i. e. pellibus, indumentum exhibent animantes 4. 17. 19
 F.
 Fabricator mundi 1. 5. 13 et 4. 4. 6
 - rerum 2. 5. 3
 fabricatrix immortalitatis virtus 7. 12. 15
 fabricatrix mortis voluptas 6. 22. 3
 - rerum prudentia Ep. 68. 7.
 fabulose fictus 7. 22. 9
 facere, sacrificare 5. 20. 7
 facere, quid de eo facias? 2. 3. 3. n.
 - quid iis facias? 5. 12. 1
 - quid de his faciunt. 7. 6. 8
 facere, i. e. fingere, introducere, facere addidentem n. 1. 10. 6. - respondentem 5. 16. 37 - faciunt ingredi 6. 3. 15. conf. Gifan. Obs. L. L. p. 329. Gronou. ad Senec. Ep. 123. p. 616.
 facere inuidiam 1. 7. 6. L. 3. 28. 10
 contra Macrotherist. p. 252.
 facere, rolariue. pater filium facit, filius patrem 4. 29. 4. not. lux facit vitam 7. 9. 14. not.
 facere in corporibus 5. 19. 7. n.
 faciunt ea ad pulcritudinem Op. 2. 7
 in faciem laudare 3. 14. 7
 facile est intelligi 2. 8. 32
 - cuique metiri 7. 2. 4. quibus facile est respondere 2. 8. 9
 facile est loqui, præstare difficile 4. 23. 8
 facile intellectu 6. 25. 8
 faciliores obtantu 6. 6. 8
 facilius conuincere falsa, quam inuenire vera Ir. 11. 10
 facinus sub oculis cuius admittere - detectum in lucem venit Ir. 18. 1
 facundia tenuis riuus in me Op. 20. 8
 fallere, latenter agere 5. 19. 31
 falsi deceptique 4. 14. 12
 falsus specie, particip. 1. 1. 7
 familia, famulitium 6. 1. 8 et M. P. 21. 2
 c 4 fam-

INDEX III.

familiarum greges	6. 1. 8	fidelissime tegere mysterium	7. 26. 9
familiares Pythagorei, <i>sectatores</i>	5. 17. 22	fides non est in hominibus	7. 15. 9
famosissima meretrix	3. 15. 18. not.	fides ad malum maior	4. 1. 5
famulari commodis atque vñibus	2. 5. 6	dubium quo <i>ad perniciem</i> referas in Tacit. 3. Ann. 49. <i>arguentibus ad perniciem plus fidei fuit.</i>	
fas non est, i. e. fieri non potest	2. 1. 6. n.	fidem accipere	5. 3. 21
fascinum submouere	1. 20. 36	- adiungere	5. 3. 16
fateri exemplo	4. 9. 3. not.	fidem commodare	2. 16. 10. L. 4. 10. 3. L. 7. 1. 15
fatigati mundi senectus	7. 14. 16	- detrahere	4. 22. 1. c. 23. 2
faucibus siccitate arefcentibus M. P.	21. 9	- exhibere	4. 14. 18
fecundissimus hortus paradisi	2. 12. 15	fidem habere cui	3. 1. 11
femina illius nominis et loci M. P.	39. 4	fiduciam integritatis adu. Deum re- bellaas	Ir. 19. 8
fenestra	Op. 8. 11	fiduciam gerere integritatis et inno- centiæ	6. 25. 12. not.
feralis habitus, <i>ibid. in atris vestibus,</i> <i>Trauerhabit</i>	M. P. 39. 4	<i>fieri</i> subaud.	1. 1. 6. not.
feritate deposita	Ep. 72	figere, <i>absol.</i> pro cruci adfigere	4. 18. 18. not.
feroces equi	1. 9. 2	figere pedes inconcussa stabilitate	Ir. 2. 3
ferre se dominum M. P.	20. 1	figi patibulo, pro <i>cruce</i>	4. 10. 3
ferre nihil nobiscum possumus, nisi vitam bene atque innocenter actam	7. 27. 10	figmenta digitorum	4. 1. 2
ferri non potuit ad pacem M. P.	46.	figmentum poetarum	7. 5. 13
ferri ad suas vtilitates	5. 16. 3	figurare spiritus in angelos	4. 8. 9
festa	1. 22. 24	figuratio hominis	7. 14. 13
fetibus alimentum lactis ministra- tur	Op. 3. 6	figurationes obliquæ <i>stili</i>	1. 11. 24 et n. 30
fetibus vites - exuberant	Ir. 13. 7. n.	figuris inuoluere quid	2. 10. 12
fibulam imponere	1. 16. 10. n.	finum crassius, <i>neutr.</i>	Op. 11. 20
fidiles dii	Ep. 58. 1	<i>intra</i> fines redigere adfectus	6. 19. extr
fidtio	2. 10. 14	figamus, <i>gejekt</i>	Ir. 17. 16
- animantium, <i>creatio</i>	7. 3. 18	ingere vitam et mores, <i>formare</i>	4. 23. 1. conf. c. 24. 1.
- hominis	2. 12. 2	firmare factis verba	4. 23. 9
- poetica	5. 5. 3	firmatis viribus	5. 4. 6
fidtum ex terra corpus	7. 12. 2	ficus adfluit male partis opibus	M. P. 8. 4
fida silentia sacris	5. 19. 19	fixa radicibus sententia	5. 1. 9
fidei nomen gerere, <i>de fidelibus Chri- stianis</i>	7. 26. 9	flaccentes et pendulæ aures	Op. 8. 8
fideles, i. e. <i>Christiani</i>	4. 13. 26	flagitauit pudicitiam	6. 23. 8. (p)
	L. 5. 1. 26		

VERBORVM ET FORMVLARVM.

flagrantior	2. 9. 8	fortior - infirmior, var. robustior - imbecillior	1. 16. 16
flagrante siti	7. 1. 13	fortiores cibi	5. 4. 6 et Op. 12. 18
flagrantior pars solis calore	2. 9. 8	fortuito	1. 2. 1 not. et 5. 20. 14. n.
flagrare amore turpissime	1. 10. 3	- geri	7. 9. 6
flammam lenem subdere M. P.	21. 8	fonere humanitate quem	6. 12. 21
flectere quem ab furore M. P.	25. 2	fragilium cultores	2. 3. 14
- ne sic quidem flexus est M. P.	11. 7	frangere panem minutatim	4. 15. 17
flexibilis curuatura digitorum Op.	10. 23	fraude ab omni cohibere	1. 4. 4
flexiones cantuum	Op. 10. 15	frena permittere libidinibus	6. 1. 7
flexuosis ossibus	Op. 11. 7	frenos imponere voluptati	6. 24. 37
Floralia ludi recte dicitur	1. 10. 7	frenare cupiditatem ab adpententia aliena	6. 15. 6
florescunt bene prospereque fruges cum arboribus	1. 20. 7	- se ab opere iniusto	6. 13. 9
floridius emittit	M. P. 3. 4	frigidissima materia	Ir. 10. 18
fluctuantem animum ad tranquillita- tatem reuocare	6. 18. 32	frigoribus an <i>rigoribus</i>	Ep. 71
fluctus, qui maximi ferebantur, conquiescere iussit	4. 15. 22	frigus adstringit	2. 11. 2
fluctibus demersæ vrbes	7. 3. 8	frondis honor	Phen. v. 10. n.
fluctibus discissis et in vtramque partibus dimotis	7. 15. 2	frontem serenare	Ir. 7. 9
fluxum et fragile bonum	6. 12. 35	frugalius viuere	Ir. 20. 1
foedus dirimere, an <i>diripere</i> Ep.	59. not.	frugibus generandis vel maturandis diuersorum temporum vis con- venit	2. 5. 51
foedus habere cum quo	5. 17. 10	frui libero calo	1. 20. 40
- irrumpere	1. 18. 17	- miris voluptatibus	7. 20. 8
foedus sancire	6. 10. 23	fucum trahere ineluctabilem	7. 20. 9
<i>fenerarius</i> , al. rectius: venenarius	5. 19. 31 not.	<i>fuertur</i> , sed fuerint sapientes, <i>ge est.</i> barb. <i>posito</i>	Ir. 10. 49
foeneratio beneficii	6. 12. 2	fugere castigandi molestiam	Ir. 18. 3
<i>cum</i> scenore redit	6. 11. 27	fugiens solitudinis	6. 10. 18
foenus pecuniæ annuum	1. 20. 6	fugitiuus maiestatis et nominis di- vini	4. 4. 5
fomenta subgerere	6. 23. 5	fulminari i. e. fulmine tangi	1. 10. 1 et c. 19. 3
fons vberimus ac plenissimus	1. 1.	fulminibus conflagrare	3. 17. 9
22. L. 3. 26. 11. L. 4. 30. 1		fundamenta iacere firma et idonea operi perferendo	7. 1. 1
de fonte perenni plenissimis fau- cibus trahere	7. 27. 12	fundamenta mittere <i>vindicatur</i> M. P. 2. 4. not. <i>ibid.</i> fundam. <i>ponere,</i> <i>agere, legere.</i>	
fontes iustitiæ	5. 14. 11 et 5. 15. 1	fundamentis librata et suspensa	3. 3. 4
fontibus totius ingenii effusis	4. 18. 10	terra	3. 3. 4
a foratu	Opif. 8. 6		
formosus, non <i>famosus</i>	2. 16. 16		

INDEX III.

fundati ab imperito doctore 6. 21.
 4 not.
 fundator terra 2. 1. 5
 funditus euertere 5. 13. 6
 fungi officio 6. 18. 14
 - sibi delegato 1. 4. 6 not.
 fungi vita 2. 1. 1 not.
 furiosi malis incartibus, *ohsesi* 4.
 27. 2
 furiis accensus 5. 10. 8
 in furem adigere quem 4. 27. 5 n.
 (t) in furem concitantur ani-
 mi 6. 20. 32 in furem instigare
 5. 21. 3
 furore correptus M. P. 5. 1
 furtiua misericordia cum sepeliuit
 M. P. 40. 6
 furtiue familiaris M. P. 40. 2
 fusciores orbes Op. 10. 27
 G.
 Galeas resolvere - capiti reponere
 M. P. 46. 10-11
 Ganymede fabula 1. 11. 22
 gaudium mirabiliter elatus 5. 11. 15
 gaudium insolenter se efferens
 - profusum 6. 15. 15-16
 Geminis consulibus M. P. 2. 1
 generandi mellis officium 3. 10. 4
 generare, creare 3. 14. 10 not. 4. 4. 6.
 L. 6. 10. 3 Ep. 6. 7
 generatim 2. 10. 1 Op. 6. 4
 genialis torus 3. 22. 9 not.
 genitalis corporis pars 6. 23. 18
 genitoribus similem existere 1. 11. 54
 gentilitas, *paginitas* 2. 13. 13
 gerere, i. e. agere, gerere consilio cu-
 ius omnia 2. 6. 14
 gerere cum mutis liberaliter Op.
 3. 2 not.
 gerere - operari 5. 9. 22. c. 10. 2. c.
 11. 9 Ir. 8. 8
 - mala 2. 14. 5
 - magna et mirabilia 1. 9. 2
 gerere se caste 6. 23. 29

gerere animum 6. 12. 41 (2).
 gerere suum proprium negotium 4.
 14. 19
 gerere carnem 4. 15. 2 et c. 24. 16
 gerere formam, quam parentes non
 habent 1. 11. 54
 - formam humanam 3. 25. 4
 - lineamenta et summam figuram
 hominum 5. 11. 3
 - mediam inter Deum et hominem
 substantiam 4. 13. 4
 gerit iustitia similitudinem stultitiæ
 5. 17. 1
 germanitas speciosa, de *pedum digitis*
 Op. 13. 8
 gesta, *res geste* 1. 11. 33
 gestare humeris suis 1. 21. 46
 gestare magna onera 7. 1. 20
 gestare solem in manibus 7. 1. 15
 gestatio infantium 3. 22. 10
 Sic Sueton in Claud. c. 27. *Bri-*
rannicum parvulum - manibus
suis gestans.
 gestire ad lusum Ir. 7. 9
 gestire discubus Op. 3. 1
 gignentia Ir. 13. 10 not. conf. Gifa-
 nii Obseru. in L. L. p. 102.
 gignere (de *feminis*) ex quo 1. 17. 9 n.
 gignere, creare 7. 5. 9 et sapius
 ginginæ a gignendis dentibus Op.
 10. 18
 glaciatus aer Op. 17. 6
 glebatim M. P. 23. 2
 globus armatorum M. P. 30. 5
 gloria, quam captauit, in culpam re-
 prehensionemque conuersa est
 2. 5. 11
 gloriæ inanis specie captus 1. 18. 9
 gloriosissimus 3. 28. 20
 gradatim compositi pedum digiti
 Op. 13. 7
 gradatim descendere Ir. 4. 13
 gradi in solido 4. 15. 21
 Országos Rabbiképzés Zsidó Egyetem Könyvtára

VERBORVM ET FORMVLARVM

gradi per ficcum 4. 10. 7
 - cum summo lobore ac pedum tritu
 tumque magna cadendi sollici-
 tudine 6. 4. 6
 - difficili et ardao itinere 6. 4. 9
 gradi quiete, moderate, oppos. *conci-*
rate 6. 16. 3 c. 17. 13
 gradus ascendere, de gradu excu-
 ti-cadere - præcipitari - labi, Ira
 2. 1-7 in extremo gradu restitit.
 Ir. 4. 13 ex his gradibus pronus
 est lapsus et facilis ad ruinam Ir.
 2. 3
 grasari aperta prædatione - palam
 grasari 5. 9 5-15
 - terra marique 6. 5. 15
 grasator 6. 2. 10
 in gratiam secum quem reducere 2.
 1. 2
 per gratiam liberari cædis crimine
 1. 10. 4
 gratias agere etiam in malis 6. 25.
 14 not.
 gratificatio Ir. 16. 5
 gratulari, i. e. gratias agere 3. 19. 24
 not. 3. 20. 17
 grauotam, esse virginem, i. e. *grani-*
dam 4. 12. 2 not.
 gregatim M. P. 15. 3
 gressum stabilem tenere Ir. 2. 1
 cum copia et gubernaculo simula-
 crum Fortunæ 3. 29. 7
 gubernaculum reip. tenere 1. 1. 14
 - sustinere 1. 5. 3
 - abiicere M. P. 18. 4
 gubernatrix luna nocturni temporis
 Ir. 13. 4
 - rerum prouidentia 1. 2. 3
 gula seruire 6. 22. 1
 gutture eliso et fracto M. P. 30. 6
 gynæceum M. P. 21. 4
 H.
 H, littera, quam præcedentem sylla-
 bam aut producit, aut non elidit,
 ut consonans consideratur, carm.
 Pasch. v. 67 not.
 habent aliquid in se Dei 7. 21. 6
 habent sic 3. 19. 12
 sic habendum est 3. 29. 1
 habuerant sic 2. 3. 13
 habere pro confessio et indubitato 2.
 8. 49
 - pro diis 1. 5 extr.
 - pro furioso 5. 13. 20
 - pro nefario 1. 18. 10
 habere sibi quos subiectos 4. 27. 13
 habere suæ ditioni ac potestati sub-
 iectos 5. 21. 7
 haberi in bonis 5. 3. 3
 habet aliter, quam res habet 7. 2. 2
 aliter sentiunt, quam veritas habet
 2. 9. 1 id quod res habet, 7. 11
 haberet indui not. 4. 12. 15
 haberent existere not. 4. 30. 2
 habitaculum 7. 5. 10 Ir. 10. 30
 habitudo 6. 9. 9 Op. 13. 5
 hætenus i. e. in tantum 4. 26. 6
 hæstas in eodem luto 2. 8. 24
 hamata primordia, atomi Ir. 10. 5
 hæres i. e. aures in MS. 3. 3. 3
 haurire oculis aurum 2. 6. 6
 hebetati oculi 6. 2. 4
 hebetis cordis esse 2. 5. 4
 hebraice 4. 7. fin.
 hebraicus 4. 7. fin.
 hisdem minus recte pro hisdem; non
 enim dicitur *hicdem* 1. 6. 4
 hispida facies Op. 12. 13
 histrionum impudici motus Ep. 63
 hoc idem sentiunt, quod etc. 3. 8. 8
 homo i. e. humana natura, hominem
 inducere - gerere 4. 10. 1
 homo natus elegant. 3. 19. 7 not. 6.
 3. 15
 homunculus 3. 13. 13
 honorem dare Deo 2. 1. 8
 hono-

INDEX III.

honorem deferre canis M.P. 32. 2	iactatio tardarum 1. 21. 24
- reddere Deo 4. 10. 11	iactare suas virtutes 3. 29. 12
honoribus cumulandis inhære I. 1. 1	iam <i>inferuit transitioni</i> 1. 20. 5. L.
honoris tantum si homini habuit 7.	3. 10. 3
5. 7. not.	iam <i>præcedente, si, vel quod si, sæpius,</i>
honorifico 2. 5. 3. L. 7. 24. 15 Ir.	e. g. 3. 7. 9. L. 5. 19. 23. L. 6. 2.
23. 16	3. c. 12. 2. c. 23. 22. L. 7. 3. 7
horrere quid 5. 22. 19 n.	Op. 3. 20. etiam sine præcedente
- sensibus intimis 1. 20. 20	<i>si</i> Ira 23. 14
- incognitam veritatem 1. 5. 10	iam i. e. <i>amplius</i> 6. 20. 31 not. Op.
- virtutis iter 7. 27. 7	4. 10
horret animum dicere 7. 15. 11 not.	iam <i>amplius pleonasm.</i> nec erit vlla
horribile-tetrum iunguntur sæpe, e.g.	<i>iam natio amplius</i> 7. 26. 4 not.
Epit. 63	iam <i>ulterius eadem vi</i> Ir. 7. 22. 15
horrificare 2. 17. 2 not.	ictibus cadauera dissipare 6. 20. 12
hortamentis asiduis 4. 1. 8	ictus ab apro 1. 17. 9 not.
hospitalitas præcipua virtus 6. 12. 5	<i>sub ictu mortis constitutus</i> 6. 20. 12
humana manu Ir. 2. 2 not.	i. e. interprete Salmasio ad Spar-
humane ac benigne 5. 2. 13	tian. Seuer cap. 23. p. 640 <i>sub</i>
humefacere Ir. 10. 20	<i>momento et puncto moricudi.</i>
humilis: post sublimis fastigii clari-	id muneris 1. 20. 8
tatem in humilis vitæ tenebras	id operis 5. 2. 10
decidere M. P. 18. 3	igitur <i>expletive</i> 6. 6 extr. cap. 10.
humiles et abiecti 6. 12. 6	22 et 25. Ir. 10. 47. 53. cap. 17.
humiliare 4. 18. 22. not. 5. 15. 9	4. cap. 23. 13
humilitas, <i>abiecta vita</i> 4. 16. 13. M. P.	ignem supponere M. P. 12. 3
30. 1	igni et aqua interdicere 2. 9. 23
humilitas <i>virtus Christi.</i> 5. 15. 5	ignis ardere ac vivere non potest, ni-
humor candens ac pinguis i. e. lac	si aliqua pingui materia teneatur,
Op. 12. 18	in qua habeat alimentum 2. 12. 14
humores hiberni Ir. 13. 4	ignis obducto cinere sopitus Op. 18. 4
I.	Ovidius 7. Metam. 80: <i>Parua</i>
I nunc, eant, <i>irris.</i> 5. 13. 13	<i>sub inducta latuit scinilla fa-</i>
iacere eleg. quid hoc homine mise-	<i>villa.</i>
rius, qui sic iaceat 3. 28. 10	ignoratio sui est prauitatis causa 1.
iacere in tergum Op. 10. 26	1. 25
- alterno latere ibid.	ignorationem sui discutere 1. 1. 25
iacet iners atque torpidum 2. 8. 35	in tantam ignorationem sui ventum
iacet si ira, excitanda Ir. 18. 12	est 4. 1. 1
iactare ingenium 5. 4. 8 sic Tacitus	<i>illæstibilis</i> , suspecta vox MSS. ille stæ-
13 Ann. 11. fin.	bilis Ir. 17. 14
iactare - laudibus - honoribus, forte:	illecebra voluptatis, <i>sing.</i> Ir. 19. 3. n.
<i>maetare</i> 1. 15. 2	illibabilis 2. 7. 3
	illi-

VERBORVM ET FORMVLARVM.

illices, non illicibiles leg. 7. 27. 1	<i>Protegit hæc</i> SONTES, IMMÉRITOS
illigata corpori anima Op. 16. 10	<i>que premit.</i> conf. 4. Metam. 669.
illud ad propius relaxum 6. 25. 14	et Horat Epod. 7. 19. etc.
illudere - suum sexum 6. 23. 10	immergere sceleribus Ep. 68. not.
illudit fortuna res humanas variis	imminuere virgines 1. 10. 11. M. P.
casibus 3. 28. 6	38. 4
illuminator Deus 6. 18. 2	immittere exquisitos dolores 5. 11. 16
illustrare litteris latinis 3. 14. 3	immo, immo vero partem, corrig. 6.
illustrator 2. 9. 5	13. 4 Ir. 23. 10
illuxit dies felicissimus orbi terra-	immobilem facere Deum, i. e. in-
rum 1. 1. 13	sensibilem Ir. 17. 8 not.
imaginarius præceptor 6. 12. 14	ad immobilem stuporem mentis
imaginata digitis terra 5. 13. 21 not.	perducere 6. 17. 21 not.
imbecillus, a, um, sæpe.	immobilitas animi, <i>aparhia Stoica</i> 6.
imbecillior viribus 5. 16. 10	17. 23
imbres ferreos dicunt multitudi-	immolare victimas humanas 5. 10. 4
nem telorum sagittarumque 1.	<i>ad immolationem mittere</i> 5. 10. 6
11. 18	immunitatem cui dare Ir. 10. 28
imbribus secundis 1. 5. 19	impasibilis 1. 3. 23 et 2. 8. 44
imbribus maximis et niuibus M. P.	impatibilis, qui non potest pati 7. 20.
45. 3. conf. 3. 5. 2 et Op. 4. 16	8 not.
imbuere ad veram religionem 1.	impatiens, <i>qui nihil patitur</i> 5. 22. 5
23. 7	<i>quid impedit, quin</i> 2. 7. 6
imitatione solertia hominis illa si-	impedit, quo minus 4. 25. 7. L. 7. 2. 7
mulauit 2. 5. 18	Op. 3. 7. c. 6. 1 etc.
immaculata victima 6. 2. 13	impendentibus kalendis M. P. 17. 2
immanissima bellua Op. 5. 12. n.	impendere laborem 1. 1. 1
immanissima corpora Op. 3. 18	imperia, eleg. plur. Ep. 38 not.
immature funere exstingui 3. 17. 8	imperii singularis regimen, eleg. pro
immensum hæc, an vt <i>hoc uniuersum</i>	monarchia 7. 15. 16
5. 1. 1	imperitare cui 1. 8. 8
in immensum auctus 7. 16. 2	impingere in errorem 4. 29. 1
in immensum multiplicato numero	- in oculos quid cui 6. 4. 23
2. 13. 9	- se in lapides 2. 3. 2
immerentes, <i>insontes</i> , ex Lucretio:	implere defensionem virtutis 5. 14.
<i>sæpe nocentes</i> præterit exanimat-	7-13
que indignos, INQUE MEREN-	- numerum perfectæ insanæ Ir. 10.
TES 3. Inst. 17. 10. Ex Seneca:	10
ex trucidatione immerentium 6.	- officium hominis Op. 20 extr.
Inst. 25. 3	- virtutem 1. 9. 4
immeriti, <i>innocentes</i> , immeritos per-	implicatus ignorantia rerum 5. 19. 4
dere, noxios impune dimittere 5.	imponere leges 4. 23. 5
9. 17. Ouid. 2. Trist. 1. 274.	im-

INDEX III.

imponere necessitatem parendi 4. 23. 1. c. 24. 7-18
 - pedem super dorsum M. P. 6. 3 n.
 - terminum religioni M. P. 12. 1 n.
 or imponeret ei scientia Trismegisto cognomen 1. 6. 3
 importare cui mala Ep. 46 not.
 importunitas, pro barbaro: *infortunitas* Ep. 29 not.
 impossibile 3. 22. 11
 imprimere sibi proprias vias 1. 1. 18
 improprium 4. 18. 32 not. et Ep. 46 not.
 imprudenter incauteque 6. 13. 3
 impudica habita ob nimios corporis cultus 2. 7. 12
 impudicissimi motus histrionum 6. 20. 29
 impugnant inuicem (omisso) 7. 5. 23 not. conf. Ir. 19. 1 not.
 impune habere M. P. 2. 7
 impune huic cedit? Ir. 19. 7
 impunitas perpetua Ir. 20. 2
 - promissa non persoluitur M. P. 40. 6
 impunitatis spes arridet 3. 17. 36
 impunitatem peccatis suis sperare Ir. 4. 15
 - vitis spondere 3. 17. 34
 in pro *inter*. in diis esse 1. 16. 14-17
 in magnis laudibus ponere quid 6. 18. 34
 inaequalis 7. 14. 8
 inestimabilis numerus 1. 16. 7. not.
 - vis Ep. 72 princ. not.
 inanbellare reiecit Ir. 10. 20
 inania, *opiniones* 2. 1. 2
 inanissimi homines 2. 17. 8
 inanitas et stultitia 3. 14. 19
 inaurire surdos Ep. 45 not.
 inceptio *oppon.* perfectio 7. 5. 5
 incendio facto ne pars ciuitatis arderet M. P. 12. 4
 incendium moliri M. P. 14. 6
 - subicere M. P. 14. 2
 incertis parentibus natus 1. 10. 2
 incensere maledictis quem 3. 14. 12
 - quem inclementer 5. 10. 2
 incestum euidens *neur.* *subst.* 1. 17. 14
 incestum matrimonium, *adict.* 1. 21. 24
 incidere laqueos, pro: *in laqueos* Ep. 27. conf. Gifan. Obf. L. L. p. 114.
 incitamenta virtutis cui praebere 4. 26. 16
 incitatrix libidinum opulencia Ir. 23. 22
 inelamatos nominibus suis mortuos a morte reuocare 4. 26. 13 not.
 puerum - *inclamauit.* vide in Val. Max. 9. c. 12. ext. 6.
 inclementer impugnare 7. 26. 8
 - incensere 5. 10. 2
 inclinante die M. P. 24. 5
 incoctus i. e. coctus, percoctus
 incocta igneis caloribus 2. 8. 62
 quae sunt in humidis incocta Ir. 13. 4 not.
 incoctum generoso pectus honesto 2. 4. 11 not.
 incoherit quos plena iustitia et matritas virtutis 7. 21. 6 not.
 incogitabilis *ἀνώγυτος* 1. 8. 3 not.
 incolumes corpore Op. 19. 6 not.
 incomprehensa res 3. 2. 6
 inconcessa seruari 3. 20. 4
 inconcussa constantia Ep. 57 not.
 - stabilitate figi Ir. 2. 3
 incongruens atque ineptum 3. 16. 4
 incongruentiam cui obiectare 5. 13. 20
 inconsiderate Op. 3. 3
 inconsiderati senis ira M. P. 14. 5
 incorporalis 6. 25. 2
 incorruptibilis 1. 3. 9-23
 in-

VERBORVM ET FORMVLARVM.

incredibile est, etc. 1. 15. 14 Op. 7. 11
 increpauerit 3. 18. 13 not.
 incescente doctrina 4. 1. 12
 - multitudine 2. 13. 8
 incescere numerus coepit 2. 14. 1
 increuit malitia 2. 10. 10
 incubare ouis, bruta Op. 3. 7
 incubat vis morborum 2. 1. 9
 incubauit M. P. 3. 1
 incumbere totis carnificinae viribus in quem 5. 9. 12
 - voluptatibus 2. 1. 3
 incunctanter 1. 5. 26 not. et 6. 12. 23
 incurrere crimen loquacitatis 2. 7. 23 not.
 - tumoris et arrogantiae 6. 25. 12
 ab incurfibus 2. 15. 6 et 4. 27. 2
 incutere voluptatem de reblanda 5. 1. 17
 inde-hinc est, quod 2. 16. 11. J. 5. 19. 28
 non indecenti nota Op. 10. 27
 indelebile nomen quaerere 7. 11. 6
 indelebiles maculae Ir. 23. 24
 indemnitas M. P. 48. 9
 indere nomen 6. 15. 14
 indicia subornare M. P. 8. 4
 indicium cui facere de quo 1. 20. 36
 - profiteri 3. 15. 11
 indictiones auri argenticque facere M. P. 31. 2
 - tributorum M. P. 7. 3
 indifferenter Op. 18. 2
 indignatur aduersus quem Ir. 22. 8
 indistociabilis Op. 10. 9-11
 indissolubilis Op. 4. 6
 indiuidua caritas 3. 21. 8 not.
 indiuidua corpuscula, *atomi* Ir. 10. 12
 indolentia 3. 8. 17
 inducere, *introducere* 6. 3. 14. c. 6. 6
 - morem M. P. 38. 4. c. 21. 2
 inducere in laqueos *num dicatur* 6. 12. 13
 inductus vaniloquentia Ir. 23. 15
 induere nomen 2. 16. 3
 induere se in laqueos 6. 12. 13
 indui M. P. 18. 12
 indulgentissimus pater 1. 1. 15 not.
 c. 2. 5. 6
 indulgere adfectibus 6. 18. 25
 indumentis naturalibus munita animalia 7. 4. 13
 indumentum exuuiis suis exhibent animantes 4. 17. 19
 ineloquentes Op. 20. 5
 ineloquibile praemium 7. 5. 9 c. 11. 2
 ineloquibiles fructus 7. 11. 2
 ineluibilis fucus 7. 20. 9 not.
 inenarrabile 5. 9. 4
 inenarrabili modo 7. 21. 1 et 7. 23. 5
 ineptissime 7. 22. extr.
 non ineptissimus fit, si quis Op. 3. 10
 iners *oppos.* strenuus, fortis 6. 7. 5-8 not.
 inexcogitabilis 1. 8. 3 not. 4. 8. 9
 inexcogitabili ratione Op. 23. 2
 inexpiable facinus 2. 17. 7 Ir. 21. 3
 inexplibilis sitis 7. 1. 13
 inexplicabilis prouisio 2. 11. 7
 inexpugnabilem et solidum contraictus extraneos facere Op. 4. 5
 inexpugnabilia, i. e. *quae non possunt refutari* 7. 1. 16
 verum et inexpugnabile Ir. 4. 10
 inextricabiles errores 3. 17. 17
 - tenebrae 1. 1. 6
 inextricabilia vincula 7. 1. 19
 inextricabilis quaestio Op. 18. 1
 infamare centuram acerbatis nomine Ir. 17. 6
 - matrem stupro M. P. 9. 9
 insatigabili militia militemus 7. 27. 16
 infatuata prauis opinionibus consuetudo 1. 5. 28
 inferi aperientur, i. e. sepulcra 7. 20. 1
 in-

INDEX III.

inferna, plur. Orcus	6. 3. 11	bus	I. 1. 23
ad inferna præcipitari	6. 3. 11	- struendis opibus - cumulandis ho-	
inferre causam	6. 10. 13	noribus	I. 1. 23
inferre exemplum	1. 11. 17	inhæsit penitus temporis diuturni-	
inferfit se cibo - ibid. referto stoma-		tate	7. 20. 9
cho	M. P. 49. 3	inhormitas, sic MS.	M. P. 7. 3 not.
in infinitum procedit materia	Ir. 22. 4	inire societatem cum quo	6. 10. 23
instabile viscus, pulmo	Op. 11. 4	initiatu	1. 25. 5
inflammare stimulis	6. 4. 20	iniuria, in sensu pasf. de illata piis	
inflammari libidine	6. 20. 31	iniuria	5. 20. 9. not.
inflammatu amore potentia	7. 1. 15	iniuriam clementer ac moderate fer-	
- ira M. P. 14. 3 et L. 7. Inst.	17. 10	re	6. 18. 11
- scelere	M. P. 10. 6	- temporis ferro	Op. 3. 1
inflare ambitionibus	6. 4. 20	iniustissimi	4. 18. 5
inflati ambitione	7. 1. 15	innarrabilis	Ph. v. 54
infligere caput parietibus	M. P. 9. 5	innavigabile mare	7. 16. 11
informare, formare	Op. 5. 9 not.	innocens, variori vi	1. 21. 10 not.
informatio corporis, i. e. formatio		inobseptus	Op. 8. 7 not.
Op. 19. 5		inoffensum tenorem vocis lingua	
infortunitas reicitur, leg. importu-		bulsis suis in verba concidit	
nitas	Ep. 29		Op. 11. 11
infringere auctoritatem creditæ ma-		inquadrare reicitur, leg. non quadra-	
iestatis	1. 11. 18	re	7. 7. 14
ingenii mediocritas prout tulit	Op. 1. 11	inquietudo	M. P. 48. 4
ingenii vir singularis	Op. 1. 12	inquirenda veritatis studium	1. 1. 1
ingenio facili, copioso, suavi - aperto		inquirere aliquid	3. 29. 11
	5. 1. 25	- mores	3. 15. 8
- magno et excellenti ingenio viri		- tempora	4. 5. 4
	1. 1. 1 et 3. 19. 22	inquisitio veritatis	4. 3. 1
ingeniose interpretari	1. 21. 41	inquit non mutatur in obiectioni-	
ingerentem se oculis claritatem		bus.	
videre	1. 5. 2	inquit: post aliquot verba citationis	
ingerere maledicta de muris	M. P. 29. 7	at vero si quis voluerit, inquit	6. 18. 15
- recusanti beneficium	5. 20	infanabilis plaga	7. 15. 2
- ventri ac gula pecuniam	6. 17. 19	non inseite	7. 15. 14
ingesit Deus mala in caput eius		insecribitur liber	7. 18. 3
	M. P. 49. 2	insecabilis, e.	Ir. 9. 4
ingratis, ingratis	2. 10. 25	insectandi studio eligere peiora	1. 21. 19
ingurgitare se cæno	4. 17. 21	insensibilis	7. 3. 7
- vino	M. P. 49. 3	inseparabili nexu cohærere	4. 3. 6
inhabilis administrandæ reip. M. P.		inseparabiliter connexa	3. 11. 14 not.
	18. 2	in-	
inhærere pertinaciter substitutioni-			

VERBORVM ET FORMVLARVM.

inferere pedem laqueo	2. 3. 3	insurgere ad ultionem sceleratorum	Ir. 16. 5
insidere equo	2. 16. 11	insustentabilis, intolerabilis	7. 16. 4
insidias machinari	M. P. 30. 1	et M. P. 49. 4	
insignis deformitas arcet libidinem		intactum omisit	Op. 1. 14
	M. P. 3. 83	in integro vindicta Deo	3. 18. 7 not.
insignis pietate vir	5. 10. 5	ab intellectu rerum abesse	6. 1. 11
- scelere	5. 12. 5	intelligentia et cogitatio	Ir. 7. 10
insinuare pro insin. se	7. 12. 30	intelligentia subsequi	2. 8. 68
insolenter se efferre	6. 15. 6	intelligentiæ humanæ aliquid	Op. 3. 7
insolentissime agere	M. P. 9. 9	- luce	Op. 16. 3
insolentissimus homo	Op. 4. 18	intendere omnes fallacias et callidi-	
inspecto: habere libros	1. 6. 13 not.	tates ad decipiendum	2. 12. 17
instauratio sacrificii	3. 20. 3	intentare quid pro crimine	Ep. 45. 7
instigare in fororem	5. 21. 3. vid. in	intentata mors	4. 24. 7
furorem adigere.		inter - inter Phœnic. 143, 144 da-	
instincti spiritu aliquo	6. 8. 10	mnauit Bentleius, at vindicauit	Cuningham ad Horatium.
instinctu Musarum	1. 5. 10	interdicere igni et aqua	2. 9. 23
instinctus diuino spiritu	5. 9. 6	interdictio voluptatum	7. 5. 23
institu dicere	Op. 4. 24	interdictum - communionem	6. 12. 4 not.
instituere mentes ad cultum veræ		interemptio - (interemptus, us)	1. 10. 9 not.
maiestatis	1. 1. 8	interemptrix	1. 10. 9
institutiones piur.	1. 1. 11. not.	interfatio maris	7. 3. 25 not.
institutiones civilis iuris	1. 1. 12	interiectis XV diebus	M. P. 14. 6
instituto sole, creato	2. 8. 62	interiecto tempore	M. P. 10. 6
institutor, creator	2. 8. 17	interimunt cupiditatem aliæ com-	
institutum, res creata	7. 8. 2	motiones	7. 10. 2
instrepitans	Pasch. v. 26	interisfet	1. 12. 8
instructiores doctioresque	Op. 1. 2	interisfent	4. 26. 38 conf. 3. 20. 17
- epulæ	4. 10. 10	intermicantia astrorum lumina	6. 20. 7
instructissimus omni genere doctri-		sine vlla intermissione	6. 21. 10. et 7. 10. 3
ne	1. 6. 3	interpatet fistula	Op. 11. 9
instruere vitam	3. 15. 6	interpres cogitationis lingua	Ir. 14. 2
instruunt, sed turbant	3. 30. 5	interpretata sunt, pasf.	4. 7. 7
Seneca Vit. Beat. c. 3. rerum, que		interseclidit labra	Op. 10. 19
vitam instruunt, diligens.		intersepit et diuisit	Op. 10. 8
non insuavis poeta	Ir. 20. 2	intimi sensus	Ep. 6. 1 not.
insumere operam	7. 4. 6		
insuperabili mente	6. 17. 16		
insurgente morbo	M. P. 17. 4 not.		
insurgere ad coercenda peccata	Ir. 17. 20		
- aduersus Deum	5. 9. 9		

INDEX III.

intolerandum iugum	7. 15. 2	irrogare mala	2. 14. 13
intra congruentes nocentium pœnas se coerceat seueritas	6. 14. 4	- pœnam delictis	Ep. 38 not.
intra corpus inclusamens	Op. 16. 10	is; ea, id sæpe subauditur	5. 20. 32.
intra pectus inclusus	5. 20. 13		L. 6. 12. 39. Ira. 2. 1
intra fines adfectus redigere	6. 19. extr. et Ep. 61. 7	is vero, qui autem - is vero	6. 4. 5
intra præscriptum coercere	6. 20. 5		L. 6. 12. 18. L. 6. 13. 7. L. 7. 10. 10
præciatos parietes terminare	6. 21. 23	ita plane	1. 11. 9
intulit	4. 29. 11 not. 7. 13. 3 not.	ita, uti, so daß	7. 22. 19 not.
inualescente nequitia	7. 13. 7	itemque	4. 8. 6
non inuestigabilis vid. not.	3. 27. 13	iter conficere	2. 5. 16
inueterare notitiam, delere	2. 16. 20 not.	iter directum	1. 1. 18. rectum 1. 1. 23. Cæsar L. 2. B. Ciu. 24. 3. abest directo itinere et L. 3. B. Ciu. 79. 1. conf. Gronou. ad Liu. 35. c. 31.
inuidiæ depellendæ causâ	Ir. 4. 7	iter præstitueret	2. 5. 13
inuidiam facere	1. 7. 6 conf. Burmann. ad Ouid. 4. Metam. 547. p. 290.	iterum iterumque	Op. 1. 6
inuidiosum nobis	Op. 1. 16	iucundari	4. 6. 8 not.
inundatio fluminum	7. 3. 25	Iudas, i. e. tribus Iudæ. Iudas princeps examinis	4. 10. 14
inuolutum pectus	4. 17. 15	Sic Sulpicius Seuerus	L. 1. Hist. 28. 7 etc. 29. 5
inurere notam mortuo	M. P. 3. 3	iudicium stabile maturi ac senes habent	5. 13. 3
- sibi maculas	Ir. 23. 24	iudicium simplex et incorruptum	5. 19. 19
inustus dedecorum maculis	4. 26. 12	iugulat Academia philosophiam	7. 5. 2
inutilis, i. e. inutilis.		iurare per stygiam paludem	1. 11. 12
ira mortalium debet esse mortalis	Ir. 21. 5	iurare per stygiam paludem	1. 11. 12
iram Dei mortalem facit, qui peccare definit	Ir. 21. 10	iuris periti	5. 11. 18
iram frenare, cohibere	5. 10. 9	iure dici homo nemo potest, nisi sapiens	4. 1. 10 idem recte, uere, ibidem.
iram si iacet, excitare	Ir. 18. 12	iure suo, i. e. nemine impediante	M. P. 36. 4
irati descriptio	Ir. 5. 3	ius publicum, i. e. publice receptum	6. 23. 24
irrationalia animalia	5. 18. 31 et Ir. 7. 2	ius in viribus computare	Ep. 59
irrefutatus	5. 16. 13	ius trium liberorum	1. 16. 10
irrequietus animus	Ir. 17. 3	ius in ius venire ad quem	1. 11. 35
irrequietis cursibus	Ir. 13. 4	præter iusla rectoris	2. 16. 8
irrigantur sata imbribus	Ir. 13. 7		præ.
irritamenta vitiorum	6. 20. 9		
irretire inextricabilibus vinculis	7. 1. 19		
irritabiles formæ	6. 23. 5		
irritatrix	Ir. 23. 22		

VERBORVM ET FORMVLARVM

præter iustum ac voluntatem Dei nihil facere	1. 7. 5	laniatus ferarum	6. 10. 18
iustum facere	2. 16. 6 M. P. 18. 11	lapsu facili ad Deos pertolare	3. 9. 6
iusto maior dolor	Ir. 18. 8	lapsu sempiterno flumina fluere præcepit	2. 5. 1
iuta lingua offensione dentium adiuua	Op. 10. 13	lapsus facilis ad ruinam	Ir. 2. 3
	L.	in laqueos incidere	4. 30. 2
Labentia vetustate recta	2. 4. 5	- incurrere	2. 1. 3 et 4. 20. 15
labi ad peccatum incaute	6. 13. 3	- se induere	6. 12. 13
- ad viam iniustitiæ	6. 24. 1	in largiendo tenax - profusus	M. P. 45. 12
- in luxuriam	5. 22. 14	largitio munerum	6. 1. 19
labibus subtractum	7. 27. 2	lasciuora, i. e. letiora animalia	Op. 14. 6. not.
laborare grauius, agrozare	M. P. 24. 3	latentes morbi	6. 24. 23
laborare ad incertum	3. 26. 3	latere non possunt sensum atque intelligentiam	Op. 12. 1
- in superuacuum - ad vsus utiles	7. 4. 6	Latiaris et Latialis	1. 21. 3 not.
labores, i. e. calamitates	5. 20. 9 not.	latibulis sepire	Op. 1. 3
labra descripta	Op. 10. 19	ad latrocinium, non ad iudicium	M. P. 4. 3 n.
in labris habere quid	3. 16. 4	laudare in faciem	3. 14. 7
lacerationes corporum	6. 17. 7	laude merita prosequi	1. 5. 26
- perforare	5. 13. 12	in laudes principum effusus	5. 2. 7
lancescerunt	5. 2. 2	laudibus concelebrare	5. 22. 2
vix lacrimas tenebat	M. P. 24. 8	laudibus leonis murem non ornauit, sed obruit et obruiuit	3. 17. 29
lactis alimentum fetibus ministrare adpetere	Op. 3. 6	- memoriam cuius celebrare	1. 11. 17
lactes, intestina	6. 2. 11	- summis tollere	5. 17. 4
lacus detriti	4. 30. 1	laxiores intra et quietiores terras	M. P. 6
læsi debiles	4. 26. 16 not.	lecta osâ	M. P. 21. 11
latitia est profusum gaudium	6. 15. 13	lectica vehi	M. P. 17. 3
- exultare	6. 16. 4	legitime costus	M. P. 13. 3
læuigatum marmor	2. 6. 6	legitime iniurias facere	6. 9. 4
læuis, imberbis	2. 4. 18 Arnob. 6. p. 231. ed. in 8. potest fieri ut BARBATVS in celo sit, qui esse a vobis effingitur	lenitatis intempestiuæ damna. vid.	Ir. 18. 3
læuis, et p. 234. uterque (Sol et Mercurius) a vobis GLABER atque ORE compingitur		leniter exurgens, sensim	Op. 10. 5
		- eminentes	ibid. n. 27
		lenitudo animi	7. 10. 6
		lenocinio verborum capti	3. 1. 2
læuitudo	Ir. 10. 7	Leucothea	1. 21. 23 not.
lancea emendari	M. P. 22. 4	leuitas instructa dicendi facultate et copia incredibile est, quantas	
laniari dentibus bestiarum	3. 17. 32		men.

INDEX III.

mendaciorum nebulas excitauerit	1. 15. 14	vtero, non conciliat homini sapientiam	3. 19. 23
libere viuere	Ir. 20. 1	longe antiquior illo fuit	Ir. 11. 12
valde liberi homines Academici	2. 8. 14	longe lateque	Op. 3. 18
licenter et fabulose ficta	7. 22. 9	longum est, si exsequi velimur	7. 12. n.
licentia poetica	1. 2. 24	longum est exsequi	Ir. 11. 15
licentia refrenatur	Ir. 17. 12		conf. Op. 4. 23
- parit audaciam	6. 19. 6	lubrica ætas adolescentum	Ep. 63. n.
limites exactissimos virtutum tenere	6. 17. extr.	lubrica fides	4. 30. 5
lineamenta et summam figuram hominum gerunt	5. 11. 3	per lubricum niti	Op. 11. 17
lingua, interpres animi, a sensu ac cogitatione non debet discordare	6. 18. 6	lucæ boues	Op. 3. 18
lingua mortalis non capit explanationem rei	1. 3. 15	lucæ adhuc dubia	M. P. 12. 2
- sermonis ministra	4. 29. 6	in lucem venit facinus detectum	Ir. 18. 1
lingua protenta et cauata bestiarum hauriunt aquam	Op. 10. 17	lucrari dotes feminarum	5. 9. 15
linguæ officia varia, vid. Op. 10. 13 et seqq. c. 11. 11		lucra captare de alienis malis	Ep. 64.
linguæ officio carere	Op. 3. 20	lucra desiderare	1. 4. 5
linguas mutorum in eloquium sermonemque soluere	4. 15. 8 et c.	lucro studere	5. 17. 34
	26. 7	lucris studium absuit ab his	1. 4. 7
liquet conscientiarum	7. 27. 3	lucto	M. P. 18. 6
liquido peruidere	Op. 14. 8	luctus mutatur in lætitiã	1. 21. 20
liquidum atque clarum	6. 2. 6	ludibrio habere quem	2. 4. 25
liquidum est	Op. 4. 23	ludi Circenses	6. 20. 32. seqq.
liquore lactis - alere	5. 4. 6	ludorum editio	1. 20. 6
litabilis victima	1. 21. 25	- celebrationes	6. 20. 34
litabilior victima	Ep. 5. 8	lue seniente	2. 7. 13
litigatores	3. 8. 1	lumen vnicum, i. e. Sol	5. 14. 17 not.
litterarum qui aliquid attigerunt	5. 1. 9	luminibus veritatis fulgore caligantibus	Ir. 2. 1
	6. 21. 4	luna nocturni temporis gubernatrix, amissi ac recepti luminis vicibus menstrua spatia moderatur	Ir. 13. 5
litterati homines	6. 21. 4	lunæ diminutiones - incrementa	2. 5. 18
loci illius ac nominis femina M. P.	39. 4	lupum homo subdolos voluit subouis pelle celare	5. 3. 23
loci non ignobilis fuit inter caustidicos	5. 1. 22	lurida cutis macie longe inter ossa confedit	M. P. 33. 10
locus, in quo quisque est effusus ex		in luto eodem hæsitare, prov.	8. 24

VERBORVM ET FORMVLARVM.

M.	malle potius, pleon.	3. 28. 15. not.
Macerabit animas hominum sollicitudo ac vigilia	7. 16. 12	malum, interiectionis vi: quæ malum vanitas
Seneca ad Polyb. 27. de desiderio cuius macerari, ad Marciam 3. nec te tormentis macerabis.		Op. 6. 2. not.
macerati cibi extruduntur per internorum anfractus	Op. 11. 16	malum i. e. panam metuere 1. 19. 5. not. (h) P. M. 50. 5
maceratos cibos aluus emittit.	Op. 11. 16	mancipare animam suam cui 2. 17. 12
machinari astra	2. 5. 17	mancipatus vitiiis
machinari concavo ære similitudinem mundi ac figuram	2. 5. 18	mandare litteris memoriaeque
machinator malorum	M. P. 7. 1	- sepulturae
- rerum omnium Deus 2. 11. 14. et	4. 6. 1	maneat quæ merces in cultu, quæ pœna in contemptu
macie cutis lurida inter ossa confedit	M. P. 33. 10	mansiones de cursibus publ. M. P. 24. 6
maetare orbitatibus quem	1. 21. 11. n.	manu sua seuit vineam
maculosus, pollurus	1. 10. 12	manus de manu agitur
madefacere focos vini profusione	6. 1. 5	manum conferere
magis ante quam subauditur n. 3. 7. et n. 11. not. L. 3. 28. 10. not.		manum porrigere M. P. 3. 4. Ouid. 4. Trist. 9. 10. Nostra suas istuc porrigat ira manus.
magis, maior, pleon.	Op. 12. 7. not.	- tollo. victi vox
magisterio Dei	7. 1. 22	in manum sumere librum
magisterium philosophiæ	3. 14. 20	manum summam imponere
magna ratio est	5. 14. 1	- tollere - dare, victi
magna patientiæ ratio est	6. 18. 20	manus inferre sibi
magna ratione prouisum	2. 11. 6	manus opposuit ingenii natura
magnities, magnitudo	Ph. v. 145	
magnam esse credis 3. 9. 11. not. (o)		
maiestate caelesti subgerente, Deo	2. 19. 1	
maiore quamquam vteretur sono	3. 9. 16. Cic. 2. Or. 12. maiorem sonum vocis addere.	
maledicta ingerere	M. P. 29. 7	
maledictis incensere quem	3. 14. 10	
malescentia, oppos. beneficentia.	Ir. 1. 1	
malefici, magi	2. 16. 4. n.	
malle non sequente: quam	4. 26. 1. n.	

INDEX III.

sub medietate narium Op. 10. 19
 medic al. *medie* 6. 15. 17. not.
 meditatus, pass. 1. 5. 10. n. conf. 3. 9. 5
 memoria ex omni 3. 25. 15. sic Apul. Apolog. p. 295
 ad memoriam posteris tradere 7. 15. extr.
 mendacibus panegyricis adulari apud reges 1. 15. 13
 mendaciorum natura est, vt coherere non possint 5. 1. mendaciorum nebulas excitare 1. 15. 14
 mensum, *mensum* Ph v 27. et Pasch. 42. conf Gronou. ad Liu. 29. c. 3.
 mensura libri modum flagitat 6. 10. 1
 mentita diuinitate 2. 16. 2
 mercede conductus 1. 10. 3
 mercedem negare pro salute filiae 1. 9. 10
 - abnegare 1. 10. 3
 mereri bene de rebus humanis 1. 1. 9
 mergere mari adligatis ad collum molaribus M. P. 15. 3
 meridiana plaga 2. 9. 9
 merito, part. adprobandi 7. 3. 14. vt: recte 6. 25. 11. not.
 metator templi 4. 11. 12
 metatura 4. 11. 13. not.
 metens gladius 7. 15. 11. not.
 metere, *occidere* M. P. 47. 2. 11
 - ferro 5. 9. 17
 metiebantur - agri, pass. M. P. 23. 2
 metiri facile est cuique ex eo, an fieri possit 7. 2. 4
 metiri ventris plenitudine officium, edendi, bibendi 6. 20. 2
 - quid non diuinis virtutibus, sed infirmitate suarum virium 1. 9. 6
 - virtutem de - operum inuentione etc. 7. 5. 5
 metus, plur. 5. 20. 15. L. 6. 17. 9. et sapius.
 mihi abundat. Tu mihi circumcurfes 6. 12. 12. not.
 militia solui M. P. 10. 4
 mimus religionis 2. 18. 3
 mimus corruptelarum disciplina 6. 20. 30. Epit 63. sententia ridicula et mimo dignior quam schol. 7. 13. 3. not.
 mimos agere Ep. 55. not.
 minari, *polliceri*. quid minantur, quid pollicentur 7. 6. 7. not.
 ministra membra Op. 16. 5. not.
 ministrabit Deus victum Ep. 72. not.
 minores, *posteri* L. 2. 7. 5. not. et 2. 13. 7
 minuta femina, *atomi* 7. 7. 8
 minutias (an *micar*) pulueris videmus in sole Ir. 10. 9
 minuties 2. 4. 12. not.
 minutissimi rores Ir. 10. 20
 mirabilis doctrina litterarum 3. 1. 6
 miseratio in adfectos Ir. 16. 7
 miseratione ac respectu pignorum (i. e. cognatorum) retardari etc. 6. 12. 23
 miseretur eius, non ei Ep. 65. not.
 hinc minus eleganter *miserus est illis* M. P. 23. 8. n.
 misericordia aliena viuere 6. 12. 32
 misericorditer 6. 18. 9
 mitescit natio M. P. 3. extr.
 mitigare iram 6. 18. 23
 mitigatus Deus poenitentia 4. 10. 16
 moderationem tenere M. P. 11. 8
 modo - modo - modo - modo 7. 12. 30
 modulatione dulci currentia carmina 5. 1. 10
 in modum aquae fluidus 7. 21. 4
 - cicuta Op. 11. 7
 - commentitiae fabulae 7. 22. 2
 - vteri Op. 11. 3
 - vtrium M. P. 33. 10
 var. in vterorum *similitudinem* 2. 11. 1
 more torrentis 7. 19. 5
 modo (more) pecudum Ir. 20. 10

VERBORVM ET FORMVLARVM.

ritu hominis - ferarum more 6. 10. 25
 molaribus ad collum adligatis mergere mari M. P. 15. 3
 moliri opera, non operam. tanta opera molitus Ep. 69. not.
 momento vno temporis 7. 12. 22
 momentis omnibus 3. 28. 7
 monarchia 1. 5. 23
 monere in quiete 1. 20. 33. not.
 monumenta ingenii relinquere 7. 11. 6
 monstrosa simulacra 1. 20. 36
 montes deciderunt abrupti - planis adaequati 7. 3. 8-9
 morbo graui insurgente an: *gravius urgente* M. P. 17. 4
 morborum vis pestifera incubat 2. 19
 mordacius scribere 5. 2. 12. not.
 more torrentis fluit sanguis 7. 19. 5
 mors deuota, *vorua*, *deuotionis* M. P. 47. 8
 mors est dissolutio naturae Op. 4. 2
 mortalia sunt opera mortalium 7. 15. 12
 mortalem facere iram Dei Ir. 21. 10
 mortalitas, *mortale genus* 4. 25. 1
 morte simplici 5. 12. 2
 mortem bonam impetrare M. P. 22. 3. c. 26. 11
 - recipere Op. 4. 7
 - suscipere pro ciuibus 5. 3. 13
 mortifera sacra 5. 19. 1
 mortiferae suauitates 2. 1. 4. et 7. 6. 2
 - superstitiones 1. 1. 12
 mouere, i. e. commouere, offendere, non moueat quemquam 4. 3. 8. conf. 2. 8. 37.
 mouere in partes *vindicatur* Ir. 15. 5
 mouere initia 3. 16. 14
 mugiant tonitrua 7. 6. 4. not.
 mulier velut mollis Op. 12. 17
 mulier *virgini opposita*. si *virgo* fuit primo, postea mulier 1. 17. 8 n.
 adde apud Vopiscum epist. Proculi c. 12. *virgines omnes MVLLERES reddidi*.
 mulieres corruptae virgines violatae Mort. Perf. 2. 7. 6
 multa pecunia 3. 25. 17. not.
 multare morte 6. 20. 5
 multiplex, ex Cicerone 2. 11. 16
 munimenta et aggeres montium 7. 3. 25
 munimenta naturalia animalium 6. 10. 3
 munitiores ab iniuria oculi Op. 10. 1
 manus necessariorum implere 6. 12. 30
 muro circumegit eos 1. 14. 7
 muro circumvallare. linguam dentium septis quasi muro circumvallauit Op. 10. 17. not.
 mysterii proditi reus 3. 16. 6
 N. N. N. M. S. in M. P. 26. 3
 nasci officia *descripta* Op. 10. 4-8
 nascencia M. P. 31. 5. not.
 nasci de - ex quo Op. 19. 2-6. conf. L. 4. 12. 13
 natus per virginem 4. 12. 7
 natales et festa celebrare 6. 20. extr.
 natura hom. procliuis in vitia 1. 1. 7
 natura pecudam - nihil habet commune cum caelo, quod non INTVETVR, num: *inuentur*? Ir. 7. 4. not. sic L. 6. 15. 1. viuentis RATIO QVATITVR.
 natus. nec cuiquam nato inimicus est 5. 17. 11. not.
 nauigationem bonam. dedit Deus 2. 4. 35
 nauigium pro *nauigatione* 1. 11. 2 f
 nauis sine gubernatore abit pessum 3. 29. 14
 nebula vid. Ir. 10. 20
 nec i. e. nequidem 5. 13. 12. c. 19. 33. L. 6. 10. 15
 necesse est pariat omisso vt: 3. 12. 7. not.
 necesse

INDEX III.

necesse est, vt 3. 9. 11
 necessitas, calamitas 2. 1. 12
 necessitas diuina 7. 5. 18
 necessitas de vi cupiditatis vel libi-
 dinis 6. 3. 4. not.
 necessitas vltima i. e. extrema penu-
 ria 6. 11. 15
 necessitas vltima i. e. mors 7. 7. 8. n.
 necessitudine copulati 4. 27. 11
 nec non et Ep. 63. not.
 necromantia 2. 16. 1
 necubi forte Op. 11. 17
 negare, v. rbum resoluendum Epicu-
 rei esse quidem Deos, sed curare
 quidquam NEGANT 5. 20. 14.
 (t) i. e. esse quidem deos aiunt, sed
 NON curare quidquam aiunt.
 PluraCastellio in Adnot. ad Tim.
 4. 3. vetantium - abstinere cibis.
 negotium, nec habere nec exhibere
 aliis Ir. 4. 2
 nemo factorem - veretur, quae fecit,
 timet (sc. quilibet) 2. 2. 13. not.
 nemo rem veritate ponderat, sed or-
 natu ponderat (sc. quisque) 5. 1.
 17. not.
 nemo nec - nec 6. 18. 12
 nemo neque - neque 2. 6. 16
 nepotes i. e. luxuriosi 3. 22. 8. not.
 nequidquam i. e. frustra 5. 2. 2. conf.
 Gronou. ad Liu. L. 42 c. 64.
 nequior omnibus perditis 3. 15. 18
 nequissimi spiritus 2. 17. 5
 neruorum minus atque virium ha-
 bere 1. 3. 2. not.
 nescio an sit 6. 20. 17. not.
 NEVTRVM genus post duo femi-
 nina 3. 30. 9. L. 4. 2. 6. c. 3. 6. de Ira
 8. 8. et L. 4. 3. 4
 nidos luto aedificant aut virgultis
 et frondibus construunt aues
 Op. 3. 7
 nihil agit, eleg 3. 6. 15. L. 5. 14. 2.

VERBORVM ET FORMVLARVM.

notio Dei pietas 5. 14. 11
 - Dei suum Ir. 22. 2
 - veri, cognitio 7. 2. 8
 nox caeca 2. 5. 23. vt Cic. in Or. pro
 Milone c. 18
 noxii, abest hater 4. 18. 9
 nubes errorum obducit pectus 5.
 10. 11
 nubium, discusso nubilo M. P. 1. 3.
 not Prudent. Peri Steph. 5. 126.
 omni vacantem nubilo frontem se-
 renam luminat.
 nuda et sola virtus 1. 1. 4. not.
 nullo non addente ad quod audie-
 rat pro: ad id, quod 2. 10. 6. not.
 nullus alius nisi 1. 20. 21. L. 6. 23. 18
 nullus alius praeter 7. 5. 27
 nullus alius praeterquam 5. 15. 1
 nutabundus 6. 3. 6
 nutibus ac imperio cuius seruire
 1. 3. 22
 - significare voluntatem 6. 10. 14
 ad nutum cuius seruire 7. 1. 19
 O
 O. Littera exclamandi non semper
 repetitur. O felicem vel potius
 infelicem Ep. 36. fin. not.
 obarescere, arescere Op. 10. 3. not.
 obducit nubes errorum pectus 5. 10. 11
 obducitur animus incultus vitii
 velut spinis 6. 15. 8
 obducta sentibus via 6. 3. 3
 obducto cinere sopitus ignis Op. 8. 4
 obdurare an obturare se contra ve-
 ritatem 1. 1. 23. not.
 oberrare animas circa tumulos 2.
 2. 6. not.
 obherere Op. 11. 17
 obiicere feris quem M. P. 24. 4
 obiicere oculis 6. 23. 5
 obire conditione mortalitatis 1. 8. 6
 obire expeditiones 6. 4. 17
 obire vicibus tamquam lupanar.
 3. 21. 4
 oblarrare veritati 5. 4. 3
 oblectamenta tamquam laquei et
 plaga 6. 27. 5
 oblidere natos 6. 20. 18
 obligare sibi quem auctoritate no-
 minis 5. 2. 3
 obliteratarum (al. oblitarum) ini-
 quitates 6. 24. 4. not.
 in obliuionem venire 2. 1. 5
 oblectatio aduersus mala 3. 11. 11
 obrogare legi 6. 8. 8
 obsecritas 1. 17. 9. et L. 20. 10
 obsecrum quasi substant 1. 21. 28. n.
 obsecrum virile Ep. 23. not.
 obsecritates 6. 23. 8
 obsecro rumore peruenit ad eos
 mentio 7. 22. 2
 obseptus aditus Op. 11. 13
 obsequi ventos imperio coegit 4.
 15. 23. not.
 obsequia iusta et debita praebere cui
 4. 28. 2
 obsequia multiplicata demerentur
 potius, quam offendunt 4. 28. 7. n.
 ad obsequium assidui et frequentes
 4. 23. 8
 obsequium amanti nouerex perne-
 gare in sensu nequam 1. 17. 17. n.
 obsequium deferre cui Ep. 6. 13
 obsolescere et nitere eleg oppos. Op.
 10. 3
 obsorbere M. P. 21. 6
 obstinatio pertinax 5. 2. 6
 obstinationem deponere 5. 2. 6
 obstrepere veritati 5. 4. 3
 obstruere aditus omnes 6. 4. 24
 obtemperare praecipis 3. 27. 11
 obtentu facilis ab obtinendo 6. 6. 8
 sub obtentu, praetextu 2. 4. 36. et 2.
 6. 3. M. P. 24. 4
 obtexitur caelum nubibus 2. 13. 10. n.
 obrusi cordis homo 2. 5. 4
 obrutum reficit Op. 10. 2
 d 5 obue-

INDEX III.

abuenire i. e. obtingere *forte* 1. 11.
32. not. conf. n. 30.
obuoluta in obscuro veritas latet 1.
1. 7
obuoluti terreno adhuc corpore
6. 2. 2
occumbere mortem 5. 19. 25. not.
occupatus circa corrumpendas alio-
rum coninges 6. 23. 31. not. (s)
occurrit Epicurus i. e. opponit, rege-
rit 11. 15. 6
oceanas aquas *adiect.* carm. Pasch. v. 4
oculi exsilierunt de caueis M. P. 49. 5
oculi hominum parietibus submo-
uentur, Dei diuinitas nec visceri-
bus submoueri potest 6. 24. 15
oculorum orbis Opif. 8. 6
oculis Dei peruia conscientia 6. 24. 20
- diuinis nihil septum est 2. 16. 8
- se ingerere 1. 5. 12
- se praeberere videndum 7. 13. 7
- res subiicere 6. 20. 28
oculos ad alienam felicitatem non
attollere 6. 24. 25
- in caelum tollere 5. 13. 28. e. 17. 17
- deligare - effodere 3. 25. 3
oculos hebetatos caligo ac tenebrae
consequuntur, si paulisper inten-
deris ad solem 6. 2. 4
- aduertere Op. 8. 10. not.
- opprimere 5. 1. 4
- comprimere carm. Pasch. 44.
- ab alto deiicere, soloque desigere
2. 1. 19
- in pristinum restituere ad spectum
4. 15. 7
- in secreta caelestis prouidentiae
inmittere 3. 20. 2
- omnium repente obiectus fulgor
ignis exstinxit 2. 7. 19
ad oculos somnus non accedit 7. 16.
12
oculis comprehensibile 7. 12. 2
- contrectare Op. 1. 15. conf. Bar-

mann. ad Quid. T. 2. p. 424.
- haurire 2. 6. 6
oculis tractabile 5. 21. 10
oculis erutis et effosis Op. 8. 12
odoratum vinum 6. 1. 5
odoribus et victimis colere 2. 13. 12
offensacula pedibus latenter oppo-
nere Op. 18
offensibilis, al. offensilis 4. 26. 10
offensio dentium Op. 10. 13
offensione et periculo carens cufus
6. 16. 11
officia i. e. officiales M. P. 31. 3
officia vitae tueri 6. 16. 11
officiales libri Ciceronis 6. 11. 9. et
6. 18. 15
officio fungi 6. 18. 14
ab officio discedere 5. 13. 15
sine officio patris procreari 4. 13. 4
- officio matris generari 4. 13. 3. n. (e)
- officio parentum nasci 2. 11. 6
officium hominis implere Op. 20.
extr.
officium obire 5. 13. 9
officium seruare 7. 9. 18
offundere errores 2. 16. 5
olla, antiq. *illa* 1. 20. 19. not.
olla non *obba* vini legendum 1. 22.
11. not.
ominari stertibus Op. 3. 2
operae pretium est 5. 10. 1
opera, sine usu et opera feminae fi-
lios procreare 1. 8. 7. creatus est
(Christus) sine opera genitoris
4. 25. 3. not. (i)
operam perdere simul atque indu-
striam 1. 1. 5
- viaendo dare Deo L. 6. 24. 12-13
opera moliri Ep. 69. not.
opera publica exstruere 6. 11. 24
operari proprium de aratore ver-
bum: aratorem conspexit ope-
rantem 1. 21. 33. not.
operari

VERBORVM ET FORMVLARVM.

operari in sensu sacro: celebrandis
Fornacalibus operari 1. 20. 35 (y)
conf. Lips. ad Tacit. L. 2. Annal.
14. *viditque se operatum.*
operari iustitiam 6. 12. 38. i. e.
erogare in pauperes etc. conf.
n. 24. (n)
operatio, i. e. misericordia 6. 12. 24. (n)
operatis virtutibus, *pass.* 7. 27. 4
operator iustitiae, i. e. vt paulo ante:
qui facit, aliquid boni operis, qui
exercet misericordiam 6. 18. 3
opes amouento 5. 20. 3. not. (i)
opes si bonis artibus adsequi non pos-
sunt, malis adsequuntur 6. 1. 8
opes struere 1. 1. 1. n.
- comparare 1. 13. 15
- congerere 6. 19. 10. et Ep. 61. in
eadem Ep. coaceruare.
opifex rerum 1. 5. 13
opifex calor, *adiect.* 2. 9. 22
opinatio 3. 8. et 3. 4. 1. et 3. 8. 29
opposuit natura manus ingeniis
4. 1. 14. (g)
optimum in nobis, i. e. anima 1. 7.
14. not.
optionem dare 1. 17. 12
- deferre Op. 3. 11
opus, quantum opus est 3. 5. 4. n.
opus, quod non opus est 6. 16. 10. (y)
oratio adfluentiae vbertate decur-
rens 4. 18. 12
- composita, i. e. ornata Ep. 62
in orbem circumstans populus 4. 26.
21. not.
orbis annui solis 11. 13. 14
- temporum 2. 9. 11
orbis, i. e. oculi Op. 8. 16. n.
orbitibus mactare 1. 21. 11. n.
ordinate et disposite 2. 5. 15. et 3. 17. 17
in ordinem describere 2. 8. 8
orcus si remittat hunc, *ab inferis re-
surgat* 5. 14. 3
ornare carminibus 1. 5. 3
- luccorationis 1. 1. 10
ornatus orationis capti 3. 1. 2
oscula lecta M. P. 21. 11
- suffringere 4. 26. 32
P.
Pabulum feris et volueribus iacere
M. P. 4. 3
- vitis subministrare 6. 23. 5
pacto nullo 1. 3. 16. 11. 5. 14
palam facere 7. 7. 13
palati concauum Op. 10. 17
palpebrae pilis in ordine stantibus
vallatae Op. 10. 2
pandere viam 4. 26. 25. n. et 7. 27. 5
panegyricus mendacibus adulari a-
pud reges 1. 15. 13
panem facere fractis frugibus 1. 18. 19
papillarum descriptio Op. 10. 27
par ac prope similis 3. 18. 3. n. (e)
parere praecceptis 3. 27. 3
parere ex quo 1. 17. 7
paria sunt natura cum casibus fortui-
tis 6. 11. 6
parietibus submouentur oculi 6. 24. 15
pariter cum 1. 10. 9. e. 11. 29. L. 5. 11.
10. L. 6. 4. 3. L. 7. 26. 7. 11. 19. 8.
Op. 6. 6
in parte, pro: *ex parte*, in parte tolle-
re 1. 6. 5. in parte-corruperunt in
parte consentiunt 7. 22. 4. in parte
labuntur 11. 5. 8
participare aliis, al. *alios* 5. 6. 1. (b. c.)
particulatim 7. 7. 7
partiri inter se officia 1. 3. 10. 11
parum alte perspexit 5. 17. 9
parum est scientia - nisi accedat 3. 8. 31
parum est, si - nisi etiam 7. 3. 9
parum plene 5. 17. 2. non parum ope-
rae dandum grammaticis 3. 25. 10
passim, i. e. *incuriose*, *sine deliberatio-
ne*, *sine delectu*: puto effudisse hoc
passim, ne taceret. 3. 9. 5. not. (h)
effundebat passim sine delectu
M. P. 37. 5. passim coherentium
atomo

INDEX III.

atomorum concursu Ir. 10. 27
 passio in sensu sacro eccles. 5. 23. 5. n.
 patemus Deo 6. 24. 11-13
 patentibus oculis 2. 19. 5
 patentiores partes Op. 11. 19
 patefacta veritas 3. 2. 1
 pati famem 1. 21. 33
 - fortiter vim cæli Op. 3. 16
 - vim externam - extrinsecus 7. 11. 9
 patientissimus Ir. 20. 5
 patrocinari iustitiæ 5. 17. 2
 patrocinia suæ turpitudini fingere 3. 15. 12
 peccare, i. e. scortari 5. 19. 31. not.
 L. 6. 23. 30. not.
 peccatum est, filiorum peccata non
 coercere Ir. 18. 12
 pcedes an mascul. gen. M. P. 10. 1. n.
 pecuniam bene collocare 3. 23. 7
 pedes claudorum ad officium gradi-
 endi reformare 4. 26. 8
 - inconcusâ stabilitate figere Ir. 2. 3
 ante pedes suos quid esset, non pro-
 spexerunt 2. 3. 16
 ubi pedes suos ponat, ignorat 5. 3. 9
 pedibus mare ingressus etc. 4. 15. 21
 pedum vitio adfliti 4. 15. 7
 pedetentim procedere Op. 1. 15
 peius cœnabat philosophus in palatio
 quam domi 5. 2. 3. Ita Hierony-
 mus Epist. ad Nepotianum: *Tur-
 pe est iudicem provincie MELIVS
 apud te (sacerdotem) praudere,
 quam in palatio.*
 peliti senes 2. 6. 15
 pendere pecuniam pro capitibus
 M. P. 23. 6
 pendere supplicia, puniri 2. 17. 12
 penes vnum est potestas rerum 2. 18. 10
 penetrare ad amicitias iudicium miro
 ambitu 5. 2. 3
 pensa facere 1. 9. 7
 pensare perpetuis bonis mala bre-

via 6. 4. 14
 pensat virtus maximo bono acerbita-
 tem suam 6. 9. 22
 pensi habere aut moderati nihil 6. 1. 8
 pensurus supplicia, puniendus 2. 17. 12
 per aerem libero cursu ferri.
 per dolorem æstuante anima M. P.
 42. 2
 per gratiam cædis crimine liberatus
 1. 10. 4
 per gratiam vel potentiam iudicia
 eludere Ir. 20. 7
 per gratiam principum futurum po-
 tentem 6. 12. 9
 per illum - per illum, i. e. eius opera,
 sine alterius ope Ir. 23. 18
 per medium inane Ir. 10. 30
 per nos, sicut an unis 6. 10. 5
 per occasionem reconciliationis
 M. P. 29. 1
 per ordinem disputare Op. 4. 23
 per ordinem fixæ pennæ Op. 5. 3
 per viam miserabilis iumentorum
 strages M. P. 45. 3
 peractis sacrificiis 5. 19. 27
 peracto ætatis spatio Op. 4. 9
 peragrarè orbem terræ 1. 9. 1
 perbiberunt mentes succum (fucum)
 stultitiæ 2. 2. 16
 percitus furore ac insania 1. 9. 10
 - instinctu dæmonis 4. 27. 12
 percolatur humor Op. 11. 20
 percurrere singulorum errores 3.
 24. 11
 perdiscere 3. 25. 12
 perdomitis libidinibus 3. 12. 25
 perducere ad confessionem 3. 13. 14
 perductores, obscenorum ministri
 6. 17. 19. not.
 peredrix ex Nepote L. 3. 15. 10.
 perferentia malorum, subst. 3. 11. 9. n.
 pericula recesserunt 2. 1. 11
 periculum impendet 2. 16. 16
 peri-

VERBORVM ET FORMVLARVM.

periculum imminet 2. 16. 13. et n. 19
 periculi quem admonere M. P. 25. 2
 periculo committere 3. 23. 14
 - se subtrahere Op. 2. 3
 periculum auertere 2. 16. 13
 - callide præteruolare 2. 8. 46
 - denunciare 2. 16. 11-13
 - vitare 2. 16. 19
 a periculo imminente se munire
 M. P. 26. 6
 perierit pro peribunt 4. 18. 32. not.
 perinde habetur ac 2. 9. 24
 perinde ut 7. 2. 6
 peritus faciendi 1. 8. 39
 - veri ac sciens 7. 7. 4
 periurare - peierare Ir. 17. 4
 perlatio, tolerancia 5. 22. 3. not.
 perlucens membrana Op. 14. 2
 pernicitate fugiendi se periculo sub-
 trahere Op. 2. 3
 peropaca spelunca 1. 22. 2
 perorare causam veritatis 1. 1. 10
 perorare, epilogo Ir. 22. 2
 perpendunt bona et mala solius
 corporis sensu et voluptate 6. 1. 6
 persecutionem facere 5. 2. 12. M. P.
 16. 4
 persecutores iniustissimi 5. 23. 1
 persona i. e. munus, vtraque perso-
 na (patris et Domini) in Deo ve-
 nerabilis 4. 4. 2. et Ir. 23. 16. not.
 sub persona stultitiæ larva 5. 18. 11
 persona sensu eccles. 4. 29. 11
 personam vnamquamque sua nota
 et adpellatione designare 1. 6. 5
 personati 1. 21. 45
 perspectio celestium 2. 8. 68. not.
 Ir. 1. 4
 persuasum quibus est elegantius,
 quam vulg. qui persuasi sunt, Ir.
 16. 2. conf. notas meas ad Ca-
 stell. L. 1. Dial. 17.
 pertinaciter (i. e. constanter) silen-
 tium tenere 4. 18. 16. not.
 perturbationes animi vitia 7. 10. 6
 perueni ad metam 7. 27. 1. not.
 peruehatur ad portum. Ir. 13. 6. not.
 peruenire ad effectum sui propositi
 5. 11. 12
 peruenit res eo, vt 2. 5. 36
 peruia conscientia Dei oculis 6. 24.
 20
 peruidere 5. 8. 6
 pesum abire 3. 20. 24
 pesum acta ætas, senectas, al. pesu-
 mata, persummata 1. 11. 46. not.
 philippeus. moneta aurea 1. 6. 10
 philosophi nostræ sectæ, i. e. christia-
 ni doctores Op. 1. 2. not.
 philosophice viuere 3. 14. 19
 piaculum soluere 1. 21. 13. L. 7. 21. 3
 pietas i. e. amor paternus 1. 21. 10.
 L. 6. 24. 9. pro adfectu filiali 1.
 15. 11. L. 5. 8. 11. L. 6. 9. 24
 piget dicere - et tamen dicendum
 est 6. 23. 11. Sic Hieron. epist. ad
 Gaudent. ed. Hispal. p. 95. *pudet
 dicere, et tamen dicendum est.*
 pignora, i. e. liberi 6. 4. 15. not. (y)
 conf. 6. 12. 23
 piscatorio artificio questum facere
 5. 2. 17
 pituita frigoris præcludit spiramen-
 ta narium Op. 11. 14
 pius in patrem Ep. 38. 4
 placabilis hostia 4. 28. 7. not.
 placabiliores hostiæ ibid.
 placabile sacrificium Ep. 67. 4
 placere multum sibi 5. 18. 11. et L.
 3. 1. 2
 placide ire. L. 6. 17. 13. not. ita
 Plaut. Mil. Gos. A. 2. sc. 2. oppo-
 nit: ad hanc rem PROPERE.
 hoc non PLACIDE decet.
 placiditas pecudibus tributa 6. 15.
 3. not.
 1277

INDEX III.

ram placidum quam ouem reddere 3. 26. 4. not adde Ciceron. Cæcin. c. 10. *eum placidum mollemente reddidi.*
placito et consensu 1. 15. 28. placita et statuta 7. 25. 8. decretis placitisque 7. 14. 1
plaga septentrionalis 7. 16. 3
plagas tendere 2. 16. 19
in plagas inducere 3. 1. 8
plagas cælestibus verberari 7. 15. 5
plana camporum 7. 3. 25. not.
planis adæquati montes 7. 3. 9
planum deserere 1. 1. 23. (u)
plane dilucideque monstrare 4. 8. 3
planus i. e. comis, communis 5. 22. 9
planum se facere 5. 15. 10
parum plene respondere 5. 17. 2
plenis manibus largiri 3. 26. 5. not.
pœnam differre Ir. 18. 8
 - donare i. e. condonare. Ir. 18. 8
pœnas latenti, al. *daturi* 7. 21. 3 not.
pœnitentia hominem cautum ac diligentem facit ad cuitanda peccata 6. 24. 8
 - vulnerum est peccatorumque sanatio - spes - portus salutis Ep. 67. n.
pœnitentia actus 6. 11. 11
poetica licentia 7. 22. 6
pollicebatur aceti potus acerbitates et amaritudines i. e. denuntiabat 4. 26. 18
pollicitus, *pass.* Pasch. v. 65
polluere conscientiam suam 6. 20. 10
pompam instruere 1. 11. 2
pompis inanibus gaudere 2. 3. 7
ponderanda mors ex præteritis vitæ actibus 3. 19. 9
ponderare rem veritate, non ornatu 5. 1. 17. not. conf. 2. 2. 7
ponderant voluptatis arbitrio religionem 6. 1. 6, animus quaeritur et
 propositum ponderatur 6. 12. 29
 ponere, i. e. proponere 6. 4. 3
 ponere, i. e. deponere, famem 7. 27. 12
 ponere spiritum 4. 19. 2
pontem per hunc transire sine cadendi periculo licet 3. 6. 4
populariter et speciose dici Ir. 5. 8
porrectiores plantæ pedum Op. 13. 6
porrigere manum, i. e. se dilatare M. P. 3. 4. vid. indic. manum etc.
porrigere spem longius 6. 4. 8 ita Arnobius L. 7. p. 236 dixit: *cupiditatem suam protendere longius.*
portas obserare - referare M. P. 29. 7. 8
portentificus 2. 13. 11. L. 4. 15. 6
portentificæ figuræ 2. 13. 11
portione pro virili, i. e. æquali 2. 7. 2. n.
portus summus sapientiæ virtutisque 6. 8. 5
possum, non possum. verbum *possum*, non *possum* in altero membro sæpe subauditur L. 5. 1. 9. *si lucrari a morte NON POTVERIMVS, si ad vitam - reuocare sc. non potuerimus.* L. 3. 1. 14. *loqui bene POTVERUNT* - vere loqui nullo modo sc. potuerunt c. L. 3. 19. 19. L. 7. 9. 14. *ut lux esse sine igne NON POTEST*, sic vita sine luce sc. esse non potest, vbi plura dedi L. 7. 12. 20 Opif. 17. 9.
possum enumerare 7. 3. 8. n.
post *adu.* 6. 3. 6
post deinde, *pleon.* 7. 5. 21
postea deinde, *pleon.* 2. 13. 11. n.
posterius, i. e. postea Ir. 20. 6
posthæc sæpe 4. 18. 8
posthæc deinde, *pleon.* 1. 14. n
posthoc. vide not. L. 2. 12. 15. et ad M. P. 23. 6
 post.

VERBORVM ET FORMVLARVM.

postliminio vitam recipere 7. 22. 13
 postmodum, frequenter occurrit. vid. not. ad L. 6. 24. 7. (y)
postulat in matrimonio M. P. 39. 3. n.
potentatus 6. 17. 10. n.
potentiæ, *plur.* 3. 11. 24
potest, sc. fieri, vid. n. 1. 1. 6. et n. 6. 10. 19. conf. Arnob. L. 3. p. 102.
potest, pro: *potestne* 3. 10. 4. n. Ir. 10. 32
 potestatem habet præcipitare - et adficere, pro: *præcipiendi* - *adsciendi* per græcismum Ir. 20. 3
in potestate habere 5. 13. 2. n.
potestate summa deiectus 7. 26. 12
 - depulsus 5. 3. 25
potior a potioribus victi 4. 30. 5
potiri totius orbis 5. 16. 4
potius - quam, pro his interdum: *potius* - sed, vt 6. 12. 13. 6. 14. 5
potius - non 1. 11. 17. L. 5. 20. 11
potius - nisi 1. 1. 16
potius subintelligitur ante: *quam* 1. 3. 7. not.
potissimum - quam 2. 2. 2. n. (d)
potissimum - sed 2. 18. 3. n. (g)
præbere homini virtutis exempla et incitamenta 4. 26. 26
in præceptis ferri 1. 1. 7
præcepta vitæ dare 6. 2. 15
præcepta iustitiæ amara sunt vitiosis ac male viuentibus 1. 4. 7
præceptis detrahunt pondus 3. 16. 3
præceptis obtemperare 3. 27. 11
præcinere futura 1. 4. 3. not.
præcipere ad aliquid 7. 1. 22
præcipitare, pro *præcipitare se* 1. 21. 23
præcipitem se dare de tribunali M. P. 28. 4
præcipientes agunt homines in omnia facinora adfectus 6. 19. 4
præcipitium 2. 3. 16. Ir. 4. 13
 - per præcipitium labi 1. 1. 23
præconium facere 1. 4. 2. not.
præcurfor viæ 6. 7. 3
in prædam cedere cui 2. 4. 5. Op. 2. 5
in prædam iacere feris 6. 12. 30
in prædam venire 6. 4. 16
in prædam canibus obicere 6. 20. 21
prædamnari quemquam incognita causa non licet 5. 1. 2
prædicare, oppos. reprehendere 1. 9. 10
prædicatio, i. e. laudatio 5. 14. 3
prædicatio, scriptum subpositum 4. 21. 2
præditum luce - tenebris 3. 6. 4 n.
præferre, i. e. *præ se ferre* 6. 18. 1. n.
præferre lumen intelligentiæ 4. 9. 4. L. 5. 2. 6
præfigurare 6. 20. 31. Ep. 12. 1
præmaturis vitiis imbui 6. 20. 31
præmonstrationes 7. 14. 12
præoccupare 6. 4. 16
præpositi, *præsides* M. P. 10. 4
 - *legionum* M. P. 46. 8
præpostere agitur Ir. 22. 4
præpostero ordine 6. 4. 12
præscriptione temporis pugnare M. P. 32. 3
præsripto cuius viuere 5. 17. 5
præsente commotione feruescit Ir. 21. 8
præsentiæ sui facere ad præstitutum tempus, i. e. se *stitere*, comparere 5. 17. 22
præsenti fuerat 4. 1. 5
præsidium his non deest 6. 12. 23.
præsignificatio 7. 15. 4
præsstabilius 1. 1. 9. not. (r)
præsstare auxilium 6. 10. 25
 - cui opes, honores 7. 6. 3
præsstare pectus purum ab omni sceleris contagione 5. 12. 2
præsstare se alteri, fingere quod *ibi* præstet 6. 12. 11
præsstigia magicæ 4. 15. 4
 - simulati numinis 2. 8. 1
præsstituta itinera 2. 5. 12
 præ-

INDEX III.

præstitutum tempus 5.17.22
 præstituta leges 2.5.14
 præsto adesse 2.16.10
 præstringit oculos nitor 2.6.3
 præfultor 2.7.20
 prætere, simulare aliquid et prætere &c. 6.12.11
 prætere, quid? Op. 10. 11. c. 12.9
 præter, i. e. præ 1.7.1. Ir. 14. 2. n.
 prætereo - id fumo Op. 2. 11
 præter quam 1.6.13
 præterquod 3.8.13
 prætimere 6.17.17
 prauitas diuini instituti regulam ad peiora detorsit Ir. 15. 1. not.
 preces expromere in quem, i. e. execrationes 1.7.9
 presura verberibus diffuens disciplina 5.22.17. n. (y)
 presura, calamitates 4.26.19. n. (i)
 pretii magnitudinem aspernari 1.6.10
 pretium poscere, c. l.
 - in eodem pretio perseuerare 1.6.11
 prima - deinde - tertia - postrema, ex Lucilio L. 6. Inst. 5. 3.
 primitus 6.10.13. c. 20. 35
 primo-deinde-postremo 7.8.8
 primo omnium Op. 6. 5. conf. primum omnium 5.17.11
 primogenitus 4.6.2
 - Deus 1.5.7
 principale bonum 1.20.26
 principale fastigium, augustæ dignitatis M. P. 4.2
 principari verb. 4.13.19. n.
 prius tamen quam 6.18.33
 pro hostibus ducere, immo vero plus quam pro hostibus 5.9.3
 pro-faulticia computare 3.3.16
 pro voluptate computare 6.20.10
 pro confesso et indubitato habere &c. vid. ind. habere pro.
 pro bonis mala amplecti 1.1.7
 pro summa doctrina profiteri Ir. 1.7

probitas anteaactæ vitæ male viuenti nihil prodest 6.24.5
 procedere ad vltimam fenestram Op. 9.4
 - in lucem, i. e. prodire Op. 3.1
 - in medium 5.19.10
 - in viam (an in via) 6.3.3
 procedi vltra verba non potuit 3.25.8
 procedunt difficile bonis, quæ optant. oppos. malis facilius proueniunt, quæ cupiunt 6.4.9
 processu ætatis 3.11.6
 - temporum 2.13.12. Ir. 13.10
 procluis in vitia 1.1.7. n. et 4.24.11
 prodiderunt historici 1.8.8
 prodient, prodibunt 7.16.14. not.
 prodiguntur patrimonia in res superuacuas 6.11.23. not.
 proditrix 1.10.9
 profani a sacramento 2.15.2. et L. 7.24.10
 profanus a veritate 2.16.13
 profectio parata M. P. 14.7
 proferre auctores 1.9.9
 professi sapientiam stultitiam exhibent 2.3.18
 professio oratoria 1.1.8
 professionis veterani 1.1.11
 professum gaudium, manifestum 6.15.15
 professus Deus, manifestus 4.22.3
 profiteri pro summa doctrina Ir. 1.7
 profligauit pudicitiam, an flagitauit 6.23.8
 pro fratre diligere quem 5.10.10
 profundere animam M. P. 1.5
 profusio vini 6.1.5
 profusis dentibus, i. e. prominentibus Op. 5.13
 progredi, al. rectius: procedi 3.25.8
 prolicere 1.18.16. L. 7.17.9. pro: abicere.
 prome-

VERBORVM ET FORMVLARVM.

promerendo in eo 6.9.24. n.
 promereri Deum beneficiis omne genus hominum par est Ir. 5.7. not.
 promoti M. P. 40.5
 promptissimum est intelligere cuius 1.12.10
 promuscis Op. 5.12. not.
 pronomen qui, quæ, quod, ad substantiuum consequens relatum.
 animal QVEM vocamus hominem 2.11.16
 delegit vnum QVOD supererat. EXEMPLVM 2.13.
 cor. QVAE PARS est et IPSA damnationis 4.6.11. n.
 recens natos oblidere. QVAE vel maxima est IMPIETAS 6.20.18
 cultum Dei tenere, QVAE est summa virtus 7.1.3
 pronuntiare, verb. iudici proprium 3.1.11. not. (q)
 pronus in vitia 3.17.2
 propagare vitam, i. e. producere 2.12.21
 - fines 6.6.19
 propheta futurorum pleraque sic proferunt et enuntiant, quasi iam peracta 7.24.9
 prophetica littera 2.10.11
 propius aberrare 6.12.26
 proponere in exemplum 2.7.12. n.
 proponere litteras, i. e. adfigere M. P. 4.8.1
 propositio, sensu logico 2.5.31
 propria scientia, i. e. non aliunde acquisita 1.3.2
 proprium ac perpetuum bonum 2.8.41
 propter hæc notius: propterea 7.16.8
 proscindere acerrimis accusationibus 3.28.8
 profecare, sacrificiorum verb. 4.27.5
 profeminati ex dentibus 6.10.19
 proscribere domum, i. e. venalem proponere 5.15.5
 proscriptio 6.12.35
 prosequi patrem debita pietate 6.9.24
 - debita veneratione 7.5.5
 - merita laude 1.5.26
 proflire ad immania facinora Ir. 18. 11. not.
 prosternere se atque adorare Ep. 1.14
 prostituta femina 3.2.8
 protector M. P. 19.6
 protacto spiritu, vita M. P. 49.3
 protrahere in lucem veritatem Ep. in præf.
 pronectio dignitatis 5.11.8
 prouehere quem exemplo ad superbiam 1.22.8
 prouehi ad summum robur ætatis Op. 3.5
 prouidentissima maiestas Op. 3.4
 prouidentissimus artifex Op. 10.2
 prouocatrix 6.18.9
 prouolui ad pedes cuius M. P. 27.4
 proximus, i. e. cognatus 6.12.4. et n. 16. c. 5. 12
 quod est proximum 5.4.3. conf. Quintil. 7. Inst. 2. p. 604.
 prudens et sciens 2.3.3
 prudentes de iurisperitis 1.1.12. et L. 5.12.1
 pruina, plur. Ir. 13.4
 publicatam per omnium scientiam 2.12.21
 pudicitiam verum flagitauit, an profligauit, an fugauit, an lapidauit 6.23.8. (o. p)
 pudicitiam expugnare 1.10.12
 pudor vitiorum quosdam non tenet 3.15.12
 pueros præmaturis vitiis imbui non oportet 6.20.31
 vel punctum gaudere, momentaneum 6.16.4
 punctum temporis 3.17.38
 purgamenta corporis 8.11.11
 pur-

INDEX III.

purgamenta ventris etc. Op. 11. 17
 purgamenta cerebri defluunt per na-
 si cauernas Op. 10. 7
 purgari ab omni labe 7. 2. 8
 purifici roris perfusione, *b. prismo*
 4. 15. 2
 pusillanimitas Ir. 5. 2
 pusillitas animi 6. 17. 17
 - intelligentiæ meæ Op. 1. 11
 in puteo veritas 3. 28. 14
 sed putemus fieri posse, vt
 Q. Op. 4. 9
 Qua sol oritur 6. 8. 5
 quacumque iter faciebat 4. 15. 6.
 conf. 5. 17. 18
 quacumque improbitas prouocauerit
 6. 18. 24
 quadrat necessitas vndique Op. 4. 12
 quærere, i. e. *acquirere*. quæsisset
 quod multorum sibi odia M. P.
 18. 3. not quum magnas opes ex
 arte meretricia quæsisset 1. 20. 6
 quærere, i. e. *studere* 3. 14. 6
 quæro cur semper eum coniunctiuo
 iungitur. quæro cur puter-
 cur putauerit 3. 19. 15 - 16. quæro
 cur non ædificauerint Ir. 10. 30. n.
 Pari modo Cicero: REQUIRO, cur-
 det in 2. Diuin. 61. et SCISCITOR
 cur - exstiterint in I. N. D.
 c. 9. pr.
 quæque, i. e. *et quæ* L. 4. 18. i. L. 7.
 1. 22. c. 6. 3. Ir. 13. 1. etc.
 in quæstionem venire Op. 17. 3
 quæstu, opes et quæstu et obtentu fa-
 ciliores sunt malis, quam bonis
 6. 6. 8. Heumann et ego h. l. ma-
 lebamur *Quæstiu*, sed nihil nunc
 muro. Ita Iustinus L. 9. Hist. c.
 vlt. *diuiciarum QVÆSTV* quam
custodia sollertior.
 quam, *comparatiuo præmissum*. nec
 ab vilo poterit Cicero, quam a
 Cicerone *vehementius* refutari 2.

8. 13. sic sæpe Cicero, e. g. 2. Diu.
 c. 16. fin.
 quam pro *potius quam* 1. 3. 7. n. (m)
 quam minime sim quietus Op. 1. 1. n.
 quam multa 1. 5. 28
 quam sit verissimum 6. 25. 10
 quam validissime 7. 26. 2
 quam libenter iterat in diuersis vo-
 cibus, e. g. nihil cuiquam vquam
 Ir. 8. 2. numquam quidquam
 3. 3. 16
 quādo libet Op. 4. 7
 quandoque, i. e. aliquando 2. 10. 22.
 L. 3. 17. 38. not. Opif. 4. 11.
 quāta hominum millia, i. e. quot,
 quam multa 3. 19. 21. n.
 quanto frequenter, tanto firmiter
 5. 7. 9. not.
 quantocius M. P. 48. 8. n.
 quantos cibos, i. e. *quāturum cibi*
 4. 15. 16. not.
 quantum potest, sc. *fieri* 6. 11. 13. n.
 quasi vero - ac non 3. 13. 16. c. 17. 31.
 L. 5. 11. 6. et n. 16. L. 7. 3. 3
 quasi vero aut - aut non 6. 20. 24
 quasi vt 3. 24. 10. M. P. 29. 1. conf.
 vt quasi 6. 2. 16
 quatenus, i. e. quomodo 7. 6. 7. n.
 quater mentes furoribus 2. 14. 14
 quati adfectibus 6. 15. 1
 que, quæ 6. 3. 2 - 11. c. 18. 16. etc.
 more Ciceronis.
 quemadmodum, i. e. *quomodo* 1. 11. 53
 quis, quæ, quod ad sequens substanti-
 vum relatum. vid. indicem in *Pro-*
nomen.
 qui pro, quis 1. 11. 39. n.
 quia pro quod post scio, nescio etc.
 L. 4. 12. 18. not. L. 5. 17. 30. not.
 L. 6. 22. 3. not.
 quis, post octo demum voces. quam so-
 lertiam diuinam in machinandis
 itineribus astrorum, QVIA philo-
 so-

VERBORVM ET FORMVLARVM.

sophi non viderunt 2. 5. 22
 quibus coram. *anastrophe* 5. 9. 6
 quid, *redundat*. ne quid educaret
 1. 14. 3. not.
 quidem, *quasi abund.* 1. 12. 7. c.
 16. 3. L. 2. 6. 10
 quies, *de somnio* 2. 7. 20
 per quietem obuersari cui 2. 7. 20
 in quiete mouere 1. 20. 33
 quiete gradiendum 6. 16. 3. not.
 oppos. *conciuate currere*.
 quin etiam 2. 4. n. 20. n. 23. n. 37
 quin potius 2. 3. 4
 quis vnus 7. 22. 10. n.
 quisque, *cum postiuo*: boni quique
 indices 6. 12. 21. prudentes qui-
 que 1. 22. 12. noxius quisque
 Ir. 21. 10
 - *cum comparatiuo*: placidiora quæ-
 que Op. 14. 6. imbecilliora et ti-
 midiora quæque Op. 4. 19
 - *cum superlatiuo*: elegantiss. sæpe,
 e. g. maximi quique 1. 3. etc.
 quierint 5. 21. 6
 quierunt 2. 5. 5
 quoad vsque 4. 12. 17. conf. Sueton.
 lul. Cæs. c. 14.
 quod est, pro vfitatori: *id est*, ten-
 bræ quod est his contrarium 2. 9. 3
 lex duos in matrimonium, quod est
 in corpus vnum etc 6. 23. 25
 quodsi abundat, quod 6. 8. 11. etc.
 sic quod etiamfi Op. 19. 7. not.
 quoque, et quoque 2. 8. 43
 quum, i. e. licet, etsi, sæpe 1. 21. 47
 L. 4. 8. 8. L. 6. 20. 8 Op. 3. 15 - 16
 R.
 Rabide senire 5. 12. 1
 rabiosi 5. 23. 4
 radicitus extirpari 6. 14. 8
 radius a sole porrectus 4. 28. 4
 rara pretiosa 5. 7. 6
 rarefcit iustitia 7. 15. 8
 raritas pulmonis Op. 11. 4
 ad raritatem hominum redigetur or-
 bis Ep. 71
 ratio magna est 5. 14. 1
 - magna ratione 2. 11. 6
 ratio adfulsit eis 7. 5. 2
 - claudicat Op. 4. 14
 - defecit eos in consequentibus 7. 3. 15
 - quadrat 7. 3. 17
 - subest errori nonnulla 7. 22. 5
 - subrepsit imprudenti vera 7. 12. 5
 - subsistit rebus humanis 7. 3. 24
 - in cultu deorum 7. 6. 3
 ratio recta est, vt 5. 19. 24
 ratio: omnium viuentium - ratio-
 QVÆE (ratio) - QVATITVR ad-
 fectibus 6. 15. 1. sic de Ira 7. 4.
 pecudum NATVRA calum non
 INTVETVR.
 rationis nihil cum celo habent ani-
 mantia 7. 9. 11
 rationis obscuræ altæque esse Op. 14. 8
 rationem ducere, i. e. habere, ex Cice-
 rone L. 3. 13. 11
 rationem consilii inferre 3. 21. 7
 - perspicere Op. 14. 1
 rationem vitæ reposcere 6. 24. 20
 - secum habere 1. 19. 4
 - secum patare 1. 3. 1
 - subuertere 7. 3. 24
 rationes eius turbatæ sunt M. P. 25. 4
 ratione ducente 1. 5. 6
 rationabiles irrationabilia Ep. 25. n.
 rationabiliter Ep. 61
 recens fictus 4. 5. 9
 recens natus 7. 12. 30. not. recens
 editus 2. 11. 8
 reciderunt in eum, quæ finxit de alio
 M. P. 29. 5
 recipere corporis firmitatem 2. 7. 21
 - manum officis 2. 8. 42
 recognoscere 1. 10. 6
 reconciliationis per occasionem occi-
 dere M. P. 29. 1
 recon-

INDEX III.

recondi in tenebras 7. 21. 8
 recreare, *denuo creare* 7. 21. 5
 recte, partic. ad prob. 6. 25. II. not.
 sic merito 7. 3. 14
 rectissimus iudex, *iustissimus* 1. 1. 15
 not. (t)
 recto statu figuratus Ir. 20. 10
 rector, *auriga* 6. 17. 13. not.
 rectus status, *erectus* 7. 9. 11
 recuperator iudex iniuriis astiman-
 dis 3. 20. 17
 recurrere ad aliquid 2. 10. 26.
 Ep. 5. fin.
 redactum in nummos patrimonium,
zu Gelde geschlagen 3. 23. 5. not.
 redeo ad id, quod intenderam 5. 16. 1
 redarguere quem ignorantia 3. 15. n.
 - stultitia Ep. 29. 4
 redigere Deum ad imbecillitatem
 hominis 2. 8. 16
 - depulsum summa potestate in mi-
 nistrorum numerum 5. 3. 25
 - prouincias ad solitudinem Ir. 5. 4
 - rem maximam ad minimum 3. 9. 15
 - virtutem ad stultitiam 5. 17. 16
 - se in populum 3. 5. 3. not.
 redigeretur orbis pene ad solitudinem,
 certe ad raritatem hominum
 Ep. 71
 redire ad vitam priuatam M. P. 18. 4
 redituus infortum animae 7. 22. 8
 reducere homines secum in gratiam
 2. 1. 2
 - sublatam iustitiam 1. 1. 13
 redundat ad mentem imbecillitas
 7. 12. 19
 referre in deos 1. 6. 1. L. 7. 13. 4
 referferit pecunia ararium 6. 6. 13
 referre omnia ad suam utilitatem
 3. 17. 40
 reformare in melius rerum statum
 7. 14. 6
 Ep. 65
 refouere agro
 refrenatur licentia Ir. 17. 12

refugit hoc ille 1. 5. 10
 regere imperio iustissimo 7. 24. 2.
 regere se 6. 18. 31. n.
 regimen mundi sustinere 1. 3. 2.
 regulam tenere 5. 9. 24.
reinvitare 6. 12. 3. in notis
 religati et obstricti 4. 28. 3.
 religio Dei 3. 22. 4.
 - sancta Dei 4. 11. 7.
 religionem Dei sequi 7. 11. 4.
 ad religionem Dei accedere i. e. fieri
 Christianum 6. 21. 4. not.
 in Dei religione versari - Deum
 agnoscere. 7. 20. 5.
 oppos. a doctrina Dei (religione) ex-
 cidere 4. 30. 8.
 relinquere Deum vnum 4. 14. 17.
 religione constructus 1. 17. 13.
 religionibus prauis abiectis 1. 7. 12.
 religiosissimus cultus imitari 5. 10. 18.
 relinquere incertum 7. 1. 4. not.
 relinquere quid reliqui M. P. 37. 3. n.
 reliquit ita scriptum in Deuterono-
 mio 4. 17. 6.
 reliquæ mentis si quid vobis est
 5. 8. 5. not. (f)
 relictio M. P. 18. 6. n.
 remittere vltionem Deo i. e. *reserua-*
re 5. 20. 10.
 remordere 6. 18. 26.
 remotissima gens 3. 30. 5.
 remotissimum ab iustitia 6. 12. 20.
 - a veritate esse 3. 28. 16.
 remouere se a quæstionibus 3. 20. 9.
 renuntiare voluptatibus 1. 1. 4.
 repensante Deo 7. 1. 25.
 repentine repentino 1. 11. 55.
 repertor artis 1. 19. 3.
 repetere et petere a re *gladiar.* 6.
 20. 12.
 reponere in numero deorum 2. 5. 8.
 repositere rationem vitæ 6. 24. 20.
 reprehensibile nomen 4. 28. 8.
 re-

VERBORVM ET FORMVLARVM.

reprehensores diuinorum operum - vim 4. 27. 9
 Op. 3. 5
 reprimere se i. e. cohibere Ir. 18. 12
 repudiatis erroribus. 1. 1. 13
 repugnantia rerum 3. 19. 8. Op. 4. 4.
 - sibi, *contradict.* 1. 5. 22
 requiem vitæ in lecto suo accipere,
 i. e. quiete in lecto mori M. P. 24. 8
 requies nulla a formidine, nec fo-
 minus ad requiem (quietem) Ep. 71.
 res non fefellit eos. 3. 12. 22
 resanare 4. 20. 1. n.
 resanati 5. 22. 23
 resanescere 5. 2. 6. n.
 rescindere acta tyranni M. P. 3. 4
 - vultus 6. 24. 21
 resedit religio Dei penes Hebræos
 2. 13. 8
 residente animi tumore Ir. 18. 7
 resignata mors 7. 22. 15
 respicientia 6. 24. 6
 resisto, *subsisto*, resto 4. 29. 9. not. Ir.
 4. 13. not. Op. 7. 1. not. o. 19.
 4. not. Ep. 71. not.
 resolvere oculos in lasciuiam 3. 10. 2
 resolu in nihilum 7. 20. 8
 resoluitur corpus in quietem Op.
 18. 6
 respuere ac repellere 7. 21. 6. n.
 restaurare iustos ad vitam 7. 24. 2
 restituti rursus, pleon. 7. 22. 7
 retentio societatis est communitas
 6. 10. 25
 retinere ad sensus, i. e. non facile ad-
 sentire 3. 29. 7. not.
 retorquere conuicia in quem 5. 9. 13
 retrahere quem pallio 2. 7. 10
 retrahi ab erroribus 1. 7. 12
 retribuere vicem iis, qui nocent 6.
 18. 22
 retributio contumeliæ 6. 18. 27
 retundere quem acerrime 1. 2. 2
 - impetus 3. 28. 9
 - vim 4. 27. 9
 reuerentissimus in variis 1. 1. 15
 reuicta adulterii crimine Ep. 6. 8
 reuictus a quo, *conuictus* 5. 1. 3.
 reuincere suis testimoniis quem 1.
 6. 17
 reuinci verbis, re 2. 5. 42
 reuocare ad conuiuium 6. 12. 3
 - ad viam 5. 2. 5
 reuoluitur eodem res 1. 3. 11. (s)
 reuoluuntur ad vnum omnia 1. 5.
 21. Seneca ep. 95. *rursus in idem*
reuiuuntur M. P. 21. 6
 ridere suauiusime M. P. 21. 6
 rigidus i. e. rectus 1. 1. 15. n.
 rigoribus, plur. 2. 8. 62
 rimula, *diminur.* Op. 8. 14
 ritus solemnnes 4. 3. 11
 riui tenuiores deficiente vena fontis
 arefcunt 7. 12. 23
 riui diuersas in partes de fonte
 proflaxerunt Ir. 9. 3
 riuus manat perenni fonte 1. 22. 2
 rogare pro vita *rectam* M. P. 17. 5
 rores minutissimi Ir. 10. 20
 rudes agri Ep. 60
 rumpere legis vincula 5. 22. 14
 S.
 Sacramentum hominis 2. 18. 1. not.
 - veritatis 2. 15. 2
 vera religionis 1. 1. 19. not.
 sacrarium Dei 2. 10. 6
 - veritatis i. e. arcanum 7. 3. 14
 sacrilegia committere 5. 9. 16
 secularis imperitia 5. 22. 12
 - vita, *profana* 5. 15. 7
 sæculi huius sapientes, docti et prin-
 cipes 5. 1. 15. et n. 26. conf.
 Vortium ad Sulp. 14. 4. p. 205
 fauiente frigore M. P. 17. 3
 - hieme M. P. 45. 2
 - hæc 2. 7. 13
 63

INDEX III.

ſeuit ventus	4. 15. 2. not.	ſe. poſt eſſe etc. noſtro, vt Ciceroni
ſalaciſſimus	1. 16. 10	gratum. conf. 1. 11. 11 c. 15.
ſaluare potius, quam perdere laudabile	Ir. 5. 7	32. L. 3. 4. 8. et ſæpe
ſalubritas præcepti	5. 15. 10	ſe, i e. eam Phœn. v. 60 not
ſalutiſer	6. 10. 3	ſecabilis Ep. 36
ſamia vaſa num diuites contemſerint	1. 18. 21. not.	ſecedere orandi gratia in montem
ſancire ſœdus	6. 10. 3	ſecretaria M. P. 15. 5
ſancte i. e. caſte	6. 24. 25. not.	ſecta in bono ſenſu Op. 1. 2 not.
ſancti nihil habere, quod cupiditas infanda non violaret	Ep. 59	ſectæ philoſophorum 3. 4. 3
ſanctiſſimus integerrim. M. P. 18. 10.		ſectarum principes Ir. 10. 49
ſanctitas i. e. caſtitas	6. 5. 16. n.	ſectatores veritatis 4. 26. 18
ſanctum eſt i. e. ſtatutum	Ep. 23. 9. n.	ſecundum Sibyllæ carmina, non vt barbari: iuxta 7. 24. 11. conf.
ſanguis præſtatur populo i. e. in gratiam populi effunditur	6. 20. 26	Heineccium de ſtilo p. m. 24. ſic ſecundum prædicta 4. 7. 2. ſecundum ſententiam Platonis Ep. 68
ſanguinis plus quam ante decurrit	M. P. 33. 3	ſecundum legem iudicare 4. 18. 6
ſanguinem haurire	5. 1. 8	ſecurim adſigere, num inſtigere M. P. 31. 2
ſaporus, a, um, ſaporis cum mercibus	3. 16. 15	ſecus virile 1. 14. 3
ſatiare oculos	6. 20. 13	ſecus, vt dubium 1. 16. 5 vid. not.
ſatis. ſatis iuſtus i. e. mediocriter iuſtus	6. 13. 7. (h)	ſecus quod longe ſecus eſt 7. 1. 6
ſatisfactioni locus non eſt.	Ir. 21. 8	ſed pro ſed etiam ſed et frequens poſt non modo, non ſolum, non tantum, e. g. 1. 22. 5. L. 3. 4. 2. L. 5. 17. 13. L. 6. 18. 12. c. 20. 33. et ſapius.
ſceleratus nihil eo fieri poteſt	3. 18. 6	ſedatio commotionum et adfectuum 6. 5. 17
ſcelere adſtringi-obſtringi	5. 1. 1	ſedata fame 5. 11. 5
ſceleris magnitudo vincit officium linguæ	6. 23. 12. M. P. 38. 1	ſedato animo eſſe Ir. 17. 16
ſcena componitur	M. P. 30. 3	ſed enim Ep. 67
a ſcientia, an ad ſcientiam quod veniat	3. 27. 3. (b. c.)	ſed nimirum 1. 18. 23. L. 2. 3. 5
ſcilicet, iron.	5. 17. 13	ſed videlicet, vid. Op. 6. 1 not
ſcit, quia mortis eſt fabricatrix voluptas. defenditur	6. 22. 3. not.	ſed tamen ſæpe e. g. 6. 9. 11-12
(i) confer L. 4. 12. 18. not. et L. 5. 17. 30. not.		ſedere ad pedes cuius 1. 9. 7
ſcius, a, um	2. 14. 6. not.	ſedes, pars corporis, qua ſedemus M. P. 33. 6 not.
ſcriptitare	1. 6. 8	ſedes in tabernaculo tota dilabitur-ad ſedem fluentem adponere cocta et calida animalia M. P. 33. 9
ſcriptum reliquit	4. 17. 6. inuenitur ſcriptum	
ſcutari	4. 18. 13	
	M. P. 19. 6	

VERBORVM ET FORMVLARVM.

ſedet iudex Deus	6. 18. 12 not. M. P. 14. 4 not.	ſi pro vtrum, an 4. 16. 9. not.
ſeductio corporis atque animi mors	2. 12. 9	ſi eſt nota reſibi in MSS. 1. 22. 23. n.
ſegregare a beneficiis	5. 14. 16 not.	ſi-ficut. Videtur ſi pro ſicut poſitum, niſi locus prauus 6. 15. 14
ſegregata mens ab omni concretione mortali	1. 5. 25	ſi certe 5. 13. 3
ſemel, ein ſir allemal, auf einmal 3. 26. 10 not L. 5. 13. 8 not. M. P. 23. 1. vt Quintil. 10. Inſt. 1. p. 881. vt ſemel dicam.		ſi neceſſe eſt 5. 13. 4 et L. 2. 11. 8
ſeminator fallaciæ	5. 2. 17	ſi-profecto 2. 11. 9
ſemotius nihil a ſapientis ratione	5. 15. 7	ſi-vtique 5. 13. 4
ſenectus mundi delabentis	7. 14. 16	ſi-iam 7. 3. 7. Op. 4. 10. et L. 1. 3. 13
ſenſibus percipere	Op. 1. 15	ſi-quis quid 1. 11. 35
ſenſu comprehendere	Op. 1. 11	ſi tamen correctioni inſeruit. Hinc academiæ diſciplina manauit, ſi tamen diſciplina poteſt etc 3. 28. 17. quæ patientia - ſi tamen patientia nominanda eſt etc Ir. 27. 8
ſenſus i. e. iudicium, ratio	4. 4. 3 n.	ſi-tamen. Si pro ethi 6. 24. 24. Ep. 33. 12
Op. 2. 1 not. c. 16. 9. et ſapius ſententia ſtabilis ac ſolidis radicibus fundata et fixa	5. 1. 9	ſibi, abundat in nota formula, quid ſibi volunt 1. 11. 28. quid ſibi vult 1. 17. 16. mox ibid. quid ſignificat. conf. L. 2. 2.
ſententiæ primæ eſſe	1. 10. 8 not.	ſiccauerint flumina pro ſe ſcauerint 7. 3. 8. not.
ſententiam diſſerre in extremum	5. 1. 2	ſiccitas longa alimenta frugibus denegauit 2. 1. 9
- ferre in abſolutionem	7. 20. 5	ſicuti eſt, formula rei confirmanda 1. 8. 4. not.
ſententias vendere	5. 2. 3	ſicut erant, non mutatam rei conditionem indicat 1. 20. 31. n.
in ſentes exuberat ager	6. 15. 18	ſicut ergo. ita vero 6. 5. 7
ſentibus obduſtus	6. 3. 3	ſicut - ita etiam 4. 3. 14
ſentens pena	7. 20. 7	ſicut - ſic 3. 8. 18
ſeptem nihil diuinis oculis	2. 16. 8	ſigillum dare cui, litteras ſigillo munitis M. P. 24. 5
ſepulte meus	Paſch v. 66 not.	ſigilla deorum 2. 4. 19. not. et Ga. taker. ad Antonin. L. 7. 3. p. 260
ſequela	7. 5. 20 not	ſigillum quid M. P. 24. 5
a ſequendis ſe retrahere	3. 6. 18	ſignare 2. 1. 15. not.
ſequitur, vt 4. 30 extr. et 7. 11. 6		ſignata frons cruce 4. 27. 3
ſequitur gloria	3. 27. 9	ſignificanter enarrare 6. 8. 10
ſerere diſcordias	7. 16. 1 Liuius 21. 6 ſerere certamina.	ſignificantius 6. 5. 19 et c. 24. 6
ſeries temporum	4. 5. 8. c. 10. 3	ſignificare geſtu 7. 12. 29
ſeruare pro obſeruare	Ir. 17. 5	- nutibus voluntatem 6. 10. 14
ſeruare concordiam cum omnibus	5. 10. 10	ſigni-
ſeruare officium	7. 9. 18	
ſexus in plurali	1. 8. 4. c. 16. 8 - 11. L. 2. 12. 1	

INDEX III.

significantiam magnam habere	4. 26.	sol subinit	4. 19. 4
3 et n. 17		- a suis curibus stat	7. 17. 5
signum frontibus imponere	<i>crucis</i>	solis accessus - recessus	2. 5. 18
	4. 17. 4	solis lumine decedente	2. 5. 23.
simile veri	Op. 16. 13	solis officia	Ir. 13. 4
similia veri	1. 11. 56	solem Deus statuet	7. 26. 2
ad similitudinem somnii	7. 3. 24	sol- <i>m</i> gestare in manibus	7. 1. 15
simplex et apertus homo	6. 12. 11	sole clarius	6. 8. 5
simulcum	6. 7. L. 7. 14. 3 et 7. 17.	solidamenta	Op. 7. 1
2. conf. indic. <i>pariter cum.</i>		solidavit Deus virum et uxorem	
singularis Deus, i. e. vnus, vnicus	4. 8. n. L. 2. 16. 20 et <i>sepius.</i>	vnus corporis compage. Ep. 66.	
fini, i. e. suui	Ep. 53. n.	dubitabam ad h. l. an legendam:	
finisterior via	Ep. 59	SOCIAVIT, COPVLAVIT sed	
finistrouersus	3. 6. 4	prius nunc confirmo ex Op. 10.	
finu, <i>darin</i> pro <i>finui</i> . Pasch. v. 100. n.		9. dualis numerus vna et sim-	
fitienter incumbere hauriendis volu-		plici compage solidatus.	
pratiibus	2. 1. 3	solidis rad. cibus fundatus	5. 1. 9
fitim conceptam visceribus sedare ar-		solitarius ac disertus	1. 7. 4
doremque restringere haustu at-		soluaga natura	3. 23. 10
que potu 1. 1. 22. fitim pati, fiti		sollertia hominis imitatione aliquid	
fameque deposita	4. 10. 9-10	simulat	2. 5. 18
fitire sanguinem	5. 9. 12	sollertissime, <i>adverb.</i>	Op. 12. 18
foboles elata, an <i>enata, creata</i> Op. 6. 4		sollertissimus opifex	Op. 10. 22
foboles succifua, <i>succesfua</i> Op. 12. 15		- artifex Deus	6. 20. 3
fobo em efficere	Ir. 15. 9	solo dandi casu pro <i>sol</i> in MS.	
- parare	Op. 12. 15	Goth. Op. 11. 3	
- producere, prodere	Ir. 18. 10	Solomonium templum	4. 13. 26
- procreare	7. 5. 14	solorum callum	M. P. 21. 8
- propagare	1. 8. 5	solubilis	4. 8. 10. L. 7. 1. 9
socialis hominis natura	5. 18. extr.	soluere piaculum	1. 21. 13
societatem cum quo inire	6. 10. 23	solus et vnicus, num dicatur vt: <i>v-</i>	
societate diuini iuris nobiscum con-		<i>nus et solus</i>	2. 17. 9. not.
iunctus	Ir. 14. 3	somnium videre	M. P. 30. 4
societatis humanæ coniunctio	6. 6. 10	somnum discutere M. P. 46. 5. som-	
sol decessit	6. 2. 8	nus ad oculos non accedet	7. 16
- fuscabitur in perpetuum	7. 6. 10	12	
- fuscabitur perpetuo pallore Ep. 71		e somno excitatus 4. 15. 22. e som-	
- exurit	2. 11. 2	mo solutus	2. 15. 11
- oritur in diem - et calore potissi-		sono maiore vt	3. 9. 16
mo et fulgore clarissimo illustrat		sophia, <i>latine scripta</i>	3. 16. 10
omnia	2. 9. 12	sopire discordias disensiones Ir. 23.	
- subactus est	4. 19. 2	26	
		- lites - contentiones - errores - su-	
		per-	

VERBORVM ET FORMVLARVM.

perditiones	1. 1. 12	spiritus ventorum, i. e. flatus, citant	
- commotiones	6. 18. 33	nubes	7. 6. 4
sopitus cinere ignis	Op. 18. 4	spiritum coarctare	Op. 15. 4
- morte	M. P. 17. 4. not.	- dimittere in patentem cicutam.	Op. 15. 2
sordibus ab his, i. e. sordidis opifi-		- deponere	4. 26. 32
cuis	1. 18. 23	- ponere	4. 19. 2
sordidati	4. 14. 3	- reddere	M. P. 21. 10
sordidatur mens cogitationibus	6.	spiritu d. utius protractio	M. P. 49. 3
	19. 3+	stabilita fide an <i>stabilis fide</i>	4. 30. 4
sortes oracula responsa Sibyllina		stabilitas inconcusla	Ir. 2. 3
	6. 12	stabulum egerere	1. 9. 2
sortis elenandæ gratia	1. 14. 11	stabulum catasta, equuleorum loco	
sortem dare	ibid.		M. P. 21. 4
sortiti sunt de tunica et pallio	4. 18. 8	stantibus omnibus, i. e. <i>saluis, incolu-</i>	
sparti, <i>feminati, Græc.</i>	3. 4. 9	<i>mibus</i>	2. 4. 36
spectacula	6. 20. 9. 199.	stare i. e. <i>consistere</i> vides rationem in	
spe demta	6. 9. 18	co stare Op. 4. 22. conf. n. 4. <i>con-</i>	
spectare - et videre <i>differunt</i>	6. 23. 8.	<i>stare.</i>	
conf. 6. 20. 8 et n. 30.		stare in ordine	Op. 10. 2
spectare non recte ponitur pro <i>ex-</i>		statim quam	7. 5. 21. not.
<i>spectare</i>	Ep. 64	stationes agere	6. 4. 17
spectatio	7. 9. 11	status rectus, erectus hominis	7. 9. 11
speculari fortunam cuius	M. P. 50. 3	statutum Dei, <i>fatum</i>	2. 16. 14
speculator et testis Deus	6. 18. 12	stela <i>columna, Græc.</i>	1. 11. 63
sperare. non <i>timere</i> , sed <i>expectare</i>		stomachum i. e. <i>iram</i> incitare Ir. 18. 6	
significat, vt multis Dukerus ad		strangulatur spiritus obstructa mean-	
Flor. L. 3. c. 1. p. 476. huc refer		di facultate.	Op. 11. 14
dicta a me ad de Ira 16. 8. <i>ma-</i>		strictum contingere	2. 10. 15. not.
<i>li penam, boni gratiam, et adstricti</i>		strictius et frugalius viuere	Ir. 20. 1.
<i>opem sperant.</i> adde Davisium ad		not.	
Epist. 65. <i>spera et tibi accidere</i>		stringere summatim	Op. 1. 13
<i>posse, quod alteri.</i>		struere opes	1. 1. 1. not.
sperare indemnitate de beneuo-		stulte, ineptus	1. 17. 4. not.
lencia alicuius	M. P. 48. 9	stultitia est in factis dictisque per	
- impunitatem perpetuam non de-		ignorantiam recti ac boni erratio	
bet, qui peccat	Ir. 20. 2		5. 17. 29
spiræ inestimatorum	Op. 11. 16	stupefactibus neruis	Op. 9. 4
spiramenta narium	Op. 11. 14	stupor insensibilis	Ir. 17. 8
spirare ac viuere signa Ep. 25. n. 13.		sua sibi opera vindicatur	2. 5. 6. conf.
not. vid. notas doctorum ad Plin.		suo sibi gladio	3. 28. 20. not.
L. 3. ep. 6		suauitates, <i>plur.</i>	2. 1. 4
spiritus cicuta concauo repercussus		suauitadinum mollitie capti	6. 22. 5
	Op. 15. 2		

INDEX III.

sub verbo eius 4. 15. 22. not. L. 7. 17. 5. not.
 subiacent Dei potestati omnia 1. 5. 9
 subiacet soli Deo notitia veritatis
 Ir. 1. 8
 subiacet dominio peccati carnis infirmitas 6. 13. 5
 - animæ vita sempiterna 7. 5. 16
 - religioni æterna vita 3. 27. 13
 - vtrique (animo et corpori) fortitudo 3. 12. 2
 - Deo factori mundus 2. 5. 42
 - verberibus Dei ac pœnæ sempiternæ demon subiacet 1. 7. 10
 - Deo cogitare, intelligere Ir. 18. 14
 - soli Deo animarum ferendarum ratio Op. 19. 3
 - omni studio finis Ep. 30. 7
 subiacent prouinciæ. M. P. 8. 3
 subiectus casibus incertis 6. 6. 18
 - errori orbis 7. 19. 8
 - iniuriæ 6. 4. 11
 subire mortem 4. 24. extr.
 subiugare ditioni 3. 8. 19
 subiugari seruituti perpetuæ 7. 24. 4
 subiugatis nationibus 7. 15. 15
 subiungere currui M. P. 16. 6
 sublimari erectum ex Ep. 67. leg. *faciet sublimem*
 sublimissimæ potestates 5. 14. 19
 subministrare cibum 1. 4. 6. not.
 - victum 1. 11. 42
 submissis genibus orare Deum 2. 7. 12
 submouere longe lateque Op. 16. 9
 submouentur oculi parietibus 6. 24. 15
 subnectere 7. 15. 17
 subnixi perpetua iurisdictione 4. 10. 15
 subornatis indicibus M. P. 8. 4
 substitutus in loco M. P. 29. 2
 subterfundare 2. 8. 62. not.
 subtexitur cælum nubibus 2. 13. 10. n.

subuenire erroribus 5. 3. 5. sic erroribus succurrere 4. 1. 7. not.
 subuertere disputationem contraria disputatione 5. 14. 4
 successiua soboles. Op. 12. 15
 suffragatores 4. 30. 5
 suffulti ungulis Op. 2. 4. conf. c. 7. 6
 suffundebatur facies aqua frigida M. P. 21. 9
 sumere principium ab re 1. 2. 1.
 - exordium 1. 5. 8. Op. 12. 7
 summa disputationis 5. 16. 2
 summam qui non tenebant Ep. 67. not.
 in summum 1. 5. 22
 summus i. e. *extremus*: hominum nihil nisi lineamenta et summam figuram gerunt. 5. 11. 3. not.
 summis digitis 1. 20. 26
 sunt qui sunt qui Ir. 5. 13
 superabundantia munera Ep. 4. 13
 superare immanitatem bestiarum feritate 1. 21. 10
 superbissime iactare 3. 29. 12
 superciliosa descripta Op. 10. 4
 superducit sol occidens noctem Ir. 13. 4
 superest dicere Op. 17. 1
 - respondere Ep. 50. pr.
 superest, vt. sæpe obuium
 supericere cui quid 7. 21. 3
 superlatiui et comparatiui iuncti: maiora et summa Ir. 10. 44. extr. et tenuiores riuui 7. 12. 23
 superstitiosi qui? 4. 28. 13
 superuenire 3. 3. 12
 suppetens robur i. e. *sufficiens* Op. 4. 20. not.
 suppetere an suppeditare et L. 4. 22. 2. not. L. 6. 5. 7. not.
 supponere facem arfuro 1. 9. 8
 supplicare cui 1. 7. 9
 sup-

VERBORVM ET FORMVLARVM.

supplicia pendere, expendere 7. 14. 3. not.
 - perfoluere Ep. 72. fin.
 supponere testamenta 5. 9. 16
 supra minores habere manus 6. 19. 8
 supradictus 6. 5. not. Ir. 2. 6. not.
 supra hominis sensum et ingenium est Ir. 10. 25
 furdus canere, *proverb.* 5. 1. 13
 furgere ad vindictam Ir. 17. 17
 suscepto feru 6. 23. 26--27
 suscepta honesta 1. 1. 11
 suscipere falsa *in sensu logico* 2. 5. 33. L. 3. 17. 23. et Ir. 5. 15. not.
 suscipere mortem 4. 10. 1. c. 20. 3. L. 5. 3. 13. c. 26. 28.
 suscipere defendendum 3. 17. 16
 suscipere sacra 2. 17. 12. vt Cicero in Vatin. c. 6.
 suspendit Deus terram stabili firmitate 5. 1. quibus fundamentis librata et suspensa terra 3. 4
 suspensa in sublime leuibus plumis Op. 2. 4
 sustentabilis i. e. tolerabilis 7. 16. 4
 sustentabilis, e M. P. 31. 4
 sustentare vitam 6. 17. 20
 sustentatio sui recte patientia nominatur 6. 18. 32
 sustinentia Ep. 34
 sustollere censum M. P. 36. 1
 susum *pro* sursum M. P. 19. 4
 suus proprius 1. 3. 4. et 19
 T.
 Tabescere in terram 7. 12. 8
 - ægritudine M. P. 17. 8
 - morbo 3. 17. 32
 tactibilis, tactilis vid. tractabilis, Ir. 10. 25
 sub tactum venire 7. 12. 3
 tales i. e. tam insignes 5. 14. 7. not.
 talis et artis i. e. *tam insignis* ita restitui 1. 19. 3. not.
 tale est, quale 1. 3. 20. not.

tamquam *ironice*, vt *quasi* vero 1. 7. 4. tamquam si ianitor fuerit in celo 1. 18. 13. tamquam nemo nisi 6. 19. 2
 tam, *quam etiam*, tam contentum vlcisci, quam ETIAM - iniurias 5. 20. 9. not. conf. Ir. 13. 25, et M. P. 48. 2
 tamen *subauditur* et necesse est pro: et tamen necesse est 3. 11. 8
 tametsi - tamen 1. 2. 5. L. 3. 12. 22. L. 6. 9. 9
 tandem *elegantem vim habet*, quis est tandem 5. 13. not. conf. c. 12. 6. quæ tandem æquitas est. Ir. 18. 8
 tangibile corpus 7. 12. 3
 tanti erat voluptas 1. 9. 7
 tanti i. e. *tam multi*, tot 1. 3. 21. not.
 tantundem 1. 3. 6-10. L. 2. 10. 14
 temperare, quod ne facerem, temperaui 4. 5. 3
 temperare in ambiguos exitus responsa 2. 14. 6. sic Tertullianus Apol. c. 22. *in oraculis ambiguitates temperant in euentus*
 temperare venena 3. 9. 28 et 5. 9. 15
 temperauit Deus tenebras multis minutis luminibus 2. 5. 23
 temperatio 1. 2. 5
 templum Dei, *ecclesia* 5. 2. 2 et M. P. 1. 5
 temporis iniuriam ferre Op. 3. 1
 tempore eodem ipso 5. 2. 4
 ex quo tempore 7. 17. 10 alibi *sæpe ex quo* subaud, tempore notauit ad L. 7. 14. 4
 tenderetur desuper cælum Ir. 10. 31
 tenebrare, *obtenebrare* 4. 19. n. 3 (g)
 tenebrarum horrorem depellere 2. 5. 24
 tenebras circumfundere 4. 8. 2
 - depellere Ir. 1. 5 - inferre 4. 8. 2
 - inducere 2. 9. 5
 tenebras

INDEX III.

tenebras - obducere 2. 17. 10
 - offundere 2. 1. 13
 tenebris altissimis 4. 15. 7
 - et horrentibus 2. 5. 23 Ir. 13. 5
 tenendum est omnino i. e. pro certo habendum 6. 12. 2
 teneo harentem - defixum 2. 8. 54
 teneri ignorantia 3. 18. extr.
 tenetur (*alitur*) ignis pingui materia 2. 12. 14
 tenere gressum stabilem Ir. 2. 1
 tenere medium factum 4. 15. 21
 teneriores linguæ partes Op. 10. 20
 teneritudo Op. 11. 8 et 20
 tenorem suum seruare Op. 7. 5
 tenuari M. P. 33. 3
 tenuiores partes Op. 11. 19
 tenuitas 7. 12. 3
 terminare materiam late patentem angustis finibus Op. 11. 12
 terminum imponere religioni M. P. 12. 1 not.
 terra quasfata motibus hiauit - desedit in abruptum 7. 3. 8
 terriculae M. P. 16. 7. conf. L. 1. Inst. 22. 13. Epit. 22
 testamenta supponere 5. 9. 16
 testimonium satis firmum est, quod ab ipsis perhibetur inimicis 4. 12. 5
 tetrius quid esset? Op. 4. 20
 textus rerum 4. 10. 19. not.
 theatrum orbis terræ 6. 24. 20
 thesauros inuadere M. P. 29. 5
 tibia ad fontem, *prouerb.* 3. 14. 1
 timere alicui 2. 4. 6
 timidiora animalia Op. 4. 19
 timidus doloris 3. 26. 6
 tinctus ab Ioanne 4. 15. 2
 titillat blandimentis animas 6. 22. 3
 titio extractus foro torris semiuictus et extinctus 4. 14. 14
 titubantem dirigere 6. 3. 7
 tituli medicorum remedia habent, *pyxides venena* 3. 15. 11

titulo fallaci irretire lectorem 5. 3. 23
 tolerare vitam aqua et polenta 3. 17. 5
 tollere laudibus 5. 17. 24
 tormenta facere ex capillis, *toros funes* I. 20. 27. not.
 toros deformari vlceribus quum cerneret 1. 18. 5. illustrat hæc Hein-
 sius ad Ouid L. 15. met. 230
 torporatus rigoribus 2. 8. 6. (a) dictis
 ibi adde Colum. 1. 4. 10. *torpet hiesne pruinis* Col. 4. 29. 3. *frigoribus furculus rigore torpet.*
 torquere animum in rei inquisitione 1. 1. 11
 torquere ac dilaniare 5. 9. 12
 torum *neur.* toris alienis, quæ attingere non licet 6. 23. 15
totaliter eicci ex Ep. 63. vbi aut *rum* aut in *totum* lego. in totum Ep. 61. not.
 tractabile oculis 5. 21. 10
 tractabilem se præbere ad 7. 3. 1
 tradere in manu M. P. 35. 3
 - regnum per manus 2. 4. 20
 - se perpetuæ desidiæ 3. 16. 1
 traducere vere gesta in alias species obliquis figurationibus - conuersa *on. similes* Ir. 1. 11. 24
 traductum et obliqua figuratione obsecratum 1. 11. 30
 traduci a proposito M. P. 11. 8
 trahere auram per os Op. 11. 14
 - aquam plenissimis faucibus 7. 27. 12
 - saporem subtilissimis sensibus.
 trahere, i. e. *contrahere* morbuna M. P. 17. 3
 trahi auctoritate cuius, i. e. moueri 3. 13. 8
 tranquille agere 6. 9. 19
 tranquillissima vita 7. 24. 15
 tranquillum, in tranquillo se vltro præcipitare. Oppos. *tempestate* 3. 23. 2. not.

VERBORVM ET FORMVLARVM.

in transcurfu breuiter stringere. *valide* disputare 5. 8. 10. not. prima
 transfixit se eodem mucrone 3. 5. 8
 transformabit Deus homines in similitudinem angelorum 7. 26. 5.
 transgredi limites 1. 3. 16
 transit, *Tibulli* 4. 13. 20. not. et Ep. 46. 8. n.
 transigere rem sine sanguine M. P. 11. 8
 transmeare Op. 11. 6
 transuerberare gladio
 tremor terræ 6. 11. 24
 trepidatione mobili ignis subuolat 7. 21. 4
 tribus 4. 26. 36
 tribules 6. 11. 26
 tributa soluere pro mortuis M. P. 23. 7
 tritu pedum 6. 4. 6
 triumphare mortem 4. 26. 28. L. 7. 24. 4
 triumphare sæculum M. P. 16. 5. n
 triumphato sæculo Ep. 66
 tritior vitiorum via 6. 3. 3
 triumuiralis proscriptio 2. 4. 36
 trucidatio 6. 10. 14. ex Seneca profert: *ex trucidatione* immerentium 6. 25. 3
 tueri i. e. *intruere* calum. defendunt Hein. et Burmana. ad Ouid. 1. Met. 85.
 tulit pro sustulit 3. 22. 6. not.
 tumidus superbia, *inflatus* 6. 24. 24
 tumore animi residen. e Ir. 18. 6
 turbatis equis distractus 1. 17. 15
 tueri decretum disciplinae 5. 17. 9
 tutela, *alitura* 1. 4. 6. not.
 - *navis insigne* 1. 11. 19. not.
 - *auxilium.* tutela carere 6. 12. 22.
 tutelam sperare ab quo 2. 4. 6.
 tutelam reip. cui committere 1. 11. 4. M. P. 18. 1. 4. *tutelo* communi an titulo an *tutela* M. P. 36. 3
 V.
 Vacuefacere *abrogare* 4. 17. 1
 valeat i. e. abeat et recedat Ir. 8. 4. n.
 vox suspecta. Op. 7. 10
 vallata frons
 valuit tantum - auctoritas 1. 1. 4
 vaniloquentia cuius inductus Ir. 23. 15
 vanissimum dictum 3. 19. 14
 - somnium 7. 3. 24
 vapor si quid attigerit, paulatim per minutissimos rores aqua concre- scit Ir. 10. 20
 vas instituere, efficere formare 7. 4. 6
 vates feminæ 1. 6. 7
 vbera distenta Op. 3. 6
 vberimus Dei fons 3. 26. 11
 vbique versus Op. 5. 11 not.
 vehiculum sedendi præbere 4. 17. 19
 vel superlatiuis iunctum 1. 5. 26. L. 6. 20. 18. L. 3. 21. 12. c. 22. 1
 vel-vel etiam 5. 3. 7
 velare veritatem mendacio 1. 11. 31
 velata obientu aliquo specieque 1. 11. 34
 vena fontis deficiente riuui extremi ac tenuiores arefcunt 7. 12. 22
 venæ exiliores in extrema corporis porriguntur 7. 12. 23
 venæ iustitiæ fontis pietas et aquitas 5. 14. 11
 venis incisus lente mori M. P. 26. 11
 vendere animam suam publice, *gladiatorio ludo* 5. 9. 17
 - magno - paruo 5. 16. 6-7
 venenarius 5. 19. 31
 veniens in os potus et cibus 4. 26. 19
 venire ad propria omisfis communi- bus 5. 16. 5
 venire in crimen stultitiæ 5. 16. 13
 - in manus 4. 26. 27
 - in regnum 4. 10. 17
 - in prædam 6. 4. 16
 venisse in tantam insolentiam 1. 22. 21
 - in tantam obliuionem 2. 1. 5
 ventum

INDEX III.

ventum est in tantam ignorationem - ecclesiam M.P. 4.1
 fui 4.1.1
 vento contrario laborare 4.15.20
 ventorum adspiratio 7.26.c.4.7
 ventorum spiritu adtrahuntur nubes
 Ir. 13.7
 ventorum spiritus citant nubes 7.6.4
 ventos obsequi imperio 4.15.23
 ventus sauit 4.15.22. et 2.10
 ventus silet 4.15.22 - conquiescit
 ibid.
 ventri et gula seruire 6.22.2
 - et Veneri seruire 3.8.6
 verberatus sauiente frigore atque
 imbribus M.P. 17.3
 verbum postremo substantiuo singu-
 lulari non primo plurali confor-
 matum aliquoties L. 2.2.24. opes
 et corpus - terra est. L. 2.6.14.
 Centum illi - senatus erant. L. 4.20.
 4. Ea quae scripta sunt - nouum te-
 stamentum nominatur
 vergere in humum 7.5.20 - in
 terram 2.2.20
 verius. iustus et verius. i. e. aequus 6.
 13.13
 veridicus Epicurus 7.1.10
 verissimus descriptor vitorum 5.
 9.19
 vero, demum 5.9.12
 - immo vero, in princip. 3.17.34.11.
 versari in tenebris 6.1.10
 versiculus vulg. linea 1.15.18. not.
 versura soluere 2.8.24. not.
 versus, linea 2.8.12
 versus, numerosi et ornati 6.10.2
 vesci sanguine 6.2.9. not.
 vesica. vide de Opif. 11.18.20.
 vestigiis alienis insistere Ir. 10.4
 vetustas in maius componens omnia
 1.41.1
 vexabilis 7.5.10
 Vexare 5.18.9. et 5.20.6

vexare, acerbissime coniuges cerne-
 re, i. e. violento stupro pollui
 cernere 4.21.3
 vexari morbis Op. 4.2
 vexari per confragosa 6.17.13. not.
 vexationes, persecutiones 5.23.3
 vexatores hominum 2.15.8
 vexatrix fortuna 3.29.9
 de via elegantes phrasés L. 6. c. 3. et
 c. 4
 viae deuiæ per anfractus 4.30.1
 - difficilis descriptio 6.3.3
 viam condere 4.30.3
 viam deuiam sequi 3.11.4
 - munire ad potentiam 6.6.13
 - ostendere erranti ac vago 1.1.6
 - rectum adgredi 1.1.17
 - sibi facere M.P. 43.5
 - sibi imprimere 1.1.18
 - tenere iustitiae 6.20.15
 vias sibi deuias per anfractus et
 præcipitia condere 4.30.3
 vias excusationum amputare 4.24.7
 via publica et celebris 6.7.6
 vicarius M.P. 48.8
 vicarii anvicani M.P. 1.1
 vicibus, absolute positum 3.21.4. (i)
 vicit sententia Diocletianus M.P. 12.3
 victima humana 5.10.4
 victoriam capere, recte dicitur, item,
 percipere, facere, occupare M.P.
 46.2. not.
 victrix malorum fortitudo 7.5.24
 victum conquirere Ep. 39.4
 victum precibus exposcere 2.1.10
 videri se custodes volunt 2.14.8
 videri te iustum - velis 6.12.12. L. 5.
 12.1. c. 20. 10
 viderit Deus, mag. Gott wissen
 7.8.9. not.
 viginti et vno versibus 1.7.1.
 vindicare quid ab ancipiti Op. 19.2
 vindi-

VERBORVM ET FORMVLARVM.

vindicare in quem - de quo 2.16.11. - excolere 1.19.3. et Ir. 11.7
 M.P. c. 1. fin.
 vindicare. exserere se ac vindicare - imitari pecudum sub figura homi-
 nis 2.3.22
 2.3.20. not. - instruere 3.15.6. c. 30.5
 ad vindictam surgimus, non quia laesi - sequi pecudum 3.10.14
 sumus, sed vt disciplina seruetur, - sustinere (sustentare) 7.6.4. Ir.
 mores corrigantur, licentia com- 13.7
 primatur Ir. 17.17
 vinolentia Ir. 20.4
 violentissime 5.21.6
 virago 1.9.2
 vires morbo franguntur, sensetute - traducere per exquisitas et varias
 minuuntur etc. 1.18.4 - voluptates 3.19.12
 vires exercere, exserere 2.3.4. n. - turbare 3.30.5
 viriditas fluarum 7.3.25
 virtus ac maiestas M.P. 1.7. n. - tueri 3.8.18. c. 10. 6. L. 6. 20.2
 virtus maiestatis 7.5.5. Ita vis ac ma- - viuere tranquillissimam et copio-
 iestas 1.8.1. L. 7.3.4 - sissimam 7.24.15. not.
 virtus agitata malis quatientibus sta- - vita satiatas 2.4.36
 bilitatem capit 5.7.9
 - adfidua vexatione roboratur 3.29.16
 virtutis via non capit magna onera
 gestantes 7.1.20
 virtutibus amaritudo permista est
 1.1.7
 virus in eum seuire capit M.P. 49.4
 virus præcordia vrit M.P. 49.4
 vis infinita animarum 7.5.15
 viscera, liberi 6.20.23. not.
 sub visum oculorum venit 7.1.9
 visus euauit 7.12.12
 vita saepe rumpitur in medio cursus
 sui spatio Op. 4.2
 vita copiosior 6.14.6
 vita temporaria 6.14.6
 vitam agere beatam 7.22.15
 - consumere in stupris et adulteriis
 1.17.10
 - degere tenui cultu 7.1.13. conf
 L. 1.1.25
 - donare, cui M.P. 29.81
 - ducere 6. c. 3. 9. L. 7.9.15. not.
 conf. 7.22.15

vitalis vir, num frugalis 6.13.11 n.
 interdum vilis et vitalis in MSS.
 confunduntur vt Bonon. Ir. 13.
 17. pro vile legit vitale
 vitalia præcepta 6.9.15
 vitalibus venientem istum præuide-
 re - cauere 3.29.20 not
 vitium ducere Op. 16.15
 viuere vitam 7.24.15
 viuere iuste innocenterque Ir. 19.7.
 - pie atque innocenter 1.1.9
 - libere - oppof. strictius et frugalius
 Ir. 20.1
 vllus pro omnis post sine: sine vlllo
 discrimine sexus, ætatis 1.1.19
 sine vlla nominis dissimulatione
 1.5.13. etc.
 - vllius alterius auxilio Op. 4.20
 vltima fames vrget extrema maxima
 Ep. 34.3
 vltima necessitas, i. e. summa penu-
 ria 6.11.15
 vltima necessitas i. e. mors 7.27.
 8 not.
 ad vltimum saepe occurrit in Laetan-
 tio e. g. 1. 11. 45. L. 4. 14. 14.
 L. 5.

INDEX III. VERBORVM ET FORMVLARVM.

L. 5. 3. 24. L. 6. 4. 17. L. 7. 12.	Sæpe Augustinus conf. Cypr. de
10. Pitiscus ad Curtii .i. 7.	Zelo ed. Gryph. p. 3. 7
illustrat ex Floro; sapiissime	vsque mortem pro <i>vsque ad</i> 1. 22. 11
vero <i>ad vltimum</i> habet, Lilius e.	vsui esse alicui 7. 6. 6
g. L. 1. c. 33. c. 53. c. 54. L. 28. c.	vt dico, <i>hic est</i> sage 2. 14. 11
28. c. 39. c. 43	vt quasi 6. 2. 16
vtio consecuta 5. 22. 23	vt <i>valet exempli gratia</i> vt si quis ve-
<i>ad</i> vltionem non satis fait M. P. 3. 2	lit - non sinat Ir. 10. 7. not. c. 16.
vltionem remittere Deo 5. 20. 10	7. et sapius.
umbraticus præceptor 6. 12. 14	vt, vident vt adpetant 6. 20. 2. quæ
vnde, <i>vsque</i> , <i>vsque</i> 5. 22. 8	ratio est, vt Christum timeant 4.
vnde; hinc, <i>vsque</i> ; <i>vsque</i> . 6. 12. 39	27. 11. quæ causa sit vt sapien-
vngues adanci Op. 2. 4	tes stultos putent, magna ratio est
vngulæ, <i>instrum. carnif.</i> 5. 13. 9 not.	5. 13. 1 not.
M. P. 16. 8	vt ita dixerim Ir. 10. 42
vniformis L. 6. 9. 7	vt non dicam - sed necesse est Op.
vnis ac paribus animis 5. 13. 5 not.	3. 4. vt hic non eiciendum vid.
vnus alterius 3. 4. 6	vt certe
in vno capite ipso Op. 7. 5	vt non dicam stultus - certe arrogans
vnum et idem officium Op. 14. 9	3. 13. 9
vna eademque vi 7. 21. 5	vt taceam - certe, <i>recte scriptum</i> Ep.
vnus, alter, tertius. vno, altero, tertio	62 not.
modo 2. 17. 6-8-10	ad vtilis vsus 7. 3. 6 not.
vnus solusque 2. 17. 9 not. 2. 16. 6	vtilitates, <i>plur</i> Ep. 1. 7
vobiscum, pro: <i>vobis</i> 3. 27. 5	vtinamque, vtinam quidem 4. 23.
vocem mittere, emittere 3. 27. 5	8. not. atque vtinam 5. 14. 7. c. 19. 4.
volumina, spicæ Op. 11. 17	Ep. 36. 10
voluntaria mors 3. 18. 10	vtumne - an 6. 20. 16. c. 1. 2
voluntas - necessitas - voluntate non	vtumne an - vtrum - an - vtrumne -
necessitate 5. 13. 14 not.	an 6. 17. 19
voluptarius homo 3. 27. 5	vtumne - an - an 5. 1. 13
volitari in miserandis errorum flu-	vua, <i>vsque</i> (<i>collis</i>) Op. 11. 9
ctibus 1. 18. 14	vulgati corporis vtilitas 1. 20. 2
vrgente iam vespere 4. 15. 20	vulgo an <i>vulgato</i> corpore quantum
vsque adhuc 3. 8. 30 not. Sueton.	facere 1. 17. 10 (k)
Domit. 18. <i>vsque adhuc certe ani-</i>	vulnerare aures 7. 1. 14
<i>num meum probastis et vultum.</i>	

F I N I S.

1. 1220.

eg
c
u
er
or
j
in
it
u
nt
er
j
e

LACFAMTH
Cypota Omnia

CH
334

